Historiae
Amphibiorum
naturalis et literariae

Fasciculus Secundus

continens

Crocodilos, Scincos, Chamaesauras, Boas, Pseudoboas, Elapes, Angues, Amphisbaenas et Caecilias.

Auctor

Joann. Gottlob Schneider, Saxo.

Imprimebat Jenae
sumtibus suis Fried. Frommann,
1801.

Praefatio.

Ex quo primum hujus libri Fasciculum publicavi, naturalis Amphibiorum historia, antea taedio et frigore virorum doctorum fere emortua, subito studiis plurium inprimis Gallorum conjunctis suscitata veluti revixit, et studiosorum rerum naturae, praecipue autem Zootomorum ingenia exercere coepit. Contentio enim opinionum magna de ossibus fossilibus in speluncis montis Petrini Belgici olim repertis orta inter viros doctissimos, Belgii et Galliae cives, anatomicam crocodilorum variorum notitiam disputationibus et picturis multis egregiisque illustravit. Quibus si quid lucis vel auctoritatis ex annotationibus meis, inprimis vero Plumerianis, accesserit, operam

 non

non frustra in enarranda crocodili historia collocasse mihi videbor. Quamquam aegre curam posterioribus Fasciculis operis egregii a Gallo Faujas St. Fond editi: nec potui picturas craniorum crocodilinorum varias cum meis comparare, quod facient, quibus historia naturalis amphibiorum curae cordique est, quibusque fortuna libri Gallici totius copiam fecerit. Accessit deinde Historia Salamandrarum a Gallo Latreille edita et picturis illustrata. Totam postea amphibiorum classem studio suo complexus Gallus Daudin primum Fasciculum generi ranarum verbis et picturis illustrando dicavit. Interim mors immatura Schoepfium nostrum ante absolutam testudinum historiam abstulit. Cuius tamen operi colophonem imponendam Schreberus suscepisse dicitur.

Qui Cepedianae Amphibiorum historiae versionem germanicam nuper suscepit, et me monuit, libri Gallici multis locis, praecipue vero egregiis annotationibus Salamandrarum

generi

generi illustrando dicatis auxit. Ioh. Matthaeus Bechstein consilium studiis civium suorum atque omnino naturali Amphibiorum historiae inserviendi paulo altius cepit. Itaque praeter Blasium Merrem, meam etiam operam studiis suis associare voluit, cujus invitationi lubentissime obsecutus sum, eo quidem magis, quod Synopsi Amphibiorum vernaculo sermone explicandae, quae versionem Cepediani operis absolutam sequetur, picturas complurium specierum accuratas adjungere licebit. Is erit commodissimus locus corrigendi aut accuratius copiosiusque explicandi si quid in his Fasciculis orationis brevitate exclusum obscuratumve aut humanae naturae vitio peccatum fuerit. Optaveram equidem, uti viri docti, praecipue autem naturae rerum studiosi, opibusque et divitiis rerum naturalium ad hanc Amphibiorum classem pertinentium beatiores me consiliis et communicandis mecum notitiis vel speciminibus animalium dubiis aut novis adjuvarent, quo felicius Naturae, fa-

vente

vente plurium ejus ſacerdotum pietate, litare poſſem. Verum ſpes ea, quanquam non nimis avida, plane me conatusque meos deſtituit: et quos appellavi publice ſed modeſte, nemo eorum honeſtis precibus votisque reſpondere dignatus eſt. Verum ego tamen non faciam, quod amans Daphnidis puella apud Theocritum minatur:

βασεῦμαι ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν
αὔριον, ὥς νιν ἴδω. καὶ μέμψομαι οἷά με ποιεῖ·

Potius non deſiſto a precibus, et difficile beatiorum frigus verbis eblandiri conabor, quae forſitan efficient tandem, quod illa Theocritea puella a ſacrorum magicorum cantiuncula exſpectabat:

Νῦν δέ νιν ἐκ θυέων καταθύσομαι.

Scribebam Idibus Juliis anni 1801.

Crocodilus.

Genus I lacertarum, naturale, maximum, fortissimum.

Caracteres generici.

Caput planum, in rostrum productum, rictu amplissimo apertum utrinque patet, dentibus maxillarum longis, inaequalibus, serratis armatum: lingua lata, integra, tota adnexa et immobilis: nares in rostro extremo medio glandulosae, ovales protuberant et gemino foramine semilunari, exiguo limite disiuncto, et valvula claudendo, patent: aurium fovea operculo cartilagineo clausili obtegitur: truncus scutis tuberculatis vel carinatis loricatur: cauda trunco longior, verticillata, singulis verticillis supra cristatis, ab initio teres, demum compressa: artus humiles, palmae pentadactylae, plantae tetradactylae, utrarumque digiti priores trini unguiculati, postici palmati.

Crocodilum antiquitas graeca nominavit proprio Ionum vocabulo, quo genus omne lacertarum significatur. Praecipue duas lacertarum species crocodili nomine insignes tradiderunt veteres scriptores graeci, quarum unam crocodilum terrestrem (Linnaeo lacerta stellio audit), alteram crocodilum fluviatilem vocarunt. Hic est, cuius historiam aggredior; quae cum multis adhuc ex antiquorum scriptorum traditione repetitis erroribus sit referta, primo loco ponere iuvabit notitias principum scriptorum graecorum; cum quibus comparabit lector, quicquid a latinis inde fuit conversum: deinde has ipsas notitias cum recentiorum narrationibus contendemus et ad naturae veritatem exigemus.

Primus igitur Herodotus libro secundo cap. 68—70. inter Aegypti memorabiles bestias crocodili speciem et naturam ita enarravit. Per quatuor, inquit, anni menses hibernos nihil edit quadrupes animal, quod

 in

in terra et lacubus degit. Ova enim in terra parit et excludit, et plurimam diei partem in ſicco exigit, nocte vero in aquis conditur, ab aeris et roris nocturni frigore ſecurum. Omnium quae novimus animalium maximum ex parviſſimo evadit: ova enim anſerinis non multo maiora parit, unde pullus pro portione ovi excluditur: adultus ad decem et ſeptem cubitos et amplius excreſcit. Oculos habet ſuillos, dentes magnos et exſertos pro portione corporis: lingua unum animalium caret: nec inferiorem movet maxillam, ſed ſuperiorem eamque ad inferiorem adducit. Ungues gerit validos, et cutem dorſi ſquamis tectam, impenetrabilem: In aqua caecutit, ſub divo perſpicaciſſimus. Propter moram in aquis os intus ſanguiſugis repletum habet: cum igitur in ſiccum egreſſus et recubans aperto ore ad zephyrum hiat crocodilus, trochilus avis fauces ingreſſus hirudines eligit, et pro beneficio ſecuritatem recipit. Apud quosdam Aegyptiorum ſacri habentur crocodili, velut apud incolas regionis Thebanae et circa Moeridis lacum, ubi ſelectus unus in utraque regione cibo, ornamentis et vario honorum genere colitur: mortuum vero in ſacris monumentis conditum ſervant. Contra qui circa Elephantinem urbem incolunt

lunt, omni modo insectantur et captos in cibo assumunt. Ex vario crocodili capiendi et multiplice genere hoc mihi omnium maxime narratu dignum videtur. Ubi tergum suillum hamo circumdatum, ad alliciendum crocodilum, in medium flumen venator promittit, ipse ad ora fluminis porcellum, quem vivum tenet, verberat: cuius vocem crocodilus audiens sequitur, interim incidit in tergum, quod deglutit. Posteaquam in terram extractus est, ante omnia eius oculos venator coeno opplet: quo facto caetera facile obtinet, alioqui cum labore domaturus.

Quam notitiam paene totam ipsis fere Herodoti verbis repetiit Aristoteles historiae animalium 2. c. 10 et 5. c. 33. Altero in loco hanc tamen parvam accessionem de suo adjecit Philosophus: Crocodilus, inquit, fluviatilis ova sexaginta cum plurimum parit, alba colore, quibus incubat dies sexaginta. Vivit enim etiam aevum longum. Sunt qui eum tamdiu augeri, quamdiu vivat, confirment. Quod Herodotus quaternis anni mensibus hibernis crocodilum cibo abstinere tradiderat, Philosophus 8 c. 15 repetitum ad latitationem (φωλείαν) animalis retulit. Denique in libro de partibus animalium secundo, capite 17, atque iterum 4, c. 11,

lin-

linguam crocodili fluviatilis mutilam nec fatis expressam esse ait etiam propter eam rationem, quoniam maxilla inferior immobilis sit et superior quasi eius locum vicesque occupaverit. Unde Plinius crocodilis, inquit, lingua tota adhaeret. Officium trochili repetit historiae libro 9, cap. 6. Ventriculum simplicem et unicum cum reliquis lacertis et testudine communem habere crocodilum utrumque tradit historiae 2, c. 17; sed lienem exiguum crocodilo quod assignant viri docti ex loco 2, c. 15, male id faciunt; philosophus enim ibi inter reliqua quadrupeda ovantia solum crocodilum aquatici definitione non addita nominat. Eadem est ratio gemini loci historiae 2, c. 11, ubi chamaeleonis cutis aspera et color cum crocodilo simpliciter comparatur. Quarum observationum si numerum cogito exiguum, et cum erroribus haud dubiis ab Herodoto sumtis comparo, vix mihi possum persuadere, Aristotelem ipsum crocodilum unquam oculis suis usurpasse; potius omnia eum de crocodilo aquatico fide aliena comitum Alexandri et discipulorum suorum tradidisse suspicor. Ex horum vero libris quicquid ad aetatem et notitiam nostram pervenit, tacitis auctorum nominibus in multa scripta derivatum et multis modis turbatum fuit; ut

ut ſuum cuique reddere, aut ſcriptoris cuiusque auctoritati pretium ſuum ſtatuere ſit plane difficillimum, ſi tamen omnino fieri poteſt. Ex graecis ſcriptoribus, qui hodie exſtant, proximus aetate Diodorus Siculus I, c. 35. in crocodili deſcriptione notitiae veterum ſcriptorum quaedam dubia auctoritate adſtruxit, veluti quod ait, crocodilum vitam tam longe prorogare ac hominem, quod dentes duos omnium longiſſimos exſeri, quod non ſolum hominem, ſed quaecunque etiam reliquorum terreſtrium animalium Nilo appropinquaverint, ab eo devorari tradit. Addit, ichneumonem, catello ſimilem, ripas fluminis oberrantem enixi crocodili ova exquirere et confringere non cibi gratia, ſed ut naturae quoddam in homines beneficium exſequatur. Venationem eius hamo, retibus et ferreis embolis fieri.

Poſtea Strabo Geographiae libro 17, p. 558. cum Plinio eiusque ſimia Solino, Plutarcho, Oppiano Cynegetic. 3, 412. ſqq. et Aeliano h. a. 8, 25. bellum ichneumonis et crocodili internecinum narrant. *Hunc*, inquit Plinius, *ſaturum cibo piſcium, et ſemper eſculento ore in litore ſomno datum parva avis, quae trochilos ibi vocatur, invitat ad hiandum pabuli ſui gratia, os primum eius aſſultim repurgans, mox dentes et intus*

tus fauces quoque ad hanc scabendi dulcedinem quam maxime hiantes: in qua voluptate somno pressum conspicatus ichneumon per easdem fauces ut telum aliquod immissus erodit alvum. Hanc ob causam ichneumones divinis honoribus prosequebantur Heracleopolitani, qui crocodilos odio habebant, narrante Aeliano 10, 47. Qui pugnam utriusque bestiae versibus ineptis cecinit poetaster sub Oppiani nomine crocodilo triplice dentium serie armatum os (τρίστοιχα χείλεα) tribuit, sua scilicet auctoritate. Simplicem enim utrinque seriem dentium habet supra et infra *pectinatim se stipantium*, quod Plinius ait. De ichneumone ova crocodili confringente testatur etiam *Maillet* Descript. Aegypti, T. II. p. 130, qui alterum crocodilis inimicum addit; testudinis albicantis genus, *Cersé* dictum ab incolis, quod ova crocodili eodem odio destruat. Huic eidem testudini testimonium perhibuit etiam nuper Gallus *Sonnini*, Itinerarii Aegyptiaci T. I. p. 334, communi testudinum nomine *thirsé* vocans. Ichneumonem crocodilum dentibus in ipsa capitis cum collo commissura appetentem bis vidisse testatur idem Maillet; unde odium peculiare derivari posse recte negat Sonnini I. p. 330. Per fauces ipsum illapsum evadere per alvum, fabula anilis

sin-

finxit. Eundem sub nomine Hydris, caniculae similis memoravit Eustathius Antiochenus ad Hexaemer. p. 20. Hydrum dixit Petrus Damianus II. Epistol. 18, Hyllum Pisides, unde *sullum* duxit Dracontius auctore Salmasio Exercit. p. 446. Hylum avem inde effinxit Timotheus sive Theophilus Alexandrinus apud Allatium ad Eustathium p. 105. Enydrum cum Solino c. 35. dixit Isidorus Etymol. 12, 6. De trochilo ave vide, quae ad Antigonum Carystium cap. 39. collecta posuit Jo. Beckmann p. 68. et ad Aristotelis Narrationes mirabiles p. 26. Auctoribus ab eo laudatis, qui trochilum crocodili fauces ingressum vidisse affirment, adde Wolfii nostratis Itinerar. Ceylanicum p. 123.

Age nunc persequamur, si quid a Plinio auctorum veterum testimoniis fuit additum. Primum huc pertinet, quod de crocodili ovatione tradit, *ea semper extra eum locum excubare praedivinatione quadam, ad quem summo auctu eo anno accessurus sit* Nilus. Quod divinationis genus illi commune cum aspide, testudine Aegyptiaca, facit una cum Plutarcho Aelianus 5, c. 52.

Alterum est de genere delphini, quod dorsi spina, vel ut est in libris plurimis pinna, cultellata crocodili alvum subire eiusque mollem tenuemque cutem secare dicitur.

citur. Idem tradit Seneca Quaest. natur. 4. c. 2, auctore Balbillo Aegypti praefecto. Hodie id piscium genus ignoramus; nisi *cum Pocokio* Itinerarii Vol. I. p. 202. malis intelligere siluri genus in tabula LXX. ab eo pictum, pinna dorsali pectoralibusque acutis armatum, sed propter parvitatem Delphini nomine non satis dignum. Inter Americani crocodili hostes Gallus *de la Coudrenière* numerat Squali speciem *Requin* dictam, testudinem marinam *Cacuane* vocatam, et piscem armatum nomine. Non paucos conspici refert crocodilos uno alterove pede mutilatos, quem mordicus a testudine auferri narrent incolae.

Tertium Plinii additamentum est de latitatione Crocodili: *quatuor*, inquit, *menses hiemis inedia semper transmittere* (dicitur) *in specu.* Ubi quem fluminis Nili vel continentis terrae specum intelligere nos voluerit Plinius, difficile est dictu. Extat tamen innominati scriptoris locus apud Suidam in vocabulo φολιδωτὸς, ubi crocodilus per quadraginta dies hibernos in terra reconditus latitare dicitur. Contra in paludoso luto Americanum conditum frigore hiberno torpescere testatur Gallus *de la Coudrenière.* (*Observations sur le crocodile de la Louisiane dans le Journal de*

de Physique 1782). Pennantus in Arcticae Zoologiae Vol. II, p. 331. crocodilum Americanum, in cavernis subterraneis, quarum aditus infra libellam aquae pateat, refert. In cavernis riparum a mense Octobris ad Martium latitare ait Catesby. Numerum dierum sexaginta posuit Aelianus 10, 21. Civis noster P. Wansleb in Itinerario retulit, duos crocodilos per unum ferme mensem clausos sine ullo cibo se tenuisse, et audivit ab Aegyptiis, crocodilos quadraginta dies impastos vivere.

Quartum tradit solus libro 10, cap. 64, crocodilos vicibus incubare marem et feminam; quod verum nullo modo esse testatur experientia. Reliquae, quae Plinius, Aelianus multique praeter eos scriptores graeci et latini de crocodilo habent singularia, fere omnia ex sacerdotum fabulis et superstitione, qua colebatur per quosdam Aegypti praefecturas, profecta et conficta esse arbitror.

Hanc Aegyptiorum superstitionem resipere videtur descriptio satis ampla crocodili ab Achille Tatio scriptore fabulae amatoriae prodita, quam deinde Eustathius Antiochenus in Commentariis ad Hexaemeron a Leone Allatio proditis veluti thema declamationis paene iisdem verbis totam exscripsit. Eu-

Euſtathii locum veluti Anonymi locum ineditum poſuit graece in perpaucis correctiorem, in multis contra vitioſiorem, Bulengerus de Venatione Circenſi, unde repetitum cum vitiis omnibus vertit Gallus *Belin de Ballu* in Comment. ad Oppiani Cynegetica p. 343. Ponam Achillis Tatii locum ex Euſtathiana paraphraſi multis in locis integriorem factum, et ex miris verborum ambagibus in brevitatem perſpicuam contractum, adjectis, quae neceſſariae viſae fuerint, animadverſionibus. *Natura*, inquit, crocodili *inter piſcem et terreſtrem belluam ambigit; longitudini enim corporis latitudo haud quaquam reſpondet: cutis corticibus ſeu ſquamis* (φολίσι) *rugoſa, in dorſo ſimilis petrae, colore nigra, in ventre alba: pedes quatuor paullatim in obliquum flectuntur, quales teſtudini ſunt terreſtri: cauda longa, aſpera* (alii libri habent *craſſa*) *ſolidoque corpori ſimilis: neque enim eſt, qualis in aliis animalibus habetur, ſed ſpinae dorſalis* (*unius oſſis* *)) *terminus, ſuperiore parte in acumina, ſerrae den-*

*) Graece eſt in Achille ῥάχεως ἓν ὀστοῦν τελευτὴ, καὶ μέρος αὐτοῦ τῶν ὅλων, quod verſio reddit, *ſed oſſe uno, quod ſpinae finis, ac natium pars eſt, conſtat.* Quid Salmaſius legi voluerit pro verbis vitioſis et ab Euſtathio omiſſis καὶ — ὅλων divinare non poſſum.

dentibus similia, discissa, qua praedam in pugna verberat, uno ictu plura vulnera infligens. Caput uno veluti textu cum dorso cohaeret et quasi ad amussim dirigitur, commissura colli non apparente; reliquo corpore terribilius per omnem maxillarum longitudinem aperitur totum. Quamdiu enim bellua os clausum tenet, caput apparet; simul atque ad praedam capiendam hiaverit, os totum fit; tumque superiorem tantum maxillam aperit, inferior immobilis et firma manet. Rictus et hiatus oris aperti usque ad humeros patet, eique venter statim subjicitur. Dentes habet multos, longa serie positos: numero quidam tot esse aiunt, quot dies anno integro deus illustrat. Cum egressus in siccum fuerit, considerata corporis longitudine vires simul miraberis.

Hae sunt notitiae praecipuae a scriptoribus veteribus de Aegyptiaco Indicisque crocodilis nobis proditae: in quibus cum Nilotici notas veras indagare sit longe difficillimum, Americanum tamen multis argumentis diversum esse constet, ideoque caracteribus suis a reliquis distinguendum, omnibus ingenii viribus connitendum mihi esse video, ut per omnes corporis partes eundo videamus, quid notitiis de crocodilorum genere toto collectis insit vel univer-

so

fo generi commune vel speciebus singulis peculiare. Considerabimus igitur primum totum corporis habitum: deinde intestinarum partium praecipuarum formam spectabimus: denique mores singularum specierum, quoad fieri id poterit, invicem comparabimus.

Corpus totum cutis in vicem et loco squamarum, quibus protegitur lacertarum ceterarum fabrica, duriore aliqua squamarum natura defenditur armatum, quam in testudine et crocodilo Graeci a squamis (λεπὶς) nomine peculiari φολίδων distinxerunt, quas corticis vocabulo interdum Plinius interpretatus est. Tergum et caudam ab omni ictu inviolabilia et invicta esse ait Aelianus 10, 24, quoniam tecta et quasi armata sint corticum squamarumque robore, (λεπίσι καὶ φολίσι) testis validis aut conchis non dissimilium: contra vulneribus maxime obnoxios oculos, axillas et ventrem, easque partes Tentyritas maxime impugnare, cum crocodilos aggrediantur. Crocodili Aegyptiaci Conr. Gesner totam partem pronam multis corticibus subrotundis squammatim compingi docet, iisque eminentibus secundum longitudinem exasperari: ad latera minores esse, minusque eminere; in ventre candicare, laevesque esse, hoc est, nihil omnino eminere. Propter duriorem corticum

na-

naturam Aristoteles et qui sequuntur eius auctoritatem crocodilum cum testudine lege amphibiorum communi et conditione excepisse videntur. Cetera enim omnia cutem quotannis semel vel pluries mutant, et corporis senectutem exuunt; idem a testudine et crocodilo fieri negaverunt. Verum ut de genere testudinum iam olim dubitatum fuisse ab aliis alibi docui; ita maiore etiam iure de crocodilina natura licebit ambigere, a lacertarum ceterarum fabrica multo minus quam testudinea recedente.

Corporis tegumenta in crocodilo Nilotico satis accurate descripsit Jo. Veslingius in Observ. anatomicis c. 5, p. 42, cuius haec sunt verba:

Pellis universi corporis crassa est et densa, squamis obserta durissimis, adeoque vel magnam ab externis iniuriis violentiam facile eludit. Squamarum aliae maiores sunt, aliae minores grandioribus intertextae: sub alvo in tessellas sive tetragona conformantur: quo dorsi partibus magis approximant, quadrati et oblongi figuras exprimunt. Sub ventre in planitiem aequantur; per dorsum vero in montium velut acumina leniter assurgunt. Per superiora dorsi a capite ad extremos usque caudae verticillos ex luteo nigricant; versus

al-

alvum et sub alvo, tum internis pedum partibus lacteo candore nitent. Caput universum cum maioribus dorsi squamis maculis variis nigris tanquam hieroglyphicis eleganter exornatum est. Scapulae rotundioribus squamulis parallelis quasi textu phrygio redimitae conspiciuntur. Sub alvo squamarum laxior compages est, quibusdam veluti cartilaginibus cohaerentium, atque adeo violentius vibratam cuspidem facilius transmittit. Cauda tandem in minutissimas pinnulas terminatur, serrata quadam serie ex maioribus in minores gracilescens, natanti bestiae palmula et remigium agile et commodissimum. Contrahitur cauda duobus validissimis musculis; adeoque cum a venantibus oppugnatur bestia, crebris et validissimis ictibus caudae sese vindicat. Hucusque Veslingius. Postremam de caudae viribus et usu iam olim prodidit Horapollo Hieroglyphicorum I, c. 67. Non aliter, inquit, exitio tradit, quodcunque arripuerit animal crocodilus, nisi cauda prius verberatum (διαπληκτίσας) invalidum reddiderit. In hac enim parte omnis crocodili vis et robur residet.

In suo (dubium Aegyptio an Americano) Gallus Duverney tria squamarum genera per totum corpus, excepto capite, sola cute tecto, di-

distributa, vidit et descripsit. Primum genus occupat latera, artus, collique maximam partem, fere rotundum, magnitudine inaequale, sine ordine positum. Alterum conspicitur per medium collum, dorsum et caudam superiorem digestum zonarum instar transversarum, in quibus sulci signabant fines squamarum rotundarum iuxta se positarum per series longitudinales. Squamis his mediis eminet crista, altior in lateralibus seriebus quam in ipsa dorsi medietate. Ab initio caudae una utrinque series lateralis carinarum altarum excurrit ad pedis fere longitudinem; abhinc utraque coit, et unita marginem superiorem percurrit. Inter carinas facies caudae cetera teretis superior plana est, ut inferior cum ipso dorso: planities utrinque compressae natando palmae remi vicem gerit.

Tertium squamarum genus obtegit faciem inferiorem colli, maxillarum, caudae, pedum, interioremque brachiorum et crurum cum ventre, tenue, flexile, laeve, quadratum, nec in series nec zonas satis accurate digestum. Color corporis superni et unguium ex viridi et brunneo griseus passim viridi lucidiore permistus aes parumper rubigine adesum similat; infra ex albo flavicat.

Siamensis crocodilus colorem supra saturate brunneum, infra ex flavo albicantem gerebat; maculae ex utroque colore latera variabant. Ab humeris usque ad extremam caudam squamae magnae quadratae zonarum speciem transversarum formabant, numero 52, in tertio iuniore exemplo 56. Zonas occupant colliculi quaterni, qui versus extremum caudae magis magisque assurgunt. Hinc series quatuor eminentiarum per longitudinem omnem dorsi et caudae surgunt, inter quas sulci tres depressi, versusque caudam usque profundiores facti, tandem in unum coniunguntur 2 fere pedum spatio a caudae fine, ubi eminentiarum series unica cristarum pinnacearum speciem gerit.

Per latera trunci series duae squamarum ovalium excurrebant, e quibus mediis assurgebant tubera, quorum quodque versus diametrum ovatae squamae maiorem geminam veluti cristam dirigebat. Squamae ventrales quadratae, hexagonae et ovales passim apparent, versus claviculas et humeros magis magisque irregulares, molliores quam dorsales, 2 fere lineas crassae; sub maxilla inferiore parvae, ovales, laxae, nec satis in series digestae: collum inferius similes occupabant; pedum squamae supra parvae, trans-

transversae sibi invicem incumbentes: infernae etiam minores sub digitis granorum speciem gerebant.

Numerum zonarum transversarum satis constantem esse voluit Gallus De la Cepede, qui ex septem crocodilis Africanis et Americanis unum modo zona unica reliquorum numerum (omissum a viro docto) superasse affirmat p. 199., quod mihi non admodum simile vero esse videtur. Collo medio assignat series duas transversas, quarum prior scuta duo, altera quatuor iuncta habeat.

In longi rostri idem numerum zonarum transversarum plus quam quarta parte maiorem quam in priore esse affirmat; neutrius tamen summam apponit: esse etiam scuta quadrata, quibus constant zonae, quadrata, tuberosa, sed marginem magis eminere, centrum minus quam in Nilotico.

Siamensis 10 pedes 8½ pollices longus, caput cum collo paulo plus quam 2½ pedes longum gerebat; cauda 5½ pedes occupabat: crassitudo maxima aequabat 4 pedes cum 9 pollicibus. Caput longum versus verticem paulisper assurgebat ceterum planum, inprimis versus maxillas extremas, cute tectum inseparabiliter cranio adhaerenti. Cranium passim inaequale tuberibus erat, praeter cristas osseas mediae frontis

duas, pollices duos altas, infra pollicem crassas, non plane parallelas, sed alteram supra alteram adscendentem. In animale tertio iuniore, pedem 1 cum pollicibus $4\frac{1}{2}$ longo, cristae deerant; contra frons scuti formam gerebat, apice contra oculos, quorum interstitium $1\frac{1}{2}$ lineam tantum aequabat. Medium hoc frontale scutum occupabat macula rotunda albicans, radios concolores undique solis instar emittens. (Dubitatio mihi superest non parva, diversam crocodili speciem fuisse tertium crocodilum.) Oculi in maximo crocodilo valde parvi, in tertio parvo magni apparebant, clausi et obtecti palpebris; monstrant rimam 14 lineas longam, rictui parallelam; in tertio parvo rima lineas 7 paulo superabat. Membrana nictitans a cantho maiore obducta motu horizontali oculum velabat, pellucida; iris magna ex flavido grisea; qui color cum vita abierat: coniunctiva desinebat in anulum nigrum, iridem cingentem. Pupilla ex duobus imparium circulorum segmentis componitur, invicem se dissecantibus linea per utrumque canthum ducta, minore segmento antrorsum posito. Rictus in longitudinem 16 pollicum patebat; qua latissimus $8\frac{1}{2}$ pollices aequabat: maxillarum discissio 15 pollices cum di-

dimidio longitudine maxima aequabat. Fauces cylindrum 7 pollices 4 lineas craſſum, ſine difficultate impactum, recipiebant.

Extus ſub radicibus linguae cutis maxillarum pertunditur utrinque foramine, quod in meatum flexuoſum digitum admittit, et ad glandulam axungia ſcatentem ducit; quam odorem moſchi ſpargere in ſuo crocodilo annotavit Gallus Duverney. Contra Plumier ita: *Il y a deux glandes ovales entre les deux machoires inferieures directement ſous les yeux. Ces deux glandes étoient groſſes comme le bout du doigt index et enchaſſées dans la peau même: elles ſont tendres au dedans et blanches pâles tirant ſur le ſauve: elle ſont comme une poche ou ſac dans le milieu, d'où il ſort un excrement jaunâtre par une ouverture qu'elles ont chacune ſous le plis de la peau du goſier. On trouve deux glandes de couleur de cire jaune de la même groſſeur et figure qu'une olive, tout à l'entrée de l'anus dans l'anus même, une d'un coté et l'autre de l'autre. Ces deux glandes ſont creuſes en façon d'une poche pleine d'une humeur épaiſſe et jaunatre, qu'on fait ſortir en preſſant un peu ces glandes par une petite ouverture, qui paroît alors comme un petit ſpineter ridé. Ce ſont ces glandes qui contiennent cet humeur qui ſent le muſc.*

musc. En dissequant l'animal je n'ai jamais senti aucune odeur de musc, quoiqu' on m'eut assuré qu' on n'en pouvoit pas supporter l'odeur, quand on le manioit.

In suo Gallus Duverney crocodilo longitudinem corporis totius 3 pedum 5 ½ pollicum reperit; cauda reliqui corporis longitudinem aequabat: latitudo maxima ventris erat 5 ½ pollicum: caput pollices 7 aequabat; oculorum mensura ab uno cantho ad alterum capta 9 lineas, interstitium oculorum, supra capitis planitiem non eminentium, nondum pollicem aequabat. (In Siamensi maiore gemino animale interstitium satis magnum aderat; in tertio iuniore 1 pedem et 4 ½ pollices longo 1 lineam cum dimidia non superabat, argumento manifesto, diversam eam fuisse a reliquis duobus crocodilis speciem.) Caput cute tectum tenacissime cranio adglutinata squamis carebat: rostrum acutum foramine rotundo medium perforatum, ibique carne molliuscula repletum est, in qua nares foraminibus duobus semilunaribus patent. Oculorum situs et canthorum capitis longitudinem sequebatur: palpebra utraque mobilis, sed duriuscula difficulter plicabatur, margine serrato, depili. Orbitae etiam margo serratus erat, non ipsi tamen ossi, ut in chamaeleonte in-

insculptus, sed cute complicata factus. (Haec omnia partim vitiata, quaedam in maius aucta sic repetiit Gallus De la Cepede: *Ses yeux étincelans, très rapprochés l'un de l'autre, placés obliquement, et presentant une sorte de regard sinistre, sont garnis de deux paupières dures, toutes les deux mobiles, fortement ridées, surmontées par un rebord dentelé et, pour ainsi dire, par un sourcil menaçant.*) Membrana nictitans mortui animalis oculos totos velabat, et versus canthum maiorem retracta sua sponte regressa obducebatur oculis. Musculo regebatur uno, cum in avibus geminus adsit. Alter enim, cuius tendo perforatus tendinem membranam sustinentem axiculi vice gerit, in crocodilo deerat. Qui aderat, longissimus ex posteriore bulbi parte ortus, dimidiumque eius amplexus tendinem tenuem angulo superiori membranae nictitantis annectebat.

Oculos Aegyptiacus crocodilus apud Veslingium habet amplos intra capacissimam orbitam reconditos, quorum tamen, ob palpebrarum conniventium laxitatem, parva portio in conspectum se profert, adeoque suillis oculis non inepte comparantur.

De Americano ita Plumerius tradit: *Ce Crocodile avoit 6 pieds et 4 pouces depuis le*

le mufle ou museau jusqu' à l'extremité de la queue; sçavoir 1 pied depuis le commencement du museau jusqu' au bout de l'occiput; 8 pouces moins 3 lignes depuis l'occiput jusqu'aux omoplates; depuis les omoplates jusqu' au commencement de la queue, c'est à dire jusqu' à la dernière vertebre de l'os sacrum 1 pied 7 pouces et demi. Toute la queue contenoit le reste, c'est à dire un peu plus de 3 pieds de longueur.

L'oeil du Crocodile ressemble à celui d'un cochon en son regard, mais si farouche qu'il marque bien la cruauté de la bête. Il est fort relevé hors la tête, assez grand et couvert de deux grandes paupieres; l'inferieure se meut ordinairement, quand l'animal veut fermer l'oeil, la superieure demeurant immobile; il n'est pas tout à fait spherique, ayant la partie anterieure tant soit peu surbaissée. Cette partie ou ce que nous appellons proprement le blanc de l'oeil est extremement polie et luisante; on ne sçauroit discerner, si son fond est noir ou doré, tellement le noir et le doré sont melangés ensemble; car c'est un très bel émail composé d'or et de noir, en manière qu'il semble qu'on ait semé de la poudre d'or sur un champ vernissé de noir. La prunelle est située au milieu de ce champ, elle est bluâtre, bien ronde et

assez

assez ample; mais l'animal la sçait si bien serrer, quand il veut, qu'elle ressemble de fois à l'ouverture que feroit sur une peau la lancette d'un Chirurgien, alors elle est étroite et pointue par les deux bouts; comme si c'étoient deux arcs de cercle qui se compassent en manière que les deux intersections regardent directement les paupières. L'animal couvre entièrement le blanc par une membrane à la façon des hibous, et quoique cette membrane soit assez épaisse elle est pourtant fort transparente et bordée par deux gros plis qui traversent l'oeil obliquement, lorsqu'elle se meut pour le couvrir. Elle sort du coté du grand canthus, quand l'animal veut decouvrir entièrement l'oeil.

Hac membrana crocodilum in aquis insidiandum animalibus oculos obducta velare, visum tamen non obscurare, tradit nescio quo auctore Plutarchus, cuius locum posui in Specimine Physiologiae Amphibiorum altero p. 49.

Nares solus Plumerius ex Americano accuratius descripsit, cuius verba ponam ex Codice Blochiano: „Les deux narines sont situées au dessus du museau dans une grosse glande blanche et dure, elles sont taillées en croissant et se ferment par un cartilage en façon d'une paupière. Il y a quatre conduits de-

depuis les deux narines en tirant vers le crane, ſçavoir deux conduits inferieurs et deux ſuperieurs. Les conduits inferieurs ſont les plus étroits et vont aboutir dans le palais ſous un cartilage fait en façon d'un rideau ſitué au commencement de l'oeſophage comme la luette dans le fond de la bouche aux hommes. (Velum palatinum dixit Haſſelquiſt.) Les deux conduits ſuperieurs ſont aſſez amples et vont aboutir directement au cerveau; ils ſont tous ſeparés par un cartilage blanc et tous tapiſſés par une membrane blanche et molle."

In Siamenſi nares medium roſtrum, digiti ſpatio remoti ab apice, occupabant, colliculi rotundi et planiusculi ſpeciem praebentes, diametro 2 pollicum, quarum interior natura mollicula et ſquamoſa nigricabat. Foramina ſigmoidea ope caruncularum alternis in reſpirando claudenda et rurſus aperienda interius conſpiciendos praebebant ductus cylindricos duos, quorum diameter $8\frac{1}{2}$ lineas aequat, ultra $1\frac{1}{2}$ pollicis longitudinem excurrentes per corpus id, quod oſſium ſpongioſorum vices gerit, deinde coniunctos cum duobus aliis canalibus retrorſum ad ipſum cerebrum pertingentibus.

Gal-

Gallus Duverney narium ſpeciem externam obiter tantum annotavit, omiſſa valvalarum mentione, quas non magis commemoravit civis eius De la Cepede. Naribus inſpirare aerem atque exſpirare, ſimili artificio ſtructis, quale in ranis vidimus, crocodilum etiam in litoribus recubantem arguit miratio Galli *De la Coudrenière*, qui clauſis maxillis Americanum crocodilum reſpirare nunquam videri refert.

Oſſa naſalia crocodili Nilotici multo maiora, latiora et longiora quam in longiroſtri reperit Merck, qui longiroſtri vomerem deeſſe monet; in Nilotico vero oſſa, quae vomerem fulciunt, extus inter naſalia et unguis os in iuniore animale deſignat futura manifeſta. Nervus naſalis in Nilotico tam grandis quam in teſtudine conſpicitur, eodem viro docto annotante.

Aurium foramina ſupra oculos ſita, cute obtegi palpebrae ſimilitudinem aliquam gerente, breviter poſuit Duverney. Diametrum pollicis latitudo foraminum aequabat; operculi pars ſuperior mobilis multis fibris muſcularibus claudebatur et recludebatur. Meatus auditorius brevis alteri extremitati obtenſum gerebat tympanum, nudum aperto operculo conſpiciendum. Reliqua aurium fabrica ſimilis avium auribus, niſi quod

quod cavitas ea, quae veſtibuli vices gerit, multo eſt laxior, et canales ſemicirçulares ipſi veſtibuli camerae inſculpti ſunt.

In Siamenſi Ieſuitae aures ita annotarunt. Minor oculorum canthus longiſſime excurrit ultra locum illum, ubi palpebrae junctae ſinum efficiunt, qui infra aures ad earum usque finem pertingit, ita ut longitudo tota à cantho oculorum maiore ad minoris extremum una cum ſinu infra aures procurrente 3 pollices 11 lineas aequet. Suprà minorem oculorum canthum aurium foramina erant operculo craſſo cartilagineo, inflexo, 3 pollices 9 lineas longo claudenda et rurſus operculo ab inferiore regione verſus ſuperiorem recedente aperienda. Auricularis cavitas digitum minimum admittebat, interiusque oſſicula duo tenuia, minuta, malleo et incudi reſpondentia continebat; manubrium mallei 1 pollicem 4½ lineas longum ſuſtinebat laminam planam, ſimilem forma et magnitudine ſegmento ſeminis pyri. Incudis forma erat ſimilis pyramidi brevi et cavae, cartilagine tenui et pellucida conſtans, apice obverſo innitente mallei fini transverſo, baſi cava tympano obverſa.

Accipe nunc notitiam Plumerii ipſius verbis conceptam: *L'oreille du Crocodile eſt ſituée*

ſituée immediatement après l'oeil et presqu'en même ligne; car elle commence d'abord après le petit canthus et vient aboutir à l'extremité du crâne ou occiput. Son ouverture ou conque eſt un peu plus large vers l'occiput que vers le canthe; elle eſt ſi bien fermée par un cartilage un peu épais et ſemblable à une petite oreillette qu'il ſemble qu'elle n'ait point d'ouverture. L'animal tient ſi bien ſerré ce cartilage qu'on ne peut decouvrir l'ouverture que par une petite fente courbée; il le hauſſe pourtant et le baiſſe à ſon plaiſir. Au dedans de cette conque il ſemble y avoir deux timpans, l'un grand l'autre petit. Celui-ci èſt tout joignant le canthe de l'oeil et l'autre un peu plus avancé vers l'occiput. Le petit eſt épais et griſâtre, et le grand blanc, mince et transparent et un peu convexe par dehors. Il eſt de figure ovale et grand à peu près comme la moitié de l'ongle. Le marteau qui n'eſt proprement qu'un ſtilet mince, oſſeux et elargi aux deux extremités en trompette ou en patte arrondie, traverſe toute la cavité interieure de l'oreille, étant attaché par un bout dans le creux interieur du timpan et de l'autre ſur la convexité de la fenêtre ovalaire. Nota que je n'ai pas pu bien obſerver, s'il eſt veritablement attaché, car il eſt un peu mobile. Il eſt appuyé

puyé sur deux petits traversiers minces et osseux, sur l'un presque vers le milieu et sur l'autre tout joignant la fenêtre ovalaire semblable à une manière de timpan, qu'un de ces deux petits traversiers minces et osseux traverse comme une corde traverse la peau d'un tambour. Enfin on voit deux conduits dans le fond de l'alveole, l'un qui descendant penetre jusques dans la boëte du cerveau, et l'autre qui passant tout au travers de la largeur du crane va communiquer directement à l'autre alveole opposite sans entrer dans la boëte du cerveau. Quand on a aussi ôté le timpan de l'oreille, on voit un trou profond qui penetre jusqu' à la substance du cerveau, et au milieu de ce trou on voit un petit stilet mobile sortir du fond de ce trou. On voit encore une petite avance qui fait comme deux sinus. Au bout de cette petite avance il y a un nerf attaché, qui se recourbant en façon d'un crochet descend dans le fond de l'alveole. Tout au commencement de ce premier nerf et tout contre le bout de l'avance il y a un autre nerf attaché au premier, dont un bout descend dans le cerveau et l'autre s'attache au timpan. Le nerf auditif est composé de quatre cordons menus. Quam egregiam notitiam miris modis mutilavit fur litterarius Feuillée Journal d'Observations, cuius

ius librum qui germanice vertit, ſuas etiam ineptias erroribus Galli adjunxit, Vol. III. p. 173.

Antequam progredior, decet admonere lectorem, Plumerium non annotaſſe foramina magna ovalia poſt oculos in ſcuto frontali plano exſculpta et ad cavitatem auricularem pertingentia, extus vero cute communi capitis obtecta, quae ſceleti pictura manifeſto ubique conſpicienda exhibet. In Siamenſi Ieſuitae foramina iſta nec annotarunt, nec pinxerunt; in ſuo Duverney foramina orbitalibus minora ad canales auditorios pertinere annotavit breviter, in cranii pictura literis V ſignavit et aurium foramina vocauit, rotunda.

In comparatione auris ex crocodilo Nilotico et longiroſtri deſcriptae a doctiſſimo Merckio mihi multam dubitationem attulerunt verba, ita ut neſciam, foramina frontalia an lateralia aurium foramina loquatur vir doctus. Itaque ipſa eius verba quam fideliſſime potero in ſermonem latinum translata ponam.

„Foramina, inquit, oſſi ſcuti inſculpta, quibus adhaeret cutis cartilagine tympani, vel aurium foramina, in utraque crocodili varietate (Nilotica et longiroſtri) pone orbitam recta ſunt ſita, errorisque cauſam Indis

dis praebuerunt, ut oculos crocodilo quatuor inesse putarent. Ambitus horum foraminum cum orbitis comparatus in Nilotico exiguus quartam partem earum vix aequat, in longirostri contra orbitas superat. Deinde longirostri deest operculum Nilotici, (lateralis foraminis?) igitur desunt etiam foramina sigmoidea, tendines ad operculum pertingentes transmittentia, et ossi occipitali Nilotici insculpta. Contra in longirostri omnis apertura (frontalis an lateralis?) cute supertensa tegitur: ambitusque eius tam amplus maiorem aeris incumbentis impetum admittere debere videtur. In Nilotico forma foraminis huius (frontalis an lateralis?) utrinque (in utroque latere est in germanico) simulat lunam dimidiatam cornibus divergentibus; contra in longirostri simulat segmentum coni, cuius apex introrsum basis extrorsum vertitur. Licebit hinc forte conjicere, longirostri vitam magis aquaticam quam Nilotico a natura fuisse definitam. In utraque varietate idem organi auditus apparatus adest. In cavitatibus ossis temporalis utrinque foramen apparet, per quod stapes obliquus descendit et fine bucciniformi fenestram ovalem obturat. Altera eius extremitas per aliud foramen supra intra scutum prodit ad impel-

pellendum tympanum. Iuxta fenestram ovalem posterius tuba Eustachiana prodit, et per partem posteriorem condyli maxillae superioris adscendit. Intra cranium convexitates duae labyrinthi adsunt ut in testudine. Margines foraminis magni, quibus tympanum adhaeret, iunctura ossium, temporalis, parietalis et zygomatici efficit."

In quibus me dubium haerere iam sum antea confessus. Est enim penes collegam meum, Medicinae Professorem, Otto, cranium crocodili, quod in tabula hic apposita pictum accuratissime exhibeo, in quo foramina frontalia post orbitas, quae ad aures referunt viri docti, plane desunt. Locum tamen eorum ex comparatione aliarum specierum punctis designavi in pictura. In descriptione specierum a me ipso inspectarum annotavi sedulo, sicubi tentando foramina vel foveas cranii post orbitas persentiscere potui.

In Americani crocodili, quem dicit, cranio nuperrime etiam Matthias Iacobsson (Animadversiones circa Crocodylum eiusque historiam, quas sub praesidio Andr. I. Retzii p. M. I. Lundae d. 10. Iunii 1797.) foramina duo irregulariter quadrata in plano frontali pone orbitas annotavit, cute tenui tecta, in orbitas patentia, post orbitas vero

 sinus

ſinus eorum in cavitatem auricularem deſinit. Quaerit vir doctus, num tubae forte Euſtachianae vicem gerant? et ſitum formamque eorum in capite Nilotici cataphracti et Americani imbricato ſcire cupit. Praeterea foramen aliud ſed anguſtius inter duo auricularia foramina adeſſe ait; in nucha etiam ſinus duo ſemilunatos muſculis inſerendis ſervire putat: quorum iuxta cornu inferius foramen parvum pertingit ad auricularem cavitatem: Hucusque vir doctus!

Nupera Syſtematis Linnaeani Editio aures lineares tradit, ſupra valvula clauſiles: quas ineptias obiter commemoraſſe ſatis ſit.

Dentes habet magnos, inaequales, et in maxilla ſuperiore plerosque exſertos, ita ut etiam ore clauſo, cum labia non adſint in hoc genere, foris ſpectentur e ſuperiore maxilla deorſum prominentes, et quidem anteriores omnes, poſtremi aliquot non item, pectinatim ſe dentium ſerie una utrinque ſtipante; hinc crocodilo morſus horribili tenacitate convenire, recte iam olim pronunciavit Solinus. Canini ſunt omnes et cavi; hinc iam olim Plinius, *Canini*, inquit, *dentes crocodili ſebres ſtatas arçent, ture repleti: ſunt enim cavi.* Sed alibi idem Plinius dentem crocodili maxillarem, anne-

xum

xum brachio, venerem concitare ait; ubi error in natura dentium admissus est non minor, quam in medicamenti viribus. Inferioris maxillae dentes inter superiores recepti se in lacunas gingivarum et ossis maxillaris insinuant; anteriores bini apicem adeo maxillae superioris perforant et desuper cuspides exserunt. Unde mihi nata est suspicio, locum Aeliani 12, 41. de genere crocodili Gangetici, quod ait habere in extremo rostro partem eminentem cornu mentientem, (ὡς κέρας) vel ut habet lectio vulgaris, eminentiae cerastae serpentis similem, non pertinere ad crocodilum longirostrem, quod Gallus Cepede putabat, nec ad Siamensem, post oculos in fronte carinata tubera gemina, alta gerentem; sed potius apices prominentes anteriorum dentium maxillae inferioris obiter inspicienti bestiam formidabilem cornu speciem exstantis praebuisse.

In Siamensi 10 pedes 8½ pollices longo maxilla superior dentes 35, inferior 32 gerebat inaequales, basi crassiores, cuspide acutos, ex quibus 10 maiores. Horum sex ad inferiorem, reliqui ad superiorem maxillam pertinebant. Infra anteriores duo, basin 6½ lineas crassam gerentes, coeunte maxilla utraque rostrum extremum perforabant.

rabant. Alterum par non longe hinc remotum marginem maxillae superioris exsculpserant vi summa applicati; posterius par mediam fere maxillam occupabant, et supra iuxta marginem superioris assurgentes eminebant. Geminum par dentium maiorum in anteriore parte superioris maxillae situm fere eundem habebant. Dentes reliqui omnes in oppositae maxillae cavitatem quisque suam recipiendi conveniebant, magis minusve introrsum flexi. De cava dentium radice, quos tamen vi defractos multos viderant, tacent Iesuitae.

In crocodilo 3 pedes 9½ pollices longo Gallus Duverney dentes omnino 68 reperit, 19 videlicet in superiore maxilla utrinque positos, 15 vero in inferiore, magnitudine inaequales, acutos, caninis similes omnes, versus fauces paulum inflexos, pectinatim invicem coeuntes, cum maxillae iunguntur, ita ut apices superiorum dentium cava gingivarum inferiorum ingrederentur; partim vero iuxta se invicem applicati et exserti eminebant. Radix ipso dente crassior et longior, cavitatem ad corpus ipsum dentis pertingentem habebat. Alveoli dentium excisorum in fundo monstrabant dentes minores, lineam cum dimidia longos, in maiorum locum successuros olim.

Cro-

Crocodilus Americanus Plumerii longus 6 pedes cum 4 pollicibus ſupra 34, infra 32 gerebat, de quibus ita doctiſſimus Gallus tradit: „*Chaque dent a la même figure que les dents canines des chiens, excepté que leurs côtés ſont relevés par deux petites arêtes tranchantes, et que leur racine eſt ronde et creuſe comme une pipe à tabac ou à fumer, avec une échenerure aſſez profonde qu'on ne remarque pourtant point dans les dents des vieux crocodiles. Un Philibuſtier m'en montra un jour une dent qui n'avoit aucune échencrure, elle étoit ſi groſſe, que le creux de la racine contenoit la charge de la poudre d'un fuſil boucanier; ce que me fit juger de la grandeur de l'animal. La plus groſſe dent de celui-ci dont je fais la deſcription pouvant a peine contenir dans ſon creux une demi amorce de poudre. Nota que le plus grand crocodile que j'ai vû ou pris dans l'isle Saint Domingue n'a jamais excedé la longueur d'entre huit à neuf pieds.*"

„*Cet animal avoit quatre ou cinq dents caſſées, particulièrement une des plus groſſes. Je ne ſais contre quel ſujet il pouvoit les avoir caſſées. Ayant fait bouillir la machoire j'en tirai toutes les dents très aiſément, et ſous la plûpart de ces dents j'en trouvai d'autres nouvelles et de diverſes conſiſtences. Car*

Car les jeunes étoient encore fort tendres, et les autres presqu'aussi dures que les vieilles qui sortent avec le tems de leurs alveoles pour faire place aux nouvelles de même que nous lisons les élephans jetter leurs defenses, auxquelles il en succéde des nouvelles."

Qui Nilotici crocodili sceleton cum Gangetico seu longirostri comparavit accuratissime I. H. Meick in Symbolis literariis Hassiacis Fascic. V. p. 73 — 87. dentes in superiore Nilotici maxilla 40, inferiore 38 posuit; contra in longirostri supra 60, infra 58 adsunt; in minore et iuniore exemplo idem vir doctus supra 56 tantum reperit, et in omnibus crocodilorum speciebus semper numerum dentium inferiorum duobus minorem adesse quam superiorum affirmat. In exemplo fere 12 pedes longo Gallus De la Cepede supra 58 dentes, infra 50 numeravit. Eosdem ut in Nilotico cavos esse affirmat Merck; mihi in cranio Barbyensi satis magno, utpote duos fere pedes longo, dentes aliquot diffracti cavitatem nullam monstrabant. Omnes vero anticam faciem convexam posticam concavam, marginem utrinque acutum gerebant, per longitudinem striati seu angulati, breves maioribus mixti.

Illustris Peter Camper in Dissertatione inserta Actis Societatis Anglicanae Vol. 76

et germanice conversa inter Opuscula minora Vol. III. qua maxillarum petrefactarum, in monte S. Petri prope urbem Belgicam Maestricht repertarum, fragmenta pertinuisse olim ad physeterum ignotum aliquod genus, non ad crocodilum aliquem hodie incognitum docere conatus est, obiter p. 9 annotavit germina dentium in cava veterum radice succrescentia interdum, ubi adolescentem vetus moratur, latera maxillarum perforare, qua via pateat facillima, cuius rei exemplum praebere cranium aliquod permagnum crocodili in Museo suo asservatum vir doctissimus ait.

Ex eodem S. Petri monte Belgico maxilla inferior eiusdem animalis petrificata translata fuit et Museo Parisiensi inserta, quam pictam dedit addita Epistola ad amicum communem, Hermannum Argentoratensem, literatissimus Gallus, Aubin-Louis Millin in Ephemerides Gallicae Magasin encyclopédique Anni I, Tomi VI. p. 34 seqq. unde transferam huc, quae mirationem mihi fecerunt, cum qua traderentur auctoritate, ignorarem.

Camper avoit avancé que cette tête étoit celle d'un cetacée, encore inconnu, mais il est revenu lui même sur cette opinion, et il a paru penser, par la suite, qu'elle devoit ap-

appartenir à un amphibie du genre lézard, lacerta, et d'une espèce voisine de celle du crocodile. Ce morceau, unique dans son genre, a fixé l'attention de beaucoup d'autres observateurs. L'opinion dominante aujourd'hui est celle que cette tête appartient à une nouvelle espèce de crocodile: on fonde cette opinion sur la conformation des dents qui sont implantées dans un os de même nature, et qui leurs sert d'alveole, pendant qu'il est fixé lui même par de fortes racines: on distingue dans la gravure ces dents, qu'on peut appeller doubles; quelques unes sont dépourvues de la partie saillante, et ne laissent appercevoir que la loge qui servoit à les recevoir.

Ce caractère n'a été indiqué ni par Linneus, ni par La Cepède, ni par Laurenti, qui ont travaillé à faire connoître la classe si difficile des amphibies; c'est d'après un assez grand nombre de têtes osseuses de crocodile qu'on dit l'avoir observé. Il faut attendre l'ouvrage du citoyen Faujas pour en avoir la demonstration dans la tête du crocodile; il doit publier la tête et le squelette de tous les crocodiles connus, et de quelques espèces nouvelles.

Ce caractère de dents implantées dans un os de même nature se trouve dans la tête

fos-

fossile, dont je Vous envoie la représentation: s'il est en effet le même dans les crocodiles, c'est une forte induction qu'elle a appartenu à une espece du même genre.

Caute vir doctissimus postrema subiunxit. Nec enim ipse unquam similes crocodilorum dentes vidi, nec ab alio quoquam hucusque descriptos reperire memini. In pictura addita maxillae inferioris condylum coracoideum conspicio, quem in Siamensi crocodilo solo Iesuitae reperisse videntur, non satis locupletes in disputatione anatomica auctores. In reliquarum tamen incertarum maxilla inferiore corac oideus processus adest.

Qui nuperrime fossiles montis Petrini maxillas descripsit et pinxit Gallus Faujas Saint Fond in Historia naturali montis S. Petri, eandem Musei Parisiensis maxillam pinxit in Tabula IV, ubi tamen condylus multo obscurior apparet. Idem Fasciculi II. p. 74 dentes Africani crocodili ab Asiatici dentibus diversos posuit, sed notam simul non annotavit. Deinde dentes secundarios cava radice inclusos cum aetate in locum maiorum succedere aut vicem casu defractorum gerere negat; quoniam etiam in senibus crocodilis reperiantur inclusi maioribus, nec maiores sine damno minorum propter utrorumque formam et fabricam defringi aut de-

destrui possint. De specie animalis, cui propriam maxillam fuisse putet, expectare nos iubet disputationem Gallus fasciculo libri octavo inserendam, cuius primum et secundum adhuc solum tractavi. *Nous reservons cette discussion pour la huitième et la neuvième livraison, où il sera question d'examiner, si cette tête a appartenu à un cetacée inconnu ou à un crocodile d'une espèce nouvelle qui diffère du crocodile du Nil et de celui du Gange.*

Civis eius La Cepede Crocodili Nilotici et Americani dentes superiores interdum esse 36, inferiores 30 ait, eosque robustos, inaequales longitudine, conicos, striatos, acutos, parumper cavos et retrorsum flexos.

In Americani, uti censet, dentibus cavis minorem inclusum, quin adeo in maximorum pullo succrescente tertium brevem, coni dilatati forma, caesio colore, germinantem vidit et memoravit Iacobsson.

In maxilla is superiore 40 dentes, inferiore 38 numeravit. Superiores omnes ore clauso exserti apparent: universi radice simplice et cava gaudent, cavitate plus minusve ad summum apicem pertingente. Longissimi et crassissimi sunt anteriores, etiam parumper introrsum et retrorsum flexi, acuti:

ti: inter quos ſimiles minores ſeriem occupant. Maxillares ſupra 16, infra 14 adſunt, breves, lateribus utrinque compreſſis, obtuſi, apice fere rotundato. In maxilla ſuperiore foramina adſunt quatuor, quae clauſo ore intrant, interdum etiam plane oſſeam foveam penetrant apices dentium totidem inferiorum: praeterea ſex dentium brevium paria inferiora in ſuperioris maxillae margine impreſſiones fecerunt non adeo profundas. Quaedam de dentium diverſitate ſpecierum differentia arguente dicentur infra, ubi cranii partium menſurae traduntur.

Ore aperto lingua apparet maxillae inferioris interſtitium totum occupans eiusque margini interiori tota adfixa. In Siamenſi conſtabat carne ſpongioſa craſſa et molliuscula, cute tecta, uti palatum, flavicante et tuberoſa; in lingua tamen laxa et rugoſa, in palato contra adſtricta apparebat.

In ſuo Gallus Duverney linguam 3 pollices longam, verſus medium 5 lineas latam, margini inferiori maxillae inferioris totam adnexam et cute multo latiore obductam, innumeris foraminibus pertuſam, quae ad glandulas infra poſitas ducunt.

In Indico crocodilo Borrichius linguam craſſa quadam tunica obductam vidit, ſubſtantiae tenerrimae, glanduloſam, albicantem

tem et compacta pinguedine circumdatam, rangiferorum linguae non admodum dissimilem. Epiglottis spectabatur latissima et fere semicircularis, totasque fauces claudens, idque fortassis, inquit Borrichius, ne dum animal aperto rictu dormit vel ichneumon vel aliae in os illapsae bestiolae viam statim ad ima usque viscera inveniant. (Epiglottis est, quod velum palatinum vocavit Hasselquist.)

Lingua Nilotici crocodili apud Veslingium sub maxillae inferioris aspera pelle quasi laxo vinculo comprehensa delitescit, adeoque in deglutitione, quando opus attolli non potest; motui tamen non sapori accommodata videbatur Veslingio.

De Americano ita narrat Plumerius. *La langue étant depouillée de deux peaux ou membranes qui l'entourent de tout côté ressemble bien à un fer de flêche longuet et un peu emoussé. Elle avoit six pouces de long sur un peu plus de deux de large à sa racine, où elle a environ un pouce d'épaisseur. Elle est très blanche, ferme, nerveuse, musculeuse et glanduleuse. On voit sur sa surface superieure quelques fibres en façon de quelques petits filets qui vont aboutir à quelques petits corps calleux incorporés dans la peau même qui couvre le dessus*

de

de la langue. Cette peau est un peu épaisse et marbrée de jaune et de gris foncé. Elle est ridée legèrement par de très petits sillons en façon de réseau, et on voit dans l'entredeux de chaque maille de petites papilles fort peu eminentes. La peau de dessous est beaucoup plus forte et le triple épaisse; car elle est composée de deux membranes, l'une musculeuse, qui est l'interieure, et l'autre nerveuse et toute couverte de quelques écailles en dehors.

Linguae ministerio scilicet crocodilus opus non habet nec ad vocem, bovillum mugitum imitantem, nec ad praedam convertendam, quam ille integram ingurgitare solet. Americanum crocodilum cibum semper extra aquas sumere affirmat Gallus *de la Coudreniere*, nisi si quando pisciculum aut ostreum aliquod devoravit. Animalia maiora litore derepta et fundo aquarum immersa suffocat, postea in siccum relata devorat. Pisciculos maiores, veluti soleas, captos super aquas effert cum capite, mox dentibus arreptos deglutit.

Artus fere aequales fabrica, longiores tamen habet posteriores, uno etiam digito exungui in plurimis speciebus minores, et fere semper palmatos membrana digitos jungente natatoria. Singulare est, quod in motu

ar-

artuum iam olim annotavit Ariftoteles hiftoriae animal. 2, c. 1: *Oviparis, inquit, animalibus, ut crocodilo, lacertae et reliquis generis eiusdem crura cum priora tum etiam pofteriora antrorfum flectuntur paulum in latus vergentia.* Quae eadem motus obfervatio nititur fabrica offium, quae pedes pofteriores regunt et fulciunt, in quibus fibulam radio anteriorum aequalem adeffe in crocodilo animadvertit Gallus *Duverney*, qui non immerito brachiis quatuor potius quam pedibus incedere hoc genus autumat. Verum tamen haec offium tibiam et ulnam comitantium aequalitas ad omnem lacertarum gentem pertinet; itaque recte quis eius notam hanc ediderit: *corpus caudatum, fquamatum vel porofum, artubus quatuor, brachiorum inftar, motu obliquo promovendum.* Philofophi fententiam Plinius pervertit libri XI fect. 102 *ova parientibus quadrupedum crocodilo, lacertis, priora genua poft curvari pofteriora in priorem partem affirmans: effe autem crura his obliqua humani pollicis modo.*

In Siamenfi, 10 pedes 8½ pollices longo, pedes poftici, 2 pedes 2 pollices longi, folum usque ad apicem unguis omnium longiffimi plus quam 9 pollices longum; unguis hic per curvaturam fuam longus erat

1½ pol-

1½ pollicem, basis 7½ lineas lata. Digitus quartus exunguis, conicus, cute crassiore et fere granulata tegebatur: omnes quaternos membrana iungebat natatoria, crassa, ita ut binos priores a primo articulo, ceteros a secundo articulo comprehenderet. Pedes anteriores paulo breviores brachia humana mentiebantur, digitorum quinorum extimi utrinque bini exungues et conici erant.

Descriptio omisit, quem pictura supini crocodili monstrat, limbum cristatum, qui pinnae instar marginem exteriorem planum artuum a digiti extimi apice usque ad initium cubiti et cruris ambit, qualem in Americano ex pictura Sebana annotavit Laurentius, et ex natura pinxit Plumerius.

In suo Gallus Duverney pedum anteriorum longitudinem a corpore usque ad ungues 6½, posteriorum 7½ pollicum reperit; pedum posteriorum digitos quaternos exungues longiores anterioribus annotavit, membrana etiam natatoria granulata, latiore iunctos, quos medios squamae maiores utrinque minores obtegebant; ungues nigricabant, parumper inflexi minus quam dentes acuti.

In Africano et Americano, quos pro una eademque specie habet, Gallus De la Ce-

Cepede saepissime marginem exteriorem pedum denticulatum posuit, (*le bord exterieur est le plus souvent denticulé*) p. 200. quod ipsum vocabulum *saepissime* argumento esse potest, virum doctum plures species confudisse earumque notas peculiares uni communes fecisse. In longirostri non annotatam verbis pictor cristam pedum nimis magnam in pictura tam minuta apposuit.

Ex sceleti partibus praecipuam cranii frabrica meretur attentionem vel ob solam maxillarum iuncturam singularem, quam falsam olim cum aliis tradidit Aristoteles; nec desunt vel hodie, qui veterem errorem paulisper immutatum renovent. Inter recentiores anatomiae magistros vetus error usque ad Vesalium permanavit; et cum omnes superiorem maxillam solam mobilem crederent, pessime cum psittacorum maxilla eam compararunt. Primus Gallus Duverney inveteratum adeo errorem plane destruxit: nuper etiam egregiam cranii crocodilini Aegyptiaci cum Gangetico comparati descriptionem partim ex Petri Camperi schedis dedit; sed qui cranii accuratam cum reliquarum lacertarum fabrica ossea comparationem institueret, et ossium singulorum formam et usum ex analogia enarraret, equidem nondum reperire vel legere memini.

Age nunc ordinem antea institutum in explicandis cranii partibus sequamur.

Qui Siamensem secuerunt Jesuitae, utriusque maxillae motum, inferioris tamen obscuriorem admiserunt, musculorumque adeo utramque moventium enumerationem addiderunt. Attamen ipsa ossium inspectione convicti et coacti posuerunt, quae maxillae superioris motum omnem plane tollunt. Utramque aiunt ope processuum osseorum quatuor coniungi, eorumque duos minores sibi invicem applicatos, dum os clauditur, tendinibus firmari; duos reliquos enarthrosi jungi, inferiore processum superioris in cavitatem suam admittente. Totum cranium uno osse compactum, nullum suturae vestigium monstrabat, in quo maxillae superioris conjunctae fines persequi liceret. Superior cranii pars interius septo crasso et durissimo divisa sub se trium pollicum spatio cerebrum continebat vix 2 pollices longum, 7 ad 8 lineas latum, et cum cerebello formam cucurbitae lagenariae mentiens, supra griseum, intus albicans; unde nervi optici, ex lateribus partis anterioris orti, separatim nec sibi invicem ut in piscibus juncti, procedebant. Musculorum notitiam cranii descriptioni subjungam.

In qua notitia jam olim Gallus Duverney processus osseos tendinibus junctos annotavit, eosque in crocodilo a se dissecto defuisse admonuit. De suo vero ita docentem nunc audi. Motum superioris maxillae nullum esse posse, vel ex fabrica ossium apparet, quae a cranio non sunt separata, ut in psittacorum genere et quibusdam aliis avibus, quae maxillam superiorem aliquatenus movent, sed prorsus coalita, ut juncturae vestigium vel suturae nullum conspiciatur. Singularis vero maxillarum junctura ex usu rictus amplissimi ad deglutiendam et retinendam praedam dentibus caninis omnibus, non item ad comminuendam motu maxillarum laterali, aptissimi, pendere videtur. Ossa scilicet temporalia posterius cornu emittunt deorsum flexum, cuius infima pars gemino veluti condylo prominet et in geminam cavitatem utriusque alae maxillae inferioris, superiorem, quin adeo totum cranium longitudine superantis, ingreditur.

In locum processus coracoidei anterioris cum temporalis ossis tendine jungendi, qui plane abest, successit alter posterior, in quem maxillae inferioris ala utraque ultra geminam articulationis cavitatem desinit, multo majorem et crassiorem quam in carnivoris aliquot animalibus veluti leone et lupo ad

ape-

aperiendum rictum regendum musculo, qui ex cornu offis occipitalis ortus extremo processui jungitur et vires musculorum maxillam inferiorem detrahentium adjuvat. Vel haec condyli cum occipite junctura satis docet, crocodilum praedam arreptam faucibus ingerere crudam, nec ullo modo dentibus confringere vel motu maxillarum laterali commolere posse. Hucusque Duverney, qui cranii desuper conspecti et maxillae inferioris iconem satis bonam apposuit.

: Musculorum caput regentium duos maximos vertebrae dorsali nonae utrinque adjunctos repererunt in Siamensi crocodilo Jesuitae, qui caput attollerent. Duo alii in vertebra quinta dorsali intra thoracis spatium orti, pedem cum dimidio longi et pollices 3 cum dimidio crassi, caput deprimebant. Quintus et sextus multo minores lateribus versus claviculas adjuncti maxillam inferiorem aperiebant. Deinde geminus utrinque musculus, magnus, tumidus maxillarum articulationem ambiens motum capitis lateralem regere videtur.

Hos capitis musculos in suo crocodilo Gallus Duverney annotare omisit. Borrichius musculum cervicis flexorem, octo digitos transversos longum tres crassum, rotundulum et substantiae solidissimae annotavit,

 in

in quo uterque fibrarum musculi versus, intermedio nervoso tendine, pulchre eminebat, pennam anserinam non inique referens. Breviter Veslingius de Aegyptiaco: Maxilla, inquit, superior capiti per harmoniam jungitur, adeoque cum illo movetur: inferior mobilis quidem sed obscure, nisi caput irritatum animal erigat: musculos constrictorios habet validissimos, qui pariter motum eiusdem comprobant. Maxilla utraque maxima longitudine praedita, superior tota ossea, nisi quod anterius exigua habet foramina pro naribus.

De Americano ita Plumerius tradit: *La machoire inferieure est composée de deux os principaux joints au bout partie par suture et partie par harmonie. Ils sont creux en partie; leur substance est très solide et très blanche et sans moelle. Chaque os est composé de trois pièces jointes partie par harmonie et partie par une grande digitation. Il y a quinze ou seize alveoles fort profonds tout le long du bord superieur de chaque partie de cette machoire; et chaque alveole contient une dent qui s'y enchâsse par gomphose. Je ne pus examiner de combien de pièces étoit composé le crane et la machoire superieure à cause que le coup d'arme en avoit fracassé tout le devant, rompu en travers la machoire*

choire et fendu tout le crane bien avant vers le derriere. J'avois bien reservé un crane entier d'un autre que je pris quelques jours après pour l'examiner bien à loisir, mais mon retour inopiné en Europe ne me permit pas de le faire bouillir pour observer de combien de pieces il étoit composé.

Conjunctionem maxillae inferioris immanis longitudine cum temporali osse comparat Blumenbachius in Osteologia comparata p. 238. cum articulatione radii et humeri in humano sceleto.

Gangetici sceleton omnino cum Nilotico convenire excepto capite affirmat Merck. In illo videlicet rostrum multo productius aemulatur mergi rostrum angustum: dentes pro portione minores, cava radice. In foraminis narium fundo foramina duo incisiva apparent. Ossa maxillaria rostrum componunt; inter os maxillare et os unguis nasalia minuta inseruntur. Os intermaxillare (incisivum malim vocare cum aliis) fere tertiam rostri partem occupat. Os unguis velut in Nilotico canalem lacrimarum manifestum habet, a Gallo Duvernoy omissum.

Condylus occipitalis velut in avium cranio simplex adest in utraque specie. Naribus Gangetici vomer deest: nasalia ossa breviora et angustiora sunt quam in Nilotico.

Sinus

Sinus ſphenoidales tenues, in ovorum ſpeciem intumeſcentes, magnam orbitae partem poſterius implent a latere proſpecti: in Nilotico multo minores et plani. Condylus maxillae ſuperioris excipitur a maxilla inferiore: differtque eatenus crocodilus a reliquis animalibus. In iis enim maxilla inferior condylum exporrigit, qui a maxilla ſuperiore excipitur. Singularis haec articulatio causa est erroris veterum, qui mobilem maxillam ſuperiorem ſtatuebant, quemadmodum in pſittaco, aquila et cet. Mobilitas haec a ſitu relativo pendet, quo in errorem inducuntur imperiti. Haec de maxillarum crocodilinarum articulatione et motu verba sunt Camperi a Merckio relata: in quibus accuratam viri egregii diligentiam non agnosco. Multo enim haec copiosius jam olim Gallus Duverney enucleaverat. Hinc ſatis mirari non poſſum exortum tamen nuperrime in Suecia virum doctum *Matthiam Jacobſſon*, qui crocodilini generis a gente lacertarum reliquarum ſeparati has notas poneret: maxillam ſuperiorem mobilem, dentesque exſertos. Quanquam video virum doctum maxillarum conjunctionem eiusque rationem omnem bene vidiſſe verbisque explicaſſe, p. 12. ubi tamen iterum est: *in ſuperiore maxilla condylos*

los duplicatos invenias: estque haec ipsa, quam memoravimus, articulatio, quae superiorem maxillam reddit mobilem quidem, verum ob parum impressam fossarum glenoidearum cavitatem, debiliorem quoque efficit articulationem. Is in condyli coronoidei, ubi videlicet adest, regione maxillae inferioris marginem superiorem et inferiorem parum exsertum esse annotavit: in parte postica maxillae inferioris adesse foramen magnum, exterius cute communi tectum: duo alia interiora adesse et musculos motorios ingredientes admittere: totamque maxillam ossibus 10 tenuibus laxe invicem coniunctis componi.

Omnino fabricam ossium classi lacertarum communem si viri docti cum crocodilo contulissent, minor admiratio structurae cranii et maxillarum juncturae fuisset, multoque faciliorem habuissent explicationem eorum, quae a solenni ossium forma parum recedunt. Equidem pauca hic tantum de forma cranii singulorumque eius ossium delibabo ex accurata crocodili osteologia, quam cum reliquis annotationibus anatomicis peculiari fasciculo servata reposui. Primum repetam, quae de lacertarum et serpentium differentia anatomica tradens egregius Pallas in Novis Commentariis Petropolit. XIX, p.

p. 433. de cranio lacertae apodis posuit. Cranium, inquit, solidioris multo compagis est quam in serpente, formaque tota duritie et contignatione ut in lacertis majoribus se habet. Cerebri caverna minima inter geminos parietes verticales, e trabecula perpendiculari (a, a, picturae appositae a Pallasio) et asserculis singuli lateris duobus osseis compactos, antice tota patet et effundit nervos, in organa varios per hiatus tendentes. Scutum bregmaticum simplex postice in cornua duo robusta (b, b) divaricatum, quae ab olla cerebri disjuncta committuntur ossi utrinque difformi, quod tympani cavitatem continet, et cui infra mandibula non condylo sed cavitate cotyloidea adarticulatur. Mandibula e quatuor ossibus constat, quorum duo posteriora ramos constituunt, anticisque arcubus dentatis harmonia lacera coadunantur. Dentes nulla incuneatione firmati, sed osse solido maxillis continui videntur, intus insigni poro excavati. Squamae caput tegentes ipsa cranii ossa incrustant, et in fronte anterioreque scuti bregmatici parte adeo sunt insolitae, ut nulla vi nisi fractis ossibus separari queant. Hucusque vir egregius! In pictura apposita cranii lacertae apodis occipitis et maxillae inferioris fabrica non potest agnosci: sed os interma-

xil-

xillare commune perspicue expressum exstat: verum id uno veluti osse compositum pingitur; et maxillae inferioris processus ultra cavitatem cotyloideam non porrigitur. In lacertae Iguanae cranio os intermaxillare duobus componitur ossibus; et maxillae inferioris processus ultra cavitatem dictam adeoque ultra totius cranii eiusque processuum longitudinem excurrit, ut pictura in fine huius Fasciculi subjuncta docebit.

Ossa temporalia a frontis ossibus harmonia transversa, in orbitae marginem posteriorem continuata, divisa superne formam trianguli fingunt; ad cuius latera utrinque in processus arcuatos, latos, acuminatos, zygomaticos desinunt. Fig. III. b. b. sunt ossa temporum cum processibus zygomaticis. Illa divisa non sunt, sed unico osse constant. Os zygomaticum orbitam a parte postica totam claudit. Processus scilicet zygomaticus triangularis est, et ab anteriore parte processui malari, superius vero angulis junctim excurrentibus ossis bregmatis et temporum medio osse oblongo in facie interna, jungitur; a parte postica medio osse trigono, jungitur, cum processu ossis temporum zygomatico, cui incumbit, os hoc trigonum tenue. F. III. c. processus zygomaticus

ticus, d. os trigonum, quod ossium temporalium processui zygomatico incumbit.

Ossa palatina fere ut in avium palato formata conspiciuntur, in eo tamen diversa, quod latera utrinque cum maxillae superioris facie interna juncta sunt in lacerta. Praeterea in avibus ossa palatina anteriora vomeri applicantur, eidemque applicantur duo ossa palatina posteriora angusta, quae cum osse intermaxillari communi articulatione coeunt fine postico; sed fine antico lateribus vomeris applicantur mobilia juxta atque anteriora et tota maxilla superior. Scilicet anteriora a posterioribus divisa, multo latiora, choanam sola fingunt. In lacerta contra ossa palatina posteriora una cum sphenoideo choanam formant, atque utrinque in latere binos processus emittunt, anteriores extrorsum et deorsum flexos, quales in Figura III. ad literam e conspicis, et posteriores, quales in Fig. III. ad literam f vides, retro et deorsum flexos, et multo longiores. Anteriores processus juxta atque infra condylum coronoideum maxillae inferioris descendunt, et musculorum ope maxillae inferiori junguntur, eamque ita firmant. Supra hunc processum ossa posteriora palatina processu brevi horizontali junguntur faciei internae ossis zygomatici. Plane similiter in cranio

lo-

loxiae enucleatricis ossa palatina priora divaricata, deorsum flexa et fine furcato maxillae inferioris processui seu condylo coronoideo magno in facie interna alligantur. Processus posteriores Fig. IV. d. d. usque ad os commune intermaxillare a. a. Fig. IV. pertingunt, eodem plane modo, ut in avium cranio. Videtur tamen in lacerta ossi communi intermaxillari simul et maxillae inferiori ad latus internum cavitatis cotyloideae jungi musculorum ope. Os intermaxillare commune erectum insistit cavitati cotyloideae Fig. IV. a. a. inferno gemino capite non adeo protuberante, superiore unico, multo majore, fere triangulari. Facies interna orbitae obversa plana, b. ad Fig. IV. externa vel postica utrinque sinuata, in medio decurrente carina obrotundata; sinus sinister extrorsum, dexter introrsum spectat. Huic ossi cutis squamata cum foramine auditorio et tympano superintenditur. Illi desuper incumbit eique annexum est os parvum et curvum Fig. IV. c. c., quod fine latiore bifido processui zygomatico ossis temporum incumbit, illique ope musculorum annectitur; inferiore fine capitato ossi majori intermaxillari communi jungitur.

Pallas scutum bregmaticum simplex postice in cornua duo robusta divaricari ait, (pro-

(processus zygomaticos ossium temporum intelligi voluit,) quae ab illa cerebri disjuncta committantur utrinque ossi difformi, quod tympani cavum contineat, et cui infra mandibula non condylo sed cavitate cotyloidea adarticuletur. Pallas igitur in lacerta apode os intermaxillare commune simplex, non geminum, et praeterea mandibulae nullum condylum vidisse videtur. Pictura cornua duo cum osse intermaxillari communi simplice satis manifesta reddidit; reliquam structuram obscuravit. In avibus eadem ratione os intermaxillare commune facie sua postica tympani membranam sustinet et cavitatem tympani ex parte aliqua effingit: eadem etiam ratione tendo fortissimus processum ossis temporalis avium mandibulae inferiori super finem zygomatici incedens alligat. In loxia tamen enucleatrice condylo coronoideo alligat.

In incisura aliqua seu fovea ossis palatini processus posterioris, quae porrigitur ad juncturam ossis sphenoidalis cum palatinis posterioribus, erecta insistit trabecula teres, tenuis, longa Fig. IV. b. b. eaque ante cavitatem cerebri excurrit ad juncturam ossis bregmatis et temporalis, sed infra eam spatio lineae 1/16 disjuncta subsistit. Hanc trabeculam perpendicularem in lacerta apode

no-

nominat Pallas, ubi cerebri cavernam minimam formari ait inter geminos parietes verticales e trabecula perpendiculari et asserculis singuli lateris duobus osseis compactos. Sed haec trabecula, paulum antrorsum inclinata, ad cerebri cavernam, anterius totam patentem, pertinere non videtur.

Os occipitis ab osse temporum unico incisura satis lata ubique divisum ita, ut os temporum proprie illi incumbat, non sutura aut harmonia jungatur media. Dividitur suturis vel harmoniis in 4 partes; quarum prima superior convexa ollam cerebri effingit; sub hac utrinque duae partes in duos processus (mastoideos?) excurrunt, quorum capita oblonga in linea recta et perpendiculari sub processibus zygomaticis temporum ossis collocata, posteriori lateri capitis magni superioris, quod est in osse intermaxillari communi, acclinatur, et cum eo ope musculorum jungi videtur. Sub his processibus versus interiora in latere situm est foramen ovale cum stylo stapediformi infixo; porro sub processibus his partes duae ossis occipitalis sutura vel harmonia transversa a quarta parte segregantur. Haec harmonia transversa versus condylum occipitis unicum ascendit, et partem utrinque condyli secat. Tertia pars maximam condyli partem constituit;

Oſſium palatinorum proceſſus priores adſunt ut in Iguana, ſed multo altiores et latiores, poſteriores contra Iguanae plane deſunt. Choana multo minor est pro ratione, et forma triangularis.

Figura II. maxillam inferiorem integram a latere conſpiciendam ſiſtit, in qua proceſſus coronoideus nullus, qui cum palatino anteriore ope muſculorum jungatur, adeſt, qualis in Siamenſi crocodilo et lacerta Iguana conſpicitur. a. a. geminos ſinus cavitatis cotyloideae ſignificant, quibus capita gemina inferiora oſſis intermaxillaris communis inferuntur.

Diſcrimen igitur ſummum fabricae cranii crocodilini et reliquarum lacertarum in eo vertitur, *ut os zygomaticum multo magis deorſum et extrorſum ductum ſit: os commune intermaxillare cum temporali et condyloideo proceſſu coaleſcat immobile, et os temporale multo latius et planius ſit quam in lacertis reliquis. Os denique parietale multo magis cavitatem cerebri claudit et majus est.*

Piſcium anguillaeformium maxillas oſſe communi intermaxillari junctas cum avium et viperarum ſtructura, recte jam olim comparavit atque icone, quanquam non ſatis lucida illuſtravit egregius *Vicqdazyr* in Deſcrip-

ſcriptione anatomica Piſcium inſerto gallici libri *Mémoires preſentés à l'Academie* Tomo VII. Nunc ad reliqua oſſa explicanda apponam virorum doctorum obſervationes.

Vertebras in ſceleto Siamenſis crocodili Jeſuitae 62 numerant, quarum 6, gemina furca ſimili furcae gallinarum, in tertio juniore animale ſimplice, fultas collo, 11 dorſo, 8 oſſi ſacro, reliquas caudae tribuunt. Prima collaris vel Atlas condylum occipitalem in cavitate ſua anteriore receptum multis tendinibus vinctum firmat: ex quo capitis motum peculiarem a motu colli ſeiunctum aliquem eſſe poſſe viri docti coniiciunt. Coſtas in juniore veras utrinque 11 et ſpurias 7 numerant. Ex veris binae priores et poſtrema utrinque vertebris non adhaerent, igitur dimidiatae potius dicendae. Verae partibus duabus ſynchondroſi junctis conſtant, quarum ea, quae ſterno jungitur, quo fiunt coſtae humiliores, eo fit longior, minore etiam eſt oſſis duritie. Sternum velut inverſum adeſt; proceſſum enim vel cartilaginem xiphoidem ſupra gerit, deſinentem in mucrone plano verſus collum directo; latera contra latiora clavicularum colligationem cum ſterno obtegunt. Clavicularum extremitates latiſſimae ſunt; altero fine omoplatis laxe junctae motum humerorum facillimum admittunt.

tunt. Coſtae ſpuriae oſſe molliuſculo conſtant, excepta poſtrema, quaè oſſeae duritiae latitudinem triplo maiorem iungebat. Oſſa duo plana, articulatione cum parte ſuperiore oſſis iliaci juncta eo ipſo in loco, ubi caput femoris recipit inſertum, altero fine latiore invicem ope ſynchondroſeos coeunt in media alvo, et partes molles inteſtinas ventris obiectu ſuo tutantur.

Gallus Duverney in juniore ſuo crocodilo vertebras omnino 59, videlicet colli 7, dorſi 12, lumborum 5, ſacri 2, caudae 33 numeravit. Atlas condylum rotundum occipitis receptum condit in cavitate ſua: medullam canalem ſuum ingreſſam deſuper tegit proceſſus latus et planus, isque ſimul atlantem occipiti ſupra foramen firmiter jungit. Infra proceſſus utrinque longus ad alteram et tertiam vertebram pertingens cum ſimili pari alterius vertebrae applicat ſe proceſſibus transverſis tertiae vertebrae. Praeter hos proceſſus utrinque decumbentes altera vertebra ſpinoſum ſupra emittit verſus tertiam inflexum. Huius in radicibus utrinque verſus finem proceſſus parvi plani et obliqui adſunt, cum ſimilibus tertiae vertebrae anterioribus proceſſibus articulatione jungendi. In hac tertia et reliquis omnibus totius corporis vertebris quaterni hi proceſſus parvi obliqui an-

teriores bini totidemque posteriores adsunt, ut fere in ceteris omnibus animalium sceletis. Tertia vertebra quatuor partibus componitur, quae junctae trigonum formant, dum tres includunt quartum, cum quo articulatione copulantur. Medium os truncum, superius processum spinosum, lateralia processus laterales vocabimus. Truncus anterius cavitatem rotundam, posterius condylum rotundum gerit: infra processus adest spinosus parvus, medius inter duos transversos cum lateralibus articulatione jungendos. Processus spinosus superior cavitatem medullae transmittendae efficit ope duorum processuum latorum, qui primum cum trunco vertebrae junguntur, deinde alios processus minutos emittunt, obliquos, unum utrinque, cum processibus lateralibus jungendos. E regione horum quatuor processuum adsunt alii quinque, spinosus nempe medius et bini utrinque obliqui, quorum anteriores cum similibus secundae, posteriores cum anterioribus quartae vertebrae conjunguntur. Processus laterales junguntur processibus parvis transversis trunci, parvis obliquis a processu spinoso ortis, ope deinde duorum processuum, quibus utrinque insculptum est foramen recipiendis venis et arteriis nuchalibus. Corpus uniuscuiusque horum ossium lateralium lon-

 gius-

giusculum sequitur spinae dorsalis directionem, acutum, sine plano, et cum finibus iisdem lateralium processuum sequentium vertebrarum conjungendo. Ceterae omnes colli vertebrae huic tertiae pares sunt: dorsales et caudales parum a se diversae gaudent processibus parvis obliquis quatuor ad latus spinosi utrinque positis, et transversis duobus simplicibus. Caudalium processus spinosi tenues ut collarium, contra superiorum trunci valde lati sunt: quinque etiam anteriores trunci vertebrae processum spinosum parvum infra gerunt veluti collares: processus transversi superiorum trunci vertebrarum cum costis junguntur; caudales vertebrae infra processum spinosum gerunt geminum, in apicem unum coeuntem. Ossis sacri duae vertebrae ut caudales 19 postremae transversis processibus carent.

Costarum 12 quarum duae anteriores et posteriores sternum non attingunt: omnes tribus partibus, una ossea duabusque cartilagineis compositae. Quatuor primae cum trunco vertebrarum coniunguntur simulque emittunt processum transversis processibus vertebrarum jungendum: reliquarum una est cum trunco vertebrarum junctura. Sternum uno osse compositum ad costam tertiam modo pertingit: reliquae cartilagini xiphoidi adhac-

adhaerent, longitudine duplicata cartilaginem ſuperanti, et mediae rima anguſta longaque fiſſae. Pectus ipſum propter humiles pedes anterius planum et latum, nec ut in cetero animalium genere altum et in acumen utrinque contractum anterius. Omoplatarum duplicium pars altera anterior cum ſterno coniuncta clavicularum vices gerit, ut in chamaeleonte et ſalamandra, (et reliquis lacertis omnibus.) Acetabulum recipiendo humeralis oſſis capiti inest ei loco, ubi claviculae cum omoplatis coeunt, plane ut in teſtudinum genere. Duae oſſis ſacri vertebrae loco proceſſuum lateralium os habent adjunctum utrinque, cuius altera extremitas coit cum oſſibus innominatis. Oſſa iliaca anterius ſita ſunt, nec latera occupant, oſſibus pubis forma et ſitu paria. Os iſchion jungitur cum eo oſſe, quod loco lateralis proceſſus emittunt vertebrae, quibus conſtat os ſacrum, pubis et iliacum. Acetabulum capiti femoris recipiendo inſculptum eſt ipſi juncturae trium oſſium innominatorum. Artuum oſſa nullo fere alio diſcrimine differunt, niſi quod trochanterem, alias femori peculiarem, os humeri hic gerit: praeterea crura cubitis ſimilia plane ſunt, et pro fibula radium tibiae junctum gerunt. Picturae tres additae ſternum cum claviculis et omoplatis, verte-

bram

bram collarem et os sacrum cum partibus illi adjunctis exhibent.

Ol. Borrichius (De Hermetis, Aegyptiorum et Chemicorum sapientia. Hafniae 1674, p. 272.) in animale quatuor pedes longo ex Indiis orientalibus, ut ait, allato numerat vertebras 60 omnino, et quidem 9 collares, 20 dorsales, reliquas caudales. Maxima illa, inquit, in caeteris animalibus apophysis, quae postica parte vertebris adnascitur, et proprie spinam dorsi constituit, una cum duabus lateralibus apophysibus in crocodilo luculenta epiphysis est, nequaquam apophysis. Levi enim in aqua coctura a reliquo vertebrarum corpore separabatur patente ad spinalem usque medullam largo hiatu, eoque ad extensiones in vivo animali sequacior est. Vertebrarum caput inferius longe ultra corpus vertebrae procurrit, exstante admodum tuberculo; superius autem profunda cavitate subsidit, ut caput, sive dentem vocare libeat, proximae vertebrae commode alveo suo excipiat, paene in morem interioris illius capitis in osse femoris, quod profunde coxendicis acetabulum ingreditur. Accedit mucosa illa cartilago, quae tum alveos tum capita vertebrarum incingit. Denique extensionis facilitati complementum addunt quindecim osseae epiphyses, furcillis, quibus militum

litum bombardae incumbunt, ſimiles, quae incipiunt in primis caudae vertebris et quindecim ſequentia vertebrarum internodia antica fulciunt firmantque, adeo ut ſi illae, quibus inſiſtunt, caudae vertebrae tantillum a ſe recedant, contineantur tamen in officio et a luxatione immunes ſint ſtantium harum furcillarum beneficio. Praeter morem caeterorum animalium non tantum coſtae crocodilo oſſeae ſunt, ſed et cartilagineae, quae medio oſſeae tribus locis diſtinguuntur ſingulae, cartilagine pellucida, nequaquam oſſea. In omnibus coſtis veris, quae novem paribus finiebantur, tuberculum eminebat oſſeum, ad digitum unum ab ipſis vertebris diſtans, quod ipſum leviter impreſſo cultello facile dividebatur, oſtendebatque ſingulas coſtas ex duobus conſtare oſſibus, quibus deſinentibus cartilagineae incipiebant coſtae, et illae tribus interſectionibus pellucidis et mollioribus adeoque ad extenſionem promtioribus diſtinctae, quae ſternum conſtituebant. Oſſa pubis conum obtusiorem ſed planiorem aliquatenus referebant. Hucusque Borrichius, qui ex hac vertebrarum inprimis coſtarumque fabrica intelligi putabat, quatenus verum ſit, et qua ratione fieri poſſit, quod Ariſtoteles ait quosdam tradidiſſe, crocodilum augeri, quamdiu vivat.

Ac-

Accuratiſſimam Plumerii notitiam et ſingulorum corporis oſſium deſcriptionem nunc accipe ipſis auctoris verbis, jam olim a me publicatam in Promtuario Lipſienſi anni 1787, P. IV. p. 455. ſqq.

„Le col étoit composé de 7 vertèbres à „comter depuis la vertèbre qui eſt jointe au „crane juſqu'à celle qui eſt attachée à la pre„mière fauſſe. côte excluſivement. Le dos „étoitc ompoſé de dix neuf vertèbres, à com„ter depuis celle qui porte une petite fauſſe „côte juſqu'à la dernière incluſivement de „celles auxquelles l'iſchion eſt attaché. De „ces dixneuf vertèbres les douze premières „portent les côtes, dont il y en a huit ſeu„lement de veritables; car les deux premiè„res et les deux dernières ſont fauſſes. „Des autres ſept vertèbres qui reſtent, j'en „comte cinq comme lombaires et les deux „autres comme un ſacrum à cauſe que „l'iſchion y eſt attaché. La queue étoit com„poſée de trente ſix vertèbres; ainſi toute „l'épine à comter depuis la première ver„tèbre attachée immediatement au crane juſ„ques à la dernière de la queue incluſive„ment étoit compoſée de ſoixante deux ver„tèbres. La première vertèbre, ſçavoir l'At„las, eſt compoſée de ſix oſſelets, ſçavoir un „ſemblable à l'hauſſecol d'un officier d'ar„mée,

„ mée, deux ſemblables à deux boulons à
„ crochets, un fait en demi-enclume, et les
„ deux derniers en façon d'une petite ſpatule
„ tant ſoit peu vuidée. Les quatre premiers
„ de ces oſſelets ſont joints en telle manière
„ qu'ils forment une grande ouverture, par
„ où entre la moelle du cervelet, pour delà
„ paſſer tout le long du conduit des vertè-
„ bres. C'eſt ſur cette première vertèbre que
„ le crane eſt attaché par un fort ligament
„ membraneux, et ſur laquelle il fait ſon
„ mouvement par une petite tête ou dent en
„ demiboule qu'on voit immediatement ſous
„ l'ouverture, par où la moelle ſort, et qui
„ tourne ſur une petite cavité qui eſt ſur le
„ haut de l'enclume. La ſeconde vertèbre
„ eſt un os compoſé de deux pièces jointes
„ enſemble par une forte ſuture. La pièce
„ inferieure eſt un corps longuet, preſque
„ rond, mais un peu plus épais aux deux
„ bouts qu'au milieu, ayant ainſi preſque la
„ figure d'une petite bobine, excepté que le
„ deſſus eſt creuſé en goutière. Il a une
„ groſſe épiphyſe attachée au devant de la
„ tète fort épaiſſe et faite en manière d'un
„ ecuſſon, et une groſſe dent ronde ou preſ-
„ que demiboule à ſa queue qui ſ'enchaſſe
„ dans une grande cavité creuſée dans la tête
„ de la troiſième vertèbre ſuivante. La par-
„ tie

„tie ſuperieure eſt faite en façon d'un pont
„qui joint à la goutière de la partie infe-
„rieure forme un conduit ou tuyau entier.
„Ce pont eſt ſurmonté en toute ſa longueur
„par une grande apophyſe large et mince en
„façon d'une crête. Il eſt cornu aux deux
„extremités par quatre autres apophyſes,
„deux devant et deux derrière. Ces quatre
„apophyſes reſſemblent à quatre dents ou
„pattes rondes, plattes et étendues en façon
„de quatre petits ailerons. Les deux de de-
„vant ſont plus petites que les deux de
„derrière, et celles-çi ſ'appuient juſtement
„ſur les deux apophyſes antérieures de la
„vertèbre ſuivante, et les deux de devant
„ſoutiennent les deux crochets de la pre-
„mière vertèbre. Cette ſeconde vertèbre a
„encore deux épiphyſes longuettes, pointues
„et à double tête, qui ſ'attachent par ſyn-
„chondroſe à çette groſſe tête, qui eſt ſi fort
„attachée à ſon devant qu'on ne peut l'en
„ſéparer qu'avec peine. Ces deux épiphy-
„ſes ſont auſſi couchées de biais tournant
„les pointes vers la queue des vertèbres.
„C'eſt ſur ces deux épiphyſes que les deux
„ſpatules de la première vertèbre ſont cou-
„chées et attachées par ſynchondroſe.

„La troiſième vertèbre eſt auſſi un corps
„compoſé de deux parties attachées enſem-
„ble

„ble et faites preſque comme celles de la
„première, mais avec cette différence, que
„la tète de la partie inférieure eſt creuſée
„par une grande cavité et la queue relevée
„par une groſſe dent ou tête demironde,
„ſemblable à la tête d'un clou de carroſſe.
„Le deſſous eſt auſſi relevé par trois peti-
„tes apophyſes, une à chaque côté et l'autre
„au milieu de ces deux. La partie ſupé-
„rieure eſt auſſi relevée d'une apophyſe en
„façon d'une crête, mais beaucoup plus
„étroite que celle de la première. Les qua-
„tre apophyſes que j'ai dit reſſembler à des
„pattes arrondies et plattes ſont un peu plus
„grandes et toutes quatre égales. Elle a
„encore une petite apophyſe à l'e[illegible]oit où
„elle ſe joint à la partie ſupérieure ſur cette
„apophyſe, où on voit une épiphyſe atta-
„chée, mais differente des deux epiphyſes
„de la première et ſeconde vertèbre, qui
„ſont longuettes, et celles-çi courtes et atta-
„chées par deux têtes aux apophyſes des
„deux parties de la vertébre. Ces epiphy-
„ſes reſſemblent à des petits enclumes à
„deux jambes tournées en haut, et le deſſus
„qui eſt un peu arrondi tourné en bas et
„couché le long des vertèbres de même que
„les épiphyſes des deux premières vertèbres.
„Les quatre vertèbres ſuivantes ſont tout à

„fait

„fait conſtruites comme cette troiſième à la
„différence que leur apophyſe ſupérieure eſt
„un peu plus longue, plus étroite et plus
„aiguiſée.

„Je n'ai donné que 7 vertèbres pour le
„col, quoiqu'on pourroit encore mettre les
„deux ſuivantes pour la huitième et pour
„la neuvième; mais j'ai crû devoir mettre
„ces deux dernières dans le nombre de celles
„qui compoſent l'épine du dos, à cauſe des
„deux fauſſes côtes qui leur ſont adjointes,
„outre qu'elles ſont ſituées immediatement
„ſous les omoplates. J'ai comté auſſi vingt
„vertèbres pour l'épine du dos à commen-
„cer par la première de ces deux qui por-
„tent [illegible] fauſſes côtes juſqu'à cette vertè-
„bre incluſivement qui eſt attaché aux deux
„vertèbres, où ſont attachées les os des
„hanches.

„Il reſtoit encore trente cinq vertèbres
„que j'ai mis pour toute la queue, ainſi je
„trouve que toute l'épine étoit compoſée de
„62 vertèbres à comter depuis le crane juſ-
„ques au bout de la queue incluſivement,
„quoique Olaus Borrichius n'en ait trouvé
„que 60 dans celui qu'on avoit apporté des
„Indes orientales a Conpenague, comme il
„remarque dans ſon Hermetis Aegyptiorum
„Sapientia p. 270, mais qui en recompenſe
„avoit

„avoit neuf paires de veritables côtes au „lieu que celui-çi n'en avoit que huit pai- „res: aussi étoit ce une femelle, que je crois „en avoir moins que les mâles; car quel- „ques jours auparavant j'avois disséqué un „fort petit Crocodile qui en avoit neuf pai- „res. Je ne remarquai pas pourtant si c'é- „toit un mâle ou une femelle, comme ce „grand qui étoit femelle, et qui n'avoit que „deux vertèbres qui tinssent aux hanches, „au lieu que le petit en avoit trois, et dans „lequel je comtois aussi 62 vertèbres; peut- „être que ce nombre n'est pas fixe dans „tous les sujets.

„Les vingt vertèbres qui composent l'é- „pine du dos ne sont guères differentes de „celles qui composent le col, si ce n'est que „les apophyses superieures sont beaucoup „plus larges, taillées presque quarrement et „presque contigues les unes aux autres, en „manière qu'elles composent toutes ensem- „ble une longue crête, qui régne tout le „long du dos. Elles ont aussi deux gran- „des apophyses laterales perpendiculaires „aux vertèbres mêmes, couchées de plat et „arrangées comme les dents d'un peigne à „l'opposite les unes des autres. Les six pre- „mières de ces vertèbres du dos ont encore „une petite apophyse par dessous, et outre

„cette

„cette apophyſe les quatre premières en ont „une autre petite à chaque côté, ſituée im„mediatement au deſſous des grandes, où „ſ'attache une des têtes des quatre premiè„res côtes. Les autre quatorze ſuivantes „ſont entièrement nettes par deſſous ſans „aucune éminence, ſi ce n'eſt aux extrémi„tés qui rebordent tant ſoit peu en façon „de lèvres, ce qui rend le milieu de chaque „vertèbre enfoncé et creuſé en manière de „poulie; mais cela leur eſt commun avec „toutes les autres vertèbres.

„Je comtai 12 paires de côtes dans cet „animal, ſçavoir 8 paires de veritables et 4 „paires de fauſſes, et de celles-çi deux paires „au devant et deux paires après les veri„tables. Elles ont toutes deux têtes, ex„cepté les deux dernières fauſſes qui n'ont „qu'une ſimple tête. Les quatre premières „paires ont chacune leurs deux tètes atta„chées à deux apophyſes ſeparées l'une de „l'autre; mais les autres paires ont leurs „deux têtes attachées ſur une même apo„phyſe, une à l'extrémité de l'apophyſe et „l'autre dans une petite ſinuoſité taillée dans „la tête antérieure de l'apophyſe même. Les „quatre paires fauſſes ſont entièrement oſ„ſeuſes et ſans aucun adjoint de matière „cartilagineuſe, comme on voit dans les ve-

„ri-

„ritables côtes, qui sont toutes composées
„de trois parties, une entièrement osseuse
„attachée à l'apophyse de la vertèbre, et les
„deux autres entièrement cartilagineuses,
„dont l'une est attachée immédiatement au
„sternum. Toutes ces parties sont plattes,
„plus larges au milieu qu'aux extrémités et
„toutes articulées, c'est à dire attachées bout
„à bout l'une à l'autre par synchondrose
„tant entre elles qu'au sternum et aux apo-
„physes des vertèbres. La partie osseuse n'a
„que fort peu de moelle, et les parties car-
„tilagineuses sont d'une matière fort appro-
„chante de l'osseuse, car elles sont un peu
„dures, fort blanches, mais fort faciles à rom-
„pre. Je crois qu'à la longueur du tems
„elles deviennent osseuses dans les vieux
„Crocodiles.

„J'ai appellé les douze vertèbres, auxquel-
„les les côtes sont attachées, costales, les
„cinq suivantes en tirant vers la queue, lom-
„baires, et les trois d'après, l'os sacrum à
„cause que les hanches y sont attachées,
„que j'ai trouvé dans ce Crocodile ne tenir
„qu'aux deux dernières vertèbres, et dans
„un autre aux trois dernières. Aussi les
„apophyses laterales de ces deux dernières
„vertèbres étoient beaucoup plus corpulen-
„tes et terminées par des têtes fort larges.

„qui

„qui tenoient l'ifchion attaché par harmonie.
„Cet ifchion reffemble fort bien à l'oreille
„d'un homme ou plutôt à l'écaille d'un
„huitre. Car le dos eft fort boffu et le de-
„vant enfoncé par une cavité fort large,
„mais pourtant guères profonde pour don-
„ner plus de jeu à la tête de l'os de la
„cuiffe, qui peut fe mouvoir en manière
„que la cuiffe jointement avec la jambe
„étendus en long f'appliquent immédiate-
„ment fur les flancs et fur une partie de la
„queue, de même auffi que les bras qui peu-
„vent f'étendre et f'appliquer tout le long
„ou du col ou des côtés, de forte que quand
„l'animal tient les bras et les cuiffes con-
„jonctement avec les jambes appliquées de
„la forte le long de fon corps, on le pren-
„droit plutôt pour un veritable poiffon, que
„pour un crocodile, comme j'y fûs trompé
„moi même le voyant un jour dans l'eau en
„cette pofture.

„L'os pubis eft fortement attaché à la
„partie inférieure de l'ifchion par deux tê-
„tes, l'une grande et l'autre petite; il ref-
„femble à deux omoplates à bout larges et
„attachés enfemble par fynchondrofe. Outre
„ce premier pubis on en voit une manière
„de fecond pubis attaché aux petites têtes
„du premier, mobile et auffi femblable à
„deux

„deux omboplates coronnées par un grand
„croiſſant compoſé de deux os ſemblables
„à deux petits arcs joints par un bout l'un
„à l'autre. Ce ſecond pubis et ce croiſſant
„ſont couchés de plat ſur l'abdomen, et en-
„tre ce croiſſant et le cartilage xiphoide on
„voit une manière de ſecond ſternum éten-
„du tout le long du milieu de l'abdomen.
„Or ce ſecond ſternum eſt d'une matière en-
„tre l'oſſeuſe et la cartilagineuſe, et tient
„attachées de chaque côté cinq paires de
„petites côtes compoſées chacune de deux os
„minces, longuets et articulés par ſynchon-
„droſe, le bout de l'un chevauchant ſur le
„bout de l'autre. Le ſecond pubis, le croiſ-
„ſant et toutes ces petites côtes ſont cou-
„vertes et attachées enſemble par une forte
„membrane étendue immediatement ſur les
„muſcles de l'abdomen."

„Les vertèbres qui compoſent la queue
„ſont preſque conformes à celles du dos,
„mais leurs apophyſes ſont beaucoup plus
„petites et diminuent toujours de grandeur
„à meſure qu'elles avancent vers l'extremité
„de la queue. Elles ont toutes des apo-
„phyſes laterales excepté les vingt derniè-
„res; elles ont encore des épiphyſes atta-
„chées de biais entre les jointures de la par-
„tie inferieure, en manière que toutes leurs

„pointes tournent vers le bout de la queue.
„Toutes ces épiphyſes ont une double tête
„qui les rend fourchues, comme des V à
„jambes étroites et à queue allongée. Les
„premières de ces épiphyſes ſont les plus
„longues, et ont preſque toutes les pointes
„émouſſées, mais les dernières qui devien-
„nent toujours plus petites reſſemblent à
„des petites omoplates."

„On doit encore conſiderer que toutes
„les vertèbres tant du col que du dos et
„de la queue ſont jointes par enarthroſe,
„c'eſt à dire qu'au devant de chaque vertè-
„bre il y a une cavité aſſez profonde et
„qu'au derrière il y a une tête aſſez ſail-
„lante qui ſ'emboîte dans cette cavité de
„même qu'on voit en l'articulation de l'iſchi-
„on et de l'os de la cuiſſe. On doit pour-
„tant excepter les vertèbres qui compoſent
„l'os ſacrum, c'eſt à dire celles auxquelles les
„os des hanches ſont attachés, car elles ſont
„jointes l'une à l'autre par ſymphyſe har-
„monique, c'eſt à dire qu'elles ſont telle-
„ment jointes l'une à l'autre, qu'elles ne
„ſont aucun mouvement, les têtes de cha-
„cune étant et ſans cavité et ſans têtes,
„mais ſeulement applaties en devant. Il
„faut encore noter que la première vertèbre
„de la queue a deux têtes rondes l'une en

„de-

„ devant, par laquelle elle s'emboîte dans
„ la cavité qui est au derrière de la dernière
„ vertebre de l'os sacrum, et une en derriere,
„ par laquelle elle s'emboîte dans la cavité
„ de la seconde vertèbre de la queue.

„ Il faut aussi noter que les productions
„ laterales de toutes les vertèbres sont tou-
„ tes apophyses de la partie supérieure de
„ chaque vertèbre, excepté les productions
„ laterales des vertèbres qui composent l'os
„ sacrum; car elles sont apophyses de leur
„ partie inférieure. Il faut aussi remarquer
„ que toutes les vertèbres qui composent la
„ queue ne sont que d'une seule pièce, c'est
„ à dire d'un seul os. Je n'ai sçû y remar-
„ quer aucune suture ni aucune manière de
„ jointure au long des côtés, ni en quelque
„ part que ce soit, quelque diligence que j'aie
„ fait à les faire bien bouillir et les avoir en-
„ suite bien raclées avec un couteau, pour
„ voir si je n'y pourrois remarquer quel-
„ que jointure. Toutes ces vertèbres ont un
„ peu de moelle dans une substance spon-
„ gieuse mais dure."

Has observationes vir egregius picturis multis artificiosissimisque illustravit, quas olim, si favor publicus huic operi adspiraverit; in Parte Anatomica ex Codice Blochiano repetitas publicabo, eo quidem maio-

 ris

ris faciendas, quod simul omnem sceleti lacertini fabricam in hoc animalis ex tota gente maximi corpore praecipue conspicuam demonstrant et enarrant.

Postremus Petrus Camperus Opusculorum Vol. III. p. 6. 7. 8. et p. 14. 15. vertebram alteram et quartam collarem et septimam dorsalem ex sceleto crocodili Nilotici (ut traditur) descripsit et in Tabula 1 fig. 1 et 2 magnitudine naturali pinxit, eodem quod olim Neh. Grew in Museo Regali p. 42. 43. descripserat.

Is praeter suturam transversam, qua vertebrae praeter caudales omnes consuuntur, praecipue admiratus est processum inferiorem spinosum collarium, quem dorsales anteriores 5 et posteriores 6 gerunt; quam utramque notam in testudine Myda Linnaei, processum inferiorem etiam in collo avium reperiri testatur vir egregius. In sceleto crocodilino, 13 pollices longo, idem vertebras collares 7, dorsales 12, lumbares 5, ut in Londinensi a Grew descripto, numeravit.

In his virorum doctorum descriptionibus has crocodilorum diversorum notas reperisse mihi videor. Siamensi vertebrae collares 6, Americano Plumerii et crocodilo Galli Duverney uti Camperi 7 sunt. Dorsales et caudales cum aetate animalium et magnitudine

va-

variari videntur. Sed ſternum alterum abdominale cum coſtis utrinque quinis ſpuriis, quod in Americano perſpicue deſcripſit et pinxit Plumerius, Siamenſis cum eo commune habere videtur; contra ei, quem Gallus Duverney diſſecuit, defuiſſe cenſendum eſt ex viri docti ſilentio. In Aegyptiaco forte huc pertinet, quod Veſlingius p. 43 ait: *muſculos abdominis ſubtiliſſimae ſpinae pervadunt;* et quod Borrichius p. 176 refert his verbis: *Circa regionem oſſis pubis parte ſuperna viſa ſubſtantia quaedam cartilaginoſa et prope oſſea, eaque mobilis, de qua ob feſtinatam raptim diſſectionem nihil temere definiero.*

Muſculos nunc repetamus, quorum deſcriptionem praeter eos, quibus caput movetur, adhuc fere neglectam eſſe dolemus. Breviter de ſuo crocodilo Gallus Duverney: Aperto, inquit, ventre prodibant in conſpectum abdomina les muſculi, bini utrinque, alter externus, alter internus, numero, ſitu et forma diverſi, ab animalium terreſtrium muſculis diſcrepantes. Externus et internus coſtas obvelabat, hic ſimul inteſtina peritonaei inſtar complexus. Externus ortus ex pluribus capitibus in unum ventriculum coeuntibus, cuius tendo ſuperficiei externae oſſium innominato-

rum

rum et processibus transversis vertebrarum lumbarium adnectitur, desinit in tendinem, latum, membranae instar intestina omnia obvelantem. Fibrae horum musculorum omnes longitudinem sequebantur. Alii praeterea musculi peculiares adsunt sub dorsi cute, ex vertebris et costis orti, tendines suos zonis dorsalium squamarum inserunt, numero paene squamis pares. Horum tendinum duplex est genus. Alii enim descendentes zonas sursum trahunt, alii contrario situ easdem deprimunt. Usus horum musculorum videtur zonas squamarum adstrictas densare et ab ictibus zonarum interstitia alias facile penetrantibus defendere debere.

De musculis tacet Plumerius, nec aliquid apud reliquos historiae naturalis scriptores de iis annotatum reperi. Quare ad internarum partium praecipuarum descriptionem transeo.

Ventriculi forma nihil habet in Siamensi singulari, nisi quod orificium vix pollicis et dimidii spatio distat a pyloro, cuius ad introitum conspicitur posita appendix magna in speciem bulgae rotundae conformata, intus, ut ipse ventriculus, membrana cartilaginea obducta. Intestinorum tractus, 17 pedes 10 pollices longus, nullum aliud nisi recti crassioris, 15 pollices longi, discrimen manifestum

ſtum habet. In tertio minimo crocodilo duodenum paulum infra pylorum in geminum convolvitur gyrum verſus ſuperiora adſcendentem, deinde intumescit ita tamen, ut inteſtinorum etiam caeci diſcrimina diſtinguere liceat. Jecinoris duo lobi trigoni ſunt, ſiniſter tamen multo minor in acumen tenue deſinit. Membrana jecur obvelans virideſcit, pulpa ipſa firma, craſſa, rubeſcit. Veſica permagna felle flavicante repleta lobo dextro adhaeret. Lien fere ovalis $4\frac{1}{2}$ pollices longus, 2 pollices et 10 lineas latus, diſſectus in fundo ſanguineo puncta innumera, magna, albicantia conſpicienda praebet. Pancreatis ſubſtantia aemulabatur ſevum denſitate et albo colore, immiſto rubore; forma finem utrumque tenuem, monſtrat, media baſi valde craſſa; criſta longa partem gibboſam percurrit; quatuor fiſſurae ſpeciem praebent totidem lamellarum, quarum quaeque media criſta parva eminet.

Tracheae fiſtula, 4 pollices 2 lineas circumferentia aequans, prope pulmones diviſa in duos canales, quorum ante diſceſſum 5 pollicum ſpatio verſus ſuperiora in ſiniſtro latere inflectitur, poſt diviſionem iterum 5 pollicum altitudine aſcendit; abhinc regreſſa recto tramite, geminum canalem gemino pulmonum lobo diſpertita inſerit. Longi-

gitudo eius a larynge usque ad divisuram 15 pollices, hinc usque ad ingressum in pulmones 7 pollices, ab ingressu per pulmonum substantiam fere totidem aequat. Anuli, quibus trachea intra primum dimidiatum pedem conserta est, tertia sua parte infra cutacei a larynge inde usque ad primum anulum, totum cartilagineum, trigoni speciem efficiunt; dehinc per 10 pollicum et 8 linearum longitudinem anuli cartilaginei et plane rotundi sunt; postea iterum sexta fere sui parte cutacei fiunt; denique pollicum 2 et 4 linearum spatio a pulmonum gemino lobo cartilagineorum anulorum forma disparet, contra canalis cartilaginei species superest, unde decem fistulae breves, digitum minimum capientes, et multis lateralibus foraminibus perviae, sub angulis rectis, praeter primam, ortae per totam pulmonum substantiam aërem infundunt in sinus quosdam conicos, nassarum instar reticulatos. Larynx foramine patet cavae cartilaginis scutiformis parti insculpto et vertebris collaribus fere parallelo, nullum tumoris vestigium habet, et canalem cum trachea reliqua continuum efficere videtur. Renes $7\frac{1}{2}$ pollices longi, $3\frac{1}{2}$ lati, $1\frac{1}{2}$ alti in lumborum regione utrinque membranis adiposis incumbunt, basi gibbera, supra plani, pulpa rubicunda densa, sinu-

sinuosa, superficie in multas laminas renibus humanis planis similes divisa. Canalis urinarius recto insertus absque officio vesicae urinam deducit. Juxta renes adsunt corpora duo glandulosa, molli et albicante pulpa, eadem paene cum renibus magnitudine, nisi quod ovalia, ad generationis munia exsequenda sine dubio idonea. (Testiculos esse non dubito.) Penis una cartilagine ossea compositus parte superiore inflexus, inferiore fissus et in speciem urethrae excavatus ad mediam sui crassitiem, desinit in cartilaginem lentissimam, parvam, in speciem glandis acutae et deorsum inflexae conformatam, sub qua versus apicem sinus caecus 6 lineas altus patet. (Ex Americano crocodilo pictum penem egregie a Plumerio coram video, sed nulla adjecta est descriptio. In longirostri penem insignem glande exserta ultra cloacam prominere obiter annotavit Merck p. 79.) Utrique ani lateri assidet glandula, simillima submaxillari, magnitudine dupla, succo ejusdem naturae repleta, quem in anum defundit.

De suo Gallus Duverney ita refert. Jecinoris lobi duo amplectuntur cordis faciem inferiorem, parte superiore ope fasciae juncti, secundum quam ducto hepatico cysticus ex lobo sinistro ad dextrum transiens collo vesicae inseritur felleae, prius tamen ramum emit-

emittit descendentem et intestinis inserendum. Vesica fellea, 1 pollicem longa 5 lineas lata, dextro lobo jecinoris adhaeret; cujus ductus cysticus, post receptum ramum hepatici, 8 pollicum spatio infra pylorum secundo intestinorum volumini inseritur: infra hunc ductus hepaticus, postea pancreaticus intestina ingreditur. Sub dextro lobo corpus glandulosum satis magnum adest, vasa ab arteria magna et cava vena accipiens, naturam glandularum singularium aemulatur. Vena cava duplex, ut in testudine, trunco ex lobo dextro jecinoris exorto, et dextro ventriculo cordis inserto; alter truncus minor ex sinistro ortus sinistro adjungitur ventriculo. Lien unum pollicem longitudine, 5 lineas latitudine aequat, in medio ventre sub intestinorum volumine situs. Faucium canalis valde latus, carne membrana crassa obductus. Ventriculus, 4 pollices longus totidemque latus, muscularium fibrarum ope, quibus granivorarum avium ventriculum aemulatur, comprimitur ad commolendum cibum, cavitate non magna inclusum, nullo fere modo in longum latumve extenditur. Ex quo ducitur Galli conjectura, crocodilum praedae ingestae corpus faucibus oesophago comprehensum coquere, ossa vero et partes duriores ventriculi musculis commolere. Intestino sub pyloro

loro in duo volumina complicantur: pancreas in altero volumine situm duos canales minutos inteſtinis ſubductibus cyſticis inſerit, veluti glandularum parvarum mole congeſtum et avium pancreati diſſimile. Totus inteſtinorum tractus ubique latitudine aequalis, longitudine 4 pedes cum dimidio aequat: cuticula eorum carnea craſſa eſt, interior multis glandulis minus obſita: caeci veſtigium nullum adeſt. Ovarium geminum innumera continebat grana, ſubtus renibus adhaerentia. Oviductus multis fibris carneis circularibus firmatus poſt multos gyros ano vel cloacae demum gemino orificio inſeritur. Renes per vertebrarum lumbarium longitudinem ſiti, ſuperne diſſecti, plicati, et gibberi apparent propter glandularum numerum, quibus conſtruuntur. Canalis urinarius renibus egreſſus poſt brevem linearum 4 vel 5 viam inſeritur cloacae introrſum juxta oviductus inſertionem, in ipſo juncturae puncto in papillae ſpeciem intumeſcens. Ad marginem ani utrinque foramen ducit ad glandulam ſub cute ani ſitam. Cloaca fit dilatato recto, ſeptem foraminibus pervia, quorum maximum in inteſtinum patet: ternorum utrinque medium ad ovarium, alterum ad renes, tertium ad glandulam analem ducit. Trachea ante bifurcationem plicam in latere

dex-

dextro paulisper antrorsum facit, fere ut in ardea numidica, grue et cycno. Anuli primi 16 tertia sui parte et quidem inferiore cutacei speciem trigoni ut in Siamensi efficiunt, paulatim decrescente parte cutacea; reliqui omnes cartilaginei pulmones intrant, ubi interrupti varios ramos emittunt, multis foraminibus pervios; quibus in sinus patent, quos folia seu lamellae cutaceae, similes lamellis ventriculi secundi ruminantium animalium, vasisque sanguineis et fibris carneis reticulati, replent. Larynx componitur scutiformi et anulari cartilagine valde lata, supra limbo gemino prominet, vices arytaenoidis cartilaginis gerente.

(Pictura plicam parvam nec eum flexu Siamensis comparandam ostendit; quare et haec nota specie distinguit crocodilum eum, qui a Gallo dissectus fuit.) Pulmones in duos dispertiti lobos, vesicis conglobati videntur. Cerebrum parvum piscinum aemulatur. Cavitas cranii, quo continetur, lineas tantum 14 longitudine, 12 latitudine et altitudine aequat.

Borrichii de Indici crocodili partibus intestinis hae sunt annotationes. Diaphragma, inquit, tenuissimum, ut vix tela aranearum tenuior aestimari possit. Pulmones folle inflati ad tactum tenerrimi erant, visu pulcherrimi,

rimi, colore subrubicundi, spongiosi, ex perpetuo continuatis vesiculis constantes, sine ullo parenchymatis vestigio, plane ac si quis pulmones ranarum inspiciat. Hepar bifidum binis lobis insigne; sub dextro aderat vesicula fellis eaque insignis magnitudinis, bile repleta. Peritonaei membrana tenuissima, nec vasis sanguineis evidenter distincta. Pericardium densum; cor mediocre; auriculae cordis grandiores quam animalis magnitudo spondere videbatur. Ventriculi capacitas ampla, ut facile constaret de edacitate bestiae. Interior ejus tunica rugosa et insigniter crassa, in cujus gremio plures lapilli albi, pellucidi, magnitudine nuclei avellanae jactabantur. Sub dextro hepatis lobo notata est substantia quaedam peculiaris glandulosa, alba, multis minutisque glandulis referta, quae dissecta manibusque contrectata prope diffluebat, ut ovarium fuisse agnoscamus. Renes oblongi, glandulosi et rubicunduli, ex quibus utrinque ductus patulus, amplus, membranaceusque descendens progrediebatur ad ultima usque intestini recti, ut liquorem excrementitium urinosumque eo amandaret, cum vesicae nullum usquam vestigium repertum fuerit. Ad principium recti intestini observata est coli valvula, quae vento per follem immisso nullum progressum permittebat. Lien

ad

ad finiftra ventriculi inventus eft nigricans et pyriformis, abfque eo vas breve ad fundum ventriculi porrectum, cavitatem autem non ingrediens. Arteriae afperae circuli continui, nulla membrana defectum gyri fupplente. (En tibi notam manifeftam, qua Indicus Borrichii crocodilus a Siamenfi alteroque Galli Duverney diftinguitur; tracheae enim flexu plicave caret, et anulos omnes cartilagineos habet. Contra Americanus Plumerii tracheae flexum et ventriculi appendicem fimillimam Siamenfi habet.)

Aegyptiaci crocodili inteftinas partes ita enarrat Vefllingius. Afpera, inquit, arteria fuperius fcutiformi et tenui cartilagine conftat; hinc circulis cartilaginum integris longo tractu in pulmones duobus ramis difpefcitur. Vocem edit quafi bovinam, fed altiorem ex intervallo, nullaque ratione flexu a modulo variatam. Pulmones duos elegantes et rarae texturae fortitus eft, quibus color ex rubro flavefcens. Cor pericardio fuo eleganter obvolutum lentiffime conficitur, furfum prorfumque commeantibus arteriis fcaturiginem exhibens. Oefophagus ftatim a principio late expanditur, et quo ftomacho vicinior in anguftum contrahitur; nimirum ut deficiente linguae minifterio, deglutitio maiore cum facilitate fuccederet. Ventriculum habet ampliff-

plissimum et profundum, ex duabus validissimis membranis contextum, in quo inferius orificium superiori admodum vicinum et eadem quasi parallela continuum est, ne, quod avidissime bestia absorpsit, ante exactam ὁμοίωσιν e ventriculi complexu deturbaretur. Intestina prout in aliis quadrupedibus, mesenterio connectuntur, inter quae rectum illud, cum sit urinae et excrementi sentina, largius expansum est. Hepar sortitum est eleganti purpura perfusum, cui cystis fellea satis ampla subnectitur, quae in duodenum sese exonerat, venis quaquaversum dispersis radicem praebens. Huic in sinistro latere e diametro lien opponitur quantitate eximia praeditus, figura trigonum repraesentans scalenum, cuius angulus acutior hepatis convexum propedum contingit. Hypochondrio quidem sinistro annexus est, ita tamen, ut maiore sui portione versus anteriorem potius quam posteriorem corporis sedem propendeat, colore hepar valde aemulatus, ut revera cum divino sene οἷον ἧπαρ adseverari queat. Lumbis renes incumbunt mole satis ampli, parte parenchymatis inferiore nonnihil acuminati, e quibus prodeuntes ureteres non in vesicam, qua penitus animal hoc destituitur, sed in recti intestini latus utrumque porriguntur et desinunt. Lactes in crocodilo mare

in-

inter hepar et lienem, quibus veluti fulcimentum subjiciuntur, magna quantitate diffusae visuntur: quae cum masculorum tantum insigne esse arbitretur Junius, videat quid sensui et observationi contrariae opponat, quum communem pancreatis usum in omnibus obtineant. Testes in maribus cum pene natura sub cute abscondit: qui vetustate resiccati moschi odorem exhalant. Foeminam oviparam esse referunt; ingentis scilicet magnitudinis animal exiguae testae ambitu inter primordia sua circumscriptum, enititur, unico tamen partu numerosam prolem effundens.

De eodem Nilotico crocodilo haec Hasselquistius tradit, verbis insolitis et quibusdam ab anotomicorum usu plane alienis. Velum, inquit, palatinum ad initium gulae in utraque maxilla, basi liberum, in inferiore acuminata angulatum, in superiore lineare, gulam claudens, dum inferius ad superius parallele applicatur, illam aperiens, dum superius ab inferiore recedit, continuatio est membranae robustae, glabrae, flavescentis, quae totum palatum superius et inferius tegit. Trachea anulis cartilagineis integris constructa vix digiti minimi crassitie, aequalis. Pulmones duo, ab utraque parte cordis unus, oblongi, integri, respectu magnitudinis cor-

po-

poris parvi, coloris lateritii. Vesiculae bronchiales distinctissimae, magnae, spuma repletae. Diaphragma membranaceum, tenuiusculum. Oesophagus membranaceus, robustus, parietibus crassis, pollicis capacitate. Ventriculus robustus, parietibus crassissimis, rugis vel plicis crassis, densis, frequentibus intus obsitus, capacissimus, lapides quarzosos Nili insigni copia continens. Intestinum flexuosum, mesenterio adnexum, proxime a pyloro spatio spithamali, ampliusculum (2 fere pollicum capacitate) ibique excrementis nigro viridescentibus duriusculis nullius figurae repletum, reliquum intestinum 14 spithamarum longitudine, aequale, vix digiti minoris crassitie, canali perforatum angustissimo, pennae fere gallinaceae capacitate, parietibus instructum crassissimis, robustissimis, vix flexibilibus, quorum duae lamellae (in textu erat *quarum 2 mamellae*) conspiciuntur, exteriore crassiuscula albida, interiore, quae canalem format, multo crassiore, coloris lucide carnei. Extremum spithamae fere dimidiae spatio ampliusculum est, quod ut rectum considerari potest. Hepar bilobum, lobo uno ab utraque parte ventriculi, qui oblongi, subtriquetri, superius crassiusculi inferius parum attenuati. Vesica fellea inter ventriculum et alterutrum lobum ovi gallinacei magnitudi-

ne, repleta bile ſpiſſiuſcula, coloris ſaturate viridis, ſaporis amariſſimi, menſura vaſculi Theae. Pancreas juxta pylorum, ovatum, reſpectu reliquarum partium maximum longitudine plus quam dimidiae ſpithamae, latitudine palmae, intus rugoſo celluloſum, cellulis ſucco flaueſcente repletis. Renes oblongo-ovati, aequales, magnitudine proportionata. Omentum ſatis craſſum inteſtino ſupra impoſitum, pinguedine copioſa repletum. Membrana celluloſa abdomini ſuper extenſa, craſſa, valde pinguedinoſa. Fel crocodilinum venenum inficiendis ſagittis Africanorum praebere mortale refert Joh. Matthew Itineris ad regionem Africae Sierra Leone facti auctor p. 52. verſionis germanicae.

Poſtremo loco Americani crocodili anatomiam enarrantem audiamus Plumerium.

Je trouvai de la graiſſe ſur le pubis, après avoir ôté la peau, le long des flancs et à côté du col, mais fort peu: il y en avoit beaucoup ſous les premiers muſcles de la queue. Cette graiſſe étoit un peu jaunâtre. Le diaphragme eſt une membrane très mince tendue directement ſous le milieu de la longueur du ſternum, il eſt couvert d'un peu de graiſſe, et il vient du peritoine tapiſſant par ſa production tout le dedans du ſternum. Le peritoine eſt une membrane double ou compoſée

de

de deux membranes separées l'une de l'autre en manière qu'elles forment comme un sac: celle qui couvre immediatement les intestins est fort deliée et la supérieure épaisse, musculeuse et couverte de graisse. La vessie du fiel étoit toute couverte de graisse. Les deux lobes du poumon ont les deux extrémités jointes par une membrane épaisse qui procéde d'un côté du pericarde et de l'autre du peritoine. Cette membrane est accompagnée d'un peu de graisse. La trachée artère, après qu'elle est descendue un peu obliquement sur la tête du lobe du foie à côté gauche, remonte ensuite vers le côté droit et vers le milieu du sternum, ensuite rédescendant elle se divise en deux bronches qui entrent chacune dans son lobe du poumon. Le rectum est beaucoup plus grand que les autres parties du boyau. Il est attaché à l'os pubis par un fort ligament.

Sequitur in Codice Blochiano lacuna a numero obſervationis 13 incipiens et ad numerum 18 decurrens, folii unius exſecti defectu, quod exſpoliavit Gallus Feuillée, et cuius plagio interpolare lacunam oportet. Interim verba Plumerii ex obſervatione numero 18 ſignata reliqua accipe; quae ad inteſtinorum partem infimam pertinent:

Commence a devenir plus épaisse vers l'anus. Le rectum est fort ample et tout ridé

 par

par quelques plis en dedans, particulierement vers l' anus. Il a environ dix pouces de long et une valvule faite en manière de ſphincter en ſon entrée. Le colon a environ deux pieds et demi de longueur; il eſt beaucoup plus mince que tout le reſte des boyaux. La rate a preſque la même figure que la veſſie du fiel, elle avoit quatre pouces de longueur, elle étoit couverte d'une membrane un peu graiſſeuſe, qui lui venoit du peritoine. Sa membrane particulière eſt très mince, fortement adherente au parenchime, qui n'eſt composé que de trois petites glandes fort tendres, fort humides et teintes d'un rouge fort brun tirant ſur la couleur de minime. Il y a un parenchime attaché au lobe droit du foie avec la veſſie biliaire et la rate. Ce parenchime reſſemble à un ſécond foie; car il eſt comme composé de deux lobes un grand et un petit; ſa partie ſupérieure eſt unie et l'inférieure a en toute ſa longueur une grande production en façon d'une crête qui la rend gibbeuſe. Il eſt de couleur de chair tant dedans que dehors. La ſubſtance eſt très molle et toute composée de petites glandes fort tendres de même grandeur et figure que celles de la rate, mais elles ne ſont pas ſi humides. Sa membrane particulière c' eſt à dire celle qui couvre immédiatement toutes ces glandes, eſt extrême-

ment

ment deliée. Les deux lobes du foie sont presqu'aussi grands l'un que l'autre. Ils ont une membrane très deliée qui les couvre tous les deux, et cette membrane leur est commune, avec le pericarde, le peritoine et le mesentère. La leur propre est très deliée et très adherente au parenchime lequel est de couleur bluâtre par dehors tirant sur la couleur d'indigo. Sa substance est spongieuse, glanduleuse, de couleur de terre d'ombre et toute remplie d'une humeur teinte aussi de couleur de terre d'ombre. Le bord inférieur de ces deux lobes est comme frangé de graisse enfermée dans une membrane qui forme ensuite le mesentère.

La trachée artère se divise en deux bronches qui entrent ensuite bien avant dans la substance des poumons, laquelle est toute spongieuse, et toute composée de membranes percées comme le reseau d'une crespine. On voit plusieurs poches dans cette substance en façon d'un saladier; toutes ces membranes se communiquent l'une l'autre par des ouvertures; car quand on introduit le vent dans ces lobes par la trachée, ils s'enflent comme des balons. Toute la substance des poumons est de couleur vermeille, ell'est fort humide et il semble du commencement que toutes ces membra-

branes ſoient glanduleuſes à cauſe de cette matière humide.

Ce Crocodile étoit une femelle. Un peu au deſſus de l'anus dans l'anus même en avançant vers le rectum on y voit une petite éminence pointue et une petite caroncule à chaque côté de cette éminence. Chaque caroncule a une ouverture qui ſe ferme par une manière de valvule annulaire et pliſſée, et cette ouverture conduit dans la capacité qui eſt entre le peritoine et les inteſtins. Un peu plus avant on voit auſſi les deux portes des deux trombes ovaires, qui vont ſe rendre par pluſieurs plis et replis vers le foie, chacune vers un des lobes. Elles rédeſcendent enſuite, mais preſque imperceptiblement vers deux grands ovaires ſitués ſur les vertèbres lombaires un peu au deſſus des reins, une d'un côté et l'autre de l'autre. Ces deux trombes ſont compoſées de deux ſortes de fibres, les unes circulaires et les autres longitudinales. Elles ſont attachées tout le long d'une membrane fort deliée ſur laquelle on voit ramper pluſieurs vaiſſeaux, par lesquels elles communiquent avec les reins. Ces deux ovaires reſſemblent à deux longues grapes compoſées d'une infinité d'oeufs très blancs, dont les plus gros n'excédoient pas la groſſeur de la tête d'une groſſe épingle.

Les

Les reins sont deux corps oblongs situés immédiatement sur les vertèbres lombaires. Ils ont environ trois pouces et demi de long sur un et demi de large vers le milieu. Leur substànce est glanduleuse, tendre, couleur de fer, tirant tant soit peu sur le vert. Il semble qu'ils soient composés de plusieurs vermisseaux pliés et repliés par de grandes sinuosités. Ils sont pleins d'une humidité ou urine d'une odeur forte. Les uretères sont attachés tout le long par plusieurs conduits qui forment ensuite l'uretère, qui va se decharger dans le rectum environ à trois doigts par dessus l'anus, où on voit deux petits troux fermés par une valvule ou sphincter annulaire et froncée. Le pericarde est une bourse composée d'une forte membrane blanche et unie. Sa capacité peut contenir un gros oeuf d'oie. Il étoit rempli presque la moitié d'une eau fort claire mais roussâtre. Il tient par sa base au mesentère et à la duplicature du peritoine et par un côté au foie. Le coeur étoit à peu près de la grosseur et de la figure d'un oeuf de poule. Il est rouge livide et d'une substànce musculeuse. Il a deux grandes oreilles, l'une plus grande que l'autre. La plus grande est à la droite et est d'un rouge de bolus fort brun. La plus petite est à la gauche et est de même couleur que le coeur.

coeur. Ces deux oreilles ſont d'une ſubſtance membraneuſe et compoſées d'une double membrane, dont l'intérieure eſt toute réticulaire: elles s'enflent de même que les poumons quand on y introduit le vent: elles reçoivent toutes les deux deux grands vaiſſeaux qui traverſent presque la moitié du pericarde. C'eſt pourquoi quand on a tiré le pericarde d'alentour du coeur on le voit percé de quatre grands trous, outre un cinquième, par où paſſent les grands vaiſſeaux qui entrent dans le coeur ſçavoir l'aorte et la cave.

Un peu après que j'eu pris l'animal il vomit une grande quantité de bave glaireuſe, et un gros peloton de plumes que je reconnus être les plumes d'une eſpèce d'oiſeau aquatique que l'on appelle plongeur, *en latin* mergus. *Il vomit encore quelques petites tortues d'eau encore toutes entières. Après que je lui eus ouvert le ventricule, j'y trouvai encore beaucoup de ces plumes, une petite tortue entière avec quantité d'herbe d'une eſpèce de potamogeiton à feuilles de chien de dent. J'y trouvai auſſi un caillou gros comme le pouce. Ses inteſtins étoient tous remplis d'un chile fort blanc jusques vers le milieu du colon; depuis ce milieu le chile commençoit à devenir brun, enſuite il devenoit toujours plus foncé à meſure qu'il approchoit du rectum*

où

où il étoit de couleur noirâtre. Le rectum étoit tout rempli et fort enflé d'un excrément semblable à de la boue noire et condensée par grumeaux gros comme le bout du pouce.

Post descriptionem sceleti numero observationum 51 conclusam sequuntur diversae ejusdem Plumerii alio tempore scriptae observationes, his verbis consignatae.

Le 6 Fevrier de la même année je pris un autre crocodile femelle: en ayant ouvert le ventricule j'y trouvai quelques crabres et une grosse poignée de cailloux de differentes grosseurs, les uns gros comme des oeufs de poule et les autres comme des noix ou des noisettes. Ils étoient touts fort bien nets et la plûpart sembloient être rongés de ver et comme la moitié calcinés, ce qui me fit conjecturer que cet animal pourroit bien digerer les cailloux: effectivement ayant ouvert le colon que je remarquai fort épais et fort dur je trouvai que les excrémens dont il étoit rempli n'étoient que de la pure argille que je reconnus être de la même substance et couleur que les cailloux du ventricule, ce qui m'assura que l'animal digére aussi les cailloux. Le loup en fait autant. Herborisant sur la montagne de Lure frontière du Dauphiné et de la Provence je trouvai dans une grande prai-

prairie les excrémens d'un loup qu'il avoit rendu en trois reprises. Dans la première c'étoit un gros peloton de laine melée avec quelques petits os; la seconde étoit un amas d'argile blanche de quelques cailloux gros comme des noix, la plûpart déjà friables, et d'un os que je connus être une des vertebres du col d'une brebis. Dans la troisième je n'y trouvai que de l'argile très pure et fort blanche, ce qui me fit connoître que cet animal digeroit aussi bien les cailloux que les os. L'aigle digére aussi les os, ce que je reconnus dans une morte depuis deux heures, en ayant ouvert le ventricule dont je ne pouvois encore souffrir la chaleur qu'avec peine; j'y trouvai deux os de mouton moitié encore entiers et l'autre moitié déjà reduite en chaux très blanche.

Le 23. Fevrier de la même année je pris un autre crocodile femelle long de 7 pieds. La vessie du fiel étoit remplie d'une eau très claire mais tant soit peu teinte de roux; entre cette vessie et la membrane qui attache le foie au pericarde j'y trouvai une pierre presque aussi grosse que la moitié du poing, et de couleur verte brune. Ce n'étoit proprement que le fiel extravasé et reduit en pierre.

Le 1 Mars je pris un autre crocodile femelle long de 7 pieds et 3 pouces. Les deux trom-

trombes étoient remplies d'oeufs prets à pondre. La trombe droite étoit remplie de neuf et la gauche de 10; outre ces oeufs l'ovaire étoit encore composé d'une grape d'oeufs partie blancs et gros comme la tête d'une grosse épingle et d'environ une vingtaine d'autres oeufs jaunes et gros presque comme des noisettes ou des pois. Je les ai cru ceux qui l'animal devoit pondre l'année suivante; car ceux qui étoient prets à être pondus avoient environ trois pouces de long sur un pouce et huit à neuf lignes d'épais. Ils étoient très blancs, oblongs, ovales, mais également épais partout, et également arrondis par les deux bouts. Ils étoient tous enduits d'une matière glaireuse qui sert à ce que je pense pour en rendre la sortie plus aisée. Leur coque est un peu épaisse mais fort facile à rompre pour peu qu'on la presse. Ell'est assez unie mais entaillée par quelques petites cavités, comme celles que laissent sur le visage les pustules de la petite verole. Quand on les fait choquer ils tintent comme du metal. Le dedans de la coque est enduit ou tapissé d'une membrane très blanche, luisante et très deliée. Le jaune est assez grand et jaune blaffard. Le blanc est une glaire fort transparente et d'une substance comme de gelée, qu'on peut couper avec un couteau. Le jaune est liquide et un

peu

peu plus épais que du lait; il est contenu dans une pellicule si deliée qu'au moindre attouchement elle se creue et alors l'on voit couler le jaune comme de l'eau. Ils ne sont point bons à manger; car ils sont très fades. Quand on les fait cuire, le jaune durcit et devient pâle; le blanc se fige un peu moins que le blanc des oeufs de poule. Je ne sais si les crocodiles du Nil sont bons à manger; je puis bien assurer que ceux de l'Isle Saint Domingue ne valent rien du tout. Ils ont veritablement la chair fort blanche et très delicate à voir, mais si fade et si degoutante que jamais je n'en pus avaler un morceau, quoiqu'elle fut très bien cuite. Les Negres pourtant les mangent très bien; ils vont attendre les femelles quand elles viennent pondre leurs oeufs; ce qu'elles font bien avant dans les terres vers le mois de Mars et d'Avril. Nota que j'en ai dissequé plusieurs en ces deux mois, mais je n'y ai jamais vû plus de dixhuit à trente oeufs. Sur le grand nombre que j'ai pris je n'ai jamais rencontré qu'un mâle, et si un autre mâle l'avoit déjà tué l'ayant trouvé pris à la ligne. Les mâles se font une cruelle guerre et ne se quittent point que l'un ou l'autre ne soit mort. Il n'y en a jamais qu'un en chaque quartier de même qu'un seul étallon dans une bande de jumens.

Huc-

Hucusque Codex Blochianus. Reliqua ex furto Galli Feuillée Tom. III. p. 375. sqq. supplebo illuc ipsis Plumerii verbis ut cetera translata, sed ordine perturbato, quem tamen servatum in hac observatione postrema de faucibus, ventriculo intestinorumque tractu puto. En tibi verba viri egregii!

„L'ésophage avoit environ deux pieds quatre pouces de longueur; il étoit composé de plusieurs membranes dont l'intérieure blanche et unie, étoit toute plissée selon sa longueur, comme le surplis d'un Prêtre; je pouvois introduire aisément le poing dans sa capacité. Le ventricule ne différoit presque pas d'une cornemuse, il pouvoit contenir un grand pot et demi de liqueur, sans se dilater, il étoit composé de trois tuniques assez épaisses partout; la tunique du milieu étoit chargée de quantité de graisse, l'interieure étoit de couleur de chair, elle formoit plusieurs rides qui commençoient vers l'orifice supérieur, ces rides paroissoient au dedans du ventricule."

„A l'endroit du pilore, il y avoit une valvule faite en façon d'un anneau capable de recevoir facilement le doigt: après cette valvule on voioit comme un second ventricule fort petit, et après cette cavité il y avoit une autre valvule annulaire, semblable à un

se-

fecond pilore, un peu plus étroit que le premier. Tous les boiaux enfemble avoient 15 pieds, 1 pouce et demi de longueur à compter depuis le commencement de l'oefophage jufqu'à l'anus, ils étoient compofés de trois tuniques: la tunique extérieure étoit fort mince et fibreufe; la feconde fort épaiffe; celle-ci, après la longueur environ de 6 pieds un pouce pris fur les inteftins, commençoit à devenir mince, et continuoit de même jufqu'au Rectum, où elle fe rendoit encore fort épaiffe, fingulièrement vers l'anus: la tunique intérieure étoit parfemée de plufieurs petites glandes fort tendres, qui formoient par leur arrangement une efpèce de refeau en ziguezague, elle étoit enduite d'une matière mufqueufe (muceufe?). J'obfervai que le Colon, qui avoit 2 pieds 8 pouces de longueur, étoit plus mince que le refte des boiaux. Le rectum étoit fort ample et tout ridé par plufieurs plis en dedans, fingulièrement vers l'anus: fa longueur étoit environ de 10 pouces et demi: il avoit à fon extrémité un fphincter charnu, qui fcelloit tous les boiaux. Les inteftins étoient remplis d'un chyle fort blanc jufque vers le colon; et enfuite ce qui étoit contenu dans le gros boiau devenoit de plus en plus d'une couleur plus brune, jusqu'à ce qu'il eût acquis dans

dans le rectum une couleur noirâtre, semblable à de la boue noire, formée en grumeaux, de la grosseur du pouce, qui remplissoit toute la capacité de ce boiau."

„Je trouvai aux deux parties laterales de l' intérieur de l'Anus deux glandes de couleur de cire jaune de la grosseur et de la figure d' une olive; ces glandes étoient creusées en forme de poches, et leur cavité étoit remplie d'une humeur épaisse et jaunâtre, qui, lorsqu' on pressoit un peu ces glandes, sortoit par une petite ouverture, qui paroissoit alors comme un petit Sphincter ridé; ce sont ces glandes qui contiennent l'humeur qui sent le musc. Parmi les replis que faisoit le duodenum proche le ventricule, il y avoit un corps glanduleux et rougeâtre, qui ne pouvoit être que le Pancreas: le Cholidoque se déchargeoit par deux endroits dans le Jejunum environ à deux pieds et un tiers de pouce de distance du ventricule, supposant les intestins étendus, ce Cholidoque traversoit ce corps glanduleux, et ce même corps avoit deux conduits, qui entroient dans le boiau au dessous du conduit Cholidoque."

Americani crocodili 16 pedes longi anatomicam descriptionem Volumini II Itinerarii sui inservit Britannus Sloane, repetitam

a

a Gallo la Cepede, ubi tracheae flexum, ventriculum amplum, intus membrana dura firmatum, calculis et fabulo plenum, et pupillam oblongam pariter annotata videbis.

Ex omni hac disputatione vere colligere mihi videor id, cujus caufa eam fum ingreffus, Siamenfem crocodilum non folum fpecie corporis externa, praecipue crifta gemina frontis, fed internarum etiam partium forma difcrepare a Nilotico, magis vero congruere cum Americano, veluti limbo criftato artuum, tracheae flexu, et ventriculo fuccenturiato. Multis notis diverfus ab utroque abit crocodilus quem Gallus Duverney diffectum defcripfit; de quarti longiroftris diverfitate tam manifefta nemo facile dubitabit. Harum quatuor fpecierum notas externas exquirere verbisque comprehenfas explicare hoc opus hic labor eft. Vix aliter difficultatibus disputationem hanc omnibus extricatum iri puto, nifi exempla animalium recentia, adulta, et certa patriae fuae quodque defignata notitia viro in hoc ftudii genere exercitato examinanda et diffecanda et invicem comparanda offerantur. Quae hodie extant crocodilorum defcriptiones, vel non fatis accuratae funt, vel de dubiae patriae animalibus tradunt; itaque confidere iis nullo modo licet, non magis quam relationibus Sebae

alio-

aliorumque virorum doctorum, quorum industriae crocodilorum picturas debemus. Coactus igitur nomina trivialia adſcivi non a patria animalium, quam ignorabam, ſed potius a nota aliqua corporis vel ſingularis alicujus partis manifeſta, quam in parvis exemplis, qualia fere ſpiritu vini condita ſervari ſolent, conſtanter obſervaſſe mihi videbar.

Antequam virorum doctorum conatus enarrem, lubet annotare ſi quid ex antiquitate graeca vel latina ad disputationem hanc pertinere videtur. Igitur Aelianus de natura animalium 12 c. 41 geminum crocodilorum genus in Gange Indorum naſci tradit, alterum innoxium, alterum vero voraciſſimum, eminentia in ſummo noſtro, veluti cornu, inſigne: hoc genere miniſtro ad reos plectendos Indos uti: nam criminum graviſſimorum damnatos objicere crocodilis illis, neque carnifice egere. Quae notitia, quanquam incerto autore prodita, congruit cum relatione Miſſionariorum Gallicorum de acropoli Indica *Velur*, gemino muro et foſſa cincta, in cujus aquis crocodili aluntur, qui hoſtium ſimul tranſitum impediunt, et in reos objectos carnificis officium exſequuntur. (Collectio Itinerariorum ex Anglico et Gallico ſermone converſorum generalis T. XVIII. p. 259.) Reliqua etiam notitiae Aelianeae pars

 ali-

aliquatenus confirmatur narratione Jesuitarum de Siamensi crocodili, et Galli *Obsonville* in libro: Extraits du Journal d'un Voiageur moderne en Asie: qui Indos duo crocodilorum genera numerare tradit, etiam de tertio, prioribus inimico, rumoribus incertis inaudiverat. Genus majus fluvios, paludes et piscinas habitat, colore fusco diversum: pedes 20 longum vidit Gallus. Alterum genus colore dilutiore flavicat, cadaveribus victitat, et minus audax esse videtur: animal hujus generis captum vidit Gallus, quod fere pedes 7 longum indigenae maximis annumerabant. Persice *Kumir*, Arabice *Temtsah* audit; posterioris vocabuli vestigia habemus apud Herodotum, qui Aegyptios Χαμψας nominasse crocodilos refert. In urbis Arsinoae, quae antea crocodilorum oppidum audierat, cognomine praefectura a sacerdotibus in piscina altum sacrum crocodilum Suchum vocatum fuisse testatur Strabo Libro 17 Geographiae; Damascius autem apud Photium Suchum interpretatur crocodili nomen et speciem; hodieque Coptae crocodilum *suchi* nominare, quasi natatorem vel urinatorem dixeris, testatur Bochartus Hierozoici II p. 795. Hinc suspicio mihi subnata est genus caprae seu anthalopis ab Oppiano II Cynegeticorum 382 memoratum a genere vivendi nomen

nomen potius Σοῦγος (quod nescio unde ductum posuit Stephani Thes. G—L.) quam, quod habent Editiones et libri scripti Σοῦβος, Σοῦβλος, Σᾶβος, sortitum fuisse.

Tertium crocodili nomen *Nephoth* Epiphanius, *Menephoth* Pseudo-Dorotheus memorant; posteriorem scripturam, a Memphi urbe ductam, probavit idem Bochartus.

A Plinio 5, 17. inter oppida Palaestinae Crocodilôn oppidum et flumen memoratur; Strabo etiam oppidi rudera nominavit: flumen in hodierno Zirka, a Caesarea tribus fere miliariis Anglicanis remoto versus boream, agnovisse sibi visus est Britannus Pocoke Itinerarii Vol. II, p. 58. Huic crocodilos inesse non solum ex Joannis de Vitriaco testimonio didicerat in Histor. Hierosolymitanae c. 86 et Breidenbachii, qui lacum prope Caesaream versus orientem situm crocodilos alere narravit, sed confirmabant etiam incolae Europaei, qui captos inde crocodilos, non ultra 5 vel 6 pedes longos, ipsi vidisse asseverabant. De genere ipso dubitare licebit, dum aliunde certiora argumenta crocodilini generis sub eadem poli altitudine et latitudine in Asia viventis innotuerint. Neque enim magis constat de crocodilis, quos Aegyptiis similes, sed parvos fontem azaritiam haud procul Chalcedone alere tradit Eudoxus apud Stra-

 bonem

bonem, Stephanum Byzantinum et Antigonum Caryſtium c. 162.

Sunt in notitiis virorum ſatis etiam cetera doctorum, qui hiſtoriam naturalem regionum variarum Americanarum profeſſi enarrarunt multa, quae diverſitatem crocodili Americani arguant; quaedam etiam ſuſpicari cogunt plures ejusdem generis Americani ſpecies pro una eademque a pluribus curioſis Itineratoribus habitas fuiſſe. Verum magna hic circumſpectione opus eſt, *et qui cavet, ne decipiatur, vix cavet, cum etiam cavet*, ut ait Plautinus Hegio. Veluti qui Guianae animalia deſcribenda ſibi ſumſerunt duumviri, alter Belga Hartſink Deſcript. T. I. p. 139. crocodilum a Caymano corpore minore, roſtro longiore, acuto, duro et mucronibus quaſi clavato diſtinguit: alter Britannus Edw. Bancroft, fluvii Demerary crocodilos vix niſi colore corporis ex fuſco nigricante vel nigro a Niloticis diſcrepare ait; ſupra oculos utrinque exſtare ſquameam eminentiam, vel tuber, durum, pugno virili majus. Quibus in verbis nemo facile niſi formae crocodilinae bene gnarus agnoſcet tubera ſquamarum per collum dorſumque carina horrentium. De quibus in crocodilo paulo plus quam 4 pedes longo, Pariſiis vivente anno 1772 conſideratis ita tradit Gallus Camus in Commentariis

ad

ad Aristotelis Hist. Animal. p. 263. *Sa tête, son dos et sa queue étoient couvertes d'écailles ou plutôt d'une multitude de bosses terminées par une pointe mousse: ces bosses pouvoient avoir quatre à six lignes d'élévation. Derrière les yeux, et à un pouce environ de distance il y avoit deux bosses plus élevées.* Satis haec perspicue; quanquam equidem cui speciei nota ista propria et peculiaris sit dicenda, nondum excogitare potui. Oculos illi caesios felium pupillamque ablongam adscribit vir doctus; sibilum irati audivit; sed aperte falsum subjungit *la machoire supérieure avoit plusieurs rangées de dents*; quod poetastro Oppiano supra condonandum non putabam, qui tergeminam dentium seriem commemorabat.

Ante Bancroftium civis ejus Dampier Itinerarii T. III. p. 257. Americani crocodili eandem notam posuit: sedis duas species, ab aliis confusas, notis suis distinxit. Priorem Alligatorem cum ceteris nominat; alteram crocodilum, eamque glandulis maxillaribus abdominalibusque moschum redolentibus carere viribus et audacia multo inferiorem affirmat. Colorem corporis flavicare, dentes inferioris maxillae omnes fere aequales; artus multo longiores, squamarum dorsalium nodos multo esse crassiores, firmiores et densiores: caudam subla-

ſublatam apice involvere; eadem cum Alligatore loca non habitare: nominis Caymann communionem ab Indis acceptam et ab Hiſpanis colonis frequentatam errori praebuiſſe anſam. Quam narrationem et notitiam Gallus La Cepede p. 186 et 242. Lacertae caudiverberae (*Fouette-queue*) miro errore vel artificio Prometheo ex vocabulo Linnaeano et notitiis a nomine plane alienis accommodavit. Cum aliunde plures olim ſpeciei hujus notas accipiemus rectius forte beſtiam a Dampiero traditam cum ea, quum ſub Dracaenae nomine deſcripſit et pinxit Gallus, licebit comparare.

De Americano crocodilo Hiſtoriae Abiponenſium ſcriptor Martinus Dobrizhoſter Vol. I. p. 394. ſqq: ex verſione germanica Viennae 1783 edita, notam ſexus foeminei edit, quam alibi traditam nondum reperi. Extremae caudae ſupra globum nigrum nulla parte patulum accedere memorat. Colorem indigenas nigrum ignavioris, contra in rufum transeuntem audacioris et hominibus infeſti argumentum habere, ait, ipſe utrumque genus terra et in aquis innoxium agnovit. Pullos duos diverſi ſexus per ſeptem menſes domi altos vix ad ſpithamae longitudinem adoleviſſe refert, cum in itinere aheno incluſi

clusi per pruinam expirassent. Longinqua tonitrua noctibus murmure quodam, repetito scilicet sono ù, ù, ù, ù, praenunciabant. Nomen habent apud Abiponenses nunc quidem *Kaéperhak;* antea veró appellabantur *Péevé;* apud Quaranios *Jacarè.*

Plures nominare Itinerariorum scriptores taedet, in quorum narrationibus plures oscitantiae et ignorantiae quam formae crocodilinae notas veras et indubitatas agnoscere licet. Interioris fabricae notitiam nemo sanus a peregrinatore requirat inprimis rei anatomicae et physiologiae imperito; verum de vita, victu et moribus multa oculorum auriumque ope indagare possunt, qui naturae animalium cognoscendae student. In quibus rebus locorum et caeli situs aërisque temperies diversa multo minorem quam naturae diversitas ea, quae speciem constituit, vim exserunt et discrepantiam efficiunt.

Mores Aegyptiaci crocodili non inepte Aelianus 10. c. 24. pingit his verbis: *Est natura timidus, improbus, malitiosus, fallax cum ad rapinas faciendas, tum ad comparandas insidias acerrimus et promtissimus. Strepitum omnem perhorrescit; humanam vocem contentiorem extimescit; eos, a quibus paulo confidentius invaditur, reformidat.* Hinc egregie Seneca Quaestionum naturalium libro

quarto

quarto ait: *Fugax animal audaci, audacissimum timido: nec illos Tentyritae* (dicti ab insula Tentyri, quam habitant) *generis aut sanguinis propinquitate superant, sed contemtu et temeritate. Ultro enim insequuntur fugientesque injecto trahunt laqueo; plerique pereunt, quibus minus praesens animus ad persequendum fuit.* Quam narrationem et confirmat et illustrat locus Strabonis. *Tentyritae,* inquit, *omnibus modis crocodilum exosum habent, investigant atque occidunt. Sunt qui dicant, quemadmodum Psylli apud Cyrenaicam regionem naturalem quandam vim habent contra serpentes, ita et Tentyritas contra crocodilos natura valere, ut nihil ab eis patiantur; sed intrepide natent, et aquam tranent, alio nemine audente. Cumque crocodili Romam allati essent, ut in spectaculo essent, Tentyritae eos sequebantur. Facta est illis piscina quaedam, et foramen in uno laterum, ut ex aqua in apricum egredi possent. Tentyritae aderant, qui eos interdum reti educebant ad solem, ut a spectatoribus viderentur; interdum in aquam intrantes rursum eos in piscinam retrahebant.*

Insidias a crocodilo structas de Nilo haurientibus ita enarrat Aelianus 5. c. 23. Per virgulta, ait, quibus sint tecti, intueri, et subter ea ipsa natantes et sic opertos se ad

litus

litus magnis saltibus incitare, confestimque ex virgultorum latebris erumpentes aquatores, dum aquam hauriunt, violento raptu interceptos devorare. Alia est ejusdem auctoris narratio 12. c. 15. crocodilum ad comprehendendos homines aliasve bestias hac uti arte, ut qua noverit eos in flumen descendere Nilum vel ad aquationem vel ut naves conscendant, viam ore, quod quidem ipsum multa compleverit aqua, de nocte madefaciat, praecipitem efficere viam studens, quo faciliorem sibi captu praedam reddat. Sed haec fabulae anili similiora videntur quam vero. Alteram contra rationem confirmat auctoritas Galli doctissimi, *Plumierii*, cujus locum ex Codice Blochiano manuscripto excerptum ipsis auctoris verbis huc transferam.

„Cet animal n'est pas si vaillant ni si vigoureux qu'on m'avoit voulû persuader. Plusieurs habitans m'avoient voulû faire entendre que le moindre étoit assez fort et assez robuste pour mettre bas et même pour entrainer un boeuf ou un cheval dans l'eau, quand il pouvoit le joindre ou au col ou par le musle. Cependent je fus présent un jour à un spectacle assez divertissant, et qui m'assura du contraire. Une matinée herborisant le long du lac de Miragoan je vis un taureau qui fuyant quatre chiens se jetta dans

dans le lac pour le traverser à la nage. Les chiens l'y poursuivirent quelque temps, deux montés sur son dos et deux nageant à ses fesses. Le Boucanier apprehendant, que quelque crocodile n'attrapat ses chiens les appella; ils ne furent pas plutôt revenûs, que le taureau fut attaqué par deux crocodiles d'environ huit à neuf pieds de long. Ils l'attaquèrent veritablement l'un après l'autre, le premier par le col, et le second par une oreille. Le premier le tint quelque temps; mais le taureau après plusieurs rudes sécousses lui fit lacher prise. J'estime que les efforts, que le taureau faisoit en sécouant le col firent casser les dents du Crocodile, qui n'osa plus revenir à la charge. Le taureau s'étant degagé de ce premier crocodile rebroussa pour revenir au même endroit où il étoit entré dans le Lac; à peine fût-il à dix pax du bord qu'un autre crocodile aussi fort et aussi gros que le premier le vint attaquer et lui attrapa l'oreille droite. C'étoit un grand plaisir d'entendre alors mugir le taureau et de lui voir secouer la tête; à la fin il jetta loin de lui le crocodile qui pourtant lui emporta presque toute l'oreille."

„S'il n'est pas assez fort pour se rendre maître de ces gros animaux, il est d'autant plus adroit pour attraper le gibier dont le Lac

de

de Miragoan eſt aſſez bien pourvû en certaine ſaiſon de l'année, comme canards, ſarcelles, vingeons et autres oiſeaux aquatiques. Quand il en veut attraper quelqu'un, il ſe met un peu loin et ſe tenant en manière que le deſſus du dos paroît preſque tout, il demeure comme immobile; en effet on ne le voit du tout point remuer, on apperçoit bien qu'il a changé de place mais d'une manière preſque imperceptible, tant ſon mouvement eſt lent. On le prendroit alors pour une pièce de bois flottante, comme moi-même j'ai crû pluſieurs fois. Et c'eſt ce qui fait que le gibier ne ſe méfiant de rien le laiſſe approcher de ſi près, qu'il eſt gobé avant qu'il ait élevé ſes ailes pour fuir. Le crocodile en s'approchant tient toujours ſes yeux élevés ſur l'eau vers ſon gibier, en ſorte qu'il ſemble qu'on voit deux petites noix élevées ſur la ſurface de l'eau. Il tient auſſi la machoire inférieure tellement abaiſſée, qu'elle ſemble pendre de la ſupérieure, et quand il eſt à portée il l'éleve en manière d'une bacule, d'une viteſſe ſurprenante pour attraper ſon gibier ou ſa proie, qu'il ſait auſſi attraper d'une autre manière."

„Il ſe tient ſi bien caché ſous quelques herbages joignant le bord du Lac qu'il eſt bien difficile de l'appercevoir; il tient pourtant ſes yeux en façon qu'il apperçoit bien tout

tout ce qui s'approche. Je lui vis un jour prendre un beau dogue, qui voulant aller boire tomba malheureusement dans l'endroit où il y en avoit un caché sous des herbes, qui dans un instant le tira dans l'eau et l'emporta bien vite. Je passai moi-même un autre jour grand risque d'être attrapé, je voulus prendre une fleur de nymphaea avec une perche qui n'étant pas assez longue, je fûs sur le point de me dechausser lorsque tout d'un coup un grand crocodile caché sous les feuillages de cette plante fit la culbute pour fuir. J'en fûs bien étonné et remerciai de bon coeur la divine bonté de m'avoir preservé d'un peril si prochain. Je dis la culbute; car il faut sçavoir que quand cet animal se voit surpris et qu'il veut fuir promptement il ne le fait pas en reculant ou en tournant la tête en arrière de côté, mais en tournant en arrière le ventre en haut il presente la queue où il avoit la tête et ce d'une promptitude admirable." Cum qua viri docti narratione congruit Adansoni Itinerarium Senegallicum p. 83. versionis Schreberi.

Coitum crocodili cum femina resupina jam olim annotavit Eustathius Antiochenus in Commentariis ad Hexaemeron cap. 22. inter recentiores primus Petrus Martyr tradidit.

Afri-

Africani ova recens edita, triginta numero, et terrae condita, anserinis paulo majora, levem moschi odorem spirare, quem in carne non sensit, Gallus Adanson testatur Itinerarii p. 172 et 175.

In Aegyptiaco crocodilo nullum prudentiae naturalis genus per omne coitus ovorumque incubandorum et excludendorum tempus credula atque adeo superstitiosa antiquitates annotavit. Contra de Americano sunt, qui non levia prudentiae alicujus argumenta tradant; veluti Gallus De la Borde apud virum doctum La Cepede, cujus haec sunt verba: *Dans certaines contrées comme aux environs de Cayenne et de Surinam la femelle prepare assez près des eaux qu'elle habite, un petit terrain élevé, et creux dans le milieu, ell'y ramasse des feuilles et des débris de plantes, au milieu desquels elle fait sa ponte; elle recouvre ses oeufs avec ces mêmes feuilles; il s'excite une sorte de fermentation dans ces végétaux, et c'est la chaleur qui en provient, jointe à celle de l'atmosphère, qui fait éclore les oeufs. Le temps de la ponte commence aux environs de Cayenne en même temps que celui de la ponte des tortues, c'est à dire, dès le mois d'Avril; mais il est plus prolongé. — A Surinam la femelle se tient toujours à une certaine distance de ses oeufs,*

oeufs, qu'elle garde, pour ainsi dire, et qu'elle défend avec une sorte de fureur, lorsqu' on veut y toucher.

Cui narrationi paene fidem abrogassem, nisi incidissem in Itinerarium Guil. Bartrami, ubi p. 124. seqq. ex versione germanica scriptor non tam verax quam in verborum ampullis et narrationum ambagibus sibi ipse placens mira quaedam de nidis crocodilorum magna multitudine in ripa fluminis in speciem conorum truncatorum congestis. Altitudine quatuor pedes latitudine baseos ad quinque pedes aequant coni luto, gramine herbisque mixtis structi continent ova crocodilorum per plura strata 7 ad 8 pollices alta disposita. De numero ovorum nido cuique impositorum, de custodia ovorum et pullorum exclusorum educatione nihil nisi suspiciones vir doctus posuit: quae vero de forma corporis et motu maxillae superioris addidit, faciunt, ut putem, eum non nimis a scientia historiae naturalis, praecipue animalium, praeparatum ad animalium Americanorum naturam et mores enarranda accessisse. Quicquid sit, nidorum saltem a crocodilo constructorum fidem constare puto; de specie ipsa animalis merito mihi dubitari posse videtur. Ipse etiam Gallus La Cepede speciem lacertae ingentem Americae meridio-

nalis

nalis indigenam, ſub nomine Dracaenae (Dragonne) ex relationibus autoptarum deſcripſit et pinxit, quam incolae crocodili nomine appellare ſolent; quae naturae et nominis permutatio movit virum doctum, ut lectorem ſimul admoneret, plures lacertarum ſpecies aliquatenus ſimiles crocodilis errandi occaſionem Itineratoribus praebuiſſe; ideoque magnam in legendis et comparandis eorum relationibus cautionem adhibendam eſſe. Hoc ipſum docent mores crocodili Americani diverſi a diverſis traditi; atque hi praecipue poterant et debebant viros doctos, qui diverſitatem formae et partium interiorum neglexerant aut ignorabant, de ſpeciei diverſitate ut cogitarent, admonere. Quae cum ex diſputatione mea ſatis conſtare videatur: ſupereſt ut notas corporis externas exquiramus, quibus Americanae ſpecies ab Aſiaticis et Africanis ab accurato ſpectatore dignoſci queant. Sed antequam nos ad hunc dubitationem demittamus, honos eſt habendus virorum doctorum conatibus, qui viam aetati ſecuturae ad indagandas et diſcriminandas crocodilorum ſpecies ſternere ſtuduerunt. Quod ut rite fieri poſſit, hiſtoria Amphibiorum ab eo tempore repetenda eſt, quo Carolus Linnaeus animalia in Syſtematis ordinem redigere coepit.

Cro-

Crocodilum igitur Linnaeus gentis lacertarum familiam primam, cauda compressa distinctam, ducere voluit, nulla patriae diversitate vel speciei varietate memorata in prioribus Systematis Naturae Editionibus. Notam addidit *pedum triunguiculatorum, palmarum pentadactylarum, plantarum tetradactylarum palmatarum*. In recentioribus Editionibus Americanam speciem pro varietate commemoravit, novae tamen annotationis nihil adjunxit. Mirari primum licebit Linnaeum ipsum non vidisse, Lacertae generis notam, *corpus nudum*, a crocodilo statim, primo loco posito, coargui, eamque postea meliore non mutasse. *Aequalitas* adeo *pedum* sero accessit, plane falsa in omni fere lacertarum gente. Nuperrimae Systematis Editionis scitamenta ultimo fere loco, temporis ordine servato, reponenda censemus.

Ante Systematis publicationem fundamenta ejus jecerat vir egregius in Amphibiorum Gryllenborgianorum descriptione, Amoenitatum Academicarum Volumini primo inserta, ubi lacertarum notae praecipuae ex corpore toto colliguntur, atque inter specierum plurimarum descriptiones notitia etiam crocodili, nulla patria distincti, proposita extat p. 121. vel editionis Lugdunensis p. 536--538. miris verborum ambagibus partes corporis multo

multo magis obſcurans quam illuſtrans. Quod ne criminandi libidine motus dixiſſe videar, ago inſpiciamus ſingula notitiae verba.

Caput, inquit, *oblongum, depreſſum, duabus ſuturis ab oculo retrorſum excurrentibus notatum, pone oculos oſſiculo quadrato planiuſculo tegitur; ante vero rugae elevatae oculorum regionem conjungunt.* Suturas dicit ſulcos duos operculi auricularis utrinque aperiendi et claudendi viam ſignantes. Oſſiculum quadratum eſt capitis pars ea, quam frontem communi vocabulo appellare decebat; quanquam ea non *tegit* caput, ſed cum reliquis cranii partibus cerebrum concludit. Rugae ante oculos elevatae regionem oculorum conjungere dicuntur, quae ſignificant marginem orbitarum erectum earumque interſtitium rugoſum. Pergit Linnaeus: *Subtus laeve, rugis reticularibus, maculis quadrangularibus. Occiput tuberculis calloſis munitur, longitudinaliter acutis, in duas transverſas ſeries digeſtis.* Rugas reticulares dicit ſcuta vel ſquamas quadratulas per ſeries diſpoſitas: occipitis vero tubercula calloſa, ſcuta tuberculis carinata, in plures minoresve numero ſeries in diverſis ſpeciebus digeſta.

Nares elevatae foraminibus lunulatis, corniculis retrorſum ſpectantibus. Regionem capitis ſeu roſtri extremam, locumque et ſitus

vicinitatem annotare omisit. Locus ipse utrumque foramen jungens, orbicularis et mollis.

Dentes in maxillis inaequales, in unam seriem marginalem dispositi. Habes locum et situm; naturam et usum ignorare nos patitur.

Palpebrae superiores elevatae, valde rugosae; hinc aspectus torvus: harum margo tenuior transversim striatus. Recte haec; nisi quod aspectus torvus male palpebris erectis et rugosis tribuitur. Breve torvitatis argumentum palpebrae depressae et immobiles, quales in crocodilo adsunt, majus vero oculorum ipsorum situs et conversio praebent.

Collum in superiore parte quatuor vel quinque tuberculorum paribus tegitur, infra vero in octo dividitur segmenta. Male in superiore superficie diverso nomine appellantur, quae in hac et inferiore rectius scuta dicuntur, illic tuberculosa, inferius vero plana.

Truncus colli tuberculis, per totum dorsum viginti segmentis tegitur, quaeque singula articulis quadratis constant, a tergo linea minore quam ad latera elevatis. Ambiguum scriptor reliquit vocabulum *colli* ad truncum an ad tubercula pertineat; utrumque inepte dicitur. Voluit tubercula trunci significare tuberculis colli similia, per viginti series dis-

posita:

posita: Articulos quadratos dicit scuta ipsa tuberculis assurgentia, quorum dorsalia carinam minus quam lateralia conspicuam gerant.

Abdomen album XXIV segmentis gaudet. His scutorum abdominalium quadratorum et planorum series significat.

Anus fissura longitudinali prominet rugis undique obtectus. Caudae pars anterior 10 *segmentis constat atque a tergo squamarum lateralium elevatis lineis planiuscula et carinis lateralibus instructa est: posterior vero compressa est, margine superiori acuto, inferiore rotundato. Segmenta* 22 *caudam terminant, quorum superioris cujusque apex retrorsum spectat, exceptis tribus postremis segmentis.* Ita zonas caudae ancipitis squamatas priores 10 supra carinis asperas dicit, posteriores 22 laeves.

Plantas semipalmatas in ipsa descriptione, in nota speciei palmatas dicit, mira et non laudanda variatione.

Color externe cinereus vel lividus potius, fasciis transversalibus undatis, quarum prima in collo, secunda inter brachia, tertia et quarta supra dorsum, quinta ante femora, sexta pone femora, septima cum ceteris ad decimam quartam caudam cingunt.

Ex Sebano thesauro Linnaeus Tomi I tabulae 103 et 104 figuras omnes velut ad hanc

 speciem

ſpeciem vel notitiam pertinentes laudavit; de quibus poſtea videbimus.

Paulo poſt Linnaeus ejusdem gloriae aemulus Jac. Theodorus Klein in Diſpoſitione Quadrupedum, Lipſiae 1751 edita, p. 100. Crocodili genus a ceteris lacertis ſeparavit, ejusque ſpecies plures diſtinguere ſategit. Americani et Nilotici has notas poſuit, quas, ſpeciminis loco, ipſis auctoris verbis repetam: Differt crocodilus a Caimano corpore, quod huic brevius: ventre Caimanus magis eſt coacto, ille ſtrictiori; Caimanus habet elatum caput, roſtrum depreſſum, brevius, angulum ad radicem notabilem deſcribens. Crocodilus, Niloticus inprimis, roſtrum ferme in linea aequali cum oſſe bregmatis multo longius productum, rictu valde ampliore et ultra caput fiſſo. Differunt inſuper ſquamis ſcutisque quadratis oſſiumque duritie, nec non colore corporis; Caimani atrofuſci, varii: Crocodili multum cineritii habent, et quae plura. Omnium mandibula inferior, prout in aliis animalibus mobilis: Harum ſpecierum varietates plures ex picturis Sebanis aliisque collegit vir doctus, qui, cum iſta ſcriberet, a Muſei ſui rerumque naturalium et animalium aſpectu ſejunctus plus alienis quam ſuis oculis picturisque tribuiſſe videtur. Habuit tamen is etiam aſſeclas aliquot.

Poſtea

Postea Linnaeanae disciplinae alumnus Hasselquist Aegyptiacum crocodilum Cairi anno 1751 descriptum et dissectum inservit epistolis ad Linnaeum datis et notitiis animalium variorum Itinerario adjectis p. 244 et 344 versionis germanicae. Formam corporis brevissimis verbis attigit, diutius in structurae intestinae miraculis enarrandis versatus. Maxillarum tamen eam juncturam memorat, quae rictus apertionem amplam admittat, motum vero transversum cibis commolendis aptum plane renuat. Linguam adesse negat; velum palatinum ab utraque maxilla extrema intus decedens gulam claudere narrat; denique folliculum avellanae nucis magnitudine sub axillis (voluit et debuit *maxillis* dicere) positum in aetate provectioribus materiam spissam, moschi odorem spirantem, adesse refert, quem solicite exquirant et ad odoramenta magnatum adhibendum colligant venatores.

In animale pedes 3 cum dimidio longo, quod dissectum descripsit, nullum aderat folliculi istius vestigium; nec magis partium genitalium ullam ab Hasselquistio mentionem factam esse video.

Laur. Theodori Gronovii observatio diligens in Museo II. p. 74. Crocodili genus his notis a lacertis reliquis separavit. *Corpus quadru-*

drupes ſegmentis inſtructum: cauda anceps, in ſegmenta diviſa; pedum digiti aliquot unguiculati, reliquis inermibus: pedes poſteriores quandoque natatorii. Lingua nulla. Deinde in Zoophylazio quatuor crocodilini generis ſpecies annotavit et deſcripſit. Muſei Tomus alter anno 1756 Zoophylacium vero 1763 publicatum fuit.

Laurentius in Specimine ſeu Synopſi Reptilium Viennae 1768 edito primus Crocodilum a gente reliqua lacertarum ſeparatum novo et ſuo genere incluſit, ſpecies quatuor poſuit easque notis ſuis diſtinguere conatus eſt. Generis notas poſuit has, quas more antea in Linnaeana deſcriptione uſurpato percenſebimus.

Roſtrum longiſſimum, hinc rictus omnium animalium maximus. Verum rictus amplitudo non a roſtri longitudine, ſed potius a maxillarum, longarum et aequalium apertura, multum ultra oculorum regionem et fere usque ad occiput producta, pendet.

Lingua nulla, ſed ejus loco muſculi maxillae inferioris admodum tumentes, et valva elaſtica inter angulos maxillarum in fundo oris locata, gulam aperiens atque claudens. De lingua poſtea videbimus; valvam dicit, quod eſt velum palatinum Haſſelquiſto.

Maxilla

Maxilla superior mobilis, inferior immobilis cum sterno coalita. Hujus sententiae alterum membrum plane falsum Laurentio peculiarem errorem continet, prius etiam falsum, communem cum multis. Quid errori ansam dederit, nondum comminisci potui; nec usquam anatomiam, vel a se vel ab alio viro docto institutam medicus Viennensis memoravit. Nisi forte errorem mutuatus transtulit a *Marmolio* in Descriptione Africae I. cap. 23. quem jam olim Gallus *Duverney*, in Anatomia Crocodili refutavit. De errore ipso admonuit etiam nuper *Jacobson*.

Palpebrae convexae, rugosae: nares in globo extremi rostri: calli corpus tegentes; carina elevatissima, compressa, in substantiam corneam abeuntes, ut globo trajici nequeant. Anus longitudinalis, rugosus. In quibus postremis notis nihil est, quod reprehendas nisi vocabulorum ineptias.

Specierum primam *Niloticam* vocavit, Orientali Indiae et Aegypto communem, comparata pictura Sebana I tab. 105. fig. 3 et 4. Hujus notas posuit plures, scilicet *caput cataphractum, sensum contractum in rostrum: nucham carinis densissimis inaequalem, quae supra dorsum series longitudinales multiplices affectant; caudam compressam, superne carinis majoribus cristatam; pedibus triunguiculatis,*

latis, anticis pentadactylis, posticis tetradactylis, natatoriisque.

Hanc forte solam Laurentius viderat; reliquas tres certe ex picturis Sebanis effinxisse videtur.

De terrestri postea dicam sub nomine *pentonychis*. Americanum ex Sebana tab. 106. Voluminis I. *capite imbricato, plano, sensim contracto in rostrum, nucha nuda, dorsi duplice serie carinarum, unaque singuli lateris, illa per caudam excurrente, hac ad pedes posticos terminata, cruribus posticis (in) limbo postico carinis marginato, digitis utrinque quinis, omnibus unguiculatis, posticis natatoriis distinxit.*

Exemplum Laurentii secutus Blumenbachius crocodilum niloticum *capite cataphracto, nucha carinata, cauda superne cristis binis lateralibus horrida* distinxit et Conradi Gesneri picturam comparavit; Americanum sub nomine Alligatoris *capite imbricato plano, nucha nuda, cauda superne lineis binis lateralibus aspera* notavit, addita in descriptione statura corporis minore, scutorum carina minus alta et acuta, natura timidiore; mores etiam diversos ovaque tantum triginta ab eo edita posuit, comparata pictura Catesbejana Vol. II. tab. LXIII. Sebanis picturis laudandis cautus abstinuit. Videsis notis

tis Nilotici crocodili bene convenire Laurentio cum Blumenbachio; in americano *caput imbricatum*, *planum nuchamque nudam* retinuit Blumenbachius, contra duplicem feriem carinarum dorfalem, per caudam excurrentem, unamque lateralem ante caudam deficientem, limbum crurum pofticorum crinatum, et digitos utrinque quinos unguiculatos, pofteriores palmatos, omifit.

Laurentium, quanquam non nominatum, fecutus Gallus De la Cepede, miro errore Sebanam notitiam picturamque ad Linnaei lacertam caudiverberam transtulit, toto, quod aiunt, caelo diverfam a genere crocodilorum. Plures etiam Itineratorum relationes conjectura fua ad hanc fpeciem a fe efficctam pertraxit, quo nihil aliud effecit, nifi ut errorem erroribus cumularet et notitiam Sebanam plane obfcuraret. Quae cum pictura ipfa fi vera eft, de quo non dubito, erit ante Pentonychem fpecies nova collocanda, et praeter aurium foramina patentia pedibus utrinque pentadactylis unguiculatis, pofticis palmatis, diftinguenda.

Civem fuum fideliter ubique, etiam errantem, fecutus Abbas Bonnaterre in libro: *Tableau encyclopédique et methodique des trois règnes de la nature*, repetiit notitiam et picturam Sebanam, lacertam ipfam *Crocodilum*

lum caudiverberam vocavit, pedibusque posterioribus pentadactylis palmatis, unguiculatis, rostro depresso, lato, acuminato distinxit.

In pictura Sebana Abbas errore artificis quinos pedum posteriorum digitos effictos esse suspicatur; certius est pictorem Gallicum cum Sebanam figuram repeteret, non solum membranam natatoriam pedum posticorum omisisse, quod ipse Abbas non diffitetur factum, sed fere omnia corporis lineamenta in pejus mutasse.

Crocodilum Africanum Laurentius *dorso scutis quadratis planis tessellato, lateribus abdomineque squamis ovatis imbricato, cauda supra una alterave crista carinarum, pedibus anticis pentadactylis, posticis tetradactylis natatoriis omnibus unguiculatis* distinxit, comparatis Sebani Voluminis I tabulae 103 figura 2. 3 et 4.

Cum quo convenire videtur *Crocodilus Cayman*, quem Abbas Bonnaterre pedibus anterioribus pentadactylis, digitis omnibus unguiculatis, posterioribus tetradactylis, unguiculatis digitis omnibus, *sed non palmatis*, distinxit, picturamque Merianae repetitam etiam deteriorem fecit in Tabulae II. figura I.

Ex nuperis historiae Amphibiorum scriptoribus Gallus de la Cepede generis Crocodilorum notas voluit esse caudam compres-

sam,

fam, pedum anteriorum digitos quinos, posteriorum quaternos palmatos, et ternos utrinque priores unguiculatos p. 182—187. Tres ejus generis species descripsit, primam Niloticam et Americanam p. 188—232. pictam male in tabula XIV. alteram nigram Africanam, ab Adansono breviter commemoratam, quam alii rectius cum sequente comparandam esse censent, p. 233. 234. Tertiam longirostram sub nomine vernaculo Indiae *Gavial* pictam male in Tabula XV. descripsit p. 235—239.

Civis ejus Abbas Bonnaterre notas generis Crocodilorum dilatavit miris et ad rem nihil pertinentibus ambagibus verborum, quibus inclusit species quatuor; I. Crocodilum Alligatorem dixit, Nilo et Indiae fluviis peculiarem, eique varietates tres, Africanum nigrum Adansoni, alteram ex Gronovii Zoophylacio no. 38. tertiam ibidem no. 39. subjunxit. II. Crocodilum Gavial. III. Crocodilum Cayman. IV. Crocodilum Caudiverberam; de quibus partim dictum fuit: de reliquis postea judicium meum exponam.

Conabor nunc ex omni corporis crocodilorum forma seligere notas, quibus invicem comparatis non solum genus ipsum agnosci sed singulae etiam ipsius species separari et distingui possint. Capitis igitur forma primum

primum omnium est consideranda. Hoc in omni genere superne depressum et planum, ab oculis, orbita magis minusque eminente cinctis, et palpebris duriusculis, superiore fere immobili tectis, inde et frontis confiniis devexum in rostrum convexum, diversae et longitudinis et latitudinis excurrit. Utriusque mensurae diversitas veluti orbitarum distantia, et margo magis minusve elatus, cum forma squamarum a fronte in medio rostro ad narium, in extremo et medio rostro sitarum, non lateralium, mollem et elatum orbiculum, decurrentium certissimas specierum notas praebent. Aurium opercula cartilaginea, toti generi communia esse videntur, quanquam ex Menckii descriptione de crocodilo longirostri dubitari posse videtur. Contra foramina frontalia, post oculos sita, et aurium cavitati respondentia, cute capitis communi tecta, sed manui ligno ferrove armatae et tentanti sensum sui facientia, praesertim in junioribus exemplis liquore vinoso conditis, diversae et formae et magnitudinis, sunt in diversis speciebus; una etiam plane iis caret. Latitudo scuti frontalis cum margine maxillarum, magis minusve prominente et crasso, comparati major minorve est. Dentes exserti pectinatim se stipantes, in radice cavi, generi toti, uti videtur, communes, numero

mero in diversis speciebus diversi, cujus tamen rationem inire vel habere in exemplis siccis aut liquore conditis propter magnitudinem et aetatem diversam tuto non licere videtur. Maxilla inferior toti generi longior cranio in rictum aperitur ultra aures patentem, et linguam margini annexam immobilemque gerit.

Trunci forma caudaeque et artuum toti generi communes paucis variatur notis non adeo insignibus ubique et verbis facile designandis. Squamae totum corpus tegunt per zonas transversas dispositae, quadratae. His collum, dorsum et latera praecipue occupantibus scuti ovalis elatique figura impressa eaque ipsa per omnem suam longitudinem carina eminere conspicitur. Harum squamarum junctura densa vel laxior, immissis per interstitia minimis squamulis vel nullis, forma et color poro uno, vel duobus, vel nullo perviarum, scutorum his impressorum numerus et situs, carinarum diversa forma et altitudo, praecipue in squamis quadratis caudam cingentium reliquo corpore multo longiorem, compressam utrinque, et superne margine cultrato, serratim denticulato horrentem, qua praedam animal diverberare et dejicere solet. In artubus digitorum numerus forma et mensura constare videtur; anteriores enim quinos utrinque,

utrinque, et priores quidem ternos unguibus non multum incurvatis armatos, exteriores binos exungues et conicos, posteriores pedes utrinque quaternos, membrana diversae latitudinis junctos, priores ternos unguiculatos, exteriorem utrinque exunguem conicum, gerunt. Horum marginem exteriorem in quibusdam speciebus limbus cristae denticulatae instar cingit, veluti in testudine fluviatili ea, quam granulatam dictam Gallus De la Cepede ex mutilo exemplo non satis accurate descripsit.

Paucae exstant descriptiones crocodilorum mensuris partium praecipuarum corporis definitae, unde speciem agnoscere liceat. Talem notitiam ex Galli Cepede Historia Quadrupedum p. 205. huc referam.

Longitudo corporis totius aequat	13 ped.	9 poll.	6 lin.
— capitis	2 —	3 —	- —
— rostri ad oculorum intervallum usque	1 —	6 —	6 —
— maxillae superioris	1 —	10 —	- —
— ejusdem quatenus dentata est	1 —	7 —	- —
Intervallum oculorum	- —	2 —	- —
Diameter oculorum	- —	1 —	3 —
Circumferentia maxima corporis	4 —	4 —	6 —

Lati-

Latitudo capitis pone oculos	1 ped.	1 poll.	6 lin.
— roſtri qua anguſtiſſimum eſt	- —	8 —	- —
Longitudo pedum anteriorum	1 —	9 —	- —
— — poſteriorum	2 —	2 —	3 —
— caudae	6 —	- —	3 —
Circumferentia caudae baſeos	2 —	10 —	- —

Longiroſtris crocodili has partium menſuras poſuit Gallus:

Longitudo totius corporis	11 —	10 —	6 —
— capitis	2 —	1 —	1 —
— ejusdem ab oculorum intervallo usque ad apicem roſtri	1 —	7 —	9 —
— maxillae ſuperioris	2 —	- —	6 —
— ejusdem quatenus eſt dentata	1 —	6 —	- —
Intervallum oculorum	- —	3 —	3 —
Diameter oculorum	- —	2 —	- —
Circumferentia maxima	3 —	6 —	- —
— capitis pone oculos	2 —	- —	- —
— roſtri minima	- —	6 —	2 —
Longitudo pedum anteriorum	1 —	3 —	7 —
— poſteriorum	1 —	8 —	- —

Longi-

Longitudo caudae	5 ped.	1 poll.	- lin.
Circumferentia caudae baſeos	2 —	8 —	- —

Deſcriptionem accuratiorem crocodili longiroſtris 6 pedes Pariſinos cum 6 pollicibus longi cum menſuris capitis et artuum poſuit doctus interpres libri Cepediani *Bechſtein* Vol. I. p. 432-437.

Gallus Duverney has crocodili ſui poſuit menſuras:

Longitudo omnis	3 ped.	$9\frac{1}{2}$ poll.	- lin.
— caudae	1 —	$10\frac{3}{4}$ —	- —
— capitis	- —	7 —	- —
— oculorum inter utrumque canthum	- —	- —	9 —
— pedum anteriorum	- —	$6\frac{1}{2}$ —	- —
— poſteriorum	- —	$7\frac{1}{2}$ —	- —
Intervallum oculorum paulo minus		1 —	- —
Latitudo ventris maxima		$5\frac{1}{2}$ —	- —

Cranii a me picti has habe menſuras.

Longitudo maxillae inferioris	7 poll.	$2\frac{6}{10}$ lin.
— condyli a cavitate cotyloidea inde	- —	9 —
— maxillae inf. quatenus dentata eſt	5 —	$1\frac{4}{10}$ —
Latitudo maxima inter cavitates cotyloideas	3 —	$1\frac{6}{10}$ —

Lati-

Latitudo inter sequentem maximum anteriorem	1 poll. 1 $\frac{8}{10}$ lin.
Longitudo cranii ab occipite ad apicem	6 — 1 $\frac{1}{2}$ —
— a condylis ad apicem	6 — 4 $\frac{1}{2}$ —
— a cantho anteriore ad apicem	3 — 5 $\frac{4}{10}$ —
Latitudo maxima inter condylos	3 — 1 $\frac{4}{10}$ —
— inter partem rostri sinuatam	1 — 6 $\frac{2}{10}$ —
— scuti bregmatici posterioris	1 — 6 $\frac{6}{10}$ —
— — — anterioris	1 — 7 $\frac{7}{10}$ —
— intervalli oculorum	- — 5 —
Diameter foraminis nasalis	- — 6 $\frac{7}{10}$ —
Longitudo orbitae maxima	1 — 2 $\frac{4}{10}$ —
Latitudo — —	1 — $\frac{6}{10}$ —
Altitudo a condylo occipitali ad bregma	1 — 1 —
— a processibus palatinis ad bregma	2 — 2 —

Dentes inerant maxillae superiori 36, inferiori 42 serie breviore sed densiore.

Cranium alterum, quod cum hoc, a me picto, et cum pictura accuratissima Americani crocodili, cranii Plumeriana comparatum, hac ipsa opera plane diversum ab utroque esse statim agnovi, est Crocodili ejus, quem po-

roſum dixi. In maxilla inferiore dentes 30 in ſuperiore 38 numeravi.

Longitudo maxillae inferioris	4 poll.	$\frac{1}{2}$ lin.
— condyli quatenus eſt dentata	2 —	3$\frac{6}{10}$ —
— — a cavitate cotyloidea	- —	5$\frac{7}{10}$ —
Latitudo maxima inter cavitates cotyl.	1 —	5$\frac{7}{10}$ —
— inter dentem maximum anteriorem, tertium a primo	- —	5$\frac{9}{10}$ —
Longitudo cranii a ſcuto extremo bregmatico usque ad apicem roſtri	3 —	6 —
— — a condylo occipitali ad apicem	3 —	7$\frac{1}{2}$ —
— — a condylis maxillaribus	3 —	7 —
— — a cantho anteriore	2 —	2 —
Latitudo maxima inter condylos maxillares	1 —	5 —
— — ſtatim poſt ſinum anteriorem		5$\frac{9}{10}$ —
— ſcuti bregmatici poſterioris		9 —
— — — anterioris		8$\frac{1}{2}$ —
— intervalli oculorum		1$\frac{9}{10}$ —
Diameter foraminis naſalis		2$\frac{2}{10}$ —
Longitudo — —		3$\frac{3}{10}$ —

Longi-

Longitudo orbitae maxima	poll.	$7\frac{1}{2}$ lin.
Latitudo — —		$5\frac{7}{10}$ —
Altitudo a condylo occipitali ad bregma		$6\frac{2}{10}$ —
— a processibus palatinis		$9\frac{6}{10}$ —
Longitudo maxima sinus occipitalis		$3\frac{2}{10}$ —
— — quatenus pervius est		$2\frac{1}{10}$ —
Latitudo maxima ejusdem		$2\frac{8}{10}$ —
— — quatenus pervius est		1 —

Addam mensuras carinati, trigonati, copholidis et scleropis, de Blochianis exemplis sumtas, quas in singularum specierum notitiis repetere non erit necesse. Verum meminisse velim lectores mensuras partium musculis suis et corio vestitarum non tam accuratas sumi posse, nec mensuris craniorum respondere; veluti longitudinem et latitudinem maxillae inferioris metiri eadem ratione ut in craniis non licet; quare ejus rationem hic non habui: nec dentium numerum in pullis accurate noscitare licuit, qui vixdum gingivali cartilagine eminerent. Trigonati igitur parvi, etsi umbilici vestigium nullum amplius exstabat, has habe mensuras.

Longitudo capitis a medio extremo scuto bregmatico usque ad apicem maxillae superioris 1 poll. $4\frac{8}{10}$ lin.

Longitudo a cantho anteriore

K 2 vel

vel interorbitali ſpatio
infimo, ubi rugae roſtri
transverſae oriuntur . $6\frac{3}{10}$ lin.
Latitudo capitis inter maxillas
poſtremas . $8\frac{1}{10}$ —
— ſcuti bregmatici poſtremi 6 —
— — — anterioris . $6\frac{3}{10}$ —
— capitis maxima ſupra ocu-
los capta . $6\frac{9}{10}$ —
— maxima ſcuti ſupraorbitalis $2\frac{1}{2}$ —
Longitudo maxima ejusdem . $4\frac{1}{2}$ —
Latitudo maxima roſtri pone ſinum $5\frac{1}{10}$ —
— — roſtri per ſinum menſi $3\frac{6}{10}$ —
— ſpatii interorbitalis $1\frac{3}{10}$ —
Longitudo maxima oculi 4 —

In cannato crocodilo ejusdem magnitudinis has cepi menſuras:

Longitudo capitis maxima a ſcuto bregmatico
medio extremo usque ad
apicem roſtri 1 poll. 4 lin.
Longitudo a cantho anteriore vel
interorbitali ſpatio infimo,
ubi rugae transverſae multo
latiores ſed breviores oriuntur $5\frac{6}{10}$ —
Latitudo capitis inter maxillas
poſtremas $8\frac{4}{10}$ —
— ſcuti bregmatici poſtremi $5\frac{9}{10}$ —
— — — anterioris $6\frac{6}{10}$ —

Lati-

Latitudo maxima capitis supra oculos capta — $6\frac{6}{10}$ lin.
— — scuti supraorbitalis — $2\frac{4}{10}$ —
Longitudo maxima ejusdem — $4\frac{6}{10}$ —
Latitudo maxima rostri pone sinum — $4\frac{1}{2}$ —
— — — per sinum — $3\frac{7}{10}$ —
— spatii interorbitalis — $1\frac{6}{10}$ —
Longitudo maxima oculi — 4 —

In oopholide crocodilo has cepi mensuras.

Longitudo capitis a scuto bregmatico medio, extremo usque ad apicem rostri — 1 poll. 4 lin.
Longitudo a cantho anteriore ad apicem rostri — $5\frac{8}{10}$ —
Latitudo inter maxillas postremas — $8\frac{1}{10}$ —
— scuti bregmatici postremi — $5\frac{6}{10}$ —
— — — anterioris — $6\frac{1}{2}$ —
— maxima capitis per oculos medios — $6\frac{7}{10}$ —
— — scuti supraorbitalis — 2 —
Longitudo maxima ejusdem — $3\frac{1}{2}$ —
Latitudo maxima rostri pone sinum — 5 —
— — per sinum — 3 —
— spatii interorbitalis — $1\frac{1}{2}$ —
Longitudo maxima oculi — $2\frac{9}{10}$ —

In crocodilo sclerope omnium harum specierum maximo.

Longitudo capitis a sc. br. medio extremo ad apicem rostri — 1 poll. 4 lin.

Longi-

Longitudo a cantho anteriore ad
apicem rostri 1 poll. $2\frac{4}{10}$ lin.
Latitudo capitis inter maxillas
postremas 1 — $3\frac{6}{10}$ —
— scuti bregmatici postremi $8\frac{9}{10}$ —
— — — anterioris $9\frac{8}{10}$ —
Longitudo maxima scuti bregmatici 7 —
Latitudo maxima rostri pone
sinum $8\frac{8}{10}$ —
— — — per sinum $6\frac{5}{10}$ —
— spatii interorbitalis 2 —
Longitudo maxima oculi 6 —
Latitudo baseos trigoni interor-
bitalis $5\frac{4}{10}$ —

Age nunc ossium forma quibus in rebus differat, explicemus, quousque videlicet talia verbis assequi licet. Saepius enim nec ipsa pictura diversitati subtili explicandae sufficeret.

In maxilla igitur inferiore majus exemplum habet processus coronoidei manifestum vestigium supra foramen laterale ellipticum eminentis; ab hoc processu usque ad cavitatem cotyloideam maxillae margo exsertus prominet, cum in minore ossis maxillaris margo superior laevis, convexus, nullibique exsertus sed aequalis a dente postremo ad cavitatem cotyloideam excurrat.

Maxillae

Maxillae superioris margo sub orbita exsertus prostat in exemplo majore: contra in minore declivis versus palatum est: orbitae inferior pars multo altior, quam in priore, et extrorsum flexus.

In minore ad sinistrum latus foraminis semilunaris aurium adest alterum foramen ovale dimidiatae magnitudinis: in majore contra foramina duo parva adsunt.

Scutum bregmaticum in majore est angustius in posteriore parte, contra in minore fere aequale aut potius in posteriore parte latius.

Occiput cum condylo occipitali multum ultra bregma devexum prominet, et condylus occipitalis fere duobus maxillaribus condylis longitudine aequalis est in minore: contra in majore condylus occipitalis ad perpendiculum est bregmatici scuti, multo vero brevior condylis maxillaribus. Paries bregmatis posticus inter foramen magnum et scutum quadratum cavum, nec devexum.

Chonae forma in majore semicirculum refert, arcu extrorsum, converso chorda interiore, margine circumquaque prominente. Contra in minore arcus semicirculi interior est, chorda posterior, nec margo ullus prominet.

Orbitarum margo superior multo magis prominet in minore quam in majore.

Rostrum

Roſtrum majoris multo magis a bregmate inde declive, ſupra usque ad nares planum, lateribus convexis, gemino marginis ſinu inflexum. In minore roſtrum multo magis eſt planum, ſinus marginis prior multo brevior, alter demum inſignis, quem dens utrinque major quartus inferior applicatus feciſſe videtur; cum in majore dens quartus inferior utrinque major alveum maxillae ſuperioris intret nec evaginatus promineat.

Qui poſt me crania crocodilorum diverſorum inter ſe comparabunt, ſi paria magnitudine componere invicem potuerint, multo faciliorem operam comparandi habebunt, et differentiae notas multo inſigniores facilius agnoſcent.

Diverſitatem ſpeciei videtur arguere, quod in Americani crocodili Bartram Itinerarii p. 127. maxilla ſuperiore anteriore infra narium foramina dentem utrinque majorem conicum ſemper evaginatum apparere et quaſi minari refert: in maxilla contra inferiore exſculpta eſſe foramina dentibus his recipiendis, dum maxilla utraque ſubito cum fragore magno clauditur, idonea. Niſi, quod ſuſpicor, in eo loco calami vel typorum error intervenit, maxillarumque ſitum et nomina permutavit.

Nec ſatis intelligo, quae *Jacobſon* p. 36. de foraminibus frontalibus memorat his verbis:

bis: *ad idem prope interstitium, quo margo oculorum superior a transversa crista ossis occipitalis distat, inveniri in fronte duo in formam quadrati irregularis foramina, quae tenui solum cute obducuntur. Haec quidem singula in singula oculorum ampliore cavitate aperiuntur, sed habent quoque retro singula sinum, cui in cavis aurium exitus est.* In his diversa abit a fabrica craniorum, quae coram habeo, crista transversa ossis occipitalis, et forma foraminum frontalium quadrata irregularis. Priorem enim nullam plane, alteram longe aliter se habentem video. Reliqua conveniunt cum cranio crocodili minore, cujus mensuras posui. Igitur etiam hoc equidem argumento esse puto, virum doctum diversam crocodili speciem a duabus istis, quarum crania ipse descripsi, manibus tractasse, atque inde fieri, ut notae aliquot cranii in species omnes non quadrent.

Sed in eadem *Jacobsoni* descriptione postrema p. 37. dubitationem mihi iterum faciunt haec verba: *Praeter haec est et aliud foramen sed angustum inter utramque auris cavitatem.* (quanam cranii in regione?) *Porro sunt in cervice* (cranii quae dici potest cervix?) *duae impressiones, in modum lunae arcuatae, atque, ut nos quidem judicamus, musculorum insertioni inservientes, in quarum*

iterum

iterum *inferiore cornu aliud et perangustum* [illegible] *foramen, quod ad cavitatem auris penetrat.* Hac verborum obſcuritate atque ambiguitate, hisque vocabulorum ineptiis, quas in Haſſelquiſti notitia ipſe *Jacobſon* taxavit, ſi vir doctus abſtinuiſſet, nullus divinationi locus fuiſſet relictus.

Ne quis titulo invitatus fallatur, admonebo lectores picturam ſceleti crocodilini proditam a Joh. Daniele Meyero, Norimbergae 1748. T. 1. in tabula LVIII, pariter uti ſceleti chamaeleontini translatam eſſe ex Guil. Cheſelden Oſteographia, nec ulla laude vel elegantiae vel diligentia commendari. Adjunxit Editor notitiam Britanni *Grew* ex Muſeo Regalis Societatis p. 42. translatam, quae recte jam olim vulgatum de maxillae ſuperioris mobilitate errorem refutavit. Ibi dentes triginta utriusque maxillae, igitur 60 omnino numerantur, vertebrae collares 7, dorſales 19, caudales 34, ſed error viri docti videtur in eo verſari, quod digitis quinis anticis totidem ungues paulo plus pollice longiores, quaternis vero poſticis totidem etiam ungues paulo majores aſſignantur.

Americani crocodili, *Jacaré* vocati, notitiam ſatis accuratam Georg. Marcgravius noſtras dedit in Hiſtor. naturali animalium Braſilienſium p. 242. in compendium actam a Georg.

Georg. Pisone p. 282. Caput, inquit, paululum compressum habet, os subrotundum seu ovalis figurae: oris hiatus amplus: nam longe ultra oculos id aperiri potest. Dentes habet in superiore et inferiore mandibula multos, acutos, quosdam longiores quosdam breviores: oculos habet magnos, rotundos, claros, non suillos, caesios, pupilla nigra; quatuor crura et pedes, quorum duo anteriora teneriora sunt, breviora et 5 digitos continentia; quorum 3 anteriores ungues nigros habent, duo exteriores carent unguibus: posteriora crura crassiora et longiora, 4 digitos continentia, 3 itidem unguibus nigris; unus exterior caret ungue. Totum corpus vestitur cute squamata, ac in capite, tota superiore parte corporis ac cauda loricata. In toto autem inferiore corpore squamae quadratae fere sunt, ad tactum molles et glabrae, in lateribus varias rotundas figuras habent squamae, tuberculis scatent, et sunt partim nigri partim flavescentis coloris. Eodem modo se habent caudae latera et crura. Superius caput firmissimum, munitum testa, ex nigricante et flavo mixti coloris. Collum superius itidem tuberculis majoribus exornatis squamis vestitur. Totum dorsum cum magna parte caudae transversim multis parallelogrammis longis tegitur; suntque illae squamae durae ex flavo

flavo et nigricante mixtae, ac talibus certis intervallis exaltatae. Ultima caudae medietas firma pinna superius erecta ad finem usque dotata est, qua inter natandum se gubernat. Est autem illa pinna multis squamis quasi composita, flavi coloris et eleganter variegata lineis nigricantibus. Tota porro cauda quasi annulis nigricantibus cingitur, reliqua pars interjacens est flava, itidem elegantibus striis nigricantibus intertexta. Ova ponit gallinaceis fere majora, figurae paene cylindricae: testam habent albam, tuberculis quasi insignitam, durissimam. Saepius 28 aut 30 in uno nido invenias. Habui sex, septem, octo etiam novem pedes longos. Hucusque Marcgravius, cujus utinam diligentiam imitatus fuisset Bontius et ceteri scriptores historiae Indiarum naturalis. Saltem colorem Indici crocodili teneremus! Quod vero caput Americani a Marcgravio dicitur paululum compressum, os vero subrotundum seu ovale, ea mihi capitis atque oris forma diversam a crocodilo Plumerii Americano speciem arguere mihi videtur.

Jamaicensis crocodili palmarum binos exteriores digitos palmatos, plantas pentadactylas semipalmatas, exteriore utrinque digito dixit Patr. Browne p. 461. ubi non dubito calami errorem plantarum digitos ultra verum

rum numerum quaternarium auxiſſe. Alioquin nova accederet nota palmarum digitis binis exterioribus palmatis, quos in nullo adhuc crocodilo vidi, jungenda.

Siamenſis.

Criſta oſſea frontali gemina, non usque parallela, artuum extremorum margine externo pinnacea appendice criſtata aucto.

Caput in animale pedes 10, pollicesque 9 longo, cum collo plus paulo quam 2½ pedes, cauda 5½ pedes occupabant. Caput longum parumper convexum verſus verticem; cetera planum in media fronte poſt oculos erectam gerit criſtam oſſeam, geminam, non usque parallelam, 2 pollices altam, intra pollicem craſſam. Dentes ſupra 35 infra 32 caninorum formam gerentes, inaequales, introrſum flexi; quorum 6 anteriores infra, quatuor vero ſupra majores. Alterum par inferius maxillae ſuperiori pone nares contracto in ſinum apprimitur. Truncus colore ex fuſco nigricante tinctus, infra citrea flavedine, latera utrinque utroque colore teſſellata apparent. Dorſum tegunt ab humeris usque ad extremam caudam zonae 52 ſquamarum quadratarum magnarum, quarum quaeque in medio tubera gerit quaterna: latera

tera taeniae duae tegunt squamarum ovalium, gibbo bicarinato prominentium: squamae ventrales cum cervicalibus quadratae, hexagonae et ovales, laeves, molliores; artus minoribus squamis teguntur, in margine exteriore brachiorum et tibiarum usque ad digitos appendice pinniformi cristata aucti: digiti posteriores membrana juncti. Notitiam imperfectam ipse fateor caracteres certos et mensuras cranii partium omnium, quae desiderantur ad justum speciei discrimen constituendum, non apposuisse; interim notarum externarum defectum ex intestinarum partium descriptione supra posita interpolare et speciei differentiam confirmare licebit.

Pictura et descriptio gallica exstat in libro: Observations physiques et mathematiques pour servir à l'histoire naturelle — envoyées de Siam à l'Académie des Sciences. Paris 1737. *p.* 1—47. *Planche I et III.* Eandem repetiit versio germanica Actorum Anatomicorum Academiae Parisiensis, tribus voluminibus comprehendentium et nomina Perralti, Dodarti et Charasii inscripta titulo gerentium.

Porosus.

Porosus.

Limbo plantarum palmarumque uti crurum brachiorumque externo squamis latis acutis cristato seu serrato, squamis scutisque corporis poro pertusis.

Limbus cultriformis et cristatus multo latior latera plantarum et crurum praetexit. Palmarum digiti terni medii membrana angusta, inter alterum et tertium tamen magis conspicua, junguntur: plantarum digiti quaterni omnes palmati, membrana ab interiore usque ad extimum, tertio longitudine parem, sensim latescente.

In tribus *Musei Goettingensis* exemplis mirabundus primum omnes corporis squamas cum scutis versus posteriorem partem suam poro pertusas vidi, quales jam antea in aliquot lacertarum ventralibus squamis repereram.

In exemplo *Musei Blochiani* foveas geminas ellipticas obliquas post orbitas tentando non vidi sed sensi, musculis desuper et cute communi tectas. Scutorum dorsalium zonae singulae 8 scuta ovalia carinata habent, media autem bina quadrata: ovalium interstitiis inferius interserta conspiciuntur scuta minima seu squamulae trigonae, item poro pertusae.

Pictura

Pictura Sebana I tabulae 104 fig. 12. hanc ſpeciem reddere voluiſſe videtur; ſed roſtrum juſto brevius eſt. Magis convenit pictura in Knorrii Deliciis ſelectis naturae Tomi II tab. L. IV expreſſa, inter mediocres multas ſatis bona.

Longiroſtris.

Roſtro longiſſimo, anguſto, fere cylindrico, limbo pedum, brachiorum crurumque ſquamis ſerrato, ſquamis ſeu ſcutis utriusque maxillae colli ventris et caudae primae poro pertuſis.

Primus deſcripſit et pinxit junius animal cum ſacco umbilicali adhuc adhaerente Britannus Edwards anno 1756 in Actis Societ. regiae Londin. Vol. 49. tab. 19. Succeſſit Gronovius, cujus deſcriptio nimis brevis exſtat in Zoophylacio no. 40. Gronovio ſucceſſit Gallus Cepede, qui multo accuratiorem notitiam animalis fere 12 pedes longi cum pictura minuta ſub nomine *Gavial* poſuit. Habitat beſtia, cujus mores ignoramus, Gangem aliosque fluvios Indiae orientalis, inde Gangeticus crocodilus ab aliis dicta.

In exemplo *Lampiano* membrana inter palmarum digitum tertium et quartum conſpicienda paulo latior eſt inter eosdem digitos plantarum. Limbus ſquamarum ſerratus brachi-

planum, conicum, latum, apice obtuſo, maxilla inferiore breviore. Scuta dorſalia tuberculis cartilagineis altis triangulis horrent. Palmae digiti quini fiſſi, plantarum digiti omnes a latere interiore verſus angulum membrana anguſta, laxa, robuſta palmati; digitus extimus exunguis, intimo ſeu pollici par longitudine. Hucusque Gronovius. In exemplo Muſei Goettingenſis alteroque *Blochiani* digitus praeterea extimus palmarum breviſſimus omnium eſt. Pictura Sebana I, tab. 105, fig. 3. (nam errore calami aut typorum tabulae 107 fig. 4. laudatur) a Gronovio comparata plane cum deſcriptione viri docti et exemplis a me viſis, ſatis parvis, convenit. Eandem picturam Laurentius una cum ſequenti figura 4 (quae feminae anum ſquamulis valde elatis cinctum reddit,) ad crocodilum Niloticum retulit. Foveam cranii ellipticam utrinque carne muſculari repletam reperi; quare ad auditum pertinere poſſe non videtur.

Sclerops.

Margine orbitarum oſſeo eminente, ante oculos in porcam transverſam excurrente.

Hanc ſpeciem margine orbitarum oſſeo exſtante diſtinguo, qui ante oculos ſeptum trans-

transversum altum format, bene pictum in pictura Sebana I tab. 104. fig. 10. Palmarum digiti omnes liberi; plantarum digitus quartus cum tertio longissimo membrana junctus latiore quam tertius cum altero. Caput breve, latum supra, versus anteriora sensim contrahitur in rostrum obtusum rotundatum. Palpebra superior constat cartilagine profundis sulcis transversis exarata. Maxilla inferior cum superiore poris pertusa. Infra oculos utrinque maxilla superior porcam eminentem et sulcum inferius depressum habet, veluti cranium a me pictum; margo maxillae superioris infra operculum auriculare multo altior protuberat quam in reliquis speciebus: caput inter oculos et nares magis concavum; dens inferior nullus supra sinum maxillae superioris prominet, sed omnes cavitates superioris intrant: post oculos foramina parva ovalia cranii cute communi tecta. Scuta dorsi quadrata, ut ventralia, et colli inferiora sunt, carina longitudinali horrent. Scutum bregmaticum seu occipitale quadratum, planum, angustius maxillis, quale Sebana pictura II. tab. 104. fig. 10. in alia specie bene repraesentavit.

Hunc eundum crocodilum descripsit Linnaeus Amoenit. I p. 121. (p. 537. ed. Lugd.) quod arguunt verba: *ante oculos rugae ele-*

vatae oculorum regionem conjungunt. Ab hoc Niloticum crocodilum equidem diverſum eſſe non puto; aſſeverare tamen id non auſim.

Carinatus.

Gronovius hunc crocodilum maxillis depreſſis conicis, plantis ſemipalmatis, digitis duobus exterioribus palmatis, Zoophylazii no. 39. dicit, eumque ait cum crocodilo ſub no. 57. deſcripto congruere, praeter has notas. Scuta dorſi laterumque ovalia carina alta ſed laevi exſtant per omnem longitudinem; laterum ſcuta minutiſſima, ovata. Plantarum digiti 3 intimi ſeu priores dimidia ex parte palmati, quartus omnium longiſſimus cum tertio membrana ad apicem usque pertingente conjunctus. Pictura Sebana I tab. 103. fig. 1. a Gronovio comparata non ſatis convenit cum deſcriptione ejuſdem Gronovii, nec pedes pulli ovo adhuc immerſi poſteriores apparent. Exemplum *Muſei Goettingenſis* palmarum digitos duos medios membrana anguſta junctos habet. In deſcriptione Gronovii errorem calami eſſe ſuſpicor. Dicitur enim hic crocodilus alteri ſub no. 37. deſcripto, hoc eſt *palmato* noſtro, ſimilis eſſe; cum potius priori, *trigonato*, ſimillimus ſit capite et latiore et breviore quam in *palmato*

et

et *poroſo.* Maxillae utriusque ſquamae omnes ſeu ſcuta pluribus poris perforantur. Poſt orbitas adſunt cranii foramina ovalia cute tecta communi capitis, ſed multo minora et minus manifeſta quam in trigonato magnitudine corporis pari.

Oopholis.

Roſtrum aequale roſtro-ſcleropis, id brevius cranio ab oculis ad extremum occipitis ſcutum ſeu planum quadratum menſo, ſed intervallum orbitarum majus: maxillae ſuperioris margo poſt nares utrinque magis conſtringitur velut inciſus. Occiput paene convexum, ita ut latera ſcuti bregmatici parum aut nihil emineant vel extent. Scutorum dorſi ovalium interſtitia ſquamis polygonis et polymorphis repleta: crurum et metatarſi marginales ſquamae criſtam ſatis manifeſtam efficiunt. Scuta poſt occiput duo ſeparata: dehinc longo intervallo in collo par geminum, poſtea tertium par ſimplex ovatum, carinatum ſequitur. Poſt oculos in cranio foveae ovales perviae, non foramina ovalia aequalibus undique lateribus: muſcularem carnem in iis nullam, ſed antice et poſtice foramen fundi vidi: in trigonato et carinato foueae vel foramina multo minora adſunt.

Specie

Specie ſcutorum dorſalium ſimilis *poroſo* tamen ſcutorum et ſquamarum poris caret.

Exemplum paulo majus quam trigonatus et carinatus umbilicum tamen-adhuc apertum gerebat, et ſcutum ſupraorbitale multis rugis exaratum et tuberculis vel callis a cranii reliquis partibus ſeparatum. Orbitae margo inferior elatiſſima latitudinem maxillae ſuperioris prominentia ſua in latitudinem ducta ſuperat, cum in trigonato et carinato eadem margo potius introrſum reducta maxillae latitudinem non aequet.

Palmatus.

Plantarum digitis omnibus palmatis.

Gronovius primus in Muſeo no. 47, deſcripſit, et errorem ibi admiſſum correxit in Zoophylazio no. 37, ubi *Crocodilum maxillis depreſſis conicis, plantis palmatis* dicit. Caput oblongum, planum, ab oculis usque devexum, et in utroque latere ſenſim in roſtrum contractum oblongum, planum, et fere conicum, undique ſuturis et rugis reticularibus inaequale. Collum ſuperne rugoſum 4 vel 5 tuberculorum paribus inſtructum, inferne in 8 ſegmenta ex oblongo-quadratis ſquamis conſtantia tectum. Truncus a colli tuberculis usque ad caudam tegitur 18 ſegmentis

trans-

transversalibus, quae ex squamis ovalibus carina elevata longitudinali inermique instructis confectae sunt. Pars inferior 24 segmentis ex squamis quadratis constantibus tegitur. Palmarum digitus medius longissimus; plantarum digitus extimus longissimus, omnes quaterni membrana robusta et laxa usque ad apicem pertingente juncti. Pictura Sebana I tab. 104. fig. 12. a Gronovio laudata vix huc pertinet; habet enim plantarum etiam digitos quinos fissos nec ulla membranae jungentis vestigia. Caput longius habet, quam species a Gronovio sub no. 38 et 39. descriptae, mihi nondum visus. Cauda corpori par longitudine segmentis 42 constat. Color dorsi et laterum lividus, lineolis maculisque brunus varius: abdominis albus.

Pentonyx.

Quem ex Sebanis tabulis I tab. 103. f. 1. et tabulae 104. figuris omnibus descripsit Laurentius sub nomine *Crocodili terrestris*, pedibus omnibus pentadactylis, digitis fissis omnibus et unguiculatis distinguitur. Sebae fidem firmare apud lectores poterit testimonium Britanni *Edwards*, qui in crocodili longirostris descriptione memorat Crocodilum ameri-

americanum permagnum et ſiccum, cujus digiti omnes unguibus armantur.

Sed Sebana figura I tab. 103. plane diverſum crocodilum a figuris tab. 104. omnibus exhibet, quippe aurium foraminibus apertis oblongis et dorſi ſcutis ovatis inſignem. Crocodilus tabulae 106. fig. 1. aurium foramina majora aperta, maxillarum margines aequales colli dorſique ſcuta quadrata, digitos poſticos omnes 5 unguiculatos et membrana junctos femorum denique et crurum marginem exteriorem ſquamis valde ſerratum habet.

Nuperrime Gallus Cepede p. 245. deſcripſit et in tab. 16. pinxit lacertam ex Cayenna transmiſſam, pedes 2, pollices 5, lineas 4, longam, quae crocodilum rictu amplo, dorſi et caudae compreſſae longiſſimae tuberculis aſperis referre dicitur, ſed differt pedibus omnibus pentadactylis unguibus curvis et acutis armatis. Caput ſupra planum, utrinque compreſſum fere pyramidem quadrilaterem refert: lingua lata fiſſa eſt; oculi grandes, aures patent: corpus craſſum, teres, ſquamis duris oſſeis tectum; quae fere omnes carinam exſtantem gerunt: plures dorſi ſquamae majores tuberculis veluti carinatae, quae verſus caudam magis aſſurgunt, et in cauda geminam dentium ſerratorum ſeriem efingunt, quae verſus finem in unam coit. Dentes

tes anteriores acuti, parvi, posteriores crassi et obtusi. Habitat paludosas Americae australis regiones; in terra ad solem saepius apricatur; territa in aquis absconditur. Conditur etiam sua sponte in cavis, unde mordacissima bestia difficulter extrahitur ad usum cibi cum ovis suis assumta. Gallus *Dracaenam* Linnaei cum Sebana pictura I tab. 101. fig. 1. comparavit, atque inde suam *La Dragonne* vocavit. In quo vir doctus magnopere erravit. Ex eadem pictura Sebana Laurentius *Stellionem salvaguardiam* effinxit, nulla tamen caudae supra denticulatae facta mentione. Gmeliniana Editio Systematis Linnaeani nihilo minus locum Laurentii *Dracaenae* subjunxit. Quanquam de Linnaei dracaena dubius adhuc haereo, an sit vere in Sebana pictura expressa, nullus tamen dubito Galli Cepede lacertam esse Linnaei *bicarinatam*. Haec illi *cauda compressa supra bicarinata mediocri, dorso quadrifariam carinato striato* distinguitur. Habitare dicitur in Indiis, parva, grisea: dorsum striis duabus elevatis et latera dorsi singula ex squamis carinato-striata: latera squamis convexo tuberculatis: abdomen 24 ordinibus transversalibus squamarum (in singulo 6) tectum: cauda corpore vix sesquilongior compressa, subtus striata lateribus laevis, supra duplici

carina

carina ungulata: criſta nulla. Haec Linnaei verba ex Editione X repetii, quoniam in nupera Editione variis modis fuerunt vitiata et corrupta. Notitia Linnaeana cum pictura Galli quamvis minuta nimis egregie convenit.

Haec ipſa ſpecies cum *dracaena* Linnaei transitum a Crocodilorum genere ad reliqua facere videntur. Utriusque tamen accuratiorem cum Nilotico crocodilo comparationem expecto.

Sin-

S i n c u s.

Genus lacertarum fere naturale, cum ſequente transitum ad angues parans.

Caracteres generici.

Corpus totum, ubique fere craſſitudine aequale, cum cauda ſquamae aequales imbricatim tegunt: pedes humiles, breves, craſſi, digiti graciles, ſere aequales, ungues rectiores.

Transeunti ad anguium genus a lacertis viam sternunt, quas Laurentius generico nomine Scinci comprehendit lacertae; quanquam Gronovius jam antea plures lacertas scincorum nomine indigitavit iisdemque fere notis distinxit. Laurentius scilicet squamis aequalibus, imbricatim corpus tegentibus et capitis colli truncique aequali crassitudine separavit a reliquis lacertis; cujus exemplum hic deseruit Gallus Cepede.

Hic enim generis hujus species inseruit familiae quartae lacertarum earum, quae palmas pentadactylas gerunt et squamas ventris non quadratas, ut Sepum Laurentianorum genus, habent.

Laurentius duas novi generis species edidit; tres Gallus Cepede. Primam uterque posuit officinalem scincum, quem denuo pinxit Gallus in tabula XXIII, ubi tamen neque aurium foramina nec digitorum marginem serratum agnoscere licet. Comparat uterque Sebanam picturam II tab. 105. fig. 3. duce Linnaeo; verum ea pictura pertinet ad aliam

speciem

ſpeciem, quod ipſe adeo Sebanae notitiae auctor poſt eum denuo monuit Jo. Hermannus in Diſſertatione II de Amphibiorum virtut. medic. Argentorati 1789 edita p. 13.

Altera ſpecies Laurentiana, *ſtellio* dicta nullas fere generis notas ab eodem editas agnoſcit; de pictura Sebana II. tab. 10. fig. 4. et 5. comparata a Laurentio, deinceps dicetur.

Notis generis Laurentianis addere oportet pedes craſſos humiles, breves, digitosque fere aequales, unguibus rectioribus.

Gmeliniana Syſtematis Linnaeani Editio Scincorum familiam abdomine ſquamis imbricatis tecto linguaque integra diſtinxit, illique ſpecies quinque adjunxit; quas in extrema hac disputatione examinabo.

Species.

Officinalis.

Corpore in dorſo angulato, zonis nigricantibus cincto, roſtro brevi, digitorum planorum margine exteriore ſerrato, cauda corpore brevior.

Digitos ſupra convexos infra planos, margine exteriore ſerrato ſquamis latis prominentibus, recte annotavit Haſſelquiſt, negans adeſſe

adesse ungues, qui tamen cornei angusti, obtusi sub crena squamae ultimae latae digitorum prodeunt: pedum anticorum digitus penultimus posticorum ultimus omnium longissimus: posticorum etiam crura cum digitis omnino longiora anticis.

Ungues digitorum omnium adesse recte contra Linnaeum monuit Cetti in Histor. nat. Sardin. III. p. 25. contra is digitos membrana conjunctos vidisse sibi vissus est, cujus ego nullum video vestigium. Aurium foramina omisit Hasselquist: reperire non potuit Cetti, quae squamarum finibus prominentibus contracta tegi solent, posita videlicet in linea eadem horizontali cum angulis oris.

Patriam Arabiam petraeam prope mare rubrum et Aegyptum superiorem juxta Nilum annotavit Hasselquist.

Nuperrime lacertam eandem sub nomine arabico *El Adda* in Aethiopiae ea regione, Atbara nunc audit, quam insula Meroe occupat, repertam pinxit in tabulae XL. fig. 2. famosi itineris scriptor Bruce, adjuncta descriptione, in qua nemo facile genus animalis agnoverit; quare non miror interpretes Itinerarii vernaculos nostros in definienda lacertae genere aberrasse. Dicitur lacerta parva, fere 6½ pollicem longa, habitare arenas ibique magna cum celeritate se abdere. Apricatur

catur ſaepe in ſole, et territa ſub ſaxis aut radicibus ſiccis ſe abſcondit. Oculi parvi dicuntur pilis multis nigris craſſis invicem palpebrarum circumpoſitis defendi. Quae cum ſcriberet vir doctus, quid illi venerit in mentem, equidem comminiſci non poſſum.

Hiſtoriam ſcinci literariam a ſcriptoribus usque graecis repetitam hic tradere nimis longum foret. Adeat lector Conr. *Geſneri* Hiſtoriam Quadrupedum ovipararorum *Bocharti* Hierozoici I. p. 1056. ſqq. et inprimis Jo. Hermanni Diſſertationem II de Viribus medicatis Amphibiorum p. 21. ſqq. ubi egregie demonſtratur, medicos latino-barbaros et ab his in errorem inductos recentiores diu lacertam aliquam aquaticam aut ſalamandram pro ſcinco habuiſſe, atque ad eundem aphrodiſiacum uſum commendaſſe.

Aurata.

Cauda longiuscula, dorſi taeniis flaveſcentibus, laterum taenia lata ex atro fuſca.

Quam in Amoenit. Acad. I p. 294. (p. 575. ed. Lugd.) deſcripſerat Linnaeus, *cauda tereti, pedibus pentadactylis, ſquamis rotundatis leviſſimis ſubgriſeis, lateralibus ſubfuſcis*, caput ovatum dicitur habere, ſuperne planum, ſuturis exaratum; (id eſt ſcutis tectum) aurium

rium foramina aperta, narium minutissima ad apicem rostri: collum et truncus eadem sunt crassitudine, laevia, absque crista, imbricata squamis subrotundis obtusissimis, arctis; cauda longitudine corporis, teres, sensim angustior: palmae sunt a plantis remotissimae, pentadactylae, fissae, minimae, unguibus acutis armatae: plantae pentadactylae, fissae, digitis maxime inaequalibus, ut in reliquis: color corporis viridi et luteo subgriseus, latera vero ab auribus supra pedes longitudinaliter fascia griseo fusca pinguntur. Addit colore et structura fere accedere ad scincum officinalem, cujus tamen differentiam notis satis manifestis in annotatione positis docet, ubi inter alia scinci squamas orbiculatas et obtusas omnes striis tribus elevatis insignes tradit, quas equidem strias nunquam vidi, nec ab Hasselquistio annotatas reperi; contra in alia scinci specie ex India orientali allata exempla omnia squamas tribus striis eminentibus insignes gerere vidi. De qua deinceps dicetur.

In Museo Trid. Ad. I. p. 46. sub *lacertae barbarae* nomine nihil nisi cauda corpore longior annotatur. Gronovius Musei II no. 48. has scinci sui notas praecipuas posuit: caput collo aequale, sensim ab anteriore parte in apicem productum, ovatum, superne con-

vexo planum, ſquamis majuſculis polygonis tectum: maxilla ſuperior parum longior: dentes parvi aequales, conici, obtuſi, utrinque ordine ſingulari: lingua acuminata, lata, carnoſa, baſi emarginata, apice attenuato integro: rictus mediocris: nares ſubrotundae: corpus oblongum plagio-plateum, fere quadratum, aequale, ac ſenſim verſus caudam gracileſcens: dorſum latum, planum: cauda conica, corpore multo longior: palmarum digitus 3 et 4 pares ſecundo parum longiores, quintus ſecundo multo minor, primus breviſſimus: plantarum 2 et 4 pares, tertius longior, hoc quintus longior, primus breviſſimus: ſquamae rotundatae, ſtrictae, laeves, ſplendidae: color ſubfuſcus, intra albidior. Habitare Surinamum dicitur. In Zoophylacii no. 41. Gronovius ipſe ſcinçum ſuum cum aurata lacerta Linnaei comparavit; cum ſimiliorem ignoraret ſcilicet: atque adeo ipſe Linnaeus in Editionibus Syſtematis anterioribus locum ſcincum Gronovianum hunc cum aurata ſua lacerta quanquam dubitabundus comparaverat.

Tertium idem Gronovius Muſei no. 49. deſcripſit, cui ſcuta ventralia colubrorum ſcutis ſimilia tribuit. Quam notitiam male Linnaeus olim ad ſcincum officinalem retulerat. Suſpicor Laurentium hinc mutuatum fuiſſe

ſcin-

scincum stellionem, atque inde verba transtulisse haec: *abdomen scutis subquadratis tessellatum, dorsum squamulis seu granis tectum.* Quae notae omnes sunt a scincorum genere plane alienae. Pictura Sebana II. tab. X fig. 4. a Laurentio male comparata, rectius a Gallo La Cepede ad Linnaei auratam lacertam refertur.

Linnaeus auratam cauda tereti longiuscula squamis rotundatis glabris lateribusque subfuscis distinxit comparata pictura Sebana I. tab. 89. fig. 3. Vivam, ait, colore auri pulcherrime nitere: corpus esse teres quasi pingue, aures concavas.

Postremus Gallus La Cepede *auratam lacertam* descripsit et pinxit in tab. XXV. Is generis hujus a Laurentio recte constituti rationem non habuit, et congeres jam antea bene collectas lacertas iterum segregatas dissipavit. Majorem esse ait, et caudam gerere multo longiorem quam officinalem et illam quam Mabuya barbaro nomine vocavit. Colorem ex argenteo griseum corporis maculis aurantiacis variari, laterum albicare: (Brownium colorem corporis superni sordide griseum et fascias transversas tribuere) vivae colorem flavum auri instar splendere.

Picturam Edwardianam tab. 247. a Linnaeó comparatam negat Gallus p. 386. referre

auratam lacertam, et ad aliam referendam esse affirmat. In exemplo Seligmanniano tomi VII, tab. 57, ex Edwardiano expresso equidem colorem corporis et squamas diversas ab aurata lacerta reperio. Denique picturam Sebanam I tab. 89. fig. 3. a Linnaeo comparatam ab aurata alienam esse, recte monuit etiam idem Gallus. Cauda enim apparet ibi verticillata, pedes lacertae Iguanae artubus similes, squamaeque breviores. Notitia Sebana laterum lineam nigram duabus albis cinctam memorat. Eandem picturam Sebanam Laurentius ad *Sepem zeylanicum* retulit: quo facto Gmelinum movit, ut Sepem Laurentianum ad Linnaei lacertam auratam referret. Rectius cum aurata Gallus La Cepede Sebanam picturam II. tab. 10. fig. 4. et 5. et II. tab. 12. fig. 6. comparavit.

Linnaeanas notas in Systemate propositas facile primum in exemplis *Musei Dresdensis Electoralis* agnoscere visus sum; sed prius eorum squamas rotundas striatas gerebat. Alterum auri colore resplendens tres dorsi taenias gerebat, quarum media latissima quasi geminata videbatur.

Postea tria *Musei Blochiani* exempla scinci ab officinali diversi variae magnitudinis inspexi. Medium squamis rotundis ubique aequaliter imbricatum, colore supra fusco erat

auri

auri splendore immisto: ante oculos taenia lata atra incepta ducitur per ipsos oculos, et latera, obscurior per caudam excurrebat: venter albicabat. Exemplum maximum a priore discrepabat majore artuum priorum distantia a posterioribus, digitorum brevitate majore, et colore simplice, albicante, officinali simili, fasciis obscuris transversis variegato. Lingua cum dentibus in tribus exemplis eandem formam gerebat, lingua videlicet erat brevis, crassa, anterius incisa: dentes parvi, acuti. Cauda multo longior in medio quam in duobus reliquis, extrema parum compressa erat ut in officinali. Conveniebat picturae Sebanae I tab. 105. fig. 3. praeter *flavescentem lineam a naso ad caudam protensam* a Seba annotatam: nec os erat acuminatum. Quanquam neutram notam pictura reddidit. Eandem tum temporis lacertam esse putabam, quam Sebana pictura II tab. 10. fig. 4. reddidit, quamvis descriptio cum pictura congruens caudam paulo longiorem Blochiana faciant.

Tertium minimum exemplum cum primo conveniens tres strias albas a fronte ad dorsum, ubi latescunt, anterius ductas gerebat in fundo fusco. Hoc cum primo tum ad Galli Cepede Mabuyam, tertium ad Linnaei auratam lacertam referebam.

Parvum

Parvum *Musei Rebeltiani* (poftea divenditi) exemplum laterum lineas binas albas latiores tertiam ex atro fufcam includentes habebat, in tertiam caudae parte priore adhuc manifeftas; infra exteriorem albam altera anguftior fufca decurrebat. Superior alba linea pone oculum incipit, inferior infra oculum exorfa tympani foramen transit. Pofteriorem humerorum et femorum partem linea fufca variegat. Longitudine artuum et digitorum, quanquam multo graciliorum, conveniebat cum maximo Blochiano exemplo, plus quam dimidio majore: hinc longitudine pedum ab eo difcrepare videbatur, quamvis forma fcutorum capitalium, cauda et color nullam differentiam arguerent.

Exemplum *Musei Meyeriani* Stettinenfis colore olivaceo imbutum praeter taenias laterales atras duas alias duas anguftiores habebat ab occipite ductas ultra regionem pedum anteriorum.

Exemplum *Lampianum* laterum taeniam latam albam, ab oris angulo usque ad pedum pofteriorum regionem ductas in fundo ex atro fufco oftendit. Dorfum et caudam fupra ftriae ex atro fufcae per quinque feries digeftae variegant.

Exempli *Barbyenfes* fquamae eae, quae cuticula nondum funt denudatae, colorem gerunt

runt viridem olivaceum, reliquae ardesiacenm vel cinereum, omnes striatae. Lineae binae albae ab extremo rostro infra et supra oculos excurrentes per latera in medio trunco desinunt, utrinque taenia nigricante cinctae. Artus anteriores colorem olivaceum fusco et albo maculatum habent, posteriorum maculae minus sunt manifestae.

Carinatus.

Squamis carinatis, caudae mediae supra et infra scuta transversa.

Dubitationem de veris auratae notis auxit geminum exemplum scinci ex India orientali a *Johnio* transmissum ad *Blochium*. Primum auratae antea a me visae simillimum totum colore ex atro fusco imbutum sine manifesto macularum vestigio, squamas rotundas striatas gerebat. Alterum similiter squamas omnes (exceptis inferiore cauda) ternis ut plurimum carinis elevatas gerebat: cauda gracilitate similis caudae vulgaris lacertae nostrae agilis, duplo longior reliquo corpore, supra et infra tecta erat scutis latis, quorum series superior ab altera parte dimidiata, inferior ab altera tertia exorditur. Color erat ex nigro fuscus, sed earum squamarum, quibus cuticula abscesserat, cinerea: laterum

et

et ventris albicans. Ab oculis inde juxta dorſum utrinque excurrit taenia albicans usque ad initium caudae, infra quam altera adeſt multo latior colore dorſi fuſco.

Exemplum *Lampianum* per dorſum, caudam genas, latera et pedes disſeminata puncta alba et ſtrias ſimiles habet: linea praeterea alba ante oculos exorſa obliqua ad aurium foramen deſcendit. Duo reliqua ejusdem Muſei exempla multo magis diverſa ſunt a prioribus. Latera nempe taenia ex nigro fuſco carent, contra per dorſum, caudam et pedes zonae ſinuatae fuſcae ductae conſpiciuntur, et interruptae lineis 3 albis, quae poſt caput exorſae verſus mediam caudam deſinunt.

Dubitabundus ſpeciem hanc ab aurata notis ſupra poſitis ſeparavi: multa enim in exemplis inſpectis, quae ſingula invicem comparare non potui, ſatis etiam longo temporis intervallo ad eorum obſervationem reditans, ipſe animadverti, quae in diverſas opiniones animum distraherent. Quare longe accuratiore opera hae duae ſpecies, ut rite ſeparentur aut contra ſexu vel aliis cauſis conjungantur, indigent. Idem de ſequenti ſpecie, ſatis quidem per ſe coloribus diſcrepantem a praecedentibus, dictum volo.

Vari-

Variegatus.

Squamis omnibus ex nigro fuſcis paſſim ſtria alba diviſis.

Muſei Blochiani hoſpes omnium pulcherrimus et maximus in ſuo genere caput brevius et anguſtius ſupra quam auratus, caudam craſſiorem quam ille, ſed corpore breviorem, pedes etiam digitosque breviores habet. Corpus omne ſupernum cum cauda et pedum facie ſuperna ſquamis nigricantibus, ſtria alba diviſis imbricantur; ſtriae tamen albae ordine incerto alternantur, nec in omnibus adſunt ſquamis. Latera corporis anteriora linea atra percurrit; color infernus ſordide flavidus. Diligentiſſime pictum animal olim lectoribus exponam, quo rectius ipſi judicent, quam vere ipſe hunc ſcincum componam cum eo, quem Gallus Cepede ſub nomine *Mabouya* deſcripſit et ſatis male pinxit. Eum ipſum vero Gallus cum Sardenſi ſcinco conciliare in unam ſpeciem conatus eſt.

Quam in Sardinia habitantem ſub nomine gemino vernaculo *Tiligugu* et *Tilingoni* deſcripſit et cum ſcinco officinali comparavit Cetti III, p. 21—27, verſionis germanicae, ea 8 pollices longa, 2 pollices craſſa, caudam 3½ pollices longam, igitur corpore breviorem, gerit; caput ſcutis tectum ut in lacerta agili,

reli-

reliquum corpus caudamque ſquamis rotundis laevibus: pedes breves; poſtici, longiores anticis, vix 1 pollicem longitudine aequant: digiti omnes teretes, inaequales; poſticorum pedum longiſſimus vix 4 lineas aequat: corpus ſupra colore fuſco ſplendet, punctis crebris nigris variegatum: infra albicat.

Hanc notitiam ad ſpeciem, a ſe ſub nomine *Mabouya* tanquam novam, deſcriptam retulit Gallus Cepede. Quod ejus judicium verumne an falſum fuerit, lectores ex comparatione notarum ipſi diſpicient, quas hic ex notitia Galli collectas ponam.

Eſt igitur auratae ſimillima lacerta, a qua caudae brevitate differt: hanc enim aurata corpore multo longiorem, altera breviorem gerit: magnitudo etiam auratae major ſolet eſſe: corpus totum ſquamis rhomboideis tegitur, coloris fulvi auro ſplendentis: plures tamen dorſales colore ſunt interdum obſcuro, linea alba mediae notatae: latera utrinque faſcia nigra ornat, cujus marginem interiorem altera faſcia albicans cingit. Auratae, quam *le Doré* interpretatur Gallus, ſquamae parvae, rotundatae, ſtriatae et ſplendidae dicuntur eſſe: color corporis griſeus argento reſplendens, flavo maculatus, verſus latera albeſcit. Exemplum 15 pollices et 8 lineas longum, caudam 11 pollices et 1 lineam longam

gam gerebat; pedes postici, anticis longiores, pollicem et 11 lineas aequabant. Denique monet Gallus patriam auratae a Linnaeo assignari insulam Britannicam Jerseam, in cujus rei testimonium laudari Edwardiani Spicilegii tabulam 247, quae tamen lacertam plane diversam pictura reddat. At enim vero Linnaeus etiam antequam Edwardianum Spicilegium cognitum habuisset, auratae patriam insulam Jerseam cum Cypro attribuit, laudato Aldrovando Quadrup. p. 660, ubi lacertus cyprius scincoides describitur.

In habitatione et moribus utriusque speciei enarrandis mire Gallus a natura aberravit, nominis barbari pluribus et diversis animalibus hujus classis communis specie in errorem inductus. Gallus Dutertre, quem civis ejus La Cepede laudat, duas lacertarum species plane diversas communi nomine barbaro complexus, alteram tantum descripsit et pinxit: quam notitiam cum pictura repetiit et corrupit more suo Rochefort. Haec est scinci vera species. Altera ad stellionis genus pertinet, ut jam olim in Specimine Physiologiae Amphibiorum altero docui: de cujus habitatione et moribus narrat Dutertre, quae Cepede male ad scinci speciem transtulit. Nec magis huc pertinere videtur *Salamandra minima fusca maculis albis notata.*

In

In Codicis Blochiani picturarum Plumierii folio 142 juxta ſtellionis ſpeciem pictam reperio ſpeciem ſcinci, quem titulus adſcriptus *Scincum terreſtrem aureum* indigitat. Hic caudam corpore multum longiorem gerit, corpus ipſum ſupra pluribus taeniis flaveſcentibus ornatum: infra oculos et pedes anteriores linea nigra lata ad medium laterum excurrit. Hanc eandem ſpeciem intelligere videtur auctor Muſei Huttuiniani, ubi no. 151. nominatur *Lacerta ſcincoides cauda breviore, corporis zonis longitudinalibus flavis, hinc vittata.*

Denique ſcinci Mabouya Gallus Cepede varietatem eſſe cenſuit *lacertam lateralem*, quam Thunbergius in Actis Societ. regiae Stockholm: novis Vol. VIII. p. 118. ex verſione germanica deſcripſit, et in tabula II fig. 2 et 3 pinxit. Similem auratae ipſe illuſtris Thunberg ait, cauda tamen breviore et ſubito gracileſcente ab ea diſcrepare. Duas ejus varietates ponit, unam in dorſo cinereo quatuor macularum ſeriebus variegatam nigrarum, minoribus oblongis albis immiſtarum. Lineae laterales nigrae inferius adſperſas maculas parvas albas habent, ab oculis ad pedes poſteriores ductae.

Altera varietas fig. 3. lineas laterales magis aequales et nigriores a naribus per oculos

los et aures ad pedes posteriores ductas habet. Dorsum cinereum fascia lata obscurior ad caudam perducta ornat. Utriusque corpus fere quartam ulnae partem aequat, digiti crassitie, squamis tenuibus, laevibus albicantibus imbricatum. Maxillas maculae albae nigricantesque variegant: artuum partes superiores breves, supra nigricantes, infra albicantes. Digitorum medius longissimos, omnes unguiculati. Cauda corpore brevior, teres, maculis nigris consperſa, subito gracilescit. Prioris lacertae patriam insulam Javam edidit Thunberg, alterius ignoravit.

Priorem equidem scincum variegatum meum esse censeo, quamvis quatuor tantum series macularum nigrarum annotentur. Has vero pictura nimis parvas, albas contra nimis grandes et quadratas reddidit. Altera lacerta pertinere potius ad scincum auratum videtur; pictura enim caudam longiorem et graciliorem indicavit.

Laticeps.

Capite utrinque post oculos latescente et scutis majoribus tecto; digitis etiam unguibusque longioribus.

Scinco aurato et carinato simillimus, capite latiore et pedibus unguibusque longio-

ribus

ribus diverſus, caput utrinque compreſſum non habet, ſed ab oculis verſus poſteriora caput lateſcit, ita ut maxilla ſuperior utrinque latior quam in reliquis appareat, ſcutis magnis et laevibus tecta usque ad aurium fiſſuram transverſam. Digitorum longiorum, minus teretium, ungues etiam longiores ſunt: ſquamae omnes rotundae, laeves: anus ſuperne tegitur ſcutis magnis duobus, utrinque ſquamis quadratis juxta adſtantibus: cauda teres, corpori par longitudine, in parte poſteriore ſupra atque infra tegitur ſcutis, qualia etiam mediam ejus longitudinem in lateribus utrinque ſparſa occupent. Color exempli primum in *Muſeo Goettingenſi* viſi erat fuſco griſeus, immaculatus, niſi quod in extrema cauda duae nigricantes maculae aderant. Alterum exemplum *Muſei Ludwigiani* pari magnitudine meum in uſum pinxit amiciſſimus *Tileſius*, Philoſophiae magiſter et doctor, medicinae pariter atque hiſtoriae naturae ſtrenue operam navans Lipſiae. Hoc ubique maculis nigricantibus quaſi nebulatum, in cauda vero quaſi anulatum apparet. Caput tamen cum medio dorſo puriorem albicantem colorem prae ſe ferunt.

Sepi-

Sepiformis.

Sutura ab angulis oris supra pedes anticos per latera infra posticos excurrens.

Exemplum *Musei Linckiani* auctor Descriptionis Musei Linckiani retulit ad lacertam sepem Linnaei, inter quam et niloticam medium animal suturam lateralem laxam gerit, ab angulis oris utrinque supra pedes anteriores per latera et infra pedes posteriores excurrentem. Caput scutis ut in genere sepum tectum: nares statim supra scutum triangulare labii superioris patent: menti, gulae collique squamae latae, laeves, sexangulae, ventris usque ad anum magnae, rhombeae, ordinibus transversis positae: humerorum et crurum superiores et anteriores magnae, sexangulae, fere rotundae: femorum pori magni: pedum posteriorum digitus penultimus longissimus; quartus et reliqui deinceps introrsum versus gradatim minores; ultimus a reliquis longe dissidet, secundo longior. Corpus supernum cum cauda tereti conica, corpore plus quam duplo longiore, squamis magnis quadratis, ordinibus transversis positis, tegitur, quarum carina plana in fine tantum eminet conspicua: faciem superiorem et posteriorem pedum squamae minores rotundatae tegunt, quarum ordines aliquot

aliquot in pedibus posticis carinam manifestam gerunt. Pedes crassi, pro ratione corporis, circiter pollices 6 longi, et ultra pollicem lati, breves, ut in reliquis hujus generis speciebus, ungues flavi, parum curvi; aurium foramen oblongo rotundum, verticale.

Brachypus.

Artus dissiti, breves; striae corporis superni rufi, spadicei vel cinerei fuscae plures; color inferni albicans.

Eundem Gronovius Zoophylacii no. 43, ita descripsit. Caput parvum, ovale, parumper acutum, depressum, squamis polygonis tectum: maxillae aequales, os terminale, oculi laterales superiores: truncus cylindricus, rectus, longus, laevis; cauda multo longior trunco, sed aequalis crassitie, cylindrica, squamis imbricata, in finem crassum parumper obtusum desinens. Artus dissiti, breves, pentadactyli: anteriores breviores, laterales, parum a capite distant: posteriores longiores, laterales juxta anum, capiti quam extremae caudae propiorem, siti: digiti fere omnes longitudine aequales, unguibus acutis curvis armati. Totum corpus cum artubus squamis rotundiusculis, laevibus, imbricatum. Color carneus: longitudo 7 pollicum: patria Africa.

Animal

Animal inter lacertas et angues medium censuit et Scincorum generi recte inseruit Gronovius.

Notitiam istam Lacertae chalcidi tridactylae male Linnaeus accommodare voluit. Postea Batavus Vosmaer lacertam vermem dictam publicavit, ex vicinia Capitis bonae spei Museo Principis Aurantiaci illatam, scripto edito anno 1774 (*Description d'un Lezard-serpent et d'un Lezard-ver*) cui pictura satis mala accessit. Sed is Imperati et Fab. Columnae chalcidem lacertam non minus male de sua lacerta interpretatus est. Rectius tamen Gronovianum scincum comparavit: qua de re lector ipse ex notitia judicabit, quam huc transferam.

Color corporis superni ex fusco rufus, quem squamae parvae, tenues, laeves, imbricatim sitae maculis nigricantibus vel saturate fuscis belle variegant: inferni color corporis ex griseo albicat. Caput trunco aequale, parumper depressum: lingua dentesque non apparent: aurium foramina rotunda, in recta linea oris sita parum ab eo distant. Pedes quatuor breves, teretes, squamis minutis imbricati, pentadactyli, unguiculis parvis, curvis, albis digitos breves armantibus: cauda cylindrica in acumen obtusum desinit. Pictura supra vel post oculos designavit tantum

scutum capitis trigonum: nihil praeterea illi aut notitiae inest notae, qua utrunque animal, Vosmarianum et Gronovianum, conjungi et ad eandem speciem sine ullo dubio referri queat. Haec tamen ipsa mihi se approbavit opinio; nec dubito equidem eandem nostram lacertam esse, quam Linnaeus olim *anguem quadrupedem* dixerat, postea sub *lacertae serpentis* nomine accuratius descripsit et pinxit Blochius, heu quondam! meus in Actis Societatis Berolin. Physicae, Vol. II, p. 30. seqq.

Geminum exemplum Blochianum dum inspiciebam haec notitiae amici addenda reperisse mihi visus sum. Maxilla superior simplex, nec ullus palati pecten dentatus adest: lingua parte anteriore leviter incisa: caput tegunt scuta 5, quorum duo anteriora deinceps sita, tertium omnium maximum, trigonum inter palpebras superiores scutis oblongis transversim stratas positum; post hoc duo obliqua, magna, oblonga frontem tegunt.

Atque his notis agnovi, exemplum *Musei Goettingensis* cum notitia Vosmariana et Gronoviana comparatum. Dubitationem tum mihi faciebat, quod Blochius pedes superiore loco in lateribus corpori appositos esse quam in aliis lacertis fieri soleat, priorumque nec articulationem nec flexum apparere: quod

contra

contra est in Goettingensi alteroque *Lampiano* exemplo. Redux deinde Berolinum statim inspexi unicum, quod superest, Blochianum exemplum, in quo pedum anteriorum flexum, atque artuum omnium situm nulla re a vulgari diversum agnovi.

Niloticus.

Dorsi ordines 4 squamarum oblongarum carinatarum, ventrales omnes, carinatae, ut pedum superiores: cauda corpore plus quam duplo longior, extrema triangularis.

Hanc Hasselquist primus et solus in Itinerario p. 361. descripsit et cum scinco officinali comparavit ita ut pedes digitosque et ungues similes esse diceret, proportione paulo diversa; pedum scilicet anticorum intimus digitus reliquis duplo brevior, secundus et quintus pares, tertius et quartus aequales, reliquis longiores: posteriorum intimus et extimus breviores reliquis, tertius et quartus aequales, reliquis longiores; secundus intimo longior. Caput oblongum, depressum, collo postice elevatius; rostrum oblongo-triquetrum, depressum, planum, angulo medio longitudinali notatum, apice obtusum, longiusculum, squamis subrotundis, elevatis gla-

 bris

bris tectum: rictus amplus: denticuli haud multi, acutissimi, anterius convexi: collum capite duplo longius: corpus non admodum depressum; infra medium lateribus parum protuberantibus: cauda corpore plus quam duplo longior, teres plus quam ad dimidiam partem, reliqua pars triangularis, angulo longitudinali in utroque latere, squamis glabris tecta. Dorsum tegunt squamae oblongae imbricatim per anulos dispositae, carina notatae, quae mucrone brevi prominet e fine squamae posteriori: juxta carinam utrinque margo squamarum punctis albicantibus notatur. Postea Hasselquist lineam dorsi latam, constructam quatuor lineis squamarum, a reliquis figura differentium, ejusdemque cum abdominalibus structurae annotavit. Scilicet jam antea abdominis seu potius ventris squamas prismaticas tuberculo oblongo, (id est carina) et margine elevato punctulato cincto, notatam posuerat. Itaque dorsi ordines quatuor squamarum atque omnes ventrales carinam gerere videntur, quae mucrone in dorsalibus eminet ultra finem posteriorem. Squamae pedum et caudae quales dorsi, inferiores vero pedum subrotundae. Color corporis supra lucido-fuscus, abdominis albicans: longitudo pedum 3, pollicum 2. Habitat Aegypti paludosa juxta Nilum. Forsköl in Descript.

ſcript. Animal. p. 13. no. 2. Arabico nomine *Váran* addito caudam verticillatam longam, ſquamas caudae obtuſe truncatas, dorſi acutius carinatas, femora ſine verrucis annotavit.

Linnaeus in duodecima Syſtematis Editione *lacertam niloticam* dixit, et cauda longa, extima triquetra, corpore glabro, dorſo ſquamarum lineis quatuor diſtinxit: ex quibus notis miror, ſi quis animal ſibi oblatum unquam agnoſcere potuit. Multo minus ſufficiunt notae, quas neglecta Haſſelquiſtii notitia poſuit Gallus Cepede, lacertam, repetito nomine ab Aubentono primum poſito, *Le Triangulaire* vocans.

Roſtro et pedibus ſcinco officinali ſimile animal reliquis corporis notis ſatis alienum videtur a reliquis hujus generis ſpeciebus, aliqua tamen ratione affine praecedenti *Sepiformi*.

Punctatus.

Series punctorum fuſcorum utrinque taenia flavida ſeparantur.

Linnaeus in Muſeo Fr. Ad. p. 46. et in Syſtemate *punctatam* lacertam appellavit et coloribus bene diſtinxit. Laurentius Linnaeanam notitiam ex pictura Sebana II. tab. 2. fig. 9. a Linnaeo comparata ſupplevit, de ſuo

verba

verba *capite ovato parvo indiſtincto animal exiguum* addidit, *Stellionem punctatum* appellans. Suturas capitis ut in ſerpentibus eſſe ait Linnaeus, quo nomine ſcuta vocabat; lineas duas, quibus dorſum a lateribus ſeparatur, in Muſeo Fr. Ad. flaveſcentes exoletas dicebat, puncta ipſa fuſca quorum trini ordines lineis iſtis ſeparanti ſenas per longitudinem dorſi et laterum utrinque longitudinem ſeries, omnino 18, efficiunt. In Syſtemate lineas flavas, puncta nigra dixit, caudam corpore longiorem, teretem, item per ſeries punctatam, ut pedes quaternos pentadactylos; corpus teres, laeve pinguiſculum tactu. In Syſtemate picturam Sebanam II. tab. 2. fig. 9. addit; verum haec caput non ſcutis ſed ſquamis tectum, ceterum corpus ſcinci forma lineasque ejus duas albidas exhibet. Puncta vero vel fuſca vel nigra nec pictura nec deſcriptio habet. Quare mihi quidem Sebana lacerta quanquam hujus generis propria, tamen plane ſpecie diverſa eſſe videtur, ita fere diſtinguenda: *Scincus bilineatus ex spadiceo pellucens, taeniis duabus albicantibus ab extremo ore usque in caudae partem craſſiorem extenſis.* Contra eandem plane ſpeciem praebet pictura Sebana II. tab. 12. fig. 6. quam Seba lutei coloris punctis nigris per totum corpus diſtinctam dicit; quanquam

quanquam in eo a veritate naturae recedit pictura, quod pedes anteriores longius justo a capite distant.

Gmelinus in nupera Systematis Editione Stellionem punctatum Laurentii recte cum punctata Linnaei lacerta comparavit; sed male nomen triviale vetus novo *interpunctatae* permutavit, pejus etiam Laurentii eundem stellionem punctatum inter Synonyma Lacertae monitoris Linnaei addidit. Gallus Cepede lacertam hanc plane omisit.

Animal quamvis aliqua ex parte Sepum generi affine pluribus tamen notis Scincis vindicari sequens notatio plurium exemplorum ex India orientali *Blochiano Museo* illatorum docebit. Longitudinis totius 4 pollicum dimidium ad caudam pertinet: spatium inter pedum par geminum est pollicis 1 et $2\frac{7}{10}$ linearum; pedum anteriorum longitudo $3\frac{3}{10}$ linearum, posteriorum fere 5 linearum: digitus penultimus longissimus, pollex brevissimus: eadem digitorum posteriorum ratio. Squamae corporis totius rotundatae, in cauda tamen ubique magis rhomboideae. Venter immaculatus, in collo utrinque 3 vel quatuor series punctorum; cauda tota punctis variegatur saturate fuscis, in mediis squamis positis; quorum series tres mediae in cauda inferna magis evanidae: caput tegunt scuta

14;

14; fcuta fupraorbitalia feriis minutis transverfim fibi junctis conftant, fingulis vel palpebrarum fquamis. Scutum feptimum et duodecimum longum et triangulare; caput ab oculis in roftrum anguftum contrahitur; pofticam partem craffitudo a collo, et reliquo corpore non diftinguit. Aurium foramina angufta tympanum abfcondunt; cauda fenfim attenuatur. Digitorum faciem infernam etiam feries punctorum variegant; fola humerorum facies inferna immaculata: dentes conici, aequales. Linearum dorfalium colorem in majoribus exemplis fere magis flavidum quam album reperi. Minuti et junioris animalis exemplum una cum majoribus transmiffum dorfi medii lineas fex laterumque utrinque quaternas faturate fufcas gerebat, taenia lata flava feparatas; corporis caudaeque facies inferna absque lineis; fupra lineae ultra initium caudae mediae parumper excurrunt: in collo fuperiore lineae 4, quarum duae utrinque extimae in duas mox finduntur. Tota mihi diverfitas in eo fita videtur, quod puncta hic per lineas continuantur; in majoribus autem fuccrefcente aetate fquamarum magnitudo aucta puncta ipfa feparat.

Celtiana fpecies *Tiligugu* Dict. p. 21, cum hac fpecie punctis faturate fufcis corporis fuperni plane convenit, craffitudine diverfa,

uti

uti colores eam segregant a specie *Mabouja* dicta a Gallo Cepede.

Quinquelineatus.

Capitis et dorsi nigri lineae 5 albae, media in capite anteriore bifurcata.

Notitiae Linnaeanae a Doctore Garden ex Carolina transmissae addo notas has in exemplo *Lampiano* animadversas. Digiti tenuissimi albo anulantur, humeros stria alba supra signat, uti marginem posteriorem femorum et tibiarum linea alba. Media dorsi linea in capite bifurcata, furca in apice rostri coeunte. Exemplum doctissimi *Heyeri*, Pharmacopolae Brunovicensis, pedes anteriores cum digitis albo punctatos habebat, cetera simile. Notitia ex Carolina ad eundem Heyerum missa cum animalibus dorsum nigrum lineis quinque albis distinctum, ventrem flavum, caudam caeruleam vivae duntaxat lacertae narrabat: Caerulei coloris vestigia etiam nunc agnoscere licet: idem caudae color suggerit suspicionem eandem esse lacertam, quam Piso p. 283. et Marcgravius p. 238. *Americima* dicunt, quamque picturae Principis Mauritii Nasoviensis Tomi I. fol. 431. sub nomine *Ameriguàya* pictam sistunt; verum dorsum lineae duae tantum distinguunt

gunt. Forte Linnaei fasciata lacerta Carolinensis hinc non multum abludit.

Trilineatus.

Corporis fusci lineae 3 albae, caudae corpore paulo longioris squamae duplicis generis.

Exemplum Musei Blochiani fere 3 pollices longum, supra obscure fuscum, infra lucidius, caput simile gerit *lacertae quadrilineatae* Linnaei; digitorum posticorum medius longissimus, ultimus a reliquis distat. Lineae dorsi tres albae post initium caudae coeuntes desinunt: duae exteriores supra oculos excurrunt, media dorsum percurrit medium: caudae rotundae, corpore paulo longioris, anterior pars squamis rotundis, ut reliquum corpus, tegitur, altera ordinibus quatuor squamarum sexangularum, ita ut superior et inferior ordo scuta referant, laterales duo minores sint.

Eandem speciem Museum Huttuyni no. 153. his verbis designavit: *Lacerta scincoides lineata: tres in tergo lineae longitudinales, cauda longa, non descripta.*

Gigas.

Boddaertus in Novis Actis Curios. Nat. Acad. Vol. VII. p. 5. obiter Scincum Amboinensem

nensem Gigantem memorat: quem eundem, nisi fallor, *Museum Geversianum* p. 9. no. 7. *Lacertam stincum fasciatum, album, fasciis 19 nigris*, indigitat, patria Amboina animalis rari simul annotata. *Museum Huttuinianum* no. 152. haec habet: *Lacerta scincoides fasciata, Gemaenlyk Landkrokodil genaamd. Nusquam descripta, cauda mediocri, ingens animal*: quae ad hanc eandem speciem pertinere puto.

Postremo loco repetam, quas scincorum familia comprehendit Gmeliniana Systematis Editio lacertas duas, alteram ocellatam, alteram guttatam dictam.

Ocellatam Forskól Faunae Arabicae p. 13. no. 4. publicavit cum nomine Arabico Sehlie, unde ductam notitiam mutilavit et corrupit Gmelin. Hunc enim ponere debebat caracterem: *cauda tereti brevi, corpore nitidissimo, squamoso, depresso, subtus albo, imbricato, supra ex griseo virescente: ocellis subrotundis radio fuscis, disco rectangulo albo*. Habitare dicitur in Aegypto ad aedes pulchella, spithamam longa, digitum crassa: pedibus brevibus teretibus, pentadactylis, absque verrucis femorum (id est poris). Domesticam vocat idem p. 8. nec dubito ad scincorum genus pertinere lacertam, pulchritudine *scinco variegato* parem.

Guttatus

Guttatus ex Lepechini Itinerario Tom. I. p. 317. verſionis germanicae repetitus, *corpore ſupra glabro, pedibus pentadactylis, unguiculatis, cauda tereti longa, maculis quatuor transverſis et apice nigris, corpore ſupra cano albido guttato, ſubtus albido* a Gmelino notatus eſt. Habitat in deſertis campis Uralenſibus ultra 3 pollices longus. Qui ſcinci formam ex brevi notitia vel adjecta icone in tabula 22. fig. 2. 3. agnoſcere velit, eum multo magis in dignoſcendis animalium amphibiorum formis notis atque inuſitatis tritum atque exercitatum eſſe oportet, quam ipſe de me praedicare auſim.

Subjungam nunc ex Muſeo Houttuyni notitias aliquot, quas olim viri docti copiis amphibiorum beatiores, et ad quos cimelia Huttuiniana lege venditionis pervenerint, in ordinem redactas ad ſuas ſpecies referent. Ibi igitur ſub numero 154 haec leguntur.

Lacerta ſcincoides unicolor. Forte pertinet ad auratam, et maxime convenit Scinco maximo Americano Sebae II. tab. X. fig. 9. at caudâ non tam longâ.

No. 155. *Lacerta ſcincoides coeruleſcens. Solo colore differre videtur a praecedente. Latas habet zonas coeruleas.*

No. 156. *Lacerta ſcincoides cinerea.*

Cha-

Chamaesaura.

Genus lacertarum novum, artificiale, statura humili pedumque gracilium tenuiumque, et interdum utrinque dissitorum brevitate affine scincis: defectu vel mutilatione artuum vel priorum vel posteriorum species quaedam transitum ad angues parant.
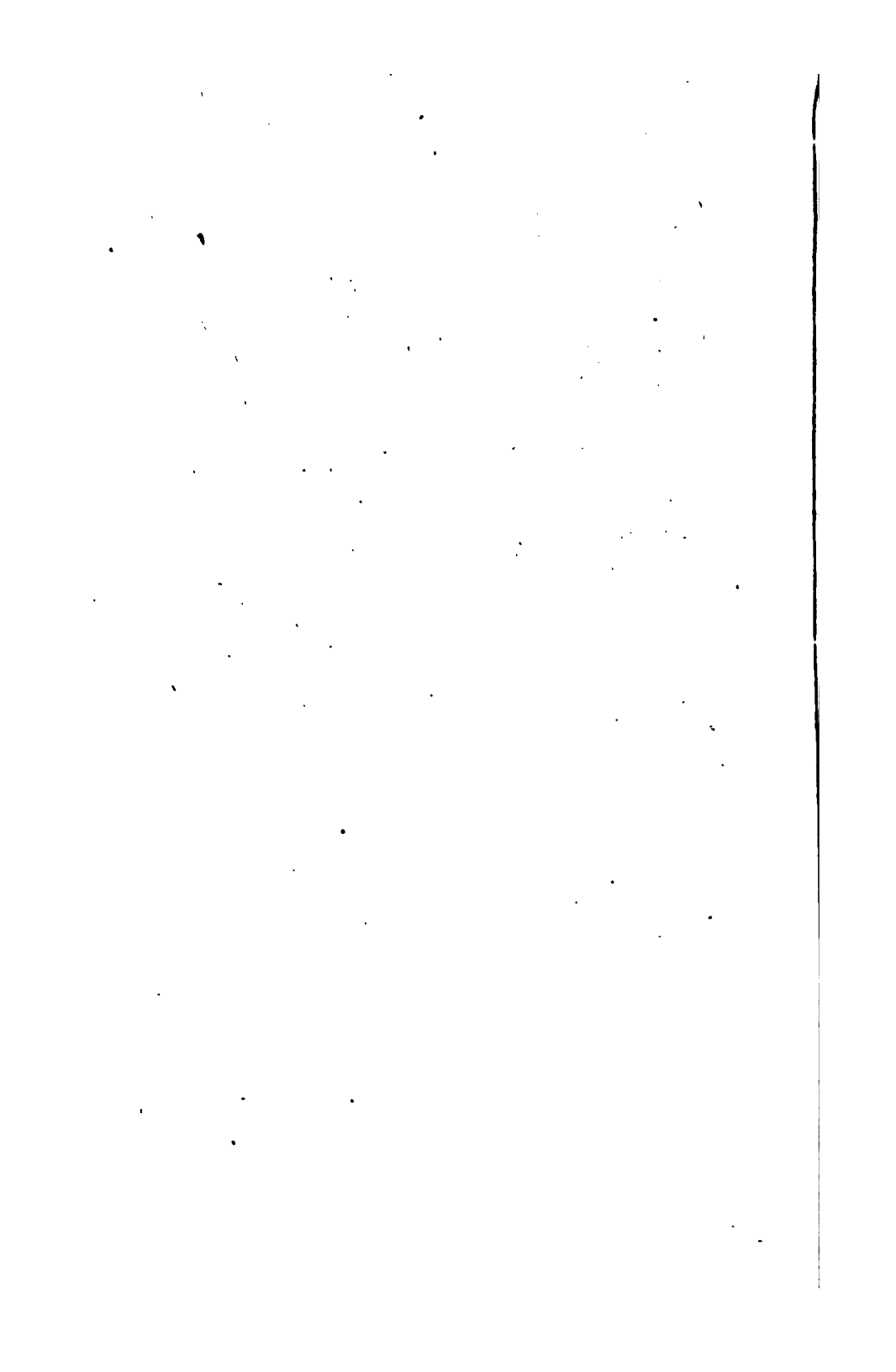
Species.

Chalcis.

Corpus superne lineis duabus aereis distinguitur, junctis utrinque nigris.

Apud Aristotelem h. a. 8, 24. et seriores scriptores graecos *chalcis*, *chalcidica lacerta*, *aerea lacerta*, *seps*, *zygnis* et *pingalus* audit, veneni morsu jumentis inprimis equis illati crimine infamis. Lacertas parvas corpore caecilias serpentes colore referre ait Stagirita; longitudinem 16. digitorum, dorsi lineas aereas, patriam Libyam, Syriam et Cyprum assignant Scholia Nicandri ad Theriacorum versum 871, cujus loci Paraphrastes Eutecnius lacertam aeream colore appellat. Scriptores rei rusticae romani chalcidem Graecorum caeciliam interpretati eodem venenificii crimine accusarunt. Graeci nominis vestigia forte latent in vernaculo Sardiniae *Cicigna*, sub quo descripsit Cetti p. 31. quanquam is Linnaei Lacertam sepem comparat, a quo tamen distinguit nota trium digitorum, squamarum parvarum

varum et rotundarum, denique lineas viridescentes aereae et nigrae totum corpus superne percurrentes, quarum mentionem facit Cetti, omissa etiam L. sepis cauda verticillata. Noxiam jumentis cum gramine devoratam bestiam vulgus etiam Sardum habet. Longitudo maximi omnium exempli, quod Cetti vidit, aequabat 12 pollices, 3 lineas, crassitudo ad 12 lineas nondum accedebat. Dimidium longitudinis cauda habet acumine tenui terminata.

Cepede corporis squamas rhomboideas, dorsi lineas duas lucidas nigro utrinque marginatas, pedum brevissimorum et a se longissime dissitorum digitos unguesque ternos memorat.

Imperati primus sub nomine *Cecilia*, quod cum angue commune habet, descripsit et pinxit p. 917. Habitare ait prata paludosa Campaniae, nec ante solem orientem cal verna prodire; longitudinem aequare duos palmos, colorem pullum ad nigrum vergentem; corpus lubricum et agile ad cursum; pedes longe a se invicem dissitos; vivos parere foetus, non ova. Fabius deinde Columna post Ecphrasin in Observat. de Animal. c. XVI. p. XXXV. picturam a se olim Imperato oblatam repetiit tab. 36. recte comparatis sepe et lacerta chalcidica Dioscoridis.

Quam

Quam in litore arenoso Liburni repererat lacertam, ipse Rajus Synops. Method. Serp. 272. magnitudine et colore a lacerta Columnae differre affirmavit. Denique lacertam a Gronovio Zoophyl. no. 43. et a Vosmario in Monographia anni 1774 descriptam genere diversam esse, in historia scinci sepis docebitur.

Cophias.

Corporis squamae anulatim positae, cauda corpore longior, aures desunt.

Exemplum, quod primus Cepede descripsit et pinxit in tab. 32. a priore squamis anulatim corpus cingentibus, cauda corpore longiore, pedibus etiam brevioribus tridactylis et defectu aurium distinguit, *Chalcide* appellatis, quod ego nomen alio pertinere censeo. Exempli *Lampiani* collum anuli squamarum 7 corpus 38 (Cepede 48 numeravit) caudam 80 cingunt: caput quatuor scutis tegitur superne, duobus singillatim post nasalia, et duobus post oculos sitis; anum desuper cingunt scuta 2, medio parvo interserto, quibus anuli corporis tres squamarum respondent superne, juxta pedes posteriores parum longiores.

Anguinea.

Corpus squamis carinatis laxis horret, cauda corpore duplo longior.

In Editione X posuerat Linnaeus *lacertam cauda extrema rigidula, corpore striato, pedibus pinniformibus* laudata Sebana pictura II tab. 68. f. 7. 8. sibi non visam; unde Laurenti p. 64. effecit *Chalcidem pinnatam*, pedibus quatuor monodactylis, auribus nullis. In Editione XII Linnaeus *caudam verticillatam* in caractere addidit, cum *pedibus adactylis subulatis;* subjunxit deinde descriptionem, ubi aures transversae, corpus teres longissimum, verticillatum, squamae carinatae, anus transversus, cauda corpore duplo longior, caput depressiusculum, pedes sex, anteriores angustiores tecti squamis subacutis annotantur, nominavitque extremum A. Vosmaer, cujus Monographia anno 1774 in tabula I pinxit hanc speciem. At is pedes quatuor muticos tribuit, digitorum non meminit. Gmelinus Vosmarii mentionem nescio quam ob causam omisit in nupera Systematis Editione. Cepede Vosmarii descriptionem ignorans speciem hanc cum sepe sua conjungere frustra tentavit.

Abdominalis.

Pedum disſitorum digiti quini.

In Novis Comment. Societ. Stockholm. Vol. VIII. p. 119. tab. 4. f. 4. Thunbergit deſcripſit et pinxit novam hanc ſpeciem, quam cum ſua Sepe conjungere iterum fruſtra Cepede tentavit. Caput et cauda breviſſima extrema glabra et parumper acuta, corpus teres, aequale; pedes disliti.

Propus.

Corporis ſquamae quadratae ſulco laterali diviſae, pedes poſtici deſunt.

Primus hanc ſpeciem ex regno Mexicano allatam ſub nomine *Le cannelé* deſcripſit et pinxit in tabula 41 Cepede. Squamae anulatim corpus caudamque breviſſimam, fine craſſo et rotundo, cingunt, fere quadratae, in lateribus utrinque ſulco ad anum usque excurrente diviſae. Aurium foramina nulla; pedum anticorum digiti quaterni unguibus curvis, cum rudimento quinti digiti; ſupra anum 6 papillae perforatae adſunt; in quo

 refert

refert Amphisbaenam, sulco laterali Anguem ventralem et lacertam sepem Linnaei, lacertam apodem Pallasii, et stincum novum a me descriptum.

Postea eandem speciem sub nomine *lacertae lumbricoidis* melius descripsit et pinxit in tabula 212. Schaw in libro *The Naturalist's Miscellany*. Seorsim etiam anterior et inferior pars corporis picta labiorum squamas magnas et abdominis scutorum 2 ordines quadratorum, qualia fere sunt generis Sepum a me vocatorum.

Apus.

Corporis squamae osseae fere quadratae sutura seu sulco laterali divisae, juxta anum vestigia pedum posteriorum; priores desunt, caudae squamae osseae carinatae.

Primus egregie descripsit et pinxit in Novis Comment. Petropolit. 19. p. 435. in tabula 9. Pallas; siccatum exemplum ipse dissecui, singulasque interni corporis partes cum picturis Pallasianis et ceteris lacertis comparavi. In quinque magnis Musei *Barbyensis* exemplis

plis pedum vestigia juxta anum distinguere potui oculis, non item divisionem horum digitorum, quam Pallasius annotavit.

Bipes.

Corporis squamae puncto fusco notatae, caudae apice glabro, pedes antici nulli postici brevissimi, mutili.

Linnaeus primus in Museo Fr. Adolphi I. p. 21. descripsit et in tabula 28. fig. 3. pinxit ad Angues referens et comparans Sebanas picturas I tab. 53. fig. 8. tab. 86. fig. 3. Sed Seba colorem prioris exempli supra fuscum infra flavum, caudam acutissimam, rigidam dixit. Pictura caudam excoriatam ostendit, qualem in suo exemplo vidit Linnaeus. Contra tab. 86. fig. 3. caudam longiorem habet. In neutra figura didactyli pedes postici apparent, sed styliformes et adactyli. Linnaeus pedes posticos inaequaliter didactylos muticos vidit; corporis squamas supra per longitudinem fusco puncto notatas. Linnaei verba repetiit Laurentius p. 67. cum nomine *anguis bipedis*, in cujus ventre Linnaeus squamas

mas 100 in cauda 60 numeraverat, Linnaeum erroris arguere voluit Hermann Comment. Tabulae Affinit. p. 265. et genitalia propendentia juxta anum pro pedibus duobus habita ab eo esse suspicatus est, nescio quam ob rem. Hic denique esse mihi videtur Gronovii in Zoophyl. no. 44. p. 11. Scincus pedibus posticis brevissimis subulatis monodactylis, anticis nullis, cauda trunco fere dimidio breviore, cylindrica, ad apicem glabrum et nudum conica. Per dorsum ac latera lineae aliquot nigrae excurrunt; abdomen albescit; longitudo est 4 unciarum.

Sed in Linnaeano exemplo aurium vestigia nulla adfuisse debent, alioquin ad angues non retulisset etiam in postrema Editione Systematis. Quibus contra auctoribus Gmelinus in sua ad lacertas retraxerit, equidem nullibi annotatum reperi. Potuit sane Linnaeo in angue bipede accidere, quod in quadrupede; erronsque causam potuit exempli tractati parvitas continere. Cui suspicioni fidem potest facere sequens narratio. In *Museo Lampiano* bestiolam fere 6 pollices longam reperi, cujus dimidia pars caudam continet. Corpus supra albicans linea fusca dividit, infra dilute fuscum; caput utrinque et subtus fuscum albo striatum: aurium vestigia

ſtigia nulla reperire potui. Squamae omnes aequales, rotundiuſculae corpus tegunt, caput ſcuta ſimilia anguium ſcutis; latitudo maxima capitis 2 lineas paulo ſuperat, cauda ſenſim gracilior in mucronem obtuſum deſinit. Anus a pedibus poſterioribus remotus diſtat longo intervallo, trunci nempe parte quinta: pedes ipſi in medio abdomine ſiti, et communi quaſi petiolo inſidentes, vix lineae longitudine ſquamis ventralibus eminent exſerto fine fiſſo in duos tresve digitos, quorum tamen numerum et formam propter parvitatem agnoſcere eſt difficillimum.

Similem forte Linnaeus olim viderat et ad anguium genus retulit. Forte huc pertinet anguis a Laurentio ex Muſeo Turriano ſub nomine *Anguis lineatae* deſcriptus.

Ventralis.

Sutura lateralis trunci, cauda corpore triplo longior, corpus apus.

Hujus hiſtoriam notasque inter angues reperies, quo fuerat relatus a Linnaeo. Poſtea

ea aurium foramina annotavit Britannus Gray, propter quae poſtremo huic generi accenſenda beſtia, mihi nondum viſa.

Boa.

B o a.

Genus II. serpentum Linnaeanum, naturale, omnium maximum adeoque immane.

Characteres generici.

Caput squamis aequalibus minutis aut scutis irregularibus aut utroque genere simul tectum, ante oculos utrinque contrahitur in rostrum obtusum; labiales squamae fere semper excavatae, gula extus fossa glabra per longitudinem mediam exarata, ceterum squamis minutis tecta; oculi nares et dentes utriusque maxillae anteriores magni; corpus cum cauda brevi, incurvata et plicatili, compressum; venter angustus scutis angustis tectus; cauda modo scutis modo scutellis, interdum utroque genere subtus tecta: juxta anum eminent aculei curvi, retractiles intra squamas, utrinque unus.
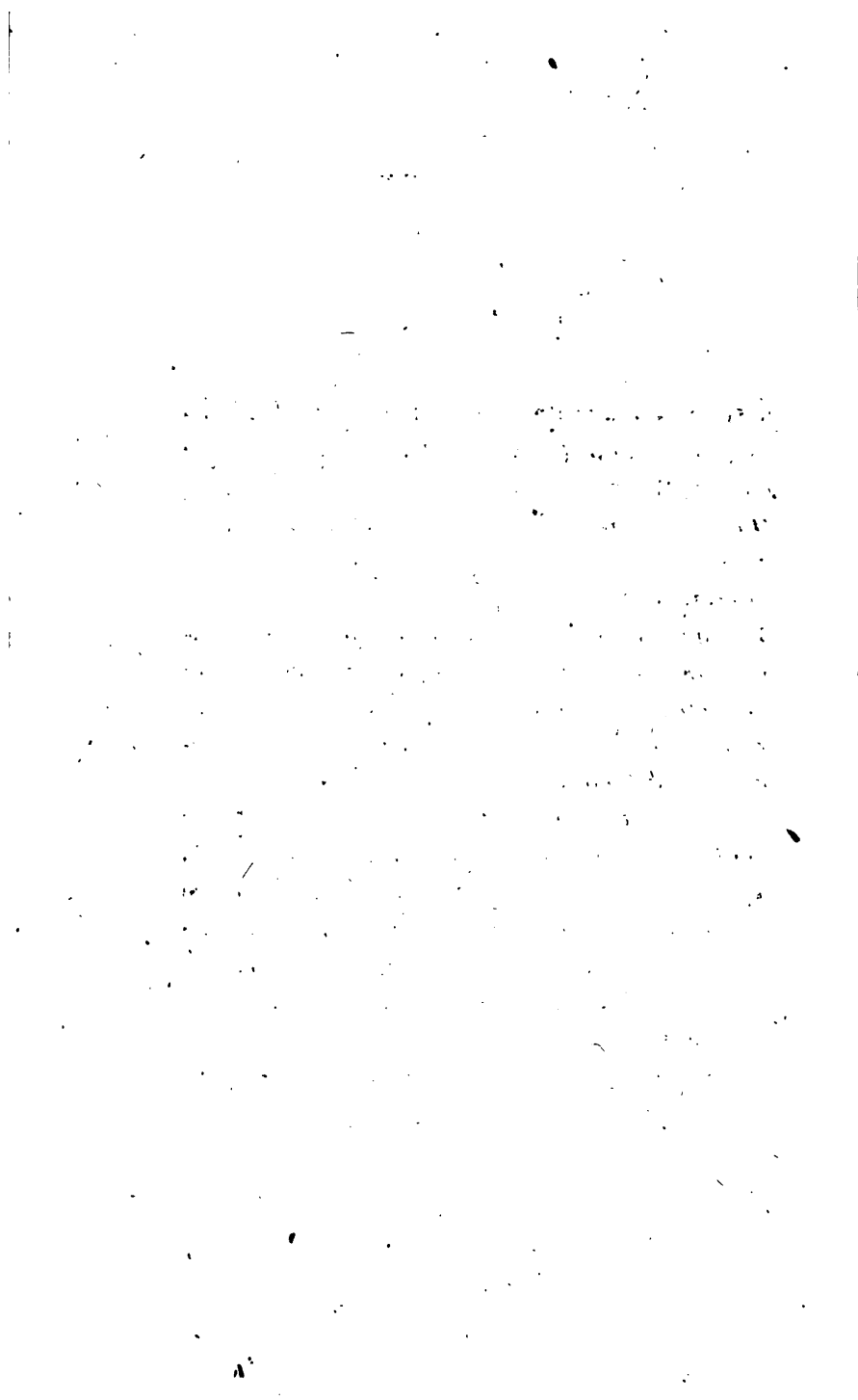
Generis characterem Linnaeanum falsi coarguit, quod jam olim *Huttuinus* (p. 389. operis Belgici) meminit colubri sub nomine *Tj erri-Tjerri Slang* emti, qui scuta ventris 199 gerebat; in cauda primum 4 scuta divisa aderant, deinceps 6 integra, iterum 64 divisa. Deinde *Weigel* (p. 15. no. 10.) Colubrum descripsit cum scutis caudae 83 integris; postea *Merrem* geminum colubrum cum caudae scutis integris et divisis permixtis pinxit Fasciculi II in tabula 3 et 4.

Laurenti, qui nullibi scutorum rationem habuit, genus Linnaeanum in duo dispescuit; quorum alteri *Boae* sub nomine caput depressum, ab anteriore parte supra scutis tectum, et squamas labiales excavatas tribuit; (p. 88.) alteri sub nomine *Constrictoris* caput squamis minimis tectum et rostrum angustum caninum assignat (p. 106) Cujus distributionis errorem demonstrat *Boa exigua*, Linnaei Hypnale, a Laurentio priori generi assignata.

Boddaertus, quem nuperrima Linnaeani Systematis Editio secuta est, separavit genus

Lin-

Linnaeanum in duas quasi familias capitis scutis aut squamis distinctas. Notam statim coarguit Boa canina Linnaei, quam Boddaertus familiae priori inseruit squamis capitis distinctae, cum tamen ea anteriorem capitis parte scutis obsitam gerat.

Denique Britannus *Gray* notam praecipuam generis in capitis anterioris compressione laterali et in rostrum productione reperisse sibi visus est. (Philosoph. Transactions. Vol. 79. P. I. p. 21—36).

Constantissimam equidem generis notam ex scriptoribus Itinerariorum repetitam confirmavi in Specimine Physiologiae altero anno 1792 edito p. 46. 47. aculeos videlicet duos, retractiles intra squamas, juxta anum utrinque unum, appositos. Ex illo scripto, quanquam non nominato repetiit anno 1792 notam *Bechstein*, auctor libri germanico idiomate scripti, *Kurzgefasste gemeinnützige Naturgeschichte*, Vol. I. P. I. p. 598.

Exemplum boae constrictoris dissectum monstravit mihi ossiculum, cui indutus aculeus corneus unguem accipitris parvum refert, inter peritonaeum et costas situm utrinque oblique non cum ipsis costis conjungi, sed musculorum ope firmari, adeoque et protrudi et retrahi pro lubitu bestiae. Praeterea fabrica costarum, ab initio tantum leniter curvatarum

vatarum, et vertebrarum, ſpina alta inſtructarum, et utrinque valde devexarum. convenit cum forma corporis compreſſi et anguſti. Cranii oſſa ſingula inprimis maxillae firmiores ad vim majorem idoneae ſunt.

Cranium cum 12 vertebris et coſtis adhaerentibus, maxillas etiam, vertebras et coſtas ſeparatim ex ſpecie ignota Ceylanica hujus generis pinxit Sebani Theſauri II tab. 108; cui ſimillimam habet in Knorrii Deliciis ſelectis naturae tab. LVIII, ut exſcriptam ex Sebana diceres, niſi vertebrarum a coſtis ſeparatarum et deſuper et ab inferiore ſuperficie conſpiciendarum, gemina pictura acceſſiſſet. Verum has figuras pictor pro more iſtius ſcholae Norimbergenſis ineptis coloribus ita oblevit, ut lineas extremas oſſium formaeque totius cranii multo difficilius quam in Sebana pictura agnoſcas.

Genus Aſiae, Africae et Americae commune antiquitas graeca ex fabuloſis nautarum et comitum Alexandri narrationibus noviſſe videtur. Vetuſtioris tamen relationis hoc habet veſtigium Ariſtoteles h. a. 8, 28. In Africa, inquit, magnitudo anguium naſcitur immenſa, ficut et fertur. Jam enim nonnulli, ubi triremi applicuiſſent, oſſa boum multorum vidiſſe narrant, quos abſumptos eſſe ab anguibus non dubitarent, cum triremes pro-

vectas

vectas in altum, quam primum angues insequerentur, et nonnulli aggressi triremem everterent. Postea Megasthenes Plinii 8. c. 14. scripserat in India serpentes in tantam magnitudinem adolescere, ut solidos hauriant cervos taurosque. Cujus scriptoris fidem alibi quanquam ambiguam confirmat tamen Andreae Cleyeri testimonium in Epistola ad Chr. Mentzelium ex India orientali data et inserta Ephemerid. Natur. Curios. Decadis 2 anno 2. 1683, p. 18, qui in dissecto boa cervum juniorem, in altero aegagrum, in tertio hystricem invenit. Cujus ex relatione cum Gallus La Cepede maximam fere partem doctrinae de victu et moribus hujus generis excerpserit, operae erit pretium totum viri suo aevo doctissimi locum huc transferre.

„*In Amboina, pergit, quondam mulier incola gravida a serpente insucta fuit. Liceat hoc vocabulo uti, quod exprimere videtur modum, quo serpentes hi animalia quaeque tanquam sugendo deglutire solent. Fame videlicet maceratus serpens quibuscunque animalibus, quae saltu petere et morsu apprehendere valet, insidiatur. Captum hoc modo animal a serpente cauda et reliquo corpore circumligatur atque adeo stricte vincitur, ut vel ipsa in corpore animalis ossa frangantur et comminuantur. Quod si animal aliquod robustius renititur,*

renititur, ut ſpiris anguineis enecari non poſſit, ſerpens crebris cum animale convolutionibus cauda ſua proximam arborem in auxilium et robur corporis arripit, eamque circumdat; quo fortius gyris ſuis animal comprimere, ſuffocare et enecare poſſit. Simul autem apprehendit, morſu nares, quo ſpiritum non tantum intercludat ſed ut ſanguinem inde ad internecionem usque eliciat. Ita factum eſt, quod a fide digniſſimus accepi, ut in regno Aracan ejusmodi ſerpens prope flumen quoddam cum urobubalo immani ſpectaculo congreſſus ſit, eumque iſto modo occiderit: quo in conflictu fragor oſſium in bubalo comminutorum ad diſtantiam eam, quousque globus ex tormento bellico majore pertingere poteſt, a ſpectatoribus ſat eminus ſtantibus exaudiri potuit. Jam modum enarrabo, qui fiat, ut ſerpens praedam non particulatim diſcerpendo ſed integram et cum ipſis oſſibus deglutire valeat. Gulam et fauces ultra modum extenſibiles habet; itaque cum animal modo dicto occiderit, atque oſſa ejus minutiſſime confregerit, lingua cadaver prius extendit, deinde ſaliva virulenta ablitum quaſi fingit et ad deglutiendum aptum facit ſecundum pilos lambendo, ut cadaver procul veluti glutine obductum reſplendeat. Quo facto incipit ſerpens rictu ſuo cadaveris caput apprehendere et ſuctu fortiore

quaſi

quasi absorbere, donec animal interemtum cum omnibus partibus paulatim in ventriculum descenderit. Huic labori pro cadaveris mole serpens aliquando ultra biduum insumit. Postquam cadaver tali insuctu secessit in serpentis ingluviem inibique tanquam sepultum jacet, serpens tali quasi crapula insigniter turgidus adeo invalidus redditur, ut nec pugnare amplius, nec aufugere, nec movere se de loco valeat. Hinc fit, ut a rusticis et venatoribus solo laqueo circa collum adstricto serpens tuto stranguletur et non raro fustibus occidatur. Interemtus ita serpens in frusta secatur, caroque per civitates venalis portatur, quarum ab incolis in gratum emitur cibum, abjecto tamen capite tanquam summe noxio. Eorum namque dentes ajunt versus palatum vesiculas habere veneno plenas, quibus, dum mordent, ruptis, in vulnus emanare virus, quod sanguini admistum ad cor cum eo deferri atque ita hominem et animalia suffocare.
Quas tamen vesiculas se non invenisse testatur Gleyerus, cujus narrationi medicus Chr. Mentzelius ibidem ex testimonio Johannis Mauritii Principis Nassaviae subjungit in Brasilia serpentes hos super truncis arborum in gyros circumvolutos eminus tanquam e specula praedam advenientem observare, et

animal

animal forte praeteriens spiris subito solutis sagittae instar impetere atque enecare.

Cleyerianae notitiae de Indicarum boarum moribus testimonium de Africanis Galli doctissimi Adansoni, a cive ejus La Cepede plane neglectum, subjungam ex Itinerario Senegallico conversum. Is juniorem bestiam plus quam 9 pedes longam vivam contemplatus colorem corporis splendentis sordide flavum edit, taenia lata atra dorsum percurrente; variis maculis irregularibus flavicantibus obsita: caput oblongum, ad rotundam formam appropinquans. Postea duas majores vidit, quarum una 22 pedes longa, 8 pollices lata: dentes plus quam pollicem dimidiatum longos, validos et acutos gerebat: exuviae expansae, 25 ad 26 pollices latitudine aequantes, colorem ex nigricante cinereum, striis flavis leviter mistum monstrabant.

Victum et insidias, quibus praedam bestia assequitur Aethiopes et venatores coloni Gallo Adansono quaerenti ita narrabant. Loca humida et aquarum viciniam bestiam frequentat; capite erecto cum anteriore corporis parte, posteriore autem cum cauda in circulos diametro 5 ad 6 pedes aequantes convoluto, undique praedam immotus circumspectat: quam cum attingere potuerit, statim se ejaculatur, insilitque tauro, anthalopi vel

 aegagro,

aegagro, quos dentibus exſertis primum lancinat, deinde toto corporis tractu involutos ſtrangulans oſſa omnia confringit et comminuit: poſtea particulatim ab anteriore parte praedam faucibus arreptam et ſaliva oris ſpumea imbutam deglutit: minora animalia integra devorat: captat etiam colubros, lacertas, bufones et locuſtas; hominem non facile aggreditur, nec adeo magnam armentis noxam infert, quoniam ſui corporis magnitudine monſtrum ubique proditur. Ideo Aethiopes ei parcunt: forte occiſi carnes lubenter edunt.

Cum hac narratione plane convenit relati Galli *F. Pagés*, Nouveau Voyage autour du Monde Tome 3. p. 180. ita ut fere dubitem, ſua an aliena fide tradiderit mores beſtiae.

Venationem propter carnes et fellis uſum ad morborum multorum curationem expetitum inſtitutam in Aſiae regione Carajam narravit Paulus Venetus Libri II cap. 40, unde ſummam paucis repetam. Habitat, inquit, beſtia immanis ſpeluncas et antra montium, quae ſaturata cibo ſubire ibique interdiu requieſcere ſolet. Noctu egreſſa genus omne animalium captat, leonesque adeo atque urſos inſectatur. Viam ad antrum redeuntis ſignat ſulcus profundus arenis impreſſus: quo indicio cognita ferae latebra tribulos fer-

reos

reos multos in vicinia venatores defixos arena abſcondunt: quibus impacto et vulnerato corpore ſerpens a venatoribus inſidiantibus facile occiditur.

Ponam nunc Plinii locum libro 8. c. 12. cujus fides dubia antea recentiorum Itinerariorum narrationibus demum confirmatur. *Maximos*, inquit, *elephantos fert India, bellantesque cum iis perpetua discordia dracones tantae magnitudinis et ipſos, ut circumplexu facili ambiant nexuque nodi perſtringant. Commoritur ea dimicatio, victusque corruens complexum elidit pondere. Una adſcendendi in tantam altitudinem difficultas draconi. Itaque iter ad pabula ſpeculatus ab excelſa ſe arbore injicit. Scit ille imparem ſibi luctatum contra nexus: itaque arborum aut rupium attritum quaerit. Cavent hoc dracones, ob idque greſſus* (pedes Solinus c. 25) *primum alligant cauda: reſolvunt illi nodos manu* (i. e. proboſcide). *At hi in ipſas nares caput condunt, pariterque ſpiritum praecludunt et molliſſimas lancinant partes. Iidem obvii deprehenſi in adverſos erigunt ſe oculosque maxime petunt. Eſt et alia dimicationis hujus fama. Elephantis frigidiſſimum eſſe ſanguinem: ob id aeſtu torrente praecipue a draconibus expeti. Quam ob rem in amnibus merſos inſidiari bibentibus, arctatisque illigata manu in aurem morſum*

 defigere,

defigere, quoniam is tantum locus defendi non possit manu. Dracones esse tantos, ut totum sanguinem capiant: itaque elephantos ab iis ebibi siccatosque concidere, et dracones inebriatos opprimi commorique.

Posterior narratio ne ipsius quidem Alberti fidem et assensum mereri potuit. In utraque elephanti nomen et dimicationem miratio hominum fabulose finxisse et reliquarum ferarum nominibus substituisse videtur. Nihil enim simile de elephantis relatum ab iis, qui patrum nostraque memoria Africam atque Indiam peragrarunt, usquam legere memini. Deinde falsum est, dracones sanguinem animalium strangulatorum ebibere: verum fidem non excedit, quod aquas aquarumque viciniam dracones habitare, et ingesto cibo veluti inebriati torpere atque ita facile opprimi dicuntur. Credula hominum admiratio verum parumper depravavit.

Multo magis fabulam sapit sequens Plinii narratio ibidem proposita. *Generat*, inquit, *eos et Aethiopia Indicis pares vicenûm cubitorum. Id modo mirum, unde cristatos Juba crediderit. Asachaei vocantur Aethiopes, apud quos maxime nascuntur. Narratur in maritimis eorum quaternos quinosque inter se cratium modo implexos erectis capitibus velificantes*

ſicantes ad meliora pabula Arabiae vehi ſluctibus.

Quod in Juba miratur Plinius, unde is dracones Aethiopicos criſtatos crediderit, id pertinet ad plures ſcriptores graecos et latinos, qui homonymia decepti criſtatorum, jubatorum et volantium notitias cum Indicis et Aethiopicis confuſorum nobis tradiderunt. Diverſi etiam dracones Aeſculapio ſacri fuiſſe videntur. Quin ipſe Pauſanias Corinthiacorum cap. 28. Indicos et Libycos ſerpentes, qui 30 cubitorum longitudinem ſuperent, diverſos genere eſſe a draconibus Epidauro peculiaribus, colore fulveſcentibus, quos Aeſculapio religio ſacraverat. Nomen Indicorum draconum, quod vulgo in Pauſania *Megalaunae* ſcriptum reperitur, vitioſum et ex nomenclatura generis ſerpentini plane delendum eſſe librorum ſcriptorum comparatio nuper docuit.

Indicorum draconum et elephantorum inimicitias non nominato auctore ita enarravit Aelianus h. a. 6, 21. Dracones, inquit, haud inſcii ex arboribus elephantos decerpere ramos in cibo, in has ipſas arbores ſerpendo aſcendunt: deinde poſteriorem corporis ſui partem dimidiam arborum frondibus circumvolvunt, alteram partem anteriorem funiculi inſtar appenſam dimittunt. Eo cum acceſſit elephantus

elephantus ad arboris ſurculos decerpendos, draco in ipſius oculos inſiliens effodit: deinde anteriore parte voluminis collum ejus conſtringens poſteriore flagellans inuſitato et novo quodam laqueo ſtrangulat. Quae ſi vera ſunt, uſus caudae plicatilis et inflexae, ſimilis chamaeleontinae, uſus apparet, arborum videlicet truncis et ramis circumvolvendae, qua reliquum corpus firmatum quoquoverſum pendulum libretur. Eodem forte pertinet corpus utrinque compreſſum, quod eodem modo in chamaeleonte habet. Veritatem autem narrationis praeſtare videntur, quae undecunque congeſta poſuit Gallus La Cepede ſcriptorum teſtimonia, quibus ipſe confiſus atque Aeliani auctoritatem prorſus ignorans inſidias boarum plane eaſdem narravit p. 359.

Ceterum idem Aelianus Indicos dracones prodigioſae magnitudinis ab incolis religioſe cultos et in antris nutritos libri 15. cap. 21. refert. Cultum ſerpentium hujus generis religioſum apud multas Africae Americaeque nationes teſtantur multa ex patrum memoria et noſtrae aetatis Itineraria. Oneſicritus duos a rege Indorum Apoſiſare nutritos tradit apud Aelianum 16. cap. 39. unum 140 alterum 80 cubitorum: cujus regis nomen Strabo Biaſares vel Abioſares refert regnum ipſum in

Indiae

Indiae montibus collocat. Immensum draconem, Bachi simulacrum, cui Indi sacrificarent, Taxiles Indorum rex Alexandro ostendisse traditur a Maximo Tyrio Sermone 38.

Aethiopicorum draconum magnitudinem ad triginta orgyias procedere tradit idem Aelianus 2, 21. atque elephantorum strangulatores ab incolis appellari addit. Ptolemaeo Philadelpho narrat libri 16. cap. 39. ex Aethiopia duo dracones allatos esse vivos, unum cubitos alterum longum: Evergetae adeo tres fuisse allatos, unum novem, alterum septem cubitorum; tertium diu in templo Aesculapii dedicatum studioseque ab Aegyptiis cultum fuisse. In quo loco numeros vitiosos esse, tertii etiam plane excidisse suspicor. De iisdem, nisi fallor, draconibus exstat copiosior veracissimi scriptoris, Agatharchidis Cnidii apud Diodorum Siculum 3. c. 36 et 37. narratio, quam huc translatam ponam. Varia, inquit, et incredibili magnitudine serpentum genera desertae Aethiopum et a feris occupatae regionis accolae narrant. Nam ad centum longitudinem cubitorum nonnullos se vidisse praedicant: narrationique fidei desperatae aliam subdunt longe absurdiorem. In campestri illa planitie belluas vastissimas, cum in spiras sese colligunt, mutuo voluminum in orbem extuberantium auctu collis speciem

ſpeciem procul videntibus, oſtentant. De maximis ſerpentini generis belluis, quas ipſe in caveis Alexandriam ad Ptolemaeum ſecundum allatas ex Aethiopia vidi, referam ſimulque venationem earum tradam. Venatores munificentia regis incenſi cum indagaſſent ſerpentem 30 cubitorum in ſtagnis morantem, qui caeteroquin ſpiris jacebat immotis, quamprimum vero beſtiae ad ſitim levandam illic accedere videbantur, ſubito exſiliens corpora illarum cum rictu oris correpta, tum ſpiris implexa tam arcte conſtringebat, ut nulla mali evadendi eſſet facultas. Cum igitur ob prolixitatem corporis et naturae ſegnitiem ſpes laqueis et catenis potiundi ſubeſſet, confidenti primum animo incurrunt, cunctis ad praeſentem uſum praeparatis. At quo propius accedunt, eo plus terroris homines invadit, cum oculos igni quaſi ardentes et exſertae linguae vibrationem ſtrepitumque immanem aſperitate ſquamarum et virgulta proculcante inceſſu, excitatum, et enormium dentium magnitudinem aſpectumque oris truculentum et peraltum ſpirae orbem deprehendunt. Conſternati igitur timide laqueum caudae injiciunt; fera autem ſtatim converſa elato capite arripuit primum venatorem vivumque comedit; alterum procul ex ipſa fuga ſpirae nexu attrahit, et circumvolutus

cumvolutus ventrem nodo conſtringit, reliqui metu perculſi fuga ſaluti conſulunt. Tandem regiae liberalitatis ſpe metus experientiam ſuperante dolo et artificio, quod vis praeſtare non potuit, efficere conantur, commento hujuscemodi uſi. Opus vitile ex conferto junco contexunt, forma naſſis ſimile; tantaeque magnitudinis et capacitatis ut totam belluam contineret. Obſervato igitur latibulo ejus et exitus ad paſtum tempore ac reditu, quamprimum ad ſolitam ferarum venationem perrexerat, ſpeluncae oſtium praegrandibus ſaxis terraque obſtruunt, et in vicinia cuniculum agunt, in quo junceum illud rete obverſo ejus collocant, ut paratus in hoc belluae ingreſſus pateat. Hanc e paſcuis redeuntem continue ſagittarii et funditores equitesque non pauci cum buccinatoribus alioque apparatu excipiunt: appropinquanti vero et cervicem longe ſupra equites attollenti venatorum agmen nequaquam occurrere audet. Tandem terrefactam belluam et ad notum cubile ſe recipientem eatenus inſectantur, ne nimia provocatione magis irritetur. Dum vero praeſtructo cavernae oſtio appropinquat, ingenti ſtrepitu complodunt arma, omnique terroris genere exſternatam perturbant. Trepidans igitur beſtia ad apertum in propinquo oſtium profugit. Interea dum reſolutione

solutione spirarum textum illud junceum impletur, quidam e vestigio adequitant, qui orificium oblongum et ad hunc celeritatis usum solerter comparatum, antequam ad exitum se bellua reflectat, vinculis obstringunt. Mox nassam illam praegrandem phalangibus suppositis levatam extrahunt. Tum coarctata intus bestia immanes praeter naturam sibilos edit, dentibusque juncos discerpens, et hinc inde se jactans, jamjam exsilientis speciem praefert. Id extimescentes deponunt serpentem crebraque caudae compunctione ad partium dolore affectarum sensum morsus dentium avertunt. Illum denique Alexandriam deportatum regi donant, quem antea alimenti penuria paulatim mitigaverant, Ptolemaeus vero in spectaculum hospitum diligenter aluit. Quare Aethiopibus non omnis facile fides abroganda est, cum narrant tam vastos apud se angues conspectos esse, ut non solum vaccas aliasque tantae molis bestias deglutierint, sed cum elephantis quoque conflictarint. Spirarum enim nexu crura illorum tam arcte implicare, ut movere se nequeant, arrectoque sub proboscidem collo caput suum elephanti oculis obvertere igneisque visus radiis tanquam fulgetris excaecatos ad terram profligare profligatosque dilaniare. Hucusque Agatharchides, cujus narrationem

tionem variis modis mutilatam posuit Gallus La Cepede p. 367. 368.

Pugnam horum draconum cum elephantis aliunde idem Diodorus ita libri 3. cap. 10. narrat. Hi, inquit, elephantos circa aquarum confluges magna vi adorti crura ipsorum spiris suis circumplicata tamdiu firmis nexibus coarctant, dum mole tandem fatiscentes prolixa cum spuma procumbant. Tum carnes prolapsorum confertim illi devorant ob impeditum belluae motum facile victores. Quando conatus non succedit aliqua de causa, ad paludosam illam regionem juxta Nilum non insequuntur elephantos. Angues enim hos immanes a campestribus refugere, et circa montium radices in longis convallibus et altis speluncis versari perhibent, nec loca consueta et apta sibi unquam deserere.

Quibus caeli altitudinis et latitudinis terrarumque finibus circumscriptum vivat hoc genus, difficile est conjectu, quoniam pauci scriptores aliter nisi quae fando inaudiverant de serpentibus his immanibus tradiderunt, et metus fere omnes ab inspectione vel mortuorum absterruit. Extat tamen in scriptis Graecorum narratio Metrodori, cujus particulam sic excerpsit Plinius 8. c. 14.

Metrodorus circa Rhyndacum amnem in Ponto (in tantam magnitudinem adolescere

serpentes

ſerpentes tradit), ut ſupervolantes quamvis alto perniciterque alites hauſtu raptas abſorbeant. Plura inde retulit Mela I. c. 19. Circa Rhyndacum, inquit, angues naſcuntur immanes, neque ob magnitudinem modo, ſed ob id etiam mirabiles, quod ubi in alveum ejus aeſtus ſolemque fugerunt, emergunt, atque hiant, ſupervolantesque aves quamvis alte et perniciter ferantur, abſorbent. Errorem Melae, qui draconem alveo fluminis immerſit, coarguit locus Aeliani 2. c. 21. ubi narratio Metrodori multo integrior et amplior exſtat. Phrygum, inquit, hiſtoria narrat dracones ad magnitudinem decem orgyarum procedentes ibi naſci, qui quotidie media aeſtate, verſus meridiem ex cavernis procedere ſoleant, et circa amnem Rhyndacum parte voluminis inferiore terrae inniti, reliquo erecto corpore, collo ſenſim extenſo et ore hiante volucres ſua aſpiratione tanquàm amatoria illecebra ad ſe pertrahere: eas autem ex horum inſpiratione detractas in illorum fauces illabi. Et haec quidem illi ad occidentem usque ſolem faciunt: poſtea occultati redeuntibus a paſcuis ad ſtabula gregibus inſidiantur, magnamque ſtragem edunt, ipſos etiam interdum paſtores ſimul occiſos devorant. Hucusque Aelianus. Attracta oris hiantis velut illecebris animalia non mirabitur in Metro-

doro

doro qui fabulam eandem de bois Americanis (Hiſpani *Bobas* vocant) narratam olim ab Euſebio Nierenberg Hiſtor. natur. Americ. 12. c. 17. meminerit, repetitamque nuper a Mart. Dobrizhofter Hiſtoriae Abiponenſium T. II. p. 388. verſ. germanicae, et a Jeſuitis Miſſionariis, quorum relationes publicavit anno 1785 Chr. Gottl. de Murr p. 241. repererit.

Mirandae draconum magnitudini fidem ut faceret Plinius argumenta plura poſuit. Primum igitur, *Nota*, inquit, *eſt in Punicis bellis ad flumen Bagradam a Regulo imperatore baliſtis tormentisque, ut oppidum aliquod, expugnata ſerpens CXX pedum longitudinis. Pellis ejus maxillaeque usque ad bellum Numantinum duravere Romae in templo.* Ita Plinius ex Aelii Tuberonis hiſtoriis refert, unde eadem narravit Gellius 6. cap. 3. Pergit Plinius: *Faciunt his fidem in Italia appellatae boae*, (*bouae* Codices ſcripti habent) *in tantam amplitudinem exeuntes, ut divo Claudio principe occiſae in Vaticano ſolidus in alvo ſpectatus ſit infans. Aluntur primo bubuli lactis ſucco*, (forte *ſuctu*) *unde nomen traxere.* Plinii etymologiam carpens Salmaſius boam ex Aeolico βύης pro δύης derivat et urinatorem interpretatur; credo quod Peſtus grammaticus *Boa*, inquit, *ſerpens eſt aquatilis, quem Graeci ὕδρόν vocant, a qua icti obturgeſcunt.*

obturgescunt. Sed difficile est hodie boam Italiae interpretari; et ipsius Indici Libycique et Americani draconis, quem Linnaeus Boam antiquo nomine vocavit, habitatio aquatica nondum extra omnem dubitationem posita mihi esse videtur; nisi forte species quaedam peculiariter aquas pariter et continentem habitant. Unde factum suspicor, ut Itinerariorum Americanorum scriptores multi genus hoc serpentum aquaticorum nomine significarent. Contra Europaei Indiae orientalis coloni eosdem rupestres colubros vocare solent, quod antra et speluncas montium subire et habitare dicuntur. Auget miraculum nec fidem narrationis Plinianae explicat, quod fando acceptum tradit nobis Hieronymus in vita Hilarionis cap. 33. *Siquidem*, inquit, *draco mirae magnitudinis, quos gentili sermone Boas vocant, ab eo quod tam grandes sunt, ut boves glutire soleant, omnem late vastabat provinciam, et non solum armenta et pecudes sed agricolas quoque et pastores tractos ad se vi spiritus absorbebat.*

Nomen ipsum ejusque originis explicandae conatum fabulae occasionem fingendae praebuisse suspicor: nec me movet narratio apud Dionem Cassium libro 5. p. 609. exstans de bicipite dracone ad pedes 85 longo, in Hetruria subito viso et fulmine occiso paulo

ante,

ante, Antonii et Augusti coitum, quem credula et superstitiosa augurum vatumque Tuscorum natio eo portento significatum fuisse putabat.

Obiter commemorari hic meretur anguis quinquaginta cubitorum pro Comitio publicatus a Caesare Augusto, quem citra spectaculorum dies si quando quid invisitatum dignumque cognitu advectum esset, id extra ordinem quolibet loco ostendisse populo romano narrat Suetonius cap. 43. In templo Jovis Olympii a se constructo Athenis dedicavit Hadrianus draconem ex India allatum teste Dione Cassio libro 69. p. 1164. Quibus argumentis plane confieri puto, notitiam draconum Indicorum et Aethiopicorum accuratiorem pervenisse ad romanos, praecipue ex eo tempore, quo Caesares otiosi populi servitutem oblectare vario munerum genere studuerunt.

Spe-

Species.

Murina.

Corpus glaucum, dorſi maculae geminae nigrae modo pares, modo impares poſitae, laterum maculae item nigrae, mediae albae; verſus ventrem maculae minutae punctis permixtae.

Primum exemplum, quod vidi, et ingens Muſei *Rebeltiani* ſcuta ventris 265, caudae 58 habebat; alterum *Blochianum* multo minus ventris 261, caudae item 58 ſcuta habebat; utrumque erat ſimillimum picturae Sebanae II. tab. 98, item I. tab. 56. f. 4. quamvis Linnaeus tantum II. tab. 29. f. 1. camparaverit, et II. t. 98. ad Boam conſtrictorem quaſi varietatem retulerit. Verum haec capitis ſquamas minutas, illa noſtra anteriorem capitis partem majoribus ſquamis vel ſcutis irregularibus obſitam gerit. Squamae labiales excavatae ſunt; dentes maxillae inferioris anteriores multo etiam longiores et craſſiores quam ſimiles in ſuperiore maxilla poſiti; dentes mobiles juxta immobiles alterni poſiti et in eadem vagina conditi.

Gro-

Gronovii descriptio Musei no. 44. apprime cum exemplis a me inspectis convenit, nec minus cum tabula 98 Sebae Tom. II. Minus convenit pictura Sebana II tab. 23. f. 1. et II t. 29. f. 1. quippe ab exemplis minoribus expressae; tabulae 29. f. 1. maculas dorsales minores absque margine nigro habet. Contra Scheuchzeri tab. 606. Lit. A. colubrum a genere nostro plane alienum designat. Museum Huttuinum p. 25. no. 189. numerat in exemplo aliquo ventris scuta 248, caudae 68.

Exemplum *Ludwigianum* Lipsiae caudae scuta 94 gerebat, simillimum Sebanae picturae I. t. 56. f. 4. quae tamen capitis scuta obscura et caudae scuta divisa gerit. *Ludwigianum* in ventris albi duobus locis scuta divisa gemina, tertio loco tria divisa gerebat. *Lampiana* tria exempla cum Linnaeana descriptione in Mus. Fr. Ad. 2. p. 42. plane conveniebant, nisi quod, uti minus Blochianum, in medio dorso extremoque hinc illinc squamas magnas hexagonas minoribus intermixtas gerebant.

Canina.

Color corporis viridis maculis albis transversis distinguitur.

Exemplum Blochianum unum ventris ſcuta 201, alterum 198, caudae 70, (primum diviſum) alterum 76 habebat; caput cordiforme, ante oculos in roſtrum productum, ſquamis ibi majoribus tectum; labiales ſquamae excavatae; dentes utriusque maxillae anteriores longiores et immobiles.

Gronovius boam Zoophyl. no. 136. capitis ſquamis minutis, labialibus excavatis deſcribit, ſcutis ventris 205, caudae 79, colore viridi ſupra, maculis albidis transverſis, quem ipſe cum Boa canina Linnaei comparat laudans picturam in Muſeo Fr. Ad. I. tab. 3. propoſitam. Idem tamen ſimul comparat Sebanas picturas II. t. 81. f. 1. et II. t. 96. f. 2. ex quarum priore Laurenti *Boam aurantiam* effecit, colore paulum diverſam, et ſquamis capitis anterioris non usque ad oculos pertingentibus. Contra altera Sebana pictura ſquamas capitis anterioris majores etiam inter oculos oſtentat, nares majores, labiales ſquamas integras nec excavatas. Hanc Laurenti plane cum Linnaeana convenire cenſuit et ad *Boam thalaſſinam* retulit, quam quidem ex ſola Sebana pictura deſcripſit. Denique nu-

per

per Merrem utramque Laurentianam speciem eandem esse censuit cum Linnaeana hic descripta.

Habitare in Americae arboribus et ab indigenis adorari Rolandro auctore tradidit Linnaeus. Hanc esse puto viridem speciem, quam humida regionum ad flumen Oronocum sitarum habitare *Buio* vocatam tradit *Gilii* in Compendio relationis p. 219. In Surinamensi colonia ad 15 fere pedum longitudine adolescere refert Phil. Fermini Descriptio Surinam. T. II. p. 211. versionis germanicae.

Hypnale.

Caput inter cordiforme et ovale medium, lineatum, squamae labidles excavatae, corpus flavidum fasciis albis fusco marginatis cingitur per dorsum.

Exemplum *Blochianum* cum descriptione Linnaeana in Mus. Fr. Ad. 2. p. 41. et pictura Sebana II. tab. 34. f. 2. conveniebat. Sebanus annotator dentes huic esse negabat; cum in maxilla superiore et exteriore priores tres utrinque dentes sint longiores et crassiores reliquis, ex iisque medius longe emineat. Pictura Sebana I videtur eandem speciem ostendere, quam Seba capitis latitudine veluti marem distinguit. Cum his picturis conve-

 nit

nit Scheuchzeri Tabula 628. E, quam Gronovius Zoophyl. no. 135. retulit ad boam, cujus ſcuta ventralia 209, caudalia 74 numeravit; caput totum ſquamis erat tectum minutis. Cum Linckianum exemplum ipſe inſpicerem et cum pictura no. 10. inter anecdotas et cum pictura Scheuchzeriana 628 E compararem, utramque inferiorem Sebana agnovi, et colores fere evanuiſſe in colubro ipſo vidi. Laurentius *Boam exiguam* propter parvitatem exemplorum hucusque deſcriptorum appellavit, quam ipſe nunquam vidiſſe videtur. Linnaeus corpus 1½ pedem longum compreſſum, griſeo et flavido colore variegatum ait. Boddaertus in Act. Nat. Cur. 7. p. 17. no. 4. *Boam flaveſcentem dorſi ocellis albis* dixit. In exemplo Linckiano capitis ſquamas aequales vidi, niſi quod in medio ante oculos 2 majores, juxta et ante has etiam aliquot aliae minores aderant. Corporis ſquamae pauſo minores; corpus flavidum faſciis albis mediis latioribus, colore obſcuriore marginatis, cingebatur.

Gronovianam boam cum tabula Scheuchzeriana 628. E. ad ſpeciem peculiarem ex notitia Gronoviana efflictam et Iſebequenſem dictam retulit Gallus *Bonnaterre*.

Hortulana.

Caput areolis elegantissime pictum, dorsum lunulis fuscis albo marginatis modo paribus modo imparibus, laterum maculae fuscae rhomboideae.

Primus Linnaeus in Museo Fr. Ad. I. p. 37. sub genere Colubrorum descripsit, cui tamen jam tum speciem boae inesse vidit. Igitur scuta ventris 290 posuit; alter numerus 128 scutella id est caudae scuta divisa significare debet. Caput cordiforme, depressum, obtusum, corpore latius, totum squamis minutis tectum aequalibus narravit; maxillam superiorem ab anteriore parte rugatam, (i. e. excavatam) oculos grandes, nares transversis foraminibus apertas, dentes anteriores utrinque longiores et grandiores, veneni suspicione non carentes; corpus compressum cum cauda incurvata. Quae omnes notae in Boarum genus egregie conveniunt.

In gemino exemplo Linckiano picturam no. 17. inter anecdotas et desumtam inde picturam Scheuchzerianam 661 fig. 9. statim agnovi; cum quo convenit etiam pictura Sebana II. tab. 84. fig. 1. a Linnaeo laudata. Multo minus quadrat altera pictura II. tab. 7. fig. 1. cum ob alias causas tum propter oculos minores.

Exemplum

Exemplum *Lampianum* primum cum pictura Sebana conveniebat, coloribus quanquam floridioribus ornatum. Verum duo alia colorum varietate plane abludebant, ita ut ea ad ſpeciem diverſam referrem. Dorſum dilute fuſcum lunulae obſcuriores albo marginatae modo pares modo impares poſitae ornant. Cauda alterius ſcuta 119 gerebat, in ventre 280 numeravi, quorum 75, 76, 77, 78, ab ano numerans, diviſa reperi, ut in boa rhombeata.

Exemplum Muſei *Barbyenſis* grande et pulcherrimum dorſi lunulas utrinque cinctas habebat maculis fuſcis rhomboideis, quae faſcia emiſſa pertingebant usque ad ſcuta ventralia. Squamae dorſi medii magnae rhomboideae ſenſim verſus latera in oblongas anguſtas degenerant; juxta ſcuta tandem iterum majores rhomboideae ſed magis rotundatae apparent.

Tandem in exemplo altero tribus quartis minore ejusdem Muſei, ſed omnium pulcherrime picto, agnovi exempla antea a me viſa omnia, quae ad ſpeciem diverſam referre malebam, cum *Hortulana* Linnaei convenire praeter colores notis ceteris omnibus.

Con-

Constrictrix.

Caput, squamis minutis tectum, nares triangulares in scuto magno sitae, squamae labiales non excavatae.

Dico nunc eum, quem Seba I. tab. 36. f. 5. I. tab. 53. f. 1. et Merrem II. tab. 1. pinxerunt; eundem Scheuchzeriana tab. 746. f. 1. pingit, recte admonente Gronovio Musei no. 43. Zoophyl. no. 134. qui in suo exemplo scuta ventris 240, in altero 248, caudae 54, in altero 60, numeravit. In Blochiano exemplo cauda primum 8 scuta, deinceps 6 scutella, postea 5 scuta, iterum 3 scutella, reliqua scuta integra, omnino 56, gerebat. Eandem denique Cepede in tabula XVI. f. 1. nuperrime pinxit. Exemplum hujus speciei dissectum scuta ventris 241, caudae 58 gerebat: idem mihi situm et naturam aculeorum analium demonstrabat.

Exemplum capitis ingens Musei Goettingensis nares sitas in scuto nasali utrinque triangulares magnas ostendebat.

Linnaeus in Amoenit. Acad. I. p. 497. numerum scutorum 240—64. edit, notam praeterea addit: *supra oculos caput utrinque in tuberculum elevatum:* mihi ambiguam, si singulum aliquod tuberculum supra oculos utrinque erectum, nec totam capitis formam po-

[sterioris

ſterioris tuberoſam intelligi voluit. Suſpicari etiam licet Linnaeum colubrum aliquem tum tractaſſe ſimillimum capite ei, quem Merrem deſcripſit et pinxit in tabula III Faſciculi ſecundi. Is enim plane eam capitis formam prae ſe fert, et caudam ſubtus ab initio ſcutis 38, extremam vero 13 ſcutellorum paribus tectam gerit.

Scytale.

Dorſi maculae rotundae fuſcae geminatae, laterum anuli deorſum diſtracti, venter varius, caput ſquamis majoribus polygonis tectum.

Linnaeus primum in Editione X primo loco Scytalen inter Boas collocavit cum numero ſcutorum 250—26, laudato Gronovio Muſei 2. no. 10. p. 55. et Scheuchzeri tab. 737. f. 1. magno argumento, eum totam notitiam a Gronovio tranſtuliſſe, cum nullo alio in loco Scheuchzeri picturas laudaverit. Habitare beſtiam ait in America; colorem ex albo nigroque undulatum dixit: ſquamas capitis majores eſſe. Gronovius colubro ſuo ſpeciem anguis tribuit, et maxillam inferiorem multo breviorem ſuperiore. In Zoophylacii no. 88. ipſe comparat Linnaei Boam Scytalen, ſed caudae ſcuta 70 numerat; praeterea ad novum

novum referre genus colubrum mavult ob capitis scuta magna polymorpha et multangula et caudam crassam, cylindricam. Deinceps Gronovius Zoophylacii no. 89 alterum boam priori similem describit, scuta 180—72 numerans, capite ut in Colubris scutato, quem Linnaeus et Gmelinus plane omiserunt. Ex Gronovii Museo no. 10, non nominato tamen, *Anguem scutatam* cum tota notitia transtulit Laurenti p. 70, quod non animadversum fraudi fuit Gmelino, qui Gronovii locum ex Museo cum Scheuchzeriana pictura primum ad Boam Scytalen Linnaei, deinde eandem picturam ad Anguem scutatum ex Laurentii libro translatum laudavit. Priore in loco addit ex Boddaerto *Boam albidam fasciis atris*, vel ut synonymum, cum scutorum numero 250—26, quem ipsum antea Linnaeus in Editione X posuerat.

Toto, quod ajunt coelo, differt notatio Linnaei in Editione XII posita et a Gmelino repetita, his verbis: Corpus ex cinereo, maculis dorsi orbiculatis nigris, lateralibus annulatis nigris, disco albo, ventralibus oblongis, quasi e punctis nigris concatenatis.

Talem in *Museo Blochiano* vidi scuta ventris 165, caudae infra 73 gerentem: dorsi maculae geminatae fuscae rotundae, juxta positae aut alternantes: per latera series annulo-

rum

rum in longitudinem diſtractorum decurrit, interdum uno ſuper altero poſito: inferius maculae parvae connexae ventrem variegant. Animal quamvis recens natum, quod adhaerens ſaccus umbilicalis arguebat, omnes tamen generis notas cum unguibus analibus gerebat. Caput ſquamis majoribus polygonis, corpus parvis rhomboideis tegitur. *Murinus* aliquatenus huic ſimilis eſt.

Gronovii Scytale nec cum Scheuchzeriana pictura nec cum boa anguiformi, nec denique cum Linnaeana Scytale convenit, quamvis ab ipſo Gronovio cum hac poſtrema comparata; ſed ad Anguium genus pertinet, eodemque recte a Laurentio relata a nobis etiam inter Angues tractabitur.

Cenchris.

Hunc Linnaeus Surinami habitare ait, flaveſcentem ocellis albidis iride griſea diſtinguit, ſcuta 265—57 annotat in Editione X. Contra in Muſeo Fr. Adolphi II. p. 41. caput per longitudinem lineis 5 fuſcis ornatum, labia utraque crenata non excavata, corpus compreſſum, pedem longum, colore flavidum; dorſi maculas fere 60 albidas, circulo griſeo incluſas, interdum connexas; laterum maculas griſeas arcuatas ſuperne refert. Muſeum

Huttuinum

Huttuinum ventris et caudae ſcuta 260—60 numerat, et comparat Sebae II. tab. 98. quae plane ad naturam expreſſum ſiſtit Boam murinum, qualem ipſe vidi et antea deſcripſi. Boddaertus nihil aliud niſi Linnaei notas repetiit; igitur de ſpecie magnopere dubius haereo adhuc.

Boam Orophiam in Muſeo Degeeriano viſum Linnaeus facie conſtrictoris ſed fuſcum eſſe ait; ſcuta ventralia 281, ſubcaudalia 64 annotat.

Boam Enydrin ibidem viſam Linnaeus Americam habitare refert, variegatam colore griſeo: dentes inferiores eſſe longos, ſcuta ventralia 270, ſubcaudalia 105. Ad hanc Gallus Bonnaterre boam a Knorrio pictam cum ſceleto in *Deliciis Regnorum trium naturae* tab. 58 retulit, *murinam* ſed dubitabundus Gmelin.

Huc pertinere videtur coluber a Gronovio Muſei no. 11. deſcriptus, cujus ſcuta 212, ſcutella 70 numeravit. In Zoophylacio no. 90. forma, proportione et colore corporis plane congruere affirmat cum ſpecie a ſe ſub no. 43. deſcripta, quae eſt Linnaei boa conſtrictor, praeter capitis ſquamas et ſubcaudalia

dalia ſcutella: praeter ea atro alboque nebulatum eſſe. Laudat ibidem picturam Sebanam II. tab. 199. f. 2. in qua beſtiam agnoſcere non potui. Gmeliniana Syſtematis Linnaeani Editio nominat hanc ſpeciem Colubrum Sebae, laudatque Muſeum Gronovianum.

Muſeum Geverſianum p. 12. no. 109. refert colubrum ſtriatum faſciis ſtriis obliquis, capite boae, quem verſio gallica ibidem his verbis: *Couleuvre à taches transverſes blanchés, la tête de Boa,* deſcribit. Pro nova ſpecie venditati tamen nec formam nec numerum ſcutorum ſcutellorumque notitia edidit.

Linnaei colubrum Molurum huc pertinere perſuadent fere mihi verba: *boae ſimillimus,* ſed ſcuta et ſquamae capitis majores ut in colubris. Numerum ſcutorum 248, ſcutellorum 59 Linnaeus poſuit: poſt eum qui accuratiorem beſtiae notitiam prodiderit, nondum reperi.

Colubro

Colubro atroci suo Linnaeus picturam Sebanam I. tab. 43 fig. 5. accommodare conatus est, sed frustra. Primum animadvertere oportet, eundem colubrum reddi fig. 4 et 5 ipso etiam Seba affirmante. Prioris caput ingens, oculos praegrandes, maxillas latas, dentes parvos et corpus compressum annotatione digna censuit. Alterius corpus similiter compressum tradidit. Utramque picturam Laurentius Indicae dipsadi, quam vocavit, accommodare voluit, vel ut rectius dicam, notitiam Sebanam cum pictura fundum fecit descriptionis suae. Equidem in pictura agnovi caput squamasque dorsales sexangulares magnas Pseudoboae fasciatae, quam postea dicam. Verum Sebana pictura simul scuta ventralia angusta cum corpore compresso monstrat; corpus tamen ipsum nimis gracile et cauda longior pro boa esse videtur.

Errorem Galli *La Cepede*, qui Crotalum mutum Linnaei Boarum generi inseruit p. 389. verbo indicasse abunde est. Transversum tamen is egit civem suum *Bonnaterre*, nimis ubique obsequiosum.

Amethistina.

Capitis ſcutis magnis polygonis, colore corporis ex cinereo caeruleſcente, albo et nigro fuſcoque variegato, ſcutis ventralibus 306, ſcutellorum ſubcdudalium 100 paribus.

Exemplum Muſei Blochiani notas omnes boarum habet, formam videlicet capitis, ſquamas labiales excavatas, dentes anteriores utrinque majores, corpus compreſſum, ſcuta anguſta, gularem foveam glabram, calcaria denique analia. Oculi ſunt magni: ſcuta capitis majora quam in reliquis fere omnibus, polygona et variae figurae. Scuta ventralia adſunt 306, ſcutellorum ſubcaudalium paria 100, quot in nulla alia ſpecie adhuc reperta fuere. Color fere cineris caeruleſcens, maculis minutis albis aliisque ex atro fuſcis fere faſciarum in morem variegatus. Pictam accuratiſſime olim exhibebo lectoribus.

Suſpicio mihi ſubnata eſt, eandem Boam deſcriptam eſſe a Libero Barone de Wurmb in Actis Societatis Indico-Batavicae, unde notitia converſa et inſerta legitur Promtuarii Phyſicae a Lichtenbergio procurati Vol. III. Part. III. p. 4 ſeqq. Quod ſi in ſpecie definienda falſus fuero, genus certe boarum no-

tis

tis certissimis tenebimus. En tibi notitiam a viro docto traditam!

Coluber Javensium maximus, *Ular Sawa*, id est, camporum oryziferorum habitator, appellatur. Dum humectos campos oryziferos habitat, eam non attingit longitudinem corporis, quam silvarum editae regionis incolae, ad pedes 30 interdum excrescentes consequuntur. Exemplum mox describendum pedes 9 parum longitudine superabat. Caput latum et planum, squamis variae figurae tectum: nasus crassus, (rostrum dicit) in quo paulum retrorsum sitae nares oblongae. Pars antica nasi (rostri) cute squamea tegitur, (scuto squameo, utrinque fovea oblonga excavato) in qua foramina duo oblonga patent, narium caninarum instar: juxta hanc nasi anticam squamam utrinque squamae quaternae foveis excavatae adstant, quales Sebana pictura I. tab. 62 f. 2. conspiciendas exhibet. Praeter has undecim squamae usque ad rictus angulum positae apparent, quarum maxima oculis subjacet. Inter oculos squamae (scuta) adsunt tres irregularis formae: a quarum media quaternae aliae sitae sunt usque ad scuta duo nasalia. Harum par posterius minimum est. Juxta haec quatuor paria squamarum utrinque tres formant trigonum, infra quod ab oculis inde ad apicem rostri se-

ries

ries squamarum 5 procurrit, quarum anteriores duae juxta se positae narium foraminibus oblongis perforantur: denique juxta scuta haec nasalia utrinque unum adest singulare: reliquum caput squamae tegunt parvae. Oculos squamae octonae includunt: *pupilla* verticalis. Labium inferius tegunt utrinque squamae senae excavatae: gulam extus anteriorem dividit sulcus glaber. Rictus amplus, dentibus multis retroflexis, acutis, vagina gingivarum conditis, armatus, quorum anteriores maximi: maxillarum ossa juncturam anteriorem laxam habent. Palatinae maxillae dentes similes: inter superiorem geminam maxillam recipitur inferior ore clauso. Lingua atra: collum capite angustius, teres veluti reliquum corpus cum cauda brevi, in aculeum desinente, subtus 93 scutellorum paribus tecta. Squamae corporis trigonae, (rhombeae) juxta scuta ventralia 312-lata majores.

Color capitis griseus in caeruleum transit: rostrum magis flavicat, labii superioris squamae flavidae. Oculorum iris flava, pupilla atra. Ab utroque oculo taenia angusta atrocaerulea retrorsum protensa, in collo superne pollicis fere intervallo remota ab occipite coit arcuata cum pare suo. Tertia taenia angusta atrocaerulea a rostro per medium caput ducta, inter geminam fasciam lateralem

teralem post occiput divisa includit maculam cordiformem flavam caeruleo variegatam. Capitis hunc colorem fere referunt picturae Sebanae II. tab. 79 et tab. 80 f. 1. Color menti, gulae ventrisque ex flavo albicans. Truncus supra zonis atrocaeruleis, amethysti instar splendentibus flavo vel fulvo colore marginatis cingitur, ita ut maculae reticulatae fere quadratae inde efficiantur, quales in serpente Javensi pictura Sebana I. tab. 70. f. 1. ostendit. Maculae hae quadratae obscure griseae ad lumen inclinatae transeunt in colorem viridem, flavum et caeruleum; laterum maculae dilutiores griseae. Latera, ubi zonae invicem se secant, maculae albae oblongae ornant. Cauda fere tota flavet et zonis caeruleis reticulata, ita ut maculae minutae quadratae, dilute griseae interluceant: subtus cauda albo flavoque varia. Morsus innoxius habetur. Victitat bestia ut plurimum muribus avibusque: species montana, ubi ad majorem molem adolevit, majoribus etiam animalibus insidiatur. Mensurae corporis partium hae sunt singularum.

Longitudo totius corporis	9 ped. ½ poll.
— — capitis	3 —
Latitudo occipitis	2 —
Oculorum interstitium	1½ —
Narium	1⅛ —

Rostri distantia ab oculis	1	poll.
— — ab angulis rictus	2	—
— apicis distantia a naribus	$\frac{1}{4}$	—
Altitudo occipitis	$1\frac{1}{8}$	—
— oris clausi	$\frac{6}{8}$	—
Orbitarum diameter	$\frac{2}{8}$	—
Circumferentia occipitis	5	—
— colli	$3\frac{6}{8}$	—
— corporis	$8\frac{6}{8}$	—
— initii caudae	$3\frac{2}{8}$	—

Colubrum hunc retulit Gallus La Cepede p. 251, nihil de Boarum genere suspicatus.

Superest ut de Sebanis picturis moneam a doctissimo Barone comparatis. Igitur tab. 80. f. 1. Tomi II. Boam sine omni dubio reddit, ex squamis labialibus excavatis, dentibus anterioribus longioribus, et scutis capitis anterioris irregularibus facile agnoscendam. Juxta scuta ventralia, paulo latiora quam in reliquis speciebus, (qualia tamen etiam Boa a Merremio II. in tabula II. picta gerit,) squamarum majorum series duae, a Seba etiam annotatae. Sub cauda scutellorum paria adsunt. Verba sunt Sebae: *Rictu patulo quasi canino — colore spadiceo et nigricante variegatione. Juxta ventrem grandes haerent squamae maculis luteis nullo ordine consperse, ex candido caeterum pulchre relucentes.* Similitudinem denique cum pictu-

ra

ra II. tab. 79. f. 1. Seba ipse animadvertit. Illa vero scuta ventralia habet angustiora, et scutella subcaudalia: contra foveae labiales et squamae majores juxta scuta ventralia desunt. Ipse Seba ita refert: *Corporis supini squamae cutaneae rufescentes variegatione nigricante nigrisque maculis minutis elaboratae sunt. Infimae squamae dilutiores nonnullis maculis nigricantibus distinguuntur. Caput oblongum antica parte squamis vestitur grandioribus, mandibularum latera flavedo diluta pingit, frontem lemniscus niger exornat, supra cervicem instar marmoris variegatus.*

Merremi.

Scutis anterioris rostri, truncati, sex, ante oculum utrinque ternis, scutis ventralibus latioribus 284, subcaudalibus 109.

A congeneribus scutis ventralibus latioribus 284 numeroque scutorum subcaudalium 109, longe majore quam in ceteris omnibus, discrepat. Caput parvum depressum, occiput altius, rotundiusculum: rostrum truncatum: scutum superioris labii anterius excavatum: supra hoc scuta nasalia duo fere trigona anteriora, totidemque minora posteriora adsunt: post haec duo sequuntur trigona scuta: ante oculos satis magnos usque

 ad

ad nafalia fcuta pofteriora fcuta terna utrinque adfunt: reliquum caput fquamis parvis rotundiufculis tectum. Scuta labii fuperioris 15 excavata, ut labii inferioris fcuta 18: gularis foffa glabra brevis adeft. Maxillae fuperioris dentes anteriores trini, inferioris bini, pectinis palatini duo dentes longiores gradatim reliquis funt et retroflexi. Truncus fufiformis, parumper compreffus. Squamarum formam notitia non annotavit, pictura fere rhombeas monftrat. Color corporis fuperni ex fufco grifeus fufco maculatus in capite et lateribus, infra fordide flavus. Pictura in tabula II fafciculi Merremiani propofita notitiae non fatis ubique refpondet. Longitudo exempli a viro docto defcripti 5 pedes fuperabat.

Ordinata.

Exuvias plus quam 12 pedes longas in *Mufeo Blochiano* vidi, maculis eximie ornatas, quarum ordinem tamen enarrare verbis non licet. Fundum videlicet albicantem maculae fufcae variegant. Pictura Sebana nulla congruit, nec quas praeter eas comparare potui. Labii inferioris 41, fuperioris 27 fquamas numeravi, fubgulares feries 14 fquamarum oblongarum, fcuta ventralia angufta 252.

Sub

Sub cauda primo loco aderant 7 paria ſcutellorum; ſequebantur 5 ſcuta, iterumque 54 vel 56 ſcutellorum paria, quae poſtrema numerare accurate non licuit, quoniam apex non, ut reliquum corpus fartus, ſed trunco arboris implicitus erat. Maxillae ſuperioris, inferioris et pectinis palatini dentium plures ſeries, una immobilium, verſus fauces longitudine decreſcentium. Scuta capitis anterioris ictu laeſi numerare omnia non licuit; foſſa gularis glabra adeſt: ſed calcaria analia fruſtra quaeſivi, quae, cum cutis detraheretur, cum reliqua carnium maſſa abjecta et omiſſa fuiſſe videntur.

Notam ſpeciei nullam ponere auſus ſum. Nomini alius certos caracteres ex ſpecimine integro animadverſos adjunget.

Carinata.

Roſtro lato truncato, ſquamis rhombeis carinatis.

Primum, quod vidi Lipſiae, *Ludwigianum* exemplum cum pictura Sebana II. tab. 28. f. 3 et 4. forma et colore corporis congruit, ſcutis ſubcaudalibus diſcrepat; pictor enim ſcutella ſubcaudalia non pinxit, credo, ſed ſinxit.

Exemplum

Exemplum *Musei Goettingensis* colore mirum quantum discrepat. Zonae enim fuscescentes corpus angustum, compressum, ex griseo albicans cingunt, in cauda manifestiores versus ventrem latescunt et maculas ovales, magnas ex albo griseas includunt: caput punctis fuscescentibus oblitum; etiam vestigium adest fasciae fuscae oculos intercurrentis. Squamae capitis polygonae, ante oculos majores: oculi magni, nares fere triangulares in squama angulari maxima rostri sub margine laterali capitis sitae. Rostrum ab oculis inde contractum finem veluti praecisum et truncatum gerit: itaque squama labii superioris anterior omnium maxima simul etiam latissima est, maculis 2 fuscis insignis, et versus maxillam inferiorem multo breviorem devexa: labii inferioris squama magna triangularis fusca maculis 2 albis insignis: inter secundam et tertiam labialem squamam utrinque adest macula altera alba. Squamae corporis rhombeae carinatae speciem hanc a reliquis separant. Scuta ventralia Goettingensis 168, subcaudalia 46 gerit: calcaria analia prominent, per vitrum adeo conspicienda, cui inerat condita bestia. Maxillae inferioris dentes utrinque bini anteriores, superioris unus utrinque, majores eriguntur, vagina gingivarum alta tecti. Squamae labiales

biales nullae ſunt excavatae; ceterae vero boarum notae omnes adſunt.

Exemplum *Lampianum* unum Sebano ſimile, fuſcum lineae duae albae ab oculis inde ad extremam caudam excurrentes diſtinguunt: ſcuta ventralia et ſubcaudalia in medio ex griſeo albicant, nigro punctata: juxta ſcuta per ſquamarum paulo majorum ſeriem linea ex albo griſea ad anum usque ducitur: inter lineam dorſalem alteramque ventralem latera corporis medii et craſſioris veſtigia monſtrant linearum duarum ejusdem coloris, hinc inde interruptarum.

Alterum exemplum veſtigia obſcura macularum transverſarum.

Ex quinque exemplis *Muſei Brunovicenſis Ducalis* tertium maculas dorſi fuſcas trigonas gerit: aliae majores corpus cingunt. Quartum ſupra et infra ſaturate fuſcum ſtriis albis lateralibus multis varium carinas ſquamarum colore fuſco obſcuratas habet. Quintum omnium pulcherrimum maculas dorſi medii minores multo manifeſtiores et ſaturate fuſcas gerit: his interſertae zonae latiores multo ſunt dilutiores. Omnia haec exempla calcaria analia manifeſta habent.

Reticulata.

Roſtro obtuſo rotundiuſculo, linea ex nigro fuſca caput medium dividente ſaccique ſpeciem in collo gerente: altera utrinque ſimili ab oculis retrorſum decurrente et intexta reticulo ex atro fuſco, quo dorſum et latera ornantur.

Exemplum *Muſei Goettingenſis* notas boarum omnes habet praeter ſcuta ſubcaudalia. Caput ante oculis ſcutis variae figurae et magnitudinis, poſt oculis ſquamis tegitur, quae verſus dorſum minores usque et reliquis ſimiles fiunt. Occiput cum fronte rotundiuſculum, ab oculis inde roſtrum contrahitur et comprimitur utrinque, fine truncato et rotundiuſculo: maxillae aequales: dentes anteriores ſupra et infra majores, vagina gingivarum alta tecti. Medium caput linea ex nigro fuſca dividit in collo ſacci formam gerens: ab oculis inde ſimilis utrinque obliqua excurrit, cum pare ſuo jungitur poſt maculam ante dictam, et ſic ſimul intexitur reti ex nigro fuſco, quo dorſum et latera ornantur. In maxilla inferiore utrinque ſquama labialis ſecunda, tertia et quarta leviter excavatae, magis vero 12, 13, 14, 15, 16, 17ma, poſtremae laeves; in maxilla ſuperiore anterior ſquama trigona in utroque latere excavatur,

vatur, deinde quaternae proximae utrinque: fupra fquamas labiales utrinque adjacet feries fquamarum fenarum, quarum duae anteriores inter nares fitae funt: proximae et omnium maximae nares infculptas et retrorfum patentes habent: fequitur parva angularis, poftea longiffima: fexta oculum cum reliquis includit. Tertia fquamarum feu fcutorum malis feries fuperior binis utrinque componitur; quorum anterius maximum; poftremum oculos partim cingit; medium minimum. Inter hanc feriem et fcuta tria magna fequentia intercepta jacent quatuor minora. Supra fcuta 3 magna, inter et poft oculos fita, adfunt in medio duo minora, inter quae linea fufca fcutellum minimum interfertum percurrit. Scuta ventralia 322, poft anum adeft fcutellorum par; fequuntur autem 12 fcuta, iterumque 76 paria fcutellorum. Series utrinque tres fcutis ventralibus proximae fquamas gerunt maximas: omnium forma hexangula, angulis obtufis; in parte tamen corporis anteriore magis oblonga et fere rhombea. Calcarium analium pediculum tantum fed manifeftum utrinque inter fquamas reperi.

Pictura Sebana II. tab. 79. fig. 1. formam fcutorum anteriorum capitis optime reddit, fed foveae fquamarum labialium defunt, quas re-

repraesentat tamen pictura satis similis II. tab. 80. fig. 1. et I. tab. 62. fig. 2. Tres hae picturae fere idem macularum rete reddunt: priores duae etiam scutella subcaudalia monstrant.

Rhombeata.

Dorsi serie tergemina macularum rhombearum, plumbearum, lineis atris sectarum et reticulo atro septarum.

Praecedenti forma et colore capitis corporisque similis, nisi quod dorsum occupant series tres macularum plumbearum, rhombearum, lineis atris sectae reticulisque atris cinctae. Scutorum ventralium omnino 324 numero, sex nempe 219—224 divisa reperi; sub cauda adsunt paria 88 scutellorum, ita tamen ut par 38 et 39, postea 54, tandem 66 et 67mum indivisa sint. Hanc speciem in *Museo Goettingensi* repertam a me pinxit Sebana tabula 80. fig. 1. Tomi II.

Hieroglyphica.

Dorsum medium caracteres varii, latera maculae oculares concatenatae, scuta ventralia singula puncta 2 atra magna ornant.

Exemplum *Lampianum* picturae Sebanae II. tab. 27. fig. 1. simillimum, nisi quod ante oculos

oculos scuta plura irregularia, inter oculos vero duo maxima habet. Labialis squama anterior maxillae superioris trigona in utroque latere excavata; sequuntur utrinque binae item excavatae: in inferiore maxilla postremae utrinque quaternae vestigia fovearum obscura monstrant. Corporis plumbei variegatio verbis comprehendi non potest. Dorsum scilicet ornant medium caracteres varii, latera vero maculae oculares confluentes. Scuta angustissima punctis duobus magnis et nigris singula notantur. Scutorum ventralium 272 sex, nempe 197—202, deinde iterum inferiora duo divisa sunt: scutellorum subcaudalium adsunt 66 paria.

Exemplum *Musei Hallensis Academiae* colores multo floridiores habet. Caput anterius tegunt quatuor scutorum paria deinceps posita usque ad oculos: inter tria postrema paria includuntur quinque minima: orbitae marginem superiorem scuta variae figurae concludunt. Caput totum a naribus inde stria alba lata utrinque retrorsum ducta percurrit, in occipite paene conjuncta trigoni speciem format: sub oculis altera similis utrinque ad oris angulos decurrit. Dorsum omne ornant maculae lineis et margine albis variegatae: stria alba lata caudam supra dividit: laterum squamae atro punctatae: proxima

xima ſcutis ventralibus ſeries ſcuta refert parva. Scutorum ventralium quinque diviſa alicubi vidi.

Conica.

Cauda brevi conica, inferne ordinibus ſquamarum 19 tecta, corporis ſquamis rhomboideis carinatis, defectu lineae gularis nudae, capitis plani, utrinque devexi, ſquamis carinatis praeter ſcuta naſalia diviſa, taenia dorſi fulminata fuſca, nigro marginata et utrinque maculis fuſcis paſſim ſparſis cincta diſtinguitur.

Animal non nimis magnum ex India orientali a Johnio ad *Blochium* meum miſſum ad angues referre non dubitaveram, quanquam ſcuta ventralia anguſta aderant, propter abdominis ruptionem non numeranda. Deinde id ad Boas relatum vidi a Ruſſelio p. 5. cum nominibus barbaris, et pictum in tab. IV. qui ſcuta ventris 209, caudae 19 numeravit; morſum beſtiae idem innoxium vidit. Pictura nec in colore corporis fidelis rimam ani longitudinalem falſo habet. Poſtea exemplum multo majus in Muſeo *Barbyenſi* viſum juxta anum exſtantem utrinque aculeum oſtentabat, mihique perſuaſit, ut ad Boarum genus referrem.

Angui-

Anguiformis.

Corpore crasso rotundo, cauda rotunda crassa, capite minuto aequali, rictu parvo anguibus similior.

Exemplum primum ex India orientali ad *Blochium* transmissum ultra pedem longum pro angue habueram; in ventre scuta 190, in cauda 26 scuta et 13 scutella aderant. Cauda ipsa supra trigona infra plana erat, fasciis 5 nigris cincta; in extremo trunco aderant etiam 5 fasciae similes sed obscuriores. In altero ingente et crasso exemplo squamas supra rotundulas carina leviter notatas, maxillae superioris geminae dentes longiores mobiles breviores immobiles, contra inferiores longiores immobiles reperi. Caudae scuta omnino 38 numeravi, quorum 12, 13, 14, 26—34 divisa erant; nares angustae obliquae; juxta anum aculei conspiciendi boam arguebant.

In tertio dimidiatae magnitudinis exemplo cauda primum 28 scuta integra habebat, deinceps 6 divisa. Aculeos juxta anum frustra quaesivi. Idem caudam supra angulosam habebat, ut primum, cum quo colore etiam conveniebat; squamarum carina minus quam in secundo apparebat, cujus cauda crassa et rotunda erat ut ceterum corpus. In utroque sulcus

ſulcus gularis glaber aderat. Caput ſcutulis diverſis tectum eſt ultra oculos; frons deinceps et latera capitis teguntur ſquamis parvis rotundis: oculi mediocres; dentes maxillae inferioris anterioris longiores; lingua fiſſa nigra.

Cinerea.

Color ſupra cinereus, maculis fere 30 fuſcis, nigro marginatis diſtinctus: laterum maculae minores in medio albicant: ſcuta ventralia alba, margine rubicundo.

Serpens, communi plurium ſpecierum nomine in ora Coromandelica *Pedda Poda* vocatus, 2 pedes, 9 pollices longus, in collo 2 pollices, in medio trunco 4 pollices, per peripheriam menſura capta, craſſus, caput gerit collo latius, oblongum, ovale, obtuſum, depreſſum, ab oculis verſus roſtrum compreſſum utrinque, ſcutis tectum majoribus 12, praeter plura minora, irregularia, quae ſtellae inſtar poſteriora, parva, ſubcordata ſcuta cingunt. Scutum inter oculos medium maximum, ſed diviſum: occiput tectum ſquamis minimis, rotundis, laevibus: rictus amplus, maxillae aequales, labia craſſiuſcula; ſquamis oblongis transverſim tecta: dentes acuti, retro flexi, gemina etiam in palato ſerie

rie praeter maxillae superioris marginem positi: oculi laterales, rotundi, mediocres: nares prope rostri angulos rotundi, retrorsum patentes. Truncus teres, a collo inde increscens ad caudam vero teretem, brevem, 4 pollices, 2 lineas longam, crassitie subito decrescentem et in aculeum desinentem, decrescens crassitie, squamis parvis, rotundis, laevibus dense imbricatus, quarum ternae series utrinque proximae scutis ventralibus, valde parvis et angustis, majores, ovales, in acumen exeuntes. Color capitis superni carneus, rostri cinereus: taenia lata carnea obliqua versus collum decurrit; similis sed brevior et angustior stria maculam magnam fuscam occipitis dividit. Trunci color et caudae supra cinereus, circiter 30 maculis magnis, latis, fuscis, nigro marginatis, variae et magnitudinis et formae, distinctus. Latera similes sed minores maculae, in medio ut plurimum albicantes occupant. Scutorum ventralium alborum, numero 252, margo rubicundus: scutellorum 62 numerus colore albo et taeniis nigris longis latisque varius. Vivus coluber magnas corporis et caudae vires exseruit, tam violenter brachio viri collum ejus tenentis se circumvolvens, ut torpore brachium emoreretur. Circulatores, qui in spectaculum curiosorum genus hoc colubre, rupestre

pestre vulgo appellatum, circumferunt, aves in cibo objiciunt, quas fera circumplexa, spiris integras deglutire solet, a Russelio in Tabula XX picta et inter colubros p. 27. descripta.

Castanea.

Scutis scutellisque in acumen exeuntibus, colore corporis dilute fusco maculis saturatioribus, atro marginatis, distincto.

Nomen cum praecedente commune gerit in India orientali. Is quem caveae inclusum, diuque ovis et carnibus crudis altum, inter colubros descripsit p. 28. 29. et in tabula XXIII pinxit, 7 pedes, 2½ pollices longus, in medio trunco 8 pollices crassus; caudam teretem, brevem, 9½ pollices longam, in aculeum desinentem gerebat. Caput paulo latius collo, oblongum, fine rotundato, depressum, versus rostrum utrinque compressum, scutis parvis irregularibus, occiput squamis ovalibus, laevibus tectum. Scutum omnium maximum et latissimum pone nares adest, ab ipsis tamen gemina utrinque in angulis rostri squama rotunda separatum. Rictus amplus; maxillae fere aequales, labia crassiuscula: dentes graciles, retroflexi, inferioris maxillae dentes anteriores aliquot crassiores et longiores: palati

palati pecten geminus dentatus: oculi magni, globes, protuberant et a se distant satis magno intervallo: nares parvae, rotundae laminarum seu scutorum triangularium parvorum pare separatae. Truncus teres squamis parvis, ovalibus, laevibus imbricatus: binae vel ternae utrinque series ventralibus scutis 252, parvis et cum scutellis 64 in finem acutum excurrentibus, proximae squamas majores rotundas continent. Color capitis ex nigro cinereus, taenia saturate fusca utrinque pone oculos obliqua; occiput macula spatulaeformis magna, obscura, angusta stria divisa, occupat: collum truncum et caudam maculae magnae, nigricantes, atro marginatae, variae figurae, variegant, interstitia et reliquum corpus dilute fusci coloris sunt: caudae maculae dilutiores apparent. Scutellorum et scutorum color saturate flavus. Vivus et caveae inclusus coluber sibilos terribiles edebat, quoties irritabatur, praedam tamen oblatam dentibus non appetebat. Avis, quam sociam in cavea ad Russelium delatus habuerat, caput contubernalis mordicus impune vellicaverat.

Albicans.

Scutis ventralibus oblonga, utrinque in acumen exeuntia ut et ſcutella ovalia: colore albicante maculis fuſcis, atro marginatis, diſtincto.

Praecedenti cognominis in India orientali, deſcriptus a Ruſſelio et pictus in tabula XXIV. longus 6 pedes, in medio corpore 7 pollices craſſus, caudam 9 pollices longam, et in aculeum paulatim deſinentem, gerebat. Caput paulo latius collo, oblongum, depreſſum, ab oculis utrinque compreſſum et contractum in roſtrum obtuſum et veluti truncatum, anterius ſcutis variae magnitudinis et figurae in occipitio ſquamis ovalibus, laevibus tectum. Rictus peramplus, maxillae fere aequales, labia craſſiuſcula: dentes acuti, retroflexi, maxillae inferioris anteriores aliquot longiores: palati pecten dentatus geminus: oculi laterales, mediocres, ovales, protuberantes, partim ſcutis orbitalibus tecti; nares utrinque in lateribus roſtri parvae patent. Truncus ſquamis ovalibus, laevibus imbricatus, quarum ſeries utrinque binae ſcutis ventralibus proximae rotundae. Scuta ventralia 256 anguſta, oblonga, utrinque in acumen exeuntia, ſcutella 69 ovalia, pariter in acumen exeuntia. Supra ani foramen utrinque

ad

ad latus ſcuti penultimi calcar adeſt breve acumine extrorſum flexo. Color corporis albicat, maculis magnis, latis, fuſcis, nigro marginatis, variae figurae diſtinctus; pone oculos faſcia utrinque fuſca; macula occipitis magna, nigra, albo per medium ſtriata. In ſtabulo occiſi caput caudamque pinxit Ruſſel. Cum duobus antecedentibus genere continetur colubrorum rupeſtrium, quos Indiae coloni Europaei dicunt, indigenaeque innoxios habent. Ad magnitudinem multo majorem excreſcere omnes autumat Ruſſel; tertium hunc certe vidit aliquando fere 10 pedum longitudine. Similes ſibi ſunt invicem capitis ſcutis, macularum forma, ſcutis ventralibus ſcutellisque caudalibus et aliis notis, praecipua tertius hic cum ſecundo: ſummum vero diſcrimen in colore verſatur, ſecundus etiam calcare caret. Contra in ſequenti idem adeſt, obſervatum jam anno 1778 a medico quodam in colubro Indico Duſſery Pambu vocato: uſum ejus in pugna colubri eſſe circulator quidam affirmabat.

Orbiculata.

Scutis scutellisque ventralibus alternantibus: colore fusco maculis dorsi rotundiusculis, medio dilutis, margine ex flavido fusco distincto, laterum albo, maculis fuscis.

Coluber hic in ora Coromandelica *Bora* audit. Is, quem *Alex. Russel* captum aluit, cujusque caput cum cauda pictum in tabula XXXIX. communicavit una cum brevi notitia cum scriptore Ophiologiae Indicae, 4 pedes, 10 pollices longus, caudam gerebat teretem, 7½ pollices longam, paulatim in aculeum desinentem: circumferentia colli 2 pollices, trunci medii 5¼ pollices aequabat. Caput paulo latius collo, oblongum, depressum, rostrum compressum, valde obtusum: occiput squamis minutis ovalibus, reliquum caput scutis variae figurae tectum. Rictus amplus, maxillae aequales; dentes inferiores magni, acuti, recurvi: palati pecten geminus dentatus, velut in colubris innoxiis omnibus. Oculi laterales, magni, rotundi: nares rostro extremo vicinae. Truncus teres, squamis parvis, ovalibus, laevibus, per binas utrinque series, ventralibus scutis proximas, majoribus,

bus, denſe imbricatus. Scuta ventralia brevia; (vel anguſta) paulum ſupra anum utrinque adeſt calcar parvum, fere quartam pollicis partem aequans, corneum, incurvum, apice extrorſum flexo. Color corporis fuſcus, per dorſum maculis magnis, rotundis, in medio dilute fuſcis, margine ex flavido fuſco, diſtinctus: laterum color ſplendide albicans maculis fuſcis variegatur: ſcutorum ventralium margaritaceus. Scuta adſunt in anteriore corporis parte 265; ſequuntur 36 ſcutellorum ventralium paria; poſtea 28 ſcuta, iterumque 3 ſcutellorum paria omnium poſtrema caudam infra tegunt. Narrant incolae morſum beſtiae inſequi tandem mortem poſt dierum 10 ad 12 moram, ſtatim vero totum fere corpus papulis efflorеſcere.

Murinae ſimilis forte etiam cognata maculis rotundiuſculis et ſcutis ventralibus ſcutelliſque permiſtis.

Suſpi-

Suspicor huic generi attribuendum, quem sub *Colubri Moluri* nomine in Museo Degeeriano repertum notavit brevissime Linnaeus. Habitat in Indiis dicitur simillimus boae, *sed scuta*, inquit, *et squamae capitis majores ut in colubris.* Scuta ventralia 248, subcaudalia 59 eduntur. Vellem vir illustris addidisset, quibus praeter scuta ventralia et subcaudalia notis, in Systemate positis, boarum genus agnosci voluerit. Divinatione aliqua egregia usus Gallus Cepede agnovisse videtur, quem alioquin reperire nemini facile licebit. Colubrum is squamis magnis, ovalibus, laevibus; infra scutis ventralibus 252, scutellorum paribus 65 tectum, pedes 6 longum, (cujus cauda 9 pollices aequabat) ipsa longitudine et ex forma capitis posterius latissimi, versus oculos utrinque contracti, et in rostrum rotundiusculum producti agnovisse se affirmat. Color ex albo rufus, maculis magnis rufis atro marginatis, per medium dorsum distinctus: latera utrinque maculae similes variegant. Pictura in tabula X, fig. 1. apposita nihil boarum generi simile habere mihi videtur.

Possem

Possem aequo jure pro Moluro Linnaei venditare colubrum in *Museo Jenensis Universitatis* repertum, quem interim Moluroidem dicam. Geminum aderat exemplum satis magnum, boarum speciebus Linnaeanis simillimum. Caput erat pro ratione breve, mediocriter latum, rictu mediocri, retro sursum ducta rima. Ante oculos parvos aderant scuta 15 irregularia, supra oculos scutum oblongum, angustum; inter oculos et in occipite squamae irregulares: scutis rostralibus duobus maximis inerant narium foramina minuta et angusta, situ magis verticali quam laterali. Dentes inferioris maxillae anteriores paulo longiores, quam superioris utriusque: gularis sulcus glaber etiam aderat ut in bois. Infra scuta duo labialia anteriora, quae medium anterius cingunt, aderant scuta duo magna, longa, et juxta ea par minus. Infra haec sequebantur squamae, oblongae, vel rotundiusculae, vel angulatae, usque ad scuta ventralia angusta, boam arguentia. Contra corpus ipsum non compressum erat, sed dorsum teres et crassum apparebat. Squamarum oblongarum et rotundatarum, carinatarum series 25, quarum una utrinque, scutis ventralibus 144 et scutellorum subcaudalium paribus 57 proxima, cari-

na

na caret. Color ſupra ardeſiarum ſimilis, infra rufeſcit albo miſtus. Aculeos anales in neutro reperire potui exemplo.

Pſeu-

Pseudoboa.

Genus novum, artificiale, praecedenti tantum nomine tenus affine.

Caracteres generici.

Scuta ventralia et subcaudalia, latiora quam in bois; caput scutis fere ut in natricibus tectum: tela venenifera brevia in plerisque hucusque cognitis speciebus. De magnitudine, ad quam genus hoc adolescit, de genere vitae, victu et moribus parum aut nihil constat. Systematici plerasque cum Bois confusas propter scuta subcaudalia enarrarunt.

Species.

Fasciata.

Corpus album compressum fasciis fuscis cingitur.

Exemplum *Musei Blochiani* ingens ventris scuta: 207 (quorum penultimum parvum utrinque habebat adjunctum) caudae crassae fine obtuso et forsan abrupto 36 scuta gerebat, latiora omnia, quam in bois; corpus compressum utrinque, squamarum rhomboidearum ordinibus utrinque 7 tectum; media dorsi seu decima et quinta series squamas majores hexagonas habet; caput planum, obtusum, scutis velut in natrice tectum, labialia scuta seu squamae integrae; oculi mediocres, nares ellipticae fere verticales; rictus parvus. In maxilla superiore exteriore telum veneniferum utrinque vagina conditum aderat, quod caverna inferioris excipiebat ore clauso.

In

In *eodem Museo* adeſt vel varietas vel alter ſexus hujus ſpeciei, faſciis non cingentibus corpus, ſed abruptis, ventralibus ſcutis 214, caudalibus 46 diſtinguendus; in vagina maxillae ſuperioris utrinque 3 tela gradatim minora condita reperi.

Idem ſerpens, eſt in Muſeo Linckiano Lipſiae, ab auctore Deſcriptionis p. 71., ad Boas relatus et cum Scheuchzeri tab. 655. f. 8. comparatus, quod autopſia me docuit non minus, quam pictura no 22. inter anecdotas, quam Scheuchzerus expreſſerat. Ad Boas item retulit colubrum egregie pictum in tabula 3. Ruſſel, qui tela utrinque duo brevia in vagina condita vidit, et ventris ſcuta 233, caudae 36 numeravit.

Caerulea.

Corpus ſupra caeruleum faſciis albis punctatis diſtinguitur, infra albidum.

Similis priori dorſi ſquamarum ſerie media majorum hexagonarum, capitis ſcutis; in primo

primo exemplo meo ficco ventris fcuta 230, caudae 40, in altero ex India orientali ad *Blochium* transmiffo ventris 192, caudae fcuta 43 numeravi, et tela brevia in vagina condita reperi. Eundem bene defcriptum inter Boas primo loco in tab. I. pinxit Ruffel, qui tela utrinque interdum gemina fed brevia vidit; veneni experimenta in animalibus capta ftuporem magnum ante mortem inducebant. Caeruleum colorem tandem liquore fpirituofo in fufcum transmutatum effe teftatur Ruffel.

Carinata.

Capite latiore, fquamis ovalibus parvis carinatis tecto, corporis fquamis ovalibus carinatis.

Colorem obfcure fufcum in dorfo maculae profunde flavidae nigro marginatae distinguunt, per latera undulatim taenia ejusdem coloris decurrit; fcuta albida ventris 150, caudae 25 punctis obfcuris variegantur. Telum utrinque unum vidit; fed vivam experiri non potuit Ruffel, qui inter Boas fecundo

cundo loco bestiam descripsit et in tabula II. pinxit, mihi nondum visam.

Coronata.

Corpus concolor album; caput nigrum; collum item nigrum supra diademate albo radiato cingitur.

Caput oblongum, convexum, obtusum ab anteriore parte; squamae corporis rotundi rhomboideae laeves; scuta ventris 198, caudae 88; tela nulla reperire potui in exemplo Musei *Heyeri*, Pharmacopolae Brunovicensis Chemiae peritia celeberrimi.

Contortrix.

Suspicor ad hoc genus pertinere colubrum, quem Linnaeus in Editione XII. Systematis addidit missum sibi ex Carolina a Doctore Garden, cum hac descriptione: *Caput latum, sacculi venenati; sed tela non reperi; corpus dorsatum cinereum maculis fuscis areas efficientibus, aliisque maculis rotundis lateralibus;* quam

quam postrema Systematis Editio in brevius contractam plane depravavit. Habet haec species ventris scuta 150, caudae 40, adeoque omnium numero minima. Locus Catesbei II tab. 56. formam viperae ostendit, ipso Catesbeo fatente; sed tela reperire non potuit; adsunt contra minuti alii dentes.

At, ecce, haec eadem species in Editione X. olim militabat sub genere Colubrorum cognomine *Constrictoris*, ubi scuta ventris 130 numerabantur. Missam a *Kalmio* simpliciter nota addita docebat, adoriri homines, circum pedes sese convolventem, sed innocuam: maxillae apicem simum triquetrum esse. Successit in locum hujus Constrictoris alius cum eodem nomine in Editione XII. a Kalmio Itineris 3. p. 136. subministratus ex America septentrionali, et cum Catesbeii II. tab. 48. comparatus; sed in numero scutellorum est magnus error admissus; debebat enim esse 92, ubi nunc est 29; praeterea in alio exemplo minore Kalm scuta 184, scutella 64 reperit.

Boam contortricem tela minuta gerere affirmavit etiam Britannus *Gray*; quare eam ad hoc genus pertinere suspicatus sum.

Krait.

Krait.

Corpore supra dilute fusco, infra albo.

Boam *Krait* nomine Tamulico vocat *John Williams* in Asiatik Researches Vol. II. p. 328. pedes duos cum dimidio longum, agilem, scutis sub ventre 208, sub cauda 46 praeditum, telis duobus armatum, quorum venenum letale testatur Britannus l. c.

Elaps.

Elaps.

Genus ſerpentium novum, inter Colubros et Angues Linnaei medium atque utrique affine.

Caracteres generici.

Caput a corpore craſſitie vel latitudine parum aut non diverſum, parvum; rictus brevis et anguſtus, propter os intermaxillare breve unicum, ut in anguibus et lacertis, non geminum ut in colubris. Praeterea in plurimis oculi parvi, ſquamae laeves, oppreſſae, hinc totum corpus lubricum tactu, ſcuta ventralia et ſcutella ſubcaudalia qualia ſunt colubrorum. Os intermaxillare unicum facile licet perſentiſcere et agnoscere, capite utrinque pone oris rimam inter pollicem indicemque digitum ita tractando, ut maxilla inferior diducatur et dilatetur. Quo facto, in colubris maxillarum finibus poſterioribus, ope geminorum oſſium intermaxillarium communium, in ſitum transverſum ex horizontali deductorum, diductis cutis cedit, et rictus amplitudo plus quam duplo ſit maior: in elapis contra genere rictus parum ampliatur.
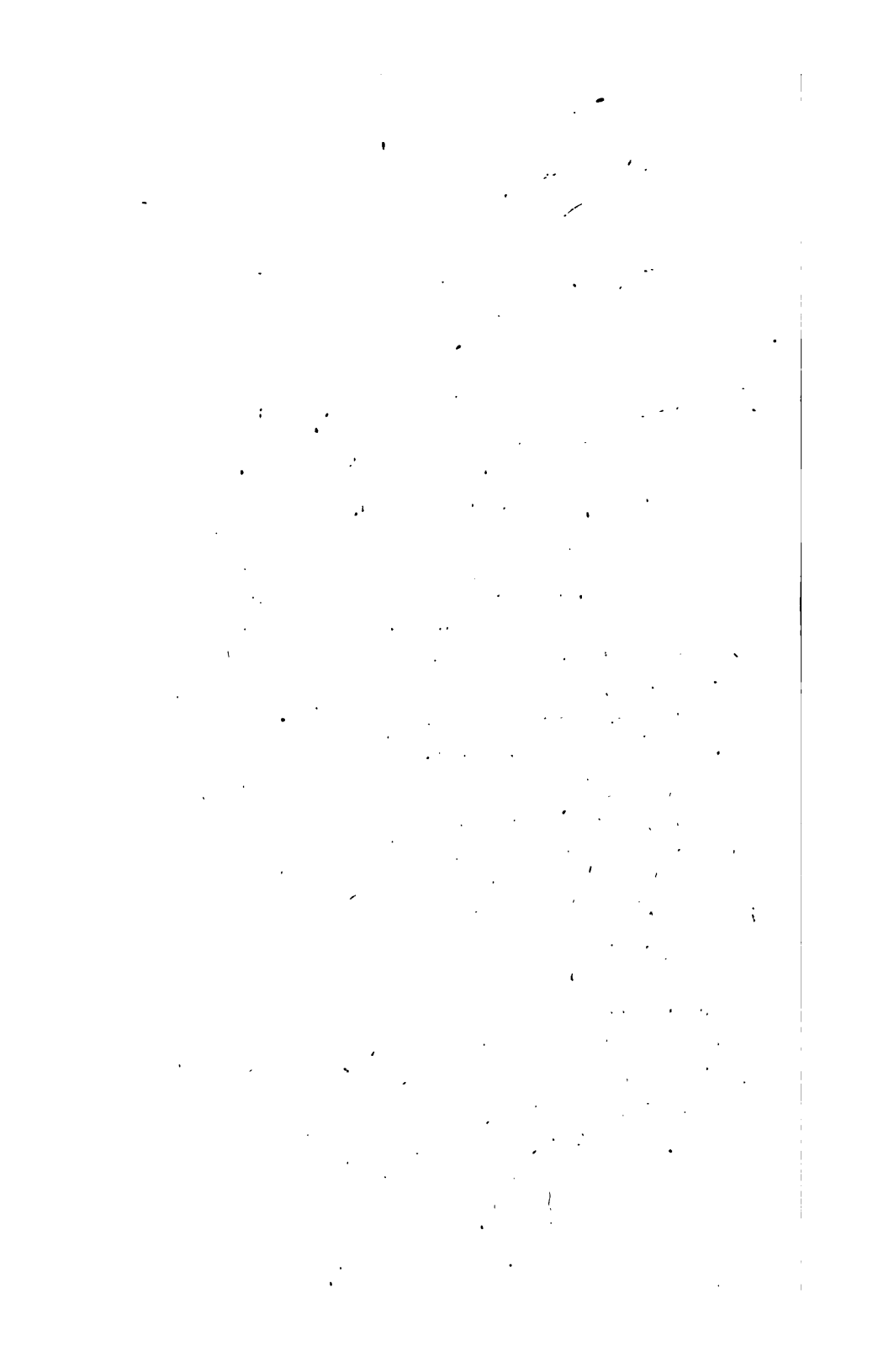
Lemniſcatus Lin.

Corpus ferrugineum vel fuſcum vel nigricans diſtinguunt cingula alba, in ventre paulo latiora, quorum tertium quodque quadruplo latius.

Exemplum *Blochianum* unum maculis nigris illis, linea anulari duplice interruptis, quas ex Linnaeana pictura excerpſit Laurentius, caret, contra ſquamarum dorſalium marginem fuſcum, roſtrum valde obtuſum, caput parum trunco latius, corpus laeve et lubricum habebat. Zonarum color robiginem magis referebat, quod de ſuo etiam exemplo praedicat Weigel p. 36.

Exemplum alterum minus cum pictura Linnaeana plane conveniens ſquamarum non omnium finem fuſcum habebat. Caput utriusque ſcutis ſimillimis natrici tectum; hinc Laurentius beſtiam inter natrices commemoravit. Utrumque dentem utrinque veneniferum ſacco gingivali incluſum, et dentes palatinae maxillae minores recurvos gerebat. Oculos parvos et ſquamas corporis teretis lu-

bricas recte animadvertit Weigel; contra omnes, quos equidem inſpexi, ſcriptores dentes veneniferos omiſerunt, etiam accuratiſſimus omnium Britannus *Gray*, qui caudam huic noſtro breviſſimam ex colubrorum genere tribuit. Pictura Sebana II. tab. 27. fig. 2. praeſtat duabus reliquis, quas Linnaeus jam comparavit, nec Linnaeana adeo in Muſeo Frid. Adolphi I. tab. XIV. fig. 1. propoſita, inferior mihi eſſe videtur. Numerum ſcutorum ſcutellorumque variare annotavit etiam Gmelinus. Addo ex Muſeo Huttuiniano numerum 258—44 exempli a viro docto memorati. Linnaei notitia in Amoenit. Acad. I. p. 118. no. 6. (p. 732. ed. Lugd.) haec fere eſt. Narium foramina minima; inter quae duae ſquamae rhomboideae, deinde 2 maiuſculae pentagonae, tum inter oculos tres, quarum media maior, pone has duae maximae: roſtri apex nigricans, medii capitis faſcia transverſa nigra, occipitis macula rotunda: maxillae inferioris latera cinerea. Truncus pennae cygneae craſſitie, ſquamis rhombeis, obtuſiuſculis, laevibus tectus: in tergo 15 ordines conſpiciuntur: ſquamae omnes albae in tergo, apice et margine ferrugineae, cauda obtuſiuſcula. Nigredinem corporis diſtinguunt cingula 43 alba, quorum tertium quodque reliquis quadruplo latius, omnia in ventre paulo

la-

latiora. Cum hac notitia egregie ubique congruit exemplum *Meyerianum*, in quo ſcuta ventralia 231, ſcutellorum ſubcaudalium 38 paria numeravi. Exemplum *Blochianum* tertium brevius caeruleo colore totum eſt tinctum, in quo ſcuta 178, ſcutellorum 29 paria numeravi, immani differentia! Muſeum Huttuinianum exempli alicuius numerum 258—44 edit.

Lacteus.

Corporis albi ſupra maculis geminatis atris, verticis linea alba.

Color corporis ſplendide albi macularum, rotundarum, atrarum, ab initio fere confluentium, in extremo dorſo ſeparatarum, paribus variegatur. Caput totum atrum linea alba ornat, ſtriis albis compoſita, a medio inde excurrens ad collum: labium ſuperius poſt oculos macula alba notatur. Scuta ventralia 196 in exemplo parvo *Blochiano*, 203 in Linnaeano, ornat faſcia atra a ſcuto ſeptimo exorſa, et paulatim latior facta, ita ut demum plus quam dimidiam latitudinis partem occupet. Scutellorum paria exemplum Blochianum 35, Linnaeanum 32 gerebat. Scuta capi-

pitis qualia in natrice sunt: crassities corporis aequalis pennae olorinae. Oculi pro ratione non parvi sunt, nec in maiore Linnaei exemplo, picto in tabulae XVIII. fig. 1. Musei Fr. Adolphi. Dentem veneniferum utrinque brevem a Linnaeo et Britanno *Gray* annotatum, cum osse intermaxillari brevi reperi: sed squamas hexagonas carinatas qui huic bestiae tribuit Gallus Cepede, longe diversum a lacteo Colubro Linnaei tractasse videtur. Male etiam Index Musei Linckiani tabulae Scheuchzerianae 657. fig. 2. ad hanc speciem retulit.

Plicatilis.

Dorsi punctorum nigrorum series gemina, scutorum ventralium quadruplex, scutellorum gemina, macularum fuscarum fere ocellatarum pupilla alba series lateralis.

Hunc inter colubros Linnaeus descriptum pinxit in Musei Frid. Adolphi tab. VI. fig. 1. quem Laurentius ad Cerastae genus retulit. Cum Sebana pictura I. tab. 57. fig. 5. non magis quam cum notitia congruit Linnaeana pictura et descriptio. Seba squamas rhombeas cinereas flavo mistas ait, laterum colorem

rem significat per spiram rubicundam quasi colligatorum coralliorum, singulo in medio alba macula minuta notato. Scuta ventralia dilute flava utrinque macula rotunda notata refert. Linnaeus in Amoenit. Acad. I. p. 301. (p. 582. ed. Lugd.) ita ait: Truncus subcarinatus, abdominis plica longitudinali. Color supra fusco lividus, lateribus fascia longitudinali fusca, abdominis pallidus, punctis fuscis ordine triplice. Editio Systematis duodecima brevius ita habebat: Lividus lateribus fuscis, subtus punctis quadruplici ordine. Scutorum ventralium numerum 128, scutellorum subcaudalium parium 46 in Amoen. Acad. posuerat, in Systemate scutorum 131 posuit. Exemplum *Blochianum* scuta 135, scutellorum paria 48 gerit. Index Musei Linckiani ad colubrum Linnaeanum recte retulit tabulam Scheuchzerianam 653. fig. 2. quae notitiae Linnaei multo magis quam Sebana respondet. Gallus Cepede exemplum 6 pedes et 6 pollices longum sub nomine *Bali* descripsit et in tab. IX. fig. 1. pinxit. Recte is annotavit squamas scutis ventralibus proximas puncto flavo notatas: quae duae punctorum series geminae scutorum junctae quadruplicem seriem punctorum corporis inferni efficiunt. Deinde squamarum rhombearum et laevium finem albicantem refert, cum pictura squamas ro-

tun-

tundas reddiderit. Denique hunc eundem colubrum descripsit et pinxit Merrem II. tab. 5. in qua colores ab exemplis meis, Sebanis et Scheuchzeriano abludunt.

Corpus laeve et lubricum cum osse intermaxillari unico rictuque angusto huic generi vindicant colubrum Linnaeanum. Oculi sunt mediocres.

Cobella.

Corpus cinereum nigro alboque variegatum, scuta et scutella dimidiata alternis alba et nigra, aliquot etiam tota nigra, post oculos utrinque stria obliqua plumbea.

Plura Musei *Blochiani* exempla comparavi, quorum unum scuta 141, scutellorum paria 71, alterum 140, 51, tertium 150, 51, quartum 150, 49, quintum 155, 52 gerebat. Omnia sub squamis mentalibus longis duo squamarum paria ante scuta posita habent: quaedam squamarum cinerearum marginem nigrum, aliae album habent. Aliquot lineam nigram latam ad latera caudae, aliae ante caudam excurrentem retro habent. Oculi mediocres: oris rima post oculos sursum flexa. Omnium frequentissimus in Museis.

Du-

Duberria.

Corpus ſupra cineraſcens vel caeruleſcens in media ſquamarum dorſalium ſerie puncta nigricantia gerit, ſcuta ventralia faſcia lata albicante diſtincta.

Nomen mutuatus ſum a Seba, in cujus Theſauri Tomi II. tab. I. fig. 6. hic coluber deſcriptus et pictus exſtat. Notitia Sebana dorſi caudaeque faſciam reticulatam, latam, cyaneam, punctis rufis in medio notatam memorat, ſquamas laterum fuſcas; ſcuta ventralia cinerea tingere flavedo dicitur. Exemplum *Blochianum* faſcia non caerulea eſt, ſed ex griſeo albicat, venter magis albicat, quam flavet. Quarta pars latitudinis ſcutorum ventralium 129 utrinque tincta eſt colore dilute fuſco proximarum quaternarum ſerierum ſquamarum. Dorſi ſeries ſeptem ſunt, quarum mediam nec tamen ſingulas ſquamas puncta fuſca diſtinguunt. Maxillarum conditio et oſſis intermaxillaris beſtiam huic novo generi vindicat. Scutellorum ſubcaudalium paria 30 numeravi.

Poſtea vidi Sebanam picturam comparatam cum colubro a Merremo I. tab. 1. picto pro varietate eiusdem haberi; quod mihi non item

item videtur. Scuta enim ventralia fasciam quidem albam angustam similem gerunt, ipsa tamen fascia latiora sunt: contra colubri Merremiani scuta tota sunt angusta. Hunc ipsum colubrum Merremianum inter picturas anecdotas Linckianas No. 66. pictum reperi, ubi color ventralium scutorum ochraceus, fasciarum lateralium cineraceus, nullibi vero viridis picturae Merremianae color apparebat. Inter Scheuchzerianas tabulas nullam reperi, quae picturam istam redderet. Sebana pictura a Merremo laudata II. tab. 63. fig. 5. errorem scriptoris habet; debebat enim tabula 36. fig. 5. laudari, in qua scutorum angustorum albus color praecipue congruit.

Elapis mei exemplum *Lampianum* magnum, supra ex cinereo caerulescens, punctis nigricantibus notatum, fascias laterales latas obscuriores habebat: series enim quinque squamarum basi nigrarum cetera caerulescentium et albo mistarum aderant. Scuta ventralia juxta fasciam ex flavo albicantem singula utrinque stria nigra notata erant.

Octo-

Octolineatus.

Corpus albicans percurrunt 8 lineae fuſcae, quarum mediae duae latiores, oculos transit faſcia transverſa, antrorſum ſinuata, fuſca.

Corpus albicans ſupra lineae 8 ex atro fuſcae percurrunt, quarum duae mediae latiſſimae inter oculos confluunt. Oculos transit faſcia transverſa fuſca, antrorſum ſinuata, et usque ad labia utrinque excurrens, pone oculos macula ſemilunata fuſca excurrit ultra oris rimam, poſterius ſurſum flexam. Oculi mediocres: corpus lubricum, ſcutis ventralibus 178, ſcutellorum ſubcaudalium paribus 56 tectum. Hoſpitatur in Muſeo *Blochiano*.

Bilineatus.

Corporis ſupra lineae 2 albae, et faſciae nigrae transverſae plures, venter ex griſeo albicans.

Exemplum Muſei *Blochiani* primum ex India Orientali a Johnio miſſum ſcuta ventralia 125, ſcutellorum paria 58, alterum maius

jus 144, 65 gerebat. Cauda gracilis. Corpus ſupra colore margaritaceum lineis duabus albis, latis et faſciis nigris transverſis variegatur: venter cum cauda ſubtus ex griſeo albicans. Squamarum oblongarum et rhombearum ſeries 15 carinatae: ſeries utrinque ſcutis et ſcutellis proxima latiores et laeves habet ſquamas. Scuta capitis et dentes natricem imitantur. Rima oris poſterius ſurſum flexa.

Notitia a Johnio adjuncta nomen Malabaricum *Komberumuken* referebat, i. e. qui arborum cacumina adſcendit. Fabulantur enim indigenae beſtiam, poſtquam morſum homini inflixit, ſtatim arborem proximam adſcendere, ibique uſtuarium ſpeculari, donec veneno enecatus homo ibi combuſtus fuerit. Tela tamen venenifera nulla nec Johnius in ore aperto reperit, qui colorem corporis miratur, quando videlicet irata et tumefacta ſublatoque collo facit ut per ſquamas cuticula caerulea pelluceat.

Boae-

Boaeformis.

Capite oblongo, anterius angustiore, supra scutis parvis tecto, corporis squamis carinatis et maculis transversis nigris.

Exemplum *Musci Halensis Universitatis* parvum distinguit caput oblongum, anterius angustius atque obtusum, scutis parvis tectum, oculi parvi, nares minutae, altius solito sitae, rima oris angusta, posterius sursum flexa, dentes parvi, breves superioris utriusque atque inferioris maxillae, scuta ventralia satis angusta 146, subcaudalia primum scuta 4, tum scutellorum paria 58, squamae rhombeae carinatae. Post capitis scuta nasalia circuli speciem effingunt 5 alia angulata: pone haec inter oculos scutum magnum oblongum quadratum jacet transversum: post oculos scuta minora sunt maiusculis mixta. Labii superioris scutum anticum pentagonum magnum. Color capitis supra cinereus, ab oculis versus truncum utrinque fascia nigra excurrit: labia alba, apice rostri et labii inferioris cinereo. Truncus supra cinereus maculis transversis nigris, versus caudam interruptis, in medio corpore zonarum formam gerentibus: in cauda compressa iterum integris. Per latera positae

ſitae conſpiciuntur inter ſcutum tertium vel quartum quodque maculae parvae nigrae: ſcuta ipſa albicant nigro variata fere ut in Cobella Linnaei. Gulae ſulcus glaber, juxta eum 3 paria ſquamarum longarum conſpiciuntur. Squamae corporis totius carinatae ſunt.

Anguiformis.

Collare nigrum ſupra trigonum, totum corpus cingunt anuli nigri ſupra latiores, caudae apex obtuſus medius mucrone eminet.

Exemplum *Muſei Heyeriani* Brunovicenſis diſtinguit caput anterius anguſtius et obtuſum, labii ſuperioris ſcutum anticum magnum trigonum, cujus apex ſupra porrectus inter ſcuta capitis duo priora inſeritur, baſis vero vel margo inferior in facie poſteriore prominente denſe crenata vel inciſa apparet. Narium foramina magna infra ſcuta capitis priora duo retrorſum patent: labii utriusque ſquamae vel ſcuta utrinque 18, oculi mediocris, color ſupra et infra albus, occipitis macula nigra, oblique verſus latera ducta, puncta duo nigra inter ſcuta duo ſupra ocularia, punctum unum nigrum in commiſſura paris

ſe-

secundi scutorum nostri cum pare superiore: nuchae macula magna, trigona, nigra, utrinque angustior, ventrem demum cingit. Squamae supra oblongae, quadratae, situ obliquo, densae, laterum rhombeae majores et rariores, omnes laeves. Totum corpus teres, laeve, lubricum cingunt anuli 22 nigri, supra latiores, quidem in lateribus utrinque tantum angustiores. Scuta ventralia 163, subcaudalia scutellorum paria 25 numeravi. Cauda brevis medio apice obtuso eminentem mucronem velut anguis gerebat. In maxilla superiore exteriore aderat utrinque dens longior sed immobilis, in vagina alta reconditus, quem veneniferum praedicare non ausim: reliqui dentes parvi erant.

Furcatus.

Linea dorsi medii caudaeque alba ab oculis versus nares bifurcata, altera alba laterali utrinque juxta ventrem ad anum usque ducta.

Elapem hunc pinxit Seba II. tab. 2. fig. 7. Caput ut in natrice scutis tectum, depressum, collo non latius, breve, obtusum anterius et rotundiusculum; oculi valde parvi, narium foramina magna retrorsum patent. Color

ca-

capitis et corporis totius supra ex fusco rufus, seriei squamarum scutis ventralibus proximae, ut inferiorum scutorum albus; inde. Ipsa tamen serie utrinque ex punctis fuscis singulis continuatur demum linea fusca ad anum usque ducta. Dorsi medii caudaeque linea alba, inter oculos divisa, ad nares excurrit. Ventrem album fasciae transversae ornant, scuta 2 vel unum cum dimidio occupantes. Labii inferioris scuta ex fusco rufas maculas habent. Cauda brevis, crassa, et obtusa, subtus scutellorum paribus 23 tegitur.

Sebana notitia corpus ubique aequali crassitie refert, cum pictura ipsa caudam multo graciliorem et acutiorem sistat, quam exemplum *Lampianum*. Squamas rhombeas laeves pictura male reddidit. Exemplum *Musei Halensis Universitatis* scuta ventralia 242, scutellorum subcaudalium paria 22 habebat, in maxilla vero superiore et exteriore utrinque unum dentem, satis longum, in vagina reconditum, retro flexum et mobilem; quem pro venenifero venditare fere ausim.

Anulatus.

Corpus squamis rhombeis tectum, zonis ex nigro fuscis 70 cinctum, scuta ventralia angusta.

Exemplum *Blochianum* scuta ventralia 179 multo angustiora, quam in colubris esse solent, scutellorum subcaudalium paria 20 gerit: cauda valde gracilis ab initio est. Squamae rhombeae, fuscae albo mistae. Corpus cingunt 70 zonae ex nigro fuscae: caput supra ex atro fuscum, albo maculatum: labii superioris scuta adsunt 17, inferioris 15, postrema labii superioris scuta altissima sunt: iuxta haec utrinque in lateribus capitis scuta septena, per caput medium octo, omnino igitur scuta capitalia 22 adsunt.

Suspicari licebit, hunc forte significasse Laurentium sub no. 182. nomine Coronellae anguiformis, quam refert albidam, fasciis fuscis integris, subtus oblique concurrentibus, totam densissime anulatam. Similem ipse esse ait angui fasciato, sed charactere diverso.

Ad hoc idem genus referendos suspicor plures colubros Linnaei, ex quibus *album* et *calamarium* propter diversam corporis for-

mam ad Anguium genus Laurentius retulit. *Agilem*, lemniſcato ſimilem, una cum *corallino*, quem nuper eundem eſſe cum *Triſcali* cenſuit *Sentzen*, item huc pertinere ex Linnaeanis notitiis colligo. Ipſi enim mihi quatuor hos colubros nondum videre et inveſtigare contigit. Propter ſimilitudinem cum lemniſcato a Linnaeo annotatam coluber Aeſculapii num item huc referri rectius poſſit, videant, qui certis eum notis agnoſcere potuerunt. Quem enim eo ſub nomine deſcripſit et pinxit Gallus Cepede, is plicatili ſimilior quam lemniſcato a Linnaeana ſpecie plane diverſus eſſe videtur. Denique huc refero colubrum a Ruſſelio deſcriptum p. 12. et in tabula VIII. pictum, telo utrinque parvo veneniferο armatum.

Anguis.

A n g u i s.

Genus ſerpentium naturale, proximum lacertis Chamaeſauris, affine ſtincis, et novo Elapum generi.

Caracteres generici.

Corpus ubique fere aequale cylindricum, totum ſquamis laevibus, rotundiuſculis imbricatum nullis, ſcutis ventralibus ſcutellisve ſubcaudalibus diſtinctum: caudae obtuſae finis medius in mucronem deſinit: caput ſcutis irregularibus tectum, oculi parvi partim nudi, partim tecti ſcutis capitis, narium foramina minima, os intermaxillare ſimplex, rictus brevis anguſtus, veluti lacertarum, dentes conici, immobiles omnes, morſus innoxius.

Species.

Fragilis.

Corpus supra rufescens, infra nigrescens, dorsum linea nigra gemina contigua divisum, cauda corpore longior.

Primus accurate descripsit et in tabulae V. fig. 2. pinxit Laurentius p. 178. 179. 180. qui captis aliquot experimentis veneni crimine vulgo infamem absolvit. Notitia eius haec fere est. Corpus totum nitidissimum, squamis appressis, ut difficulter numerentur: supra aureo-fuscum, ad latera subtus demum ex fusco argenteum: supra lineatum, notabilioribus duabus fuscis lineis per medium dorsum a macula longitudinali frontis, alteraque cervicali inceptis, sibi fere contiguis, rectis. Similis lateralis utrinque ab oculo per totum latus descendit, in cauda grandescens. Sub ea singulae squamae puncto fusco notantur, unde tot series punctorum, quot sunt squamarum. Maxilla inferior integra, fortis, qualis

haec de fragili angui annotatio. Vidit ore exeuntem matris mortuae pullum, alterumque in dissectae utero reperit. Horum venter lineis duabus albis erat notatus; quibus mater carebat. Ipse in pullo caudam multo graciliorem corpore reperi, brevis tamen aculeus in fine aderat. Color dorsi margaritaceus, laterum et ventris nigricans, medium dorsum linea atra dividebat. Series squamarum dorsalium sex cum dimidia parte proximae margaritaceo sunt colore: caudam supra tegunt series squamarum majorum duae cum dimidiata parte proximae margaritaceo colore tinctae.

Habitat cava terrae, quam ipse rostro fodicat; in sole tamen interdiu exiens apricatur. Victitat lumbricis, scarabaeis, ranis, bufonibus et muribus, quos plerumque integros deglutire dicitur a Gallo *de Sept-Fontaines* apud civem ejus Cepede. Quod mihi in tanta rictus angustia, osse intermaxillari gemino, ut in serpentibus reliquis, non dilatandi, incredibile videtur. Coitu sexus uterque copulatus haeret diutius horae spatio: femina parit foetus vivos. In una 13 pollices longa 10, in altera 12 pollices longa 12 foetus reperti fuerunt, colore dilutiore imbuti, fere 21 lineas longi. Ineunte Julio mense exuvias deponunt, apud ignarum vulgus

rudimenta sterni et pelvis. Fragilitas mihi ad solam caudam spectare videtur, quae plane ut in lacertis nostris vulgaribus musculis pluribus singularibus singularum vertebrarum, non uno vel duobus longis pertendentibus firmatur et continetur. Similis anguis fragilitas accedet pluribus aliis argumentis, quae speciem istam lacertis vindicandam esse persuadent. Sceleton anguis fragilis posuit cum aliis animalium sceletis *Meyer* Tomi I. in tabula 91., in quo tamen sterni pelvisque nullum apparet vestigium. Descriptio memorat breviffime vertebras omnino 128, videlicet collares 3, trunci 62, caudales reliquas.

Ex aliena relatione Gallus Cepede anguem hunc caudae in gyros convolutae interdum innixum caput cum anteriore corporis parte tollere, hocque in statu satis diu persistere narrat p. 437, quod ipse nunquam facientem vidi, aut qui vidisse se diceret, reperire aut legere memini.

Pertinere huc videtur notitia in Valisnerii Operibus T. III. p. 385. tradita his verbis: *Cecilia è un serpentello di non molta grandezza, d'oscura pelle coperto, e sotto il ventre nero col dorso di nero e rossigno macchiato. Striscia velocemente, e la sua morsura è pericolosa.* Morsus noxam ex vulgi fabula recepisse vir doctus videtur.

Sed

Sed ibidem p. 371. aliam similis serpentis, qui gregatim et innoxius sepulchra Paduae habitare dicitur, notitiam propositam video, quam cives viri egregii olim melius, quam ipse possum facere, interpretabantur. Hoc enim satis intelligere mihi videor, esse animalculi formam ab anguii fragili alienam et diversam. En tibi verba: *Orbesciolo, quasi un piccolo orbo o cieco, lungo circa un piede e mezzo, di un colore biancastro, lucido, tirante al cenerognolo con alcune macchiette rossiccie, non molto veloce al moto — per aver la coda corta e ottusa con una piccola fascia nerigna, che pare il collo, che il capo dal busto divida.*

Ventris 135 caudaeque subtus squamas totidem numeravit Linnaeus. Cauda tamen corpore longior est; igitur squamae magnitudine paulatim decrescere censendae sunt.

Eryx.

Corporis supra ex griseo fusci lineae 3 nigricantes, media a capite ad extremam caudam protensa, laterum utrinque una latiore infra caudam, multum corpore longiorem, abrupta, venter plumbeus.

Hunc Gronovius Musei II. no. 9. p. 35. Zoophylacii no. 87. supra cinereum, lineis tri-

tribus nigris, subtus caerulescentem Surinamum habitare narravit, numero squamarum ventralium 126, subcaudalium 136 edito. Narium praeterea foramina utrinque gemina annotavit et Sebanam picturam II. tab. 21. fig. 4. comparavit, a Linnaeo ad meleagridem relatam.

Ex Gronovio notitiam Linnaeus in priores Systematis Editiones transtulit, fidem alienam obtestatus.

Ex eodem Gronovio, non nominato tamen, omnem notitiam excerpsit Laurentius, anguem *longicaudam* vocans p. 69, quod silentio in errorem induxit Gmelinum, ita ut hic anguem longicaudam cum Linnaei meleagride falso componeret.

Linnaeus in postrema Editione patriam Angliam addidit cum America subjunctis verbis: *D. Scheme mss.* 120—137 *misit*: quae interpretari demum potui, posteaquam locum reperi in Pennanti Itinerarii Scotici (*Tour in Scotland* 1769) Appendice, et Zoologiae Britannicae Vol. III. p. 33, ubi exemplum novi, uti dicitur, anguis, 15 pollices longum his verbis describitur: Belly of a bluish lead color, marked with smale white spots irregularly disposed. The rest of the body of a greyish brown with three longitudinal dusky lines, one extending from the head along

the

the back to the point of the tail: the others broader and extending the whole length of the sides.

Hanc notitiam Pennantus acceptam refert Doctori *Skene*, qui idem esse debet, quem *Schene* Linnaeus nominavit. Ipse de patria adhuc dubius haereo; aut potius Gronovianum anguem an recte cum notitia Skeniana comparaverit Linnaeus ambigo.

Cerastes.

Ventris albidi squamis hexagonis latioribus circiter 200, caudae 15, maxillarium duorum dentium apicibus maxillam superiorem perforantibus et post oculos cornua mentientibus.

Unus hucusque Hasselquist in Appendice Itinerarii p. 369. no. 66. descripsit nomenque Arabicum *Harbaji* annotavit. Summa notitiae haec est. Longitudo corporis totius spithamarum 3, ab ano ad caudae apicem obtusum pollicum 2, capitis dimidiati pollicis, crassities digiti minoris. Caput subtriangulare, parvum, vertice parum depressum, laterum infra oculos declivium, basi protuberante; rostrum obtusum, oculi in medio capite, ad latera verticis, parvi rotundi, fusci. Nares obliquae, in recta linea ante oculos,

pro-

proximae apici roſtri. Maxilla ſuperior paulo longior et acutior, ſubtus parum emarginata; rictus mediocris: linguae fiſſae ſetae duae longae. Denticuli minutiſſimi acuminati utriusque maxillae praeter duos molares maximos, maxillam ſuperiorem ad baſin perforantes, atque ita dum exeunt cornua mentientes. Baſis horum dentium officio fungitur, inaequalis, marginibus angulata ſcabra, in medio convexa. Apex extra cranium pone oculum utrinque prodiens et cornu ſimulans eſt acuminatus, poſtice convexus, antice parum arcuatus et per longitudinem excavatus. Uterque valde mobilis facile ex ſuo alveo eximi poteſt. Caput et gula ſquamis ſubrotundis tegitur, corpus cylindrum, verſus caput anguſtius, in dorſo imbricatur ſquamis minutiſſimis, elliptico-oblongis, denſis, in lateribus utrinque ſquamis rhomboideis, in ventre ex oblongo hexagonis, transverſis, circiter 200 in cauda ſubtus 15 ſimilibus. Color capitis albido nigroque varius, dorſi nigreſcens cum maculis albidis, magnis, irregularibus, hinc inde repentibus: ventris albidus, laterum maculis nigreſcentibus et albidis parvis variis. Habitat Aegyptum.

Jaculus.

Praecedentibus simillimus, cauda breviore, crassitie corporis minore, maculis dorsi frequentioribus et angustioribus, maxillae inferioris dentibus anterioribus duobus longioribus differt.

Primus Hasselquist in Itinerarii Aegyptiaci Appendice p. 368. no. 64. ita descripsit, omissa tamen nominis et patriae mentione. Longitudo totius corporis est 2 spithamarum, caudae pollicis 1, capitis ¼ pollicis, crassities minor quam in praecedente. Caput parvum, convexum, utrinque parum compressum, declive versus rostrum breve obtusum, pone maxillas protuberans: maxilla superior longior, crassa, parum emarginata, magis acuminata; lingua ut in praecedente; denticuli utriusque maxillae minutissimi, subulares: duobus anterioribus maxillae inferioris longioribus: oculi et nares, ut in praecedente, nares tamen minores. Squamae dorsi et laterum, gulae, capitis ventris et caudae planae, ejusdem magnitudinis et figurae ut in praecedente; quarum numerus in ventre est 186, sub cauda 23, cauda crassiuscula, apice obtuso. Color praecedentis, maculis tamen dorsi albidis frequentioribus et paulo angustioribus.

Trans-

Transmissum ex Aegypto exemplum Linnaeus in Museo Frid. Adolphi II. p. 48. ita descripsit: Corpus bipedale, crassitie digiti, colore ex pallido et fusco pulchre variegato, caput inerme; squamae sub abdomine latiores in hac specie quam in congeneribus, et fere colubri, 186, sed sub cauda vix alternae squamae, at statura corporis cum anguibus convenit. Cauda 1/12 totius, squamis 23. Hucusque Linnaeus, qui praecedentis simillimi exemplum vidisse et comparasse non videtur. Alioquin ipse facile potuerat incidere in suspicionem, quae mihi in mentem venit, esse hanc speciem sexu a praecedente diversam.

Meleagris et Miliaris.

Corpus glaucum ordinibus punctorum atrorum vel fuscorum vel griseorum 18 notatum, cauda subtus squamis majoribus quam truncus tecta.

Linnaeus in prioribus Systematis Editionibus angui bipedi similem, glaucum, punctis nigris multiplici ordine longitudinali notatum dixerat, numerumque squamarum ventralium subcaudaliumque 165—32, ediderat. Patria Indiarum illi assignatur, et pictura Sebana II. tab. 21. fig. 4. comparatur.

In

In Museo Frid. Adol. II. p. 48. notitia accuratior haec exstat. Facies anguis bipedis, corpus spithamaeum, laevissimum, glaucum, ordinibus punctorum griseorum 18, maculis in singulo ordine circiter ducenis: cauda obtusa, squamis subtus majoribus, quam truncus, tecta.

Laurentius repetita brevi Systematis notitia ex Museo Turriano Viennensi varietatem punctis fuscis notatam subjunxit. Punctorum igitur color inter nigrum, fuscum et griseum variatur. Pictura Sebana punctorum vice maculas trigonas ostendit.

Quem Index Musei Linckiani pro Meleagride Linnaei angue venditat, inter picturas anecdotas no. 84. delineatus per dorsum usque ad extremam caudam series squamarum latiusculárum, rotundarum sex limbo fusco marginatarum gerit, proximam vero utrinque seriem macula tantum fusca in parte superiore distinguit. Cauda ¼ corporis, gracilior trunco, apice obtusa; color inferni corporis ex flavido albicans; oculi parvi; rostri apex squama vel scuto lato veluti larva indutum, cui superne nares minutissimae insculptae sunt. Post hanc larvam adest scutum minus, rotundum: mentum cum dimidia labii parte scutum latum tegit, ut in angue reticulato.

Gallus Cepede non visum anguem censuit esse eundem, quem doctissimus Pallas sub nomine *miliaris* descripsit Itinerarii II. p. 718, cujus hanc tibi habe notitiam ex libro Pallasii excerptam.

Forma scytalae, crassities digiti minimi, longitudo 14 pollicum, cauda 2 pollices longa, corpore paulo tenuior, cylindrica, obtusa, albo varia. Caput griseum, nigro conspersum, truncus ater, in dorso punctis griseis, ad latera pallidis creberrimis conspersus. Squamae ventrales 170, subcaudales 30. Habitat versus mare Caspium.

Quem in *Museo Ducali Brunovicensi* titulus Meleagridem nominabat, is caudam dimidiata corporis longitudine gerit: caput anterius et ad latera squamis polygonis imbricatur: inter oculos adest scutum triangulare; post id tria juxta se posita transversim; postea medium scutum magnum rotundiusculum; palpebra superior squamis tota imbricatur. A vertice inde per medium dorsum linea angusta sinuatur per ipsam commissuram serierum mediarum duarum squamarum rotundarum, ita ut striae duae, sibi ex utraque parte conjunctae, maculam sagittaeformem in commissura effingant. Juxta utrinque lineae ternae punctorum adsunt. Latera et ventrem ornant squamae in medio nigro maculatae,

mar-

margine cinereo, qui color est corporis superni. Cauda paulatim desinit in apicem obtusum.

Dubius igitur de meleagride Linnaei haereo, non minus quam de miliari Pallasii, nec alterum magis quam utrumque mihi unquam visum esse affirmare ausim.

Melanostictus.

Meleagridi simillimus, ex rufo fuscus, 8 vel 10 lineis punctorum atrorum notatus, cauda longiore diversus.

Caput collo aequale, ovale, obtusum, supra convexum, scutis irregularibus tectum: primum par nares perforant: sequitur scutum transversum lagenae figura: quartum deinceps inter oculos situm ovale, latum: postea quintum sagittaeforme: postrema duo oblonga, ovata, occiput transversim tegunt: maxillae inaequales, rictus angustus, dentes parvi, recurvi: palatinus pecten dentatus geminus adest: oculi parvi, ovati, laterales: nares rostro extremo proximae, minutae. Truncus cylindricus, fere ubique aequalis crassitie, seriebus 8 vel 10 squamarum parvarum, rotundarum, puncto nigro notatarum, usque ad extremam caudam, imbricatur. Longitudo 10½ pollices, crassities pennam olorinam aequat: cauda teres,

res, laevis, 4½ pollices longe, aequalis craſ-ſitie, in mucronem obtuſum deſinit. Color ex rufo fuſcus, caudae pars cinerea: ſcutella ventralia 151 et ſubcaudalia 120 ſplendide albent, nullis punctis oblita. Indigenae Indi, uti alias, hanc ſpeciem bicipitem anguem vocant, *Rondu Talulu Pam*, narrante Ruſſelio p. 48, qui pictum in tabula XLII. exhibuit. Agilis corpore, cum hoſtem inſtare videt, terebratam ore arenam ſtatim ſubit. Ipſe notitiae auctor propter caudae longitudinem majorem a Meleagride Linnaei diverſam ſpeciem recte cenſuit.

Clivicus.

Corpore ex cinereo et fuſco mixto, caudae vix longitudine dimidiata trunci.

Quem Laurentius ex Geſneri Serpentium hiſtoria p. 69. ita notavit: *corpore ſubaequali cinereo fuſco; fronte ſcuto majore cordiformi. Habitat Cliviae frequens*; eundem loco Geſneri eodem laudato Gronovius Muſei p. 54. no. 8. accuratius deſcripſit, quem non nominatum, uti ſolet, exſcripſit Laurentius. En tibi notitiam Gronovianam! Caput parvum, anterius anguſtius, roſtro obtuſo, ſupra parum convexum et depreſſum, utrinque compreſſum, ſcutis ſupra irregularibus magnis tectum, quorum

rum centrale maximum, cordiforme: oculi valde parvi, nigricantes: nares extremo rostro insident, maxilla superior paulo longior, dentes satis magni, aequales, subulares, introrsum flexi: lingua lata, incisa: truncus versus anum crassior, teres, infra squamis 138 tectus: cauda crassa, paulo gracilior medio trunco, vix dimidiata ejus longitudine, infra 43 squamis tecta, in apicem crassum obtusum, rotundiusculum desinit. Color ex cinereo et fusco mixtus. Cliviam habitat. Zoophylacium no. 86. addit Aquisgranum et Angliam patriam. Gmeliniana Systematis Editio clivicum ex rivulo Laurentii derivavit, fontem Gronovianum ignoratum omisit. Hanc etiam speciem in aliis diligentius examinandam commendo.

Reticulatus.

Colore ex cinereo nigricante, squamarum disco albicante, ventre ex flavo albicante.

Linnaeus breviter colore squamarum fusco, disco albo notaverat, comparato Gronovii Museo II. p. 54. no. 7, ex quo apposuit Scheuchzeri tabulam 747. fig. 4, quo alioquin usus esse non reperitur.

Gronovius caput valde parvum ait, rotundiusculum, anterius parumper acuminatum, supra squamis majoribus polygonis tectum:

ctum: linguam latam, leviter fecissime corpus capite aequale, teres, parte posteriore paulo gracilius, squamis minutis imbricatum, quarum series in ventre 177, sub cauda paulo graciliore, terete, 37 numerantur. Color dorsi ex nigro cinereus, squamis mediis albis, unde dorsum apparet reticulatum, venter ex flavo albicat. Longitudo corporis totius 7 pollices 8 lineas aequat, usque ad anum tantum 6 p. 4 lineas: capitis ad angulos oris 8 lineas, latitudo supra hos angulos 2 lineas, medii inter caput et anum corporis 3 lineas, in ipsa ani regione 2½ lineas. Surinamum habitare dicitur. Zoophylacium no. 85. addit, caudam tertiam totius longitudinis partem habere, et ad Linnaei reticulatum anguem refert. Comparavit vir doctus Scheuchzerianam tabulam 747. fig. 4, quae quanquam rudis, notas tamen speciei satis manifestas gerit. Pictura inter anecdotas no. 33, ex qua tabula expressa est illa, ventris extremique capitis monstrat colorem ochraceum dilutum: dorsique squamas ex nigro fuscas colore dilutiore marginatas.

Laurentius brevem notitiam ex Gronovio non nominato excerpsit.

Hospitem *Musei Blochiani* huc referebam, quem antequam accuratius inspicere licebat, ita notaveram. Corpus squamis ovalibus imbri-

bricatum, caput scutis tectum; labium inferius et mentum simul tegitur scuto magno, e quo sequuntur ovales squamae. Cauda fere aequalis trunco, obtusa, sextam totius longitudinis partem sibi vindicat; color cinereus; dorsi squamae anterioris partem posticam fuscam anticam albicantem, contra dorsi posterioris squamae posticam albam, anticam cum margine fuscam gerunt, per sex series omnino dispositae.

Postquam in *Blochianum Museum* immigraverat, vitro exemtum accuratius investigavi. Sub cauda squamarum series 37 numeravi: sub ventre non potui numerare splendore cum parvitate conjuncto impeditus. Squamae omnes asperae tactu inspicienti curatius ostendunt plures particulas lineis asperis in ipsa commissura eminentes. Capitis scutum anterius omnium maximum, fere trigonum, nares continet, rima horizontali retrorsum patentes, simulque labii fere dimidiam partem tegit: sequuntur scuta duo minora; quartum trigonum, parvum, medium jacet inter scuta duo posteriora. In maxilla inferiore dentes pro ratione corporis magni, conici, rari: maxilla superior longior, rostro obtuso, rotundiusculo.

Cum hoc exemplo plane conveniebat *Lampianum*, quod postquam comparaveram, magis

magis etiam dubitare coepi, num reticulatam Gronovii et Linnaei speciem viderim, an ipse Gronovius plures, easque insignes bestiae notas omiserit.

Maculatus.

Dorsum luteum vel fuscum macularum quadratarum, vel rotundiuscularum serie gemina, lineis obscurioribus separatarum, reticulatum: ventrem fasciae transversae fuscae et albae alternant.

Hunc Linnaeus in Museo Frid. Adolphi I. p. 21. descripsit et in tabula XXI. fig. 3. pinxit. Caput dixit parvum, laeve, squamis imbricatum, oculos parvos, nares fere inconspicuas: maxillam superiorem paulo longiorem, inferiorem linea longitudinali exaratam: corpus cylindricum, seriebus squamarum in ventre 200 ad 204, sub cauda obtusa 22 tectum. Longitudo pedem superat, crassities digitum aequat. Color supra flavus, linea fusca divisus, transversis fuscis lineisque latioribus 45 decussatus, unde existunt macularum lutearum majorum paria 45, quibus bestiam Linnaeus distinxit.

Huc retulit ipse Gronovius anguem Surinamensem a se descriptum Musei II. no. 5. et his fere notis distinctum. Caput corpori aequale,

aequale, non distinctum a collo, declive versus rostrum, squamis polygonis tectum, quarum media fere trigona. Nares, oculos, rostrum, maxillas, linguam, dentes, omnemque corporis formam anguem scytalen a se descriptam referre ait: squamas esse laeves, tenues, splendidas, magnas, earumque series 195 in ventre conspici, sub cauda paria adesse septem. Colorem hepatico alboque variari: per dorsum et utrinque a capite per latera et caudam extendi lineam hepaticam: inter has lineas 3 inclusas conspici per latera maculas albicantes, rotundiusculas: ventrem fasciae transversae hepaticae et albae alternant. Longitudo totius corporis aequat 9 pollices 8 lineas, usque ad anum tantum 9 poll. 6 lineas: crassities rostri lineam cum dimidia, capitis 3 lineas, corporis post caput 2½ lineas, inter caput anumque medii 4 lineas, juxta anum 2 lineas, caudae extremae 1 lineam. Comparavit Gronovius tabulam Scheuchzeri 606, B Sebaniam I. tab. 53. fig. 7. et II. tab. 100. fig. 2.

Laurentius notitiam Linnaeanam in compendium redegit, solamque Linnaei picturam comparavit, nomine *maculati* retento, quod merito in *reticulati* mutari debuit, nisi id nomen antea immerito angui facie et colore plane diverso fuisset inditum.

Ex-

Exempla ex India orientali illata Museo Blochiano duo priora a scutis inde mentalibus sub ventre squamarum multo majorum, rotundiuscularum 193 seriem gerebant, ab ano ad apicem caudae squamae 6 tantum aderant; vicinae his ventris caudaeque squamae etiam majores et rotundiusculae sunt, dorsi vero et laterum sexangulares minores. Oculi minimi; lingua incisa, nullo colore tincta; dentes utriusque maxillae superioris et inferioris exiles. Corpus supernum ornatum serie gemina macularum majorum, quadratarum vel rotundiuscularum, caerulescentium, lineis longitudinalibus et transversis separatarum; ventris lineae transversae caerulescentes latiores, quaedam coeunt, aliae invicem se praetereunt. Fundus erat griseus, infra ex albo flavicans, margo squamarum superiorum ex rufo fuscus; caput scutis 9 tectum; maxilla inferior paulo brevior. Alterum exemplum subcaudales squamarum series 6, et maculas laterum lineis fuscis separatas habebat. Utrumque juxta maculas majores minorum seriem gerebat inscriptam. Tertium et quartum castaneum macularum colorem lineis atro fuscis distinctum gerebat; in quarto venter albicabat, et juxta maculas laterales utrinque apparebat series continua minorum macularum albentium, quae taeniae speciem imitantur.

Lau-

Hepaticum Laurentius corpore aequali, linea summi dorsi laterisque singuli parum undulata, hepatica, intervallis hepaticis, maculis subrotundis albidis distinxit, habitare Surinamum, hospitari in Museo Gronoviano dixit. Addidit Scheuchzeri Physicam sacram, sed tabulae numerum omisit. Est videlicet is anguis a Gronovio Musei no. 5. descriptus et in Zoophylacio p. 18. ad Linnaei maculatum relatus. Scheuchzeri pictura cum notitia Gronoviana non congruit: capitis corporisque colorem hepaticum edit notitia Scheuchzeriana. Gmeliniana Systematis Editio Linnaeani hunc Laurentii hepaticum anguem seorsim collocavit, nec fontem, unde omnis notitia fluxerat, indicavit.

Corallinus et ater Laur.

Corpus supra rubrum infra croceum zonae atrae, quaedam abruptae, cingunt.

Corallinum Laurentius *corpore aequali, saturate corallino, fasciis dilute rubellis, in quibus apices squamarum nigri sunt, cinctum* Brasiliam habitare ait, comparata pictura Sebana II. tab. 78. fig. 2. *Atrum vero corpore aequali atro, fasciis albis, in quibus apices squamarum nigri sunt, cincto*, distinxit, et habitare

bitare Zeylonam dixit, comparata pictura Sebana in tabulae ejusdem fig. 3. proposita.

Sebanus annotator *corallino* ventrem addidit croceum squamasque rhomboideas: in *atro* squamas subrotundas distinxit; fasciasque ventrem ambire negavit.

Pictura Sebana utraque scuta ventralia et subcaudalia monstrat: propter aequalem capitis caudaeque crassitiem annotator Sebanus animal utrumque cum Amphisbaenis comparavit.

Pictura inter *Linckianas* anecdotas no. 54. ex qua tabula Scheuchzeriana 268. f. B expressa est, anguem habet supra colore corallii rubri imbutum et zonis mox integris modo abruptis cinctum atris, quarum prima oculos cum collo transit: rostrum atrum est, venter cum cauda subtus flavet. Animal ipsum, quod pictura imitata est, reperire in Museo Linckiano non potui.

Vix dubito eundem esse anguem, quem sub *rubri* (*Le Rouge*) nomine Gallus Cepede p. 450. descripsit ex Caienna, ubi Gallicis colonis *Serpent de Corail* audit, transmissum. Squamas hexagonas corallii rubri colore tinctas alboque marginatas habet: ventris dilutior color est: fasciae nigrescentes corpus ambiunt. Squamae ventrem latiores mediae, quam in plurimis congeneribus, tegunt 240,

cau-

caudam brevissimam subtus 11. Longitudo exempli descripti erat 1 pedis cum 6 pollicibus, cauda 6 lineas tantum aequabat. Vivos edit foetus, morsumque venenatum habere dicitur. In Guiana viperis annumeratur.

Rufus.

Colore rufus, subtus lineis transversis albis interruptis varius.

Hunc Laurentius cum eodem nomine *corpore aequali, rufo, lineis transversis albis interruptis, abdomine vario* distinctum habitare Surinamum et in Museo Gronoviano hospitari dixit. Quo indicio notitiam omnem a Gronovio translatam agnoscimus. Is scilicet Musei II. p. 64 no. 6. anguem hunc accurate descripsit, scuta ventralia 179, subcaudalia 7 assignans. Corpus est aequale totum; *color rufus, lineis transversis albis interruptis subtus varius.* Quae verba pessime interpretatus Laurentius lineas transwersas albas ad corpus supernum transtulit, abdomen varium simpliciter fecit. Gmelinus primum ex Laurentio anguem *rufum* retulit, deinde ex Gronovio vel potius ex Boddarto (in Novis Actis Academ. Natur. Curios. VII. p. 25. no. 3.) quasi diversum *striatum* posuit.

Hunc

ventrem ambit, post eum major et altior sequitur; deinceps ventrem usque ad caudam fasciae transversae modo integrae modo dimidiatae ornant. Caudam brevem, anulus fere integer ambit, oculi parvi caerulei: maxilla inferior brevior: dentes inspicere per vitrum non licuit.

Alterum exemplum liquore vinaceo conditum et numero 650 signatum limbo albo squamarum dorsalium carebat; nec enim corpus distentum squamarum interstitia laxaverat. Colore idem fere erat; anuli tamen majores dorsum fere totum ambiunt; plures etiam fine utroque aperti supra se invicem praeteribant. Hanc varietatem pictura inter anecdotas 75 reddidit.

Scutatus Gronovii.

Corpus nigro alboque anulatim varium, infra scutis in ventre et cauda tectum 258.

Gronovius in Museo II. no. 10. descripsit et cum Boa scytale Lin. comparavit, a quo tamen plane diversum animal affirmavi saepe in Boa Scytale. Gronovius Scytalae novam genus ipse descripsit capitis squamis maximis, polygonis et polymorphis tecti, caudae crassae cylindricae, scutis ventris 250, caudae 86. Figura corporis et caudae proxime ad

Angues

Angues accedere fatetur; scutis tamen caudalibus Cenchridem (Boam) referre; hinc inter Angues et Cenchridem medium genus esse. Caput est oblongum, angustum, ferme cylindricum, antice rotundato-obtusum, superne convexum, squamis polymorphis tectum: scilicet a rostro usque ad oculos sunt paria 2 squamarum quadratarum, dehinc centralis cordiformis acumine retroverso; utrinque ad latera centralis adest unica parva, sub qua oculus subest: versus posteriora adsunt duae ferme triangulares maximae totum occiput tegentes: latera capitis convexa et recta: maxilla inferior multo brevior: oculi minutissimi, subrotundi, laterales: truncus oblongus, tenuissimus, a capite non distinctus, ad anum ferme ejusdem latitudinis: cauda brevissima, crassiuscula, trunco tenuior, in apicem acutum exiens: color ex albo et nigro anulatim varius. Longitudo corporis totius unciarum 9; caudae 10 linearum, capitis 4 linearum.

Laurentius *Anguem scutatam* dixit, sed pessimo exemplo Gronovii auctoritatem tacens, laudata quamvis eadem Scheuchzeri tabula 737. fig. 1. notas speciei nunquam a se visae interpolavit. *Corpore*, inquit, *subaequali tenuissimo; fasciis albis nigrisve undulato: caput scutis latis: cauda acutiuscula.* Re-

 li-

liquam hujus speciei historiam in Boa Scytale enarravi.

Gronovianus.

Capite colubrino, corpore supra flavicante, in ventre scutis 180, in cauda 72 tecto.

Priori similem corporis forma dixit Gronovius Zoophylacii no. 89, genere novo Scytalae complexus. Caput more colubrorum squamis (id est scutis) tectum, cauda subulata, acuminata, dimidium totius longitudinis tripedalis aequans, scutis infra 72 tecta; venter scutis 180 tectus: color flavicans, subtus albidior: extremae squamae dorsales subrufescunt. Guineam habitare dicitur. Post Gronovium nec Laurentius nec Linnaeus speciem memoravit.

Colubrinus.

Corporis fusci squamae et maculae rhomboideae, ventris scuta 180, caudae 18.

Brevis Hasselquistii notitia Itinerarii p. 369. versionis germ. capite, lingua, corpore similem anguibus ceteris tradit: dentes breves, crassiusculos, raros: squamas 180 ventris, 18 caudae brevis, parumper acuminatae, subtus

tus oblongas, hexagonas; reliqui corporis majusculas, rhomboideas: ani rima satis magna. Color fuscus maculis albis rhomboideis parvis varius. Longitudo 5 spithamarum, crassitudo pollicis. Habitat Aegyptum. Ex cognomine *colubrini*, quod excogitavit Hasselquist, similitudinem scutorum ventralium et caudalium ei aliquam cum scutis colubrinis intercedere suspicor.

Typhlopes, i. e. oculis tectis et per squamas translucentibus. Species 5 priores rostro lato rotundo superne scutis magnis tecto, ore infero invicem sibi similes.

Lumbricalis.

Colore albido totus splendet.

Jam olim notus Sebae I. tab. 86. fig. 2, quem deinde Brown in Histor. nat. Jamaicensi descripsit et pinxit tab. 44. fig. 1, descripsit modo Gronovius Musei II. no. 3. notitiam mancam non visi animalis dedit Laurenti p. 73. nuperrime descriptam pinxit Cepede p. 455. tab. 20. fig. 1. qui speciem hanc in insula Cypro nomen *Anilios* gerere refert, mihi non satis locuples testis.

Crocatus.

Priori capitis forma similis, sed crassior et maior, colore ventris croceo dignoscitur.

Exemplum a Weigelio descriptum (*Schriften der Berlin. Naturf. Ges.* 3. p. 190.), quod nunc asservatur in Museo Sociorum Berolinensium, ipse inspexi et cum notitia auctoris nominati comparavi, item cum exemplo *Blochiano* minore, in quo linguam bifidam albam agnovi; palati asperitatem aliquam pertentando sensi, non item maxillae inferioris; dentes non vidi. *Rostralem* Weigel, *nasutum* Systema Gmelianum vocaverat; quod nomen abdicavi, quod forma rostri illi cum priori et sequenti communis est.

Fasciatus.

Capitis forma prioribus similis, primo minor, colore albo fasciis fuscis variato distinguitur.

Primus sub eodem nomine descripsit Laurenti p. 70, cujus notitiae comparato exemplo *Blochiano* haec addo: Cauda aequalis, extrema media aculeo terminatur; ab ano usque fere 16 ordines squamarum adsunt; lingua atra bifida; dentes nullos videre nec persentiscere potui.

Cine-

Cinereus.

Priori similis, colore cinerea dignoscitur.

In Museo olim Rubeltiano Berolini asservabatur siccus, 1½ pedem longus; cauda crassior, media aculeo terminabatur; anus magis a cauda extrema distabat, quam in priore; scutum medium rotundum frontis majus quam in fasciato.

Septemstriatus.

Capitis forma prioribus similis dorsi lineis 7 nigrofuscis distinguitur.

Exemplum Musei *Lampiani* dorsi straminei coloris squamas rotundas puncto fusco notatas habebat, quae lineas 7 nigrofuscas formant; praeter eas in latere utrinque una linea evanida aderat: cauda crassior capite, aculeo obtuso terminabatur, brevis, ordinibus fere 12 squamarum ab ano disterminabatur. Caput anterius scutis 3 tectum; quorum medium maximum; in minore utrinque nares.

Oxyrynchus.

Rostro corneo rufo angusto maxilla superior terminatur, cauda scuto corneo ovali rufo.

Post rostrum labia utrinque teguntur scutis gradatim majoribus quaternis; juxta et

supra

supra simul adsunt quaterna majora paulo, quorum primo insunt nares apertae, tertio oculi tecti. Inter orbitalia scuta, inter duo frontalia majora, et alterum utrinque laterale adest triangulare aliquod. Maxillae superioris geminae dentes persentiscere potui, non item inferioris. Corpus ubique squamis hexagonis aequalibus tectum, nisi quod ventris ordines fere 222 paulo majores esse videntur; supra colore fusco obscuriore, infra dilutiore. Exemplum alterum junioris animalis a Johnio ex India orientali ad *Blochium* meum cum altero missum. lacertam punctatam L. pictura referebat corporis; squamis hoc 8 maius 6 anum a cauda extrema distinctum gerebat.

Ventralis.

Sutura lateralis trunci, cauda corpore triplo longior, color ex cinereo virens.

In postrema Systematis Editione Linnaeus hanc speciem ex aliena Dr. Garden notitia addidit atque his verbis descripsit. *Habitat in Carolina, a Catesbaeo Carol. 2. tab. 59, sub nomine Caeciliae maculatae pictus, ex cinereo virens, elevato striatus, vitta laterali nigra: abdomen breve, quasi futura cava annexum; cauda verticillata, corpore triplo longior.*

Post

Postquam Britannus *Gray* caudam cum reliquo corpore, comparatam ⅖ totius longitudinis habere ait; idem simul recte dubitat, an non potius ad lacertas sit referendus propter aurium foramina in gemino exemplo reperta. Quanquam eundem rursus genitalia membra duo, aculeis hispida, sin altero exemplo exserta, dubium reddiderunt. Istam enim genitalium membrorum geminorum masculorum formam vir doctus serpentium generi peculiarem credebat. Verum in gemino exemplo lacertae Ameiva Linnaei, quod est in *Museo Universitatis Hallensis*, pariter genitalia gemina mascula, plus quam pollicem longa et exserta, sine cartilagineo in clavas duas aculeatas diviso reperi. Adultum anguem ventralem (Britannici coloni Americae vocant vitreum) pedes duo cum dimidio longitudine, ¾ pollices crassitie aequare narrat Bartram Itinerarii p. 188. Caudam sensim gracilescere: colorem corporis referre vitrum viridescente caeruleo colore tinctum: caudam virga tactam facile abrumpi. Satis agilem, cum terretur, celeriter sub gramine aut frondibus abscondi. Nihil in verbosa viri docti notitia de aurium foraminibus annotatum reperi; nihilo tamen minus certum et persuasum mihi habeo ex notitia Graiana bestiam Chamaesaurarum agmen claudere debere.

Granulatus vel Acrochordus.

Ex Museo Huttuyni pertinet huc notitia sequens, ibi p. 29. sub numero 233 proposita.

Anguis granulatus. *Een zeer rare zonderachtig bruin roode Slang uit Bengale, wiens Huid geheel schynt bekleed te zyn met korrelige Schubbetjes. Een zeer zeldzaam Voorwerp.* i. e. rarus anguis Bengalensis, cujus cutis tota squamis parvis granorum instar tegitur.

Non dubito hunc eundem esse colubrum, quem inter piperiferas arbores insulae Javae forte repertum sub nomine *acrochordi* descripsit et pinxit Hornstedt in Actis Academiae Stockholm. anni 1787. p. 306. Corpus ultra 8 pedes longum, (cujus cauda gracilis, ab initio 6 lineas crassa, pollices 10 occupabat) teres, totum est verrucis vel tuberculis tribus carinis eminentibus tectum, caput depressum, squamis parvis imbricatum, rictus angustus, maxilla utraque dentium serie gemina non veneniferorum armatur. Venter versus anum ad pollicum 9 crassitudinem et ultra tumebat; cujus tumoris caussam esse vulvam foetibus vivis 5, pollices 9 longis repletam dissecta bestia constituit. Color supra ex terraceo fuscus vel nigricans, infra albicans, latera albicantia nigro maculata.

Exemplum Musei Britannici 3 pedes longum descripsit et denuo pinxit *Shaw* in libro

The

The Naturalist's Miscellany no. 148. Is tubercula quae dixerat Hornstedt, squamas ait esse parvas, conicas, carina obtusa per dimidiam longitudinem asperas versus caudam has ipsas squamas minores carinam utrinque minorem gerere. Itaque hoc genus corporis squamis conicis lacertis vulgaribus nostris fere esse affine censet vir doctus. In pictura oculi parvi in dimidia capitis parte anteriore siti sunt; nares vero juxta rostrum extremum medium locum sibi vicinum occupant.

Angui huic degeneri, (dubito enim adhuc, num huic generi recte attributus sit,) simillimus et proximus forma corporis accedit, quem cum *granulati* nomine inter *Hydros* quarto loco descripsi.

Pertinere etiam ad hoc genus videtur notitia Valentiniana in Historiae Amboinensis T. III. p. 290, de angue juxta semitas sub fruticetis habitante, unde prosilire in praetereuntes homines et bestias dicitur. Quamquam dentes nulli manifesti adesse dicuntur, sed maxillae acutae, velut in scarabaeis, morsum tamen letalis sitis insequitur. Antequam morsum infligat, caudae obtusae aculeum seu uncum (*Angel* vocat, atque inde ipsum anguem *Angelslang*) infigit, quem habet retractilem

otilem et venenatum bestia, spithamas 2 longa, cetera angui fragili similis; nisi quod caput habet latius, collum angustius, ventrem latum flavum, dorsum dilutius flavum. Postea tamen eiusdem color ex aliena fide refertur supra ater, ventris griseus atro variegatus.

Supersunt ex Laurentianis anguibus *calamarius*, *anulatus*, *caeruleus*, *decussatus*, *tessellatus et albus*, quorum primus et postremus a Linnaeo inter colubros descriptus est. *Anulatus* in Museo Turriano hospitans *corpore est subaequali albo, fasciis fuscis rectis, subtus concurrentibus, cauda attenuata subtus duplici squamarum serie imbricata.*

Caeruleum, *decussatum et tessellatum* ex Sebanis notitiis et picturis II. tab. 30. fig. 3, alterum ex I. tab. 53. fig. 7, tertium ex II. tab. 100. fig. 2. notas habuit et descripsit. Picturam Sebanam priorem Gronovius cum Linnaeo ad Anguem Scytalem retulit: alteram cum tertia Gronovius ad maculatum retulit.

Linnaeani angues *platuros* et *laticaudatus* inter Hydros a me recensiti exstant.

Am-

Amphisbaena.

Genus serpentium inter lacertas et angues Linnaei medium.

Caracteres generici.

Corporis utrinque aequalis corium in squamas quadratas, non corneas, corpus anulatim cingentes induxetum, dissectum et quasi tessellatum: oculi minuti cute communi obtecti, cauda brevis crassitudine trunco par: ante anum glandularum pori 4 ad 9.

Primus Linnaeus in Amoenit. Academ. I. p. 295. (p. 676. ed. Lugdun.) descripsit speciem priorem, postea in Systemate *fuliginosam* vocatam, his verbis:

Caput minimum, laeve, obtusum, superne longitudinali linea exaratum et rugis lateralibus notatum, linea etiam triangulari inter nares in rostri apice insculptum. Narium foramina minima; oculi fere nulli, sed horum loco puncta totidem nigricantia; dentes in ore plurimi parvi. Truncus cylindricus, pedalis, 200 circiter incisuris seu segmentis anularibus convexis, instar lumbrici, insectus; striis circiter 40 longitudinalibus exaratus, quarum duodecima (utrinque in media dorsi numerata) cruciata instar literae latinae X; unde abdomen a dorso distinctum linea longitudinali utrinque ex caracteribus forma X continuata. Anus rima transversa. Segmentum ultimum abdominis ante anum 8 papillulis in lineam transversam digestis notatum. Cauda brevis, 30 segmentis anularibus constans absque nota illa laterali caracteribus literae X similibus, ob-

obtusissima et crassa instar capitis. *Color totius ex nigro et albo variegatus, ita tamen, ut niger color in dorso, albus autem subtus magis conspicuus sit.*

Postea alterum ejusdem exemplum inter Amphibia Grilliana ibidem no. 4. p. 500. descripsit, capitis flavi et ventris flavescentibus maculis ubique distincti colore diversum. Tertium ibidem annotatum album caput, atrum vero corpus praecipue abdomen albis maculis aspersum gerit. Caput tamen reliquo corpore candidius semper esse annotatum; oculosque semper tenui cute obducta tectos et minutos vix perspici posse.

Comparavit Linnaeus Raii Quadrupedes p. 288. Marcgrafii Brasil. p. 239. Ibyaram, Sebani thesauri II. tab. 1. fig. 7. Amphisbaenam Ceilanicam II. tab. 18. fig. 2. Serpentem Ceilanicam, Caeciliam dictam, porro II. tab. 22. fig. 3. II. tab. 24. fig. 1. II. tab. 73. fig. 4. II. tab. 100. fig. 3. I. tab. 88. fig. 3. In Systemate Raii locum cum Sebanis picturis tenuit, praeter II. tab. 24. fig. 1. Marcgrafii Ibyaram omisit, et Gronovii Museum II. p. 1. addidit, ubi anuli trunci 209, caudales 25 numerantur. Gronovius ipse comparavit Scheuchzeri tabulam 628, D et 749. fig. 10. Posterior pictura oculos minores, et scuta capitis ostendit, quae prior omisit.

Al-

Alteram speciem *albam* vocavit, et in Museo Fr. Ad. I. p. 20. descriptam pinxit Linnaeus in tabulae 4. fig. 2, comparata tamen pictura Sebana II. tab. 6. fig. 4. et II. t. 94. fig. 1. Capite in angustum obtusum rostrum coacto, fronte annulata et colore totius corporis albo distinxit. In Museo Fr. Ad. haec Linnaei exstat descriptio: Caput parvum, laeve, rostro rotundato obtuso: nares parvae sublunatae: oculi parvi, membrana obducti, ut vix vestigium: dentes fixi, maiusculi, breves, crassiores quam in colubris. Truncus nudus absque squamis, exaratus utrinque linea laterali excavata. Striae aliquot rariores decussatae, sparsae per corpus. Cauda ⅛ longitudinis totius, brevissima, obtusissima. Magnitudo pedum 2, crassities pollice maior. Differt parum a praecedente magnitudine quadrupla, annulorum numero parum aucto et colore albo. Hucusque Linnaeus. Picturam Linnaeanam tanquam non satis accuratam taxavit Gronovius, qui contra Scheuchzerianam 652. fig. 1. velut optimam laudat, et anulos corporis 234, caudales 18 edit, et rostrum ante maxillam inferiorem multum prominere rotundatum ait.

Laurentius neglectis notis Linnaeanis seu potius ad speciem albam translatis; generis caracteres hos edidit: *Caput a corpore non*

di-

gior et craſſior. Omnes lacertarum dentes ſtructura referunt. Videntur ab ipſa maxilla oriri; media ſui parte craſſiores, curvi, acuti. Narium foramina, cranio inſculpta, horizontalia, ſinuata, ſinu poſteriore majore. Oculi cuticula alba operti; lingua bifida brevis. Poros papillarium ante anum poſitorum numero ſenario ad quartarium variari, a natura annotavit Weigel in Actis Societ. Hallenſis I. p. 51. Mihi quidem genus hoc nondum rite ſpeciebus ſuis definitum et deſcriptum eſſe videtur; nec magis de habitatione et moribus conſtat. Quae quidem ipſe varietatem flavam Laurentii cultro anatomico ſcrutatus reperi, fideliter annotabo; unde ſaltem de affinitate hujus generis cum reliquis colubris conſtare poterit. De moribus, quae a variis Itinerariorum ſcriptoribus tradita inveni, dubitatione mihi quidem omni carere non videntur. Linnaeus in Amoenitat. Academ. Lemnum, Libyam, Ceylonam et Braſiliam habitare ait, lumbricorum inſtar retrorſum et antrorſum progredi, caudamque capiti, dum capitur, applicare, et in terra habitare, lumbricis et formicis victitare. Morſum denique a Luſitanis exitialem traditum dentes non veneniferos renuere teſtatur. De patria Lemno videtur fidem habuiſſe Bellonio Obſerv. I. 31. quem plures viri docti ſecuti, nemini antiquo no-

sitias recentiores anguis forte corpore et natura diversi accommodare studuerunt. In Nicandri quidem Theriacis notae amphisbaenae et scytalae tam obscurae partim etiam dubiae expositae sunt, ut amphisbaenam Linnaei cum ea tuto comparare non liceat. Nomine Quaranico *Ybiyu* vocatam bestiam venenatam formicis victitare refert *Dobrizhoffer* in Histor. Abiponensium T. II. p. 404. In ipsis formicarum, *Husjes* vocatarum acervis habitare refert Hartsink in Descriptione Guianae T. I. p. 121. ex belgico in germanicum sermonem conversa. Quam sub amphisbaenae nomine per gramina lente repentem, caeruleam, squamis minutissimis tectam bestiam commemoravit Bancroft in Descript. Guianae p. 192. ea potius ad Caeciliae vel anguis genus pertinere mihi videbatur. In regionibus ad flumen Oronocum sitis indigenae patrem formicarum vocant, quoniam cum iis habitat. Hispanici medici inter topica remedia habitum genus undique conquirunt, teste *Gilii* in Compendio Relationis ab eo editae p. 228. germanico sermone scripto. Accipe nunc, quae anatomia me docuit, certiora multo. Cranium anteriore parte altius et convexum, posteriore planum, et multo depressius et latius. Fabrica similis lacertinae, in quibusdam tamen diversa; veluti deest os zygomaticum, ejusque

diversi

diversis processus, qui ossi intermaxillari partim junguntur. Orbita igitur postice non est clausa. Os temporum longitudine regionis orbitae utrinque contrahitur declive et versus ossis maxillaris communis juncturam posteriorem iterum latius fit. Os occipitale in eadem planitie cum temporali positum, cui quasi junctum haeret, cum in lacertis angulum occipitis junctura ejus faciat, ipsumque fere perpendiculariter positum. Portionis condyloideae processus extremo fine cum occipitali, atque utrumque simul ossi communi intermaxillari jungitur. Processus palatini non deorsum adeo flexi, ut in lacertis, sed fere aequales cum osse sphenoidali junguntur intermaxillari communi ossi et ipsi maxillae inferiori. Scilicet processus hi nec tam longi nec adeo firmi deorsum flexum habent, quoniam os intermaxillare commune situm non tam rectum et fere perpendicularem, ut in lacertis, sed obliquum antrorsum conversum habet. Ideo maxilla inferior multo brevior quam in lacertis, nempe paulo longior dimidia cranii longitudine. Condylus occipitis sinu medio divisus et quasi duplex est: columella processui palatino utrinque insistens et os temporale fulciens in lacertis, deest utpote inutile futurum, cum os temporale ipsum utrinque in latere deflexum [illegible]

rebri cavitatem claudat: vertebrae colli 3, secunda processum spinosum inferiorem duplicem habet, quasi ex duabus coalita. In vertebra 5 processus spinosus inferior minimus adest. Vertebra 4 ad 13 juxta capitulum rotundum seu tuber inferius habent prominentem processum minutum rotundatum, qui in 14 vertebra nullus apparet. Usum nescio. Caput vertebrarum cavum applicatur tuberculo atque super eo convertitur. Juxta caput cavum collum seu processus retro et sursum eminet in posteriore latere costae, ut in colubro natrice, sed collum hoc deest in lacertis, saltim scinco, contra adest in angui fragili. Tuberculum etiam prominens infra capitulum rotundum (cui costa applicatur) adest in omnibus natricis vertebris, in lacertis deest. Vertebrae junguntur sibi invicem capitulo rotundo anterioris vertebrae inserto cavitati posterioris ut in lacertis. Contra in natrice hanc juncturam firmat infra processus spinosus ex fine anterioris vertebrae super alterius initium ipsamque juncturam eminens. In natrice porro processus laterales adscendentes juxta se eminentem habent processum rotundatum, qui vertebrarum motum versus anteriora impedire videtur. Processus spinosus superior cum lateralibus duobus descendentibus coalitus parvum saltum vestigium

gium in margine relinquit. Per mediam longitudinem minima carinae loco spinosi processus decurrit. Itaque processus spinosus cum lateralibus descendentibus facit utrinque planum inclinatum. Quare etiam in siccis exemplis dorsum non exstat, sed superficies corporis superior plana apparet. Contra in natrice et lacertis spina acuta eminet.

Post anum desinunt costae, earumque locum processus transversi recti et acuti occupant. Deinde vertebrae omnes caudales processum spinosum habent basi gemina, ex fine posteriori vertebrarum utrinque ortum. Sterni pelvisve ossium nullum vestigium reperi.

Postremo loco addo, mihi generis notas ita videri constituendas et definiendas esse, ut corporis corium crassum in squamas quadratas, corpus anulatim cingentes, velut in lacerta Ameiva aliisque, sed non corneas, induratum et disSectum et quasi tessellatum dicatur.

Langaha.

Haec Indica bestia rostro longo et acuto colubrum mycterizantem Linnaei refert; scutis ventralibus fere ad dimidium caudae tegentibus et demum in anulos totum corpus cingentes dilatatis transeunti naturae a colubris ad amphisbaenas et caecilias viam sternere

nere videtur. Fabrica dentium, victus moresque adhuc latent.

Exemplum a Gallo Brugnière primum descriptum (Journal de Physique, Février 1784) duos pedes et 8 pollices longum, septem lineas crassum, caput scutis 17 per duos ordines digestis tectum habet. Prior ordo 3, alter quatuor scuta continet. Maxilla superior producitur in rostrum acutum, tendineum, flexile, 9 lineas longum, squamis minutis tectum; dentes cum forma tum et numero cum viperinis convenire dicuntur: certe indigenae morsum bestiae timentes non leve veneni indicium faciunt. Squamae dorsi rhomboideae, rufescentes in basi circulo minuto griseo punctoque flavo notantur. Venter scutis tegitur 184 albicantibus, splendidis, quae quanto longius a capitis regione recedunt, eo latiora fiunt, et demum anulorum instar totum corpus cingunt. Numerum anulorum 42 Gallus edidit. Anus erat inter scutum 90 et 91 ventrale situs: cauda ipsa post scuta et anulos, quibus totum corpus cingitur, squamis ubique minutis tegitur. Alterum exemplum colore violaceo tinctum puncta squamarum obscuriora gerebat: hoc et tertium numero etiam scutorum ventralium et anulorum differebat. Apud incolas insulae Indicae Madagascar *Langaha* audit.

Caecilia.

Caecilia.

Genus ſerpentium omnium maxime piſcibus, praecipue muraenarum generi, affine.

Caracteres generici.

Corpus anguillae forma, ſquamis minutiſſimis, cuti quaſi immerſis, tectum, rugis laterum verſus caudam brevem latioribus demum corpus omne cingentibus, oculi minuti cute communi obtecti, nares tentaculo breviſſimo ductae.

Caeciliam ſerpentem a nemine antea nec nominatum nec deſcriptum primus Linnaeus inter Amphibia Grilliana no. 3. p. 489. T. 1. Amoenit. Academ. (p. 498. edit. Lugdun.) ſatis accurate deſcripſit. Quam notitiam huc translatam examinare operae erit pretium.

Caecilia, inquit, *eſt genus novum ſerpentum corpore nudo, rugis lateralibus, oris labio ſuperiori prominenti, tentaculis duobus, cauda nulla.* Subjunxit deſcriptionem ſpeciei, quam poſtea tentaculatae nomine diſtinxit, his verbis: *Pedem fere longitudine, craſſitudine pollicem aequat, formam cylindro aequalem a capite ad caudam ſervans. Cute tegitur nullis omnino obſita ſquamis, ſed laevi, et in dorſo punctulis paulum eminentibus ſparſa, rugis ab utroque latere* 135 *inſtructa, eo depreſſioribus, quo magis ad illas ſe animal inclinaverit. Capite glabro et ſubrotundo, maxilla ſuperiore longius prominente, obtuſa, et ab utraque parte narium tentaculo vel*

vel cirrho adeo brevi praedita, ut fere visum effugiat. Narium foramina minimissima et quasi duo puncta longe a se invicem distant. Oculi etiam instar punctorum minimissimi, cute, licet obducti, tamen pertuent. Dentes ut in colubris innoxiis parvuli, in superiore tamen maxilla minores habentur; cauda obtusa et fere nulla rugisque crebrioribus, ut in lumbricis, stipata: anum habet duobus pelliculis clausum et extremitati proximum.

Addit, ubi primum inspexerit, anguillae speciem adeo mentiri, ut inter pisces illam referri debere facile crederes. Quandoquidem vero nec pinnis nec branchiarum aperturis, sed pulmone et naribus gaudeat, quibus anhelitum reddat et per vices recipiat, apparere a piscium classe alienam. A serpentum agmine omni maxime distingui eo, quod cauda careat, exili tantum apertura ani extremitati corporis vicina: praeterea corpore toto nudo differre; labium superius obtusum valde prominere more piscium chondropterygiorum; tentacula denique gemina in serpentum classe invisa atque inusitata.

Pictura addita rugis laterum omissis caudam vel postremam corporis partem annularibus plicis cinctam reddidit.

In Systemate deinde generis characteres hos posuit: *rugae trunci, caudaeque: labium supe-*

superius tentaculis 2. Species edidit duas, quarum priorem *tentaculatam* vocavit, rugis 135 trunci, caudalibus nullis distinxit, atque habitare Americam dixit. Patriam, credo, ex Gronovii Museo II. p. 58. eum repetiisse, quod simul laudatur. Ibi enim Surinamum habitare dicitur caecilia ex caeruleo fusca. Pictura cum brevi notitia exempli, lumbrico terrestri vix majoris exstat etiam in Museo Frid. Adol. I. p. 19. tab. 5. fig. 2. ubi altera species accessit *glutinosa* vocata, *rugis* 340 *trunci*, 10 *caudalibus in Systemate distincta, fusca linea laterali albida.*

Notitia Linnaeana in Museo Fr. Ad. posita haec est. Caput parvum, laeve; narium foramina in antica parte capitis; cirrhos nullos observare potui; oculi minutissimi, membrana obducti; dentes utriusque maxillae minimi, serie duplici. Truncus cylindraceus versus posteriora paulo crassior; rugis minutissimis, vix visum subeuntibus, a tergo retrorsum nonnihil flexis, ad suturam abdominis coeuntibus angulo acuto; rugae majusculae circiter 350. Cauda brevissima, acutiuscula; anus sub et juxta apicem caudae. Color fuscus, linea utrinque laterali albida, latiuscula. Longitudo pedem superat; crassities digiti minimi. Denique cognominis rationem ita reddit, ut ex conjectura ductum

esse

esse appareat. Addit enim: Glutinosa videtur viva esse obducta uti Petromyzon.

Gronovius ex Sebano thesauro Serpentem Caeciliam ceylonicam in II. tabula, 25. fig. 2 pictam et ex Pisonis in Descript. Brasil. p. 280. Ibiaram Brasiliensem comparavit.

Laurentius non visi serpentis notitiam omnem ex Linnaeana collegit, duobus de suo erroribus admissis. Caeciliam enim tentaculatam oculos manifestos gerere ait, glutinosam contra minutissimos membrana obductos: tentaculatae deinde rugas laterales compactas dixit, quibus simile nihil in notitia Linnaeana exstat: denique caudam nullam falso in notis generis posuit.

Scriptores historiae naturalis recentiores omnes, verbis et praeceptis Linnaei servili modo addicti, caracteres generis eosdem repetierunt; nec equidem, qui novae aliquid observationis adderet, novi praeter doctissimum *Sentzen*, qui linguam tentaculatae latam, crassam, ovalem, per mediam longitudinem et superficiem inferiorem adfixam et lateribus modo utrinque mobilem haerere annotavit.

Tentaculatam cum primum in *Museo Lampiano*, totius fere corporis cute denudatam vidissem, et in lacinulis hinc inde adhaerentibus squamas minutissimas agnovissem, ad muraenarum genus referre non dubitavi. In

ex-

extremo corpore, quod abruptum credebam, intestini plicatus finis prominere videbatur. Demum in altero exemplo cinereo caeciliam Linnaei errorémque meum agnovi, quem tamen Linnaeano debebam. Is enim squamis cutem carere ait, quod in caecilia non magis quam in plurimis muraenae speciebus verum reperi. In altero igitur exemplo anum sub ipso corporis fine apertum, in capite oculos minutos membrana obducta tectos, narium foramina minuta, ore aperto dentem maxillae inferioris anteriorem utrimque longiorem vidi. Maxilla superior multo longior est, rictus igitur apertura inferna. Tentaculorum speciem nisi in despoliati exempli latere uno videre non potui; papillam vel verrucam potius dixissem. Exempla quinque *Musei Ducalis Brunovicensis* pulcherrima laterum rugas versus posteriorem corporis partem densiores et demum omne corpus cingentes, inter integras alternis dimidiatis rugis immistis, corpus ipsum manifeste compressum gerebant.

Anno 1789 acceptum caeciliae exemplum semisiccum dissecui, in quo speciem alteram, *glutinosam*, in abdominis medii sutura manifesta agnoscere mihi videbar, ad quam rugae laterales angulo acuto coibant. Color fuscus erat ubique: tentaculorum vestigium nul-

nullum adest. Anatomia multa fabricae sceleti singularia mihi monstravit, quae genus hoc diligentissima observatione vitae victusque et morum non solum indigere, (parum enim aut nihil de his rebus constat,) sed dignissimum etiam esse docent, quo rectius generis caracteres constitui ipsiusque affinitas cum reliquis serpentum et piscium generibus demonstrari possit.

Cranii statim fabrica miranda est. Totum enim supra osse concameratum, nullo orbitarum vestigio perforatur. Oculorum igitur fabrica aeque mirabilis esse debet.

2 Maxilla inferior occipiti non intercedente osse uno vel gemino intermaxillari, velut in avibus, lacertis, anguibus et colubris jungitur, sed ipsi occipiti ut in quadrupedibus inarticulatur; nullum tamen ossis zygomatici separati et expressi vestigium adest.

3 Dentes in maxilla superiore sunt recurvi omnes; praeterea margo vel carina ossium palatinorum semicircularis dentibus minoribus aspera maxillae palatinae vices gerit. Priores dentes utriusque maxillae longiores et robustiores sunt; in inferiore maxilla post dentes duos longissimos intus in margine interiore adsunt duo minores recurvi. Maxillae inferioris ipsius ossa duo non intercedente di-

ga-

gamento junguntur, sed sutura vel harmonia velut in lacertis.

4 Vertebrarum junctura plane diversa ab ea, quae in lacertis et serpentibus obtinet, potius cum fabrica piscium congruit. Omnes enim in anteriore sui et posteriore parte insculptam gerunt cavitatem infundibiliformem, et ipsae vertebrae sibi invicem ligamentis intercedentibus junguntur, non articulatae sed potius invicem appositae.

5 Vertebrarum processus spinosus superior qualis in amphisbaena et in collaribus avium vertebris, id est depressus, ut nisi levis carina vix appareat. Infra in extremitate posteriore processus retrorsum versus magnus prominet: in anteriore bifurcus antrorsum versus processum anterioris vertebrae recurvum excipit. Sub laterali adscendente emittet processus brevis, exiguus, parumper retrorsum versus, cui altera pars costae bicipitis applicatur, altera longior lateri processus inferioris acclinatur.

6 Costae breves, rectae, retro versae, triangulares, supra bicipites ut in avibus, eodemque plane modo vertebris junguntur, ita ut brevior furcae bicipitis pars et superior brevi processui sub ascendente laterali, inferior longior lateri processus inferni applicetur.

Ad-

Addere iubet de pictura Sebana II. tab
25. fig. 2, a Gronovio laudata, formam par
tium quarundam plane diverſam eſſe. It
enim notitia Sebana docet. Squamarum loco
tenuibus tegitur anulis arcte ſibi mutuo con
junctis, ſpadiceo colore tinctis. Alba qual
faſcia per ventrem protenditur. Caput pe
culiare nihil ſibi vindicat, praeterquam quod
late tumens binisque amplis naribus in an
tica parte prope os ſit pervium. Linguam
in eo reperire non datur, at tracheae tamen
hiatum. Non admodum eſt flexibilibus arti
culis, ſed in ſe ipſam coacta riget. Oculorum
mentio non fit, nec eorum apparet in pi
ctura veſtigium, nec magis ani regio et lon
gitudo caudae definitur. Pictura ipſa non
unicam ventris faſciam albam, ſed geminam
juxta ventrem utrinque monſtrat. Videant
igitur, quibus iſtius ipſius exempli vel ſimi
lis inſpiciendi copia fuerit, utra in parte er
ror verſetur certiſſimus.

Addenda.

Ad pag. 12. notam *) adde:

Videtur tamen ἑνὸς ὀστέου τελευτῇ καὶ μέρος αὐτῇ τῶν ὀσφύων vel τῆς ὀσφύος legisse. ἓν ὀστέον unitatem ſpinae ſignificat, ut in Plinio 8. ſect. 44 de hyaena: *colla et juba ex unitate ſpinae porrigi reflectique circumactu niſi totius corporis nequit:* ubi Harduinus male *collum et juba continuitate ſpinae porrigitur, flectique* et cet. edidit. Cf. Rezzonici Disquiſ. Plinianae p. 89.

Ad pag. 42 lin. 11. adde: Doleo, Faſciculum VIII et IX libri nondum in manus meas perveniſſe, cum haec ſcriberem: interim argumentum alicunde excerptum hic repetam in lectorum gratiam, quibus libri copia olim facta fuerit. Igitur Faſciculi VIII tabula 43. Crocodilum Niloticum gemina pictura reddit: tab. 44. Sceleton eiusdem 12 pedes longi et magnitudine praecedenti paris gemina item

 pictura

pictura; Tab. 45. Ejusdem femur, omoplatam et pelvim magnitudine; Tab. 46. Crocodilum Gangeticum gemina item pictura; Tab. 47. Ejusdem Cranium; Tab. 48. Idem Cranium gemina pictura P. Camperi a facie superiore et a latere conspiciendum exhibet; Fasciculi IX. Tab. 49. Cranium fossile ejusdem crocodili in lautomiis marmoreis Altorfiensibus repertum et ex Museo Darmstadiensi depromptum pingit; Tab. 50. Idem Cranium ex Museo Manheimensi gemina pictura reddit; Tab. 51. Crocodilus minor Gangetico affinis sed longiore rostro pingit; Tab. 52. Dentes variorum Crocodilorum; Tab. 53. Crania et maxillas crocodili Nilotici Gangetici et Maestrichtensis ad eandem mensuram redacta comparat; Tab. 54. Cranium fossile crocodili Maestrichtensis pingit Gallus Marechal.

De sceleto Maestrichtensi judicium Adriani Camperi, diversum a paterno, nunc ponam excerptum ex libro Gallico *Magasin encyclopédique*, *Année* 6. No. 11. p. 397.

„Le C. Adr. Camper, ayant examiné plus particulièrement les pièces de son cabinet, a été déterminé à se rapprocher de cette dernière opinion, (qui les attribue à une espèce inconnue de crocodile) malgré son respect pour celle de son père. Comme les raisons qu'il en donne sont en partie différentes de celles allé-

guées

guées par ses prédécesseurs, nous allons en exposer le résumé.

2. Les vertèbres dorsales de Maestricht ont à la partie inférieure du corps ces tubercules pointus qui caractérisent le crocodile; ils y sont même beaucoup plus forts.

Les faces par lesquelles ces vertèbres s'articulent, sont respectivement concaves et convexes et donnent beaucoup de mobilité à l'épine; dans les cétacés elles sont plattes.

3. Les vertèbres caudales ont leurs apophyses disposées de manière que la queue peut se mouvoir de droite à gauche et non de haut en bas comme dans les cétacés.

4. Les machoires inférieures sont composées de plusieurs pièces, comme dans tous les reptiles sauriens; tandis que dans les cétacés, comme dans tous les mammifères, elles n'en ont qu' une pour chaque côté.

5. A la verité les dents de Maestricht sont solides et celles du crocodile creuses; mais les dents de la dragonne sont solides aussi.

6. L'animal de Maestricht a des dents au palais, qui manquent absolument au crocodile; mais l'iguane en a aussi. Ce n'est donc pas une raison pour regarder, avec Van Marum, l'animal de Maestricht comme un poisson.

7.

Il y a dans l'animal de Maestricht un canal nasal qui se rend depuis le gosier jusqu'à l'extrémité du museau, comme dans le crocodile; différence très-grande avec les cétacés, qui ont ce canal perpendiculaire à l'axe de la tête.

Enfin les trous des nerfs de la machoire inférieure sont nombreux, et se trouvent en arrière à leur sortie, tandis que dans les cétacés, comme dans tous les mammifères, il y en a très-peu, et tous dirigés en avant.

Le C. *Camper* conclut donc, que cet animal est un reptile saurien d'une espèce inconnue aujourd'hui; il calcule, qu'il doit avoir 24 pieds de longueur."

Subjungo quae de nova crocodili specie in lautomiis Gallicis reperti ex fide Zootomorum principis, *Cuvier*, refert liber Gallicus *Magasin encyclopédique Année VI. n. 15. p. 409. seq. iterumque nó. 19. p. 385.*

"Le C. *Guersant*, professeur d'histoire naturelle à Rouen, ayant avec l'agrément du préfet de la Seine-Inférieure envoyé au C. *Cuvier*, pour les examiner, une quantité d'ossemens recueillis dans les rochers des environs d'Honfleur, par feu l'abbé *Bachelet*, et appartenans aujourd'hui au cabinet de l'école centrale de Rouen, le C. *Cuvier* a reconnu parmi ces ossemens ceux d'une espèce de cro-

codile

codile, abſolument inconnu juſqu'à ce jour, et très différent même de l'animal foſſile de Maeſtricht, que quelques-uns regardent auſſi comme un crocodile. Les mâchoires de ce crocodile de Honfleur reſſemblent, par leur allongement, à celles du gavial; ſeulement les dents y ſont moins égales, et les autres os autrement figurées; la différence la plus frappante eſt dans les vertèbres. Celles de tous les crocodiles connus ont la face antérieure de leur corps concave et la poſtérieure convexe. Dans celui d'Honfleur, c'eſt préciſément le contraire. Les apophyſes de ces vertèbres ſont auſſi plus compliquées que dans les crocodiles ordinaires.

Cet animal paroît avoir eu 18 pieds de longueur. Ses os ſont pétrifiés, et font feu avec le briquet. Leur celluloſité eſt remplie de pyrite. Ils ſont renfermés dans une pierre marneuſe, griſâtre, très-dure, et dont on ne peut les dégager qu'avec beaucoup de peine. Outre ces oſſemens de crocodile, le C. *Cuvier* en a trouvé d'autres qui paroiſſent provenir de petits cétacées et dont il rendra compte par la ſuite."

Ad p. [illegible] lin. 11 ſcribe: *unum 14 cubitos, alterum 13 longum.*

Ad p. 248. *Boam murinam.* An hanc voluit intelligi *Stedmann*, qui in Itinere Suri-

Surinamensi conglobatam aliquam boam et sic praedae inhiantem in regione palustri vidit, occisum vero et deglubtum, ratione quidem satis singulari, descripsit, nomen *Aboma* edens. Color corporis in dorso ex viridi nigricans, laterum ex flavo fuscus, ventris sordide albicans esse dicitur: dorsum et latera anuli nigri, irregulares, in medio albi variegant. Unguium analium, cum calcaribus gallinaceorum comparatorum, usum ad praedam retinendam accommodat auctor.

Tab. I.

Tab. II.